

با راویان منا

رصد اخبار فاجعه منا در اینترنت

در این مجموعه تلاش شده است فارغ از دقت و یا صحت کامل دیدگاه های راویان و شاهدان حاضر در صحنه، خاطرات حجاجی که دیده های خود را در اختیار رسانه ها قرار داده اند را عینا منعکس کنیم.

بدیهی است هر یک از شاهدان آنچه را در روز دوم مهرماه سال ۹۴ لمس کرده اند با ذهنیت های خود واگویه کرده اند و ما برای ثبت در تاریخ و پژوهش های علمی تاریخ شفاهی و اقدام به تجمیع آن کرده ایم.

آنچه از مجموع این روایت ها که در فاصله زمانی دوم مهرماه تا دهم آبان ۹۴ در رسانه های دست اول کشور نشر یافته به دست می آوریم؛ نتایجی بس تلخ است که عید مسلمین را به عزا تبدیل کرد.

هرچند بر اساس روایات و تعالیم اسلامی امید واثق داریم این مهاجران الی الله و لاله های سپید در روز محشر لبیک گو محشور می شوند ولیکن برای پند آیندگان و اثبات بی کفایتی کشور میزبان بالاجبار برخی از واقعیات آن روز عظیم را بی پرده به نمایش گذاشته ایم.

فهرست مطالب

- ۸.....صحنه‌سازی فاجعه‌ای با هزاران کشته.....
- ۱۳.....فاجعه منا از زبان حجاج مصری؛ قیامتی بر پا بود.....
- ۱۴.....روایت شاهد عینی از حادثه منا/نیروهای سعودی جوان و بی تجربه بودند.....
- ۱۶.....روایت چند نفر از حاضران فاجعه منا/ سانحه ساعت ۸:۴۵ صبح، رسیدگی تیم‌های پزشکی ساعت ۱۶!.....
- ۲۰.....روایت یکی از اعضای تیم درمانی ایرانی:.....
- ۲۱.....روایت یکی از دیگر زائران:.....
- ۲۳.....پیش بهار، یکی از خبرنگاران صدا و سیما هم گفت:.....
- ۲۵.....جنازه‌هایی که بر زمین ماند.....
- ۲۵.....روایت عینی یک حاجی که در منا بیهوش شد.....
- ۳۱.....مشاهدات نماینده تهران از فاجعه منا/مسئله فراتر از ناکارآمدی است.....
- ۳۳.....آخرین دقیق باهم بودن ۲ قاری کشورمان چگونه گذشت.....
- ۳۸.....روایت یکی از گواهان فاجعه منا در گفت‌وگو با تسنیم:.....
- ۴۰.....روایت شاهد عینی / آنچه در منا شاهد بودم.....
- ۴۵.....یادداشت میرسلیم از مکه.....
- ۴۸.....تشنگی، عامل اصلی فوت برخی حجاج.....
- ۵۱.....اطلاع رسانی حادثه منا به سبک جهان سوم.....
- ۵۷.....روایت شاهد عینی منا/با مرگ ۵ ثانیه فاصله داشتم.....
- ۶۱.....فاجعه ای که قابل پیشگیری بود-مرتضی باقری*.....
- ۶۳.....حقایق فاجعه منا از زبان خبرنگار شاهد ماجرا.....
- ۶۶.....قاری مشهدی: مرده و زنده را در کامیون می‌ریختند.....
- ۷۱.....قربانی کردن حاجیان از زبان شاهد عینی.....
- ۷۳.....روایت شاهد عینی از حادثه جمرات.....

- ناگفته های مدیریت بحران در «منا»- دکتر سیدعلی میرباقری* ۷۵
- چگونه 'راه باز' را به 'تنور داغ' تبدیل کردند؟ ۷۷
- روایت فاجعه منا از زبان شاهدان عینی؛ جزئیات از زبان خبرنگار ایرانی ناظر حادثه..... ۸۰
- روایت ناظر صحنه فاجعه منا..... ۸۳
- یک زائر ایرانی: فاجعه منا توطئه و جنایت آل سعود بود..... ۸۶
- حادثه منا، آب گل آلود برای ماهی گیری اغیار..... ۸۸
- روایت «میشم مطیعی» از فاجعه منا..... ۹۱
- حجاج ایرانی خواستار محاکمه شاهزاده سعودی به عنوان مقصر اصلی فاجعه منا شدند..... ۱۰۰
- محورهای خبری و ادبیات سوگیرانه رسانه های غربی در فاجعه منا..... ۱۰۲
- روزنامه انگلیسی گاردین..... ۱۰۳
- امنیت منا به پیشاهنگ های ۲۰ ساله سپرده شده بود!..... ۱۰۵
- پاسخ به اکاذیب الشرق الاوسط..... ۱۰۷
- جزئیاتی دلخراش از تشخیص هویت جانباختگان منا..... ۱۱۲
- صحنه سازی سعودی ها پس از مرگ حجاج در منا..... ۱۱۴
- دلیل اصلی حادثه منا از زبان شاهد عینی..... ۱۱۸
- این چنین است وضع حج، حاجی / تا چنین است وضع آل سعود..... ۱۲۰
- روایت یک شاهد عینی از فاجعه منا..... ۱۲۳
- دلیل اصلی حادثه منا از زبان شاهد عینی..... ۱۲۷
- روایت یک عکاس خبری و شاهد عینی از فاجعه منا در شفقنا رسانه؛ در آن شرایط، نامحسوس عکاسی کردم ۱۲۹
- شاهدان عینی، مقامات سعودی را مقصر فاجعه منا می دانند..... ۱۳۲
- منا، کوهی از جنازه بود..... ۱۳۳
- نمایشی دردناک از مدیریت مرگ آفرین ۱۳۶

- ۱۱ نکته مهم درباره فاجعه منا..... ۱۴۰
- حاجیان الجزایری: بی برنامه‌گی عربستانی ها عامل فاجعه منا بود..... ۱۴۵
- «راشد الراشد» در گفت‌وگو با تسنیم تشریح کرد..... ۱۴۵
- یک شاهد عینی فاجعه منا در گفت‌وگو با تسنیم:..... ۱۴۷
- یک شاهد عینی فاجعه منا در گفت‌وگو با تسنیم:..... ۱۴۸
- سعودی‌ها مرده و زنده را داخل کانتینر می‌انداختند..... ۱۵۰
- حجاج الجزایری: به ما لگد می زدند و می گفتند بمیر!..... ۱۵۱
- روایت یک شاهد زنده از فاجعه منا در ۴۰ سال پیش / سوختن و کشته شدن حجاج ایرانی..... ۱۵۳
- مصاحبه مردمی / به آسیب دیدگان فاجعه منا پس از وقوع آن هیچ توجهی نشد..... ۱۶۰
- برخی کشورهای اسلامی عربستان را به اهمال کاری در حادثه منا متهم کردند..... ۱۶۲
- انتقاد حجاج تونسلی از سوءمدیریت عربستان..... ۱۶۴
- حجکم مقبول و سعیکم مشکور..... ۱۶۶
- روایت دلخراش یک شاهد عینی از فاجعه منا..... ۱۶۸
- روایت عینی یک نماینده مجلس از مشاهداتش در فاجعه منا..... ۱۷۱
- حج امسال؛ یادآور غربت اهل بیت (ع) در کربلا..... ۱۷۳
- اقدامات آل سعود توجیه ندارد..... ۱۷۵
- مهر گزارش می دهد؛..... ۱۸۱
- حادثه مکه و منا از زوایه ای دیگر..... ۱۸۴
- اگر دین ندارید لااقل انصاف داشته باشید..... ۱۸۷
- فاجعه منا و ضرورت اتخاذ ابتکاری بین المللی..... ۱۹۰
- روایت زن مجروح فلسطینی از حادثه مرگبار منا..... ۱۹۲
- ۲ ضعف عمده داخلی در مواجهه با حادثه منا..... ۱۹۳
- فاجعه منا دقیقاً در زمان عزیمت حجاج ایرانی به رمی جمرات رخ داد..... ۱۹۷

- روایت زائر انگلیسی از رفتار غیراسلامی سعودی‌ها..... ۱۹۸
- روایتی تلخ از حج: جرات نداشتیم از هتل بیرون بزیم..... ۲۰۱
- مشاهدات یک شاهد عینی از فاجعه منا..... ۲۰۴
- روایت یک زائر انگلیسی از حج تمتع امسال..... ۲۰۷
- در مراسم بزرگداشت قربانیان فاجعه منا در گچساران عنوان شد..... ۲۱۱
- روایتی دردناک از رفتار وحشیانه شرطه‌های سعودی با حجاج..... ۲۱۴
- مدیریت حج لباس گشادی بر قامت سعودی‌هاست..... ۲۱۹
- فقدان ۵ نفر از ۲۰ نفر توانی برای ماندن نگذاشت/ پاسخ به برخی شایعات + فیلم..... ۲۲۲
- جزئیاتی دلخراش از تشخیص هویت جان‌باختگان منا/ ۳ عضو کاروان قرآنی همچنان مفقودند..... ۲۳۶
- روایت یک دانشمند نیجریه ای شاهد فاجعه منا؛ مصری‌ها مقصر بودند و عربستانی‌ها باید خسارت بدهند!..... ۲۳۸
- روایتی تلخ از آنچه بر حجاج ایرانی در حج امسال گذشت/ جرات نداشتیم از هتل بیرون بزیم..... ۲۴۱
- مصیبتی را که حجاج امسال کشیدند، چطور می‌شود درمان کرد؟/ دستورالعمل وزارت بهداشت برای حمایت
روانی..... ۲۴۳
- بیانات صریح رهبری سد کارشکنی سعودی‌ها را شکست / سخنرانی رئیس جمهور زمینه..... ۲۴۹
- روایت شاهدان عینی از فاجعه منا..... ۲۵۸
- افشاگری افسر سعودی از فاجعه منا..... ۲۶۳
- اندوه ماندگار منا به روایت شاهدان عینی..... ۲۶۶
- شرح ایستاده جان دادن حجاج از زبان شاهد عینی..... ۲۷۰
- یکی از بازماندگان گروه تواشیح باقرالعلوم آبادان:..... ۲۷۲
- هشدار حجت‌الاسلام مرادی؛..... ۲۷۴
- حادثه منا یک سناریوی از پیش تعیین شده نبوده است..... ۲۷۷
- ناگفته‌های "قاضی عسکر" از فاجعه منا..... ۲۷۸
- انتقادهای صریح "قاضی عسکر" از شایعه‌سازی‌های منا..... ۲۸۱

- ناگفته های منا و موانع پیش روی امداد رسانان..... ۲۸۶
- هافینگتن پست: فاجعه منا بازهم تکرار خواهد شد..... ۲۹۰
- روایت سید احمد خمینی از حادثه منا..... ۲۹۶
- بررسی دلایل تعمدی بودن قتل عام فجیع در منا..... ۳۰۱
- روایت وزیر بهداشت از دیدارهایش با علما و مراجع تقلید در توصیه هایی که درباره فاجعه منا و حج شد..... ۳۰۸
- نگاهی به ابعاد مختلف فاجعه منی..... ۳۱۱
- مشاهدات عینی عضو بعثه آیت الله العظمی موسوی اردبیلی از فاجعه منا..... ۳۲۰

صحنه‌سازی فاجعه‌ای با هزاران کشته

روایتی نزدیک از اتفاقات خیابان ۲۰۴ منا

«سرویس: فرهنگی و هنری - گردشگری و حج

کد خبر ۹۴۰۷۱۲۰۷۱۵۸:

یکشنبه ۱۲ مهر ۱۳۹۴ - ۰۰:۴۲

۱۰ روز از فاجعه منا گذشته است، عربستان هنوز نتایج بررسی‌های خود از چگونگی این رخداد تلخ را اعلام نکرده است. مسؤولان جمهوری اسلامی ایران نیز به وطن بازنگشته‌اند تا نتایج علل وقوع این فاجعه را تشریح کنند.

به گزارش ایسنا، هرچند به طور کلی زمان برای قضاوت درباره دلایل وقوع این حادثه زود است، اما در گفت‌وگو با شاهدان عینی حادثه منا تلاش شده است تا زوایایی هر چند ناقص از این فاجعه انسانی و سهل‌انگاری دولت سعودی آشکار شود.

منا کجاست؟

منا مکانی است که حاجیان صبح روز عید وارد آن می‌شوند و به نماد شیطان سنگ می‌زنند؛ سپس قربانی کرده و با تراشیدن موی سر یا کوتاه کردن مو و ناخن از احرام خارج می‌شوند. دو شب نیز در آن بیتوته کرده و روز یازدهم و دوازدهم هم به نماد سه گانه شیطان سنگ می‌زنند.

منا منطقه‌ای است با طول ۳ هزار و ۵۰۰ متر و عرض ۶۰۰ متر. فاصله منا تا مسجدالحرام ۷ کیلومتر و از تونل منا نیز فقط ۴ کیلومتر با مکه فاصله دارد. رفت و آمد پیاده از منا به منطقه عزیزیه - محل اسکان ایرانیان در مکه - نیز بسیار آسان و نزدیک است.

منا ۵ خیابان اصلی دارد

چادرهای ایرانیان دورترین منطقه به جمرات است. این فاصله سه کیلومتر است. در منا چند راه اصلی برای رفتن به جمرات است که عبارتند از: طریق المشاه، شارع الجوهره، سوق العرب، خیابان ۲۰۴ و خیابان ۲۰۶. با توجه به محل استقرار چادرهای زائران ایرانی، بهترین مسیر برای زائران ایرانی خیابان ۲۰۴ و سوق العرب است.

امروز، پنجشنبه دوم مهرماه است!

طلوع آفتاب عید قربان - پنجشنبه دوم مهرماه - زائران پس از یک شب اقامت در مشعر - در مشعر زائران همه کشورها بر روی زمین و بدون چادر و قرار دارند - و یک روز در عرفات، بالاخره چادر و جایگاهی می‌یابند! صبحانه‌ای خورده و چند بطری آب برداشته و برای رمی شیطان به طرف جمرات می‌روند.

خیابان ۲۰۴، مسیر ایرانیان به جمرات

خیابان ۲۰۴ در منا (محل فاجعه)

امسال نیز پلیس دفاع مدنی عربستان، بسیاری از زائران ایرانی را به خیابان ۲۰۴ هدایت کرد. عرض این خیابان ۱۰ متر و با طول سه کیلومتر است. دو طرف خیابان نیز چادرهای زائران کشورهای مختلف است که با نرده‌ها و فنس از خیابان جدا شده‌اند.

وقتی که در خیابان ۲۰۴ به سوی جمرات قرار می‌گیری، دو فرعی عمده در آن نقش حیاتی دارند؛ یکی سمت راست با نام خیابان ۲۲۳ که زائران کشورهای آفریقایی که از خیابان ۲۰۶ حرکت کرده‌اند را به خیابان ۲۰۴ منتقل می‌کند و دیگری خیابان ۲۱۵ که در سمت چپ قرار دارد و به نوعی ترافیک خیابان ۲۰۴ را باید کنترل کند؛ بدین گونه که بخشی از حجاج را به خیابان سوق‌العرب منتقل کند.

روز عید قربان چه اتفاق غیر متعارفی افتاد؟

عموما زائران از ساعت ۸ صبح آرام‌آرام با هدایت پلیس - نیروهای پیشاهنگ - وارد خیابان ۲۰۴ شدند. از ابتدا ترافیک بود، اما روان. ساعت ۸ و ۳۰ دقیقه ترافیک سخت شد و ساعت ۸ و ۴۵ دقیقه ترافیک کاملاً قفل شد. ۵۰ کاروان ایرانی در وسط خیابان ۲۰۴ قرار گرفته بودند. امکان بازگشت نیست.

همه ساله پلیس چگونه ترافیک این خیابان را کنترل می کرد؟

هر سال پلیس در این مواقع بخش ابتدایی خیابان ۲۰۴ را کنترل و زائران را به خیابان موازی یعنی سوق العرب هدایت کرده و سریعا خیابان ۲۱۵ را برای رفتن حجاج به سوق العرب مهیا می کرد. اما امسال ۲۱۵ بسته ماند!

مهمتر آنکه خروجی خیابان ۲۰۴ هم با قرار دادن ماشین پلیس تقریبا بسته شده بود!

ساعت ۹ صبح روز عید قربان

ساعت ۹ صبح است و دمای هوا ۴۷ درجه. خیابان ۲۰۴ از تقاطع ۲۲۳ تا تقاطع ۲۱۵ ترافیک جمعیتی به گونه ای است که حقیقتا حجاج در حال پرس شدن هستند.

هنوز ورودی زائران با هدایت پلیس به خیابان ۲۰۴ ادامه دارد و مهمتر آنکه هنوز خیابان ۲۲۳ که منتهی به ۲۰۴ می شود زائران آفریقایی وارد می شوند. خیابان ۲۱۵ به سوق العرب نیز هنوز باز نشده. خروجی ۲۰۴ نیز ماشین با گارد پلیس راه را مسدود کرده است.

از ساعت ۹ امکان نفس کشیدن برای این تعداد حجاج سخت و محال شده و آب های همراه زائران پایان یافته است.

در بخشی از این منطقه مخصوصا افرادی که در وسط خیابان هستند، آرام آرام از هوش می روند، افرادی هم که در کناره خیابان هستند تلاش می کنند از فنس ها بالا رفته و خود را بالای خیمه ها برسانند، شاید بتوانند نفسی بکشند.

واقعه هولناک اتفاق افتاد

ساعت ۹ و ۳۰ دقیقه است. حجاج سپیدپوش به خاطر خستگی بیش از حد، قفل شدن حرکت، تشنگی و دمای بالای هوا دیگر رمق که هیچ، نفسی هم ندارند؛ اکثر از هوش رفته اند و هم چون برگ درخت بر زمین می افتند.

ساعت ۱۰ صبح است. انبوهی از زائران از هوش رفته و برخی نیز از دنیا رفته به طور متراکم بر زمین افتاده اند. بسیاری شهادتین را گفته و خود را به خدا سپرده اند. صدای "یا حسین" های زائران کم جان شده است، تشنگی امان را بریده و هر لحظه افرادی که از هوش رفته اند را به سوی مرگ می کشاند.

جمعیتی که هنوز در ابتدای خیابان ۲۰۴ هستند، که بسیاری از آنان نیز ایرانی اند، سعی می کنند برگردند تا حادثه بدتر از این نشود. امکان حرکت نیست. عمق فاجعه وسط خیابان تنگ و طولانی ۲۰۴ مشخص نیست. هلیکوپتر بالای خیابان ۲۰۴ است. نمی دانم چرا آب پاشی برای تلطیف هوا صورت نمی پذیرد.

امداد، امداد، امداد...

در ابتدا زائرانی که نیم توانی در بدن دارند، تلاش برای نجات دیگران به خرج می دهند. صحنه های با شکوه از ایثار و انسانیت خلق می شود.

خیابان ۲۰۴ در منا (محل فاجعه)

بالاخره ساعت ۱۱ صبح امدادگران داوطلب از حجاج کشورهای مختلف از جمله ایران با توجه به تراکم جمعیت خود را به حادثه دیدگان می رسانند و بسیاری از مجروحین را نجات می دهند.

ساعت ۱۲ صبح نیز گروهی از امدادگران سعودی به منطقه می رسند، اما کار اعزام مجروحین به بیمارستان ها به کندی پیش می رود.

منطقه امنیتی می شود

ساعت ۱۳؛ تعداد نیروهای پلیس افزایش می یابد و منطقه امنیتی می شود. از ورود پزشکان و امدادگران کشورها جلوگیری می شود. هنوز مجروحان زیادی بر روی زمین هستند.

ساعت ۱۴؛ مجروحین به همراه جانباختگان و گاهها بدون امداد به مجروحین در کانتینر قرار می گیرند. جو کاملا امنیتی است.

ساعت ۱۷؛ هنوز برخی از اجساد مطهر بر روی زمین قرار دارند.....

چند پرسش

عربستان سال‌ها تجربه حج ۴ و حتی ۵ میلیون نفری را داشته و حجاج بدون ترافیک اعمال خود در منا را انجام داده‌اند، چرا امسال با وجود جمعیت ۲ و نیم میلیونی چنین اتفاقی افتاد؟

آیا تصاویر دوربین‌های پرشماری که در خیابان‌های منا و از جمله خیابان ۲۰۴ نصب بوده در اتاق فرمان قابل مشاهده نبود؟!

واقعا چرا از ساعت ۸ صبح با وجود ترافیک در خیابان ۲۰۴، فرعی ۲۱۵ برای هدایت حجاج به خیابان سوق العرب گشوده نشد، و این در حالی است که ترافیک در سوق العرب بسیار روان و در دیگر خیابان‌ها - شارع الجوهره و طریق المشاه - اصلا ترافیکی وجود نداشته است.

چرا بخش پایانی و خروجی خیابان ۲۰۴ بسته شده بوده و با وجود ازدحام انسانی بازگشایی نشد؟

چرا پس از ازدحام در خیابان ۲۰۴، ورودی‌های آن بسته نشد و دائما جمعیت به این خیابان تزریق شد؟

چرا با وجود دو مرکز دفاع مدنی در مجاورت خیابان ۲۰۴ که مجهز به آب‌پاش هم هستند، داخل جمعیت آب‌پاشی نشد؟

چرا بلافاصله با حضور امدادگران بعثه کشورها و نظم‌دهی آنها اجساد شناسایی و جداسازی نشد و به مجروحین که با کمی آب قابلیت احیا داشتند کمک نشد؟

دیدگاه اولیه شاهدان و برخی از کارشناسان خبره بر «غیرطراحی، غیرعمدی و خطای انسانی» در این فاجعه و «کوتاهی، سوء تدبیر و مدیریت غلط» است و بدین علت باید دولت سعودی هرچه زودتر ضمن پذیرش مسئولیت سنگین حادثه، خود را در برابر پرسش‌های فراوان دنیای اسلام پاسخگو بداند.

هرچند قضاوت در مورد این فاجعه زود است.

فاجعه منا از زبان حجاج مصری؛ قیامتی بر پا بود

شفقنا (پایگاه بین المللی همکاری های خبری شیعه) - یکی از نجات یافتگان مصری فاجعه منا، با بیان اینکه « قیامتی بر پا بود » فشار آوردن حجاج به یکدیگر بیش از یک ساعت طول کشید، لباس احرام زایران بر زمین افتاد و همگان در حالی که ایستادند حس می کردند جسد ها در زیر پای شان تلنبار شده است.

به گزارش شفقنا به نقل از پایگاه صدی ، زایر مصری در ادامه گفت: بعد از مرور زمان کوتاهی حس کردم چیزی پای مرا نیش می زند، با تلاش فراوان توانستم زنی را بینم که در زیر پاها جان می داد اما با آخرین رمق مانده در وجودش پایم را با دندانش گاز گرفت تا متوجه اش شوم و او را نجات دهم، اما نمی توانستم، حتی اگر این زن مادرم بود نیز نمی توانستم کاری برایش بکنم.

«محمد جزار» از دیگر حجاج نجات یافته مصری نیز گفت: مردانی را دیدم که به دلیل کشته شدگان همسران و فرزندان شان با وجود اینکه می توانستند نجات یابند اما مرگ را ترجیح دادند، افرادی را دیدم که تلاش می کردند تا از نرده بالا روند و به خیمه ها برسند اما به دلیل شدت فشارها حجاج ان ها را پایان می آوردند و از آنان به عنوان پلی برای بالا رفتن خود استفاده می کردند.

«محموظ الطویل» دیگر حاجی نجات یافته مصری گفت: زمانی که فشار جمعیت را مشاهده کردم، به سوی مقر مسوولین دفاعی رفتم و از آنان کمک خواستم، به آنان التماس کردم که در را باز کنند تا حجاج از مرگ نجات یابند اما آنان مانند همیشه گفتند ورود ممنوع است و مردم را به شدت دور کردند.

وی افزود: چاره ای نداشتم غیر از این که زیر اتومبیل آتش نشانی قرار بگیرم و همراه با آن وارد مقر نظامیان شوم، بعد از توقف اتومبیل به نظامیان التماس کردم که به مرکز فوریت ها زنگ بزنند و ماجرا را برای شان توضیح دهند، اما خودداری کردند، و در همین حال یکی از درب ها با فشار مردم باز شد.

وی با بیان این که فاجعه در ساعت ۹ صبح آغاز شد اما اتومبیل های اورژانس سعودی ساعت ۱۰ و ۲۰ دقیقه رسیدند افزود: قبل از رسیدن اتومبیل های اورژانس ، این پزشکان بعثه حج الجزایر بودند که تلاش می کردند زخمی ها را نجات دهند

حاج محفوظ در پایان گفت: اگر عملیات نجات سریع تر انجام می شد و هیلکوپترها نیز در آن شرکت می کردند، همچنین اگر به جای سربازان کم سن و سال، نظامیان با تجربه وارد عملیات نجات می شدند، به طور حتم تعداد قربانیان از این اکنون هست کمتر می شد.

روایت شاهد عینی از حادثه منا/نیروهای سعودی جوان و بی تجربه بودند

یکی از مدیران باسابقه حج و زیارت در روایت خود از حادثه خونین منا نوشت: تمام نیروهای پلیس از افراد با سن کم تشکیل شده و فقدان تجربه و پختگی در برخورد به بحران مشهود بود.

گروه اجتماعی: حاج مرتضی باقری از مدیران باسابقه حج که سالهای متوالی تجربه حضور در مناسک حج را داشته و عمدتاً کاروان حجاج ایرانی مقیم خارج از کشور را مدیریت می کند، در گزارشی به مشاهداتش از حادثه خونین منا و ارزیابی آن بر اساس تجربیات گذشته اش پرداخت.

به گزارش [بولتن نیوز](#)، متن کامل این گزارش بدین شرح است:

باسمه تعالی

امروز عید قربان ۲ مهر ۱۳۹۴ طبق معمول، حاجیان از مشعرالحرام بسمت منی حرکت نموده و سپس بسمت جمرات محل سنگ زدن به شیطان راهی انتهای منی شدند.

علیرغم اینکه امسال تعداد حاجیان کمتر از سنوات گذشته است ولی طبق تجربه بیش از ۳۰ سفر حضور در حج احساس کردم شرایط غیر عادی است و ازدحام کاملاً غیر طبیعی است. در مسیر جمرات در چند نقطه بخاطر ازدحام متوقف شدیم. گرمای شدید هم مزید بر علت بود. بنده سریعاً نفرات حاجی گروهم را بقطار کرده و با شکافتن جمعیت بجلو حرکت کردیم و در واقع از معرکه خارج شدیم.

وقتی به جمره عقبه (شیطان بزرگ) رسیدیم شرایط خیلی سخت تر از سنوات قبل نبود یعنی اینکه ازدحام مسیر یک اتفاق غیر عادی و ناهماهنگ با اطراف جمرات بوده است...

در خیابانی که عمدتاً ایرانیها، افریقاییها، هندی ها، پاکستانی ها به سمت جمرات حرکت میکنند کاملاً وضعیت غیر عادی محسوس بوده و بهم خوردن حال حجاج از ازدحام، ترافیک، نبود آب اشامیدنی و بسته بودن راههای خروجی خیابان بسمت جمرات شرایط ایجاد اتفاق وحشتناک کشتار حجاج را رقم زد.

علیرغم آنکه عربستان از نیروی هوایی و هلیکوپتر برای خدمات رسانی به حج بهره می برد هیچگونه نظارتی بر این بخش که مهمترین و شلوغ ترین بخش مناسک حج است صورت نگرفت والا با نظارت هوایی وقتی ازدحام

جمعیت مشاهده شد می توانستند عقبه جمعیت را قطع و جمعیت را به خیابانهای اطراف و همچنین محل کاروانهای مصری و افریقایی اطراف خیابان هدایت کنند.

تمام نیروهای پلیس از افراد با سن کم تشکیل شده و فقدان تجربه و پختگی در برخورد به بحران مشهود بود.

کمترین آمادگی در نیروهای عربستانی مشاهده نمی شد، بطوریکه با تاخیر چند ساعته صرفا بانتقال کشته ها پرداختند و بسیاری از مجروحین در بین کشته ها زنده زنده مرگ دلخراش را تجربه کردند.

سخنان افرادی که عصر برای شناسایی جنازه ها به مناطق مختلف رفته اند از نفس کشیدن مجروحان و استفراغ خون حکایت دارند.

اتفاق تقریبا ساعت ۸ و ۴۵ دقیقه صبح رخ داد ولی ساعت ۴ عصر نبض مرده ها و مجروحان را می گرفتند.

عربستان سابقه مخومه ساختن چنین پرونده هایی را دارد از جمله سال ۱۳۶۶ کشتار مکه و ۱۳۶۸ کشتار ۴ هزار نفر در تونل معیصم در منی.

بعد از ظهر نیروهای باتجربه و مسن تر وارد صحنه شدند که البته کمی به جمع کردن صحنه کمک کرده است.

جو عمومی مکه و در بین حجاج بشدت خراب و ترس و استرس حاکم شده است احتمال اتفاقات بعدی از جمله در مسجدالحرام می رود.

یعنی با مختصر سر و صدا مردم وحشت زده پا بفرار گذاشته و له و کشته شدن زیر دست و پا اتفاق مورد توقع است.

بنظر حقیر حداقل ماجرا از اهمال کاری و عدم دقت نیروهای عربستان با توجه به تلاقی شرایط گرمی هوا با ازدحام در شلوغ ترین بخش اعمال حج صورت گرفته و پوشش دادن این نقض حرمت شهر مکه و منی که جزء حرم محسوب می شود به قضا و قدر الهی فقط یک خیانت است.

حقیر امروز بر جنازه هایی اشک ریختم که دیروز در سرزمین عرفات در مقابل خداوند سبحان دست به تضرع بودیم...

مرتضی باقری

آخرین لحظات روز دهم ذی الحجه معروف به عید قربان

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۰۸۵۳۰>

"جهان‌نیوز" منتشر می‌کند:

روایت چند نفر از حاضران فاجعه منا/ سانحه ساعت ۸:۴۵ صبح، رسیدگی تیم‌های پزشکی

ساعت ۱۶!

تاریخ انتشار: جمعه ۳ مهر ۱۳۹۴ ساعت ۱۶:۰۱

در کنار خواندن نظرات تحلیلی از این حادثه روایت حاضرین ایرانی در صحنه می‌تواند فضای غمبار این ساعات در مکه را به تصویر بکشد.

گروه جامعه جهان‌نیوز: بغضی که از دیروز بر گلویمان نشست، نه میشکند و نه تمام می‌شود. حریم امن الهی، به دست خاندانی افتاده که مردانگیشان را در کشتار کودکان و زنان بی‌گناه یمنی نشان داده‌اند.

از دیروز خبرها مثل آوار بر سرمان فرود می‌آید...

حاجی‌ها، عید قربان...

و البته لا یوم کیومک یا ابا عبدالله...

یادش به خیر! سالیانی نه چندان دور توفیق زیارت خانه خدا و مزار پیامبر مهربانی‌ها و فرزندان بقیع نشینش را یافتیم... و مگر میشود حج بروی و قبلش خسی در میقات جلال را نخوانی؟! جلال لا به لای شرح سفرش آل سعود را به تصویر کشیده است.

گذار این سالها تنها اندکی این جماعت را بزک کرده، مانند آن که بر کثافتی زوروقی بکشند...

و همین است که شرح جلال بر این خاندان همچنان زنده است: "دولت عالیه! سعودی سرش گویا بدجوری به آخور نفت مشغول است. همه حجاج هم که از کثافت بترکند سرچاههای نفت به سلامت باد!" خسی در میقات

صفحه ۱۴

و یا آنجا که بعد از شرح راه حل را ارائه می‌کند: "سعودی‌ها لیاقت اداره این مشاهد را ندارند. مدینه و مکه را

باید از زیر نگین این حشرات بیرون کشید و دو شهر بین‌المللی اسلامی اعلام کرد "خسی در میقات صفحه ۴۲

لا به لای این خبرهای ناگوار بعضی خبرها هم طعمی دیگر دارند، مثل آن خبر که در شبکه های مجازی سعودی ها ایران را قاتل حجاج معرفی کردند! جز خنده چه میشود نثار این جماعت یا جوج و ماجوج کرد؟! لایکادون یفقهون قولاً...

و یا آنجا که رئیس پلیس آل سعود فرمایشات کرده اند: ما مسئول حماقت بقیه نیستیم. یا بعضی از این شیخک ها به پادشاه آل سعود تسلیت گفته اند و یا بخش عربی رادیو آمریکا گفته است بنا بر نظر سنجی ما ۹۷ درصد مردم، آل سعود را بی تقصیر می دانند و.... حیف آب دهان که نثار این جماعت کرد! خدایا همه شان را با هم محشور کن!

حاضران در فاجعه منا چه می گویند؟!

در کنار خواندن نظرات تحلیلی از این حادثه روایت حاضرین ایرانی در صحنه می تواند فضای غمبار این ساعات در مکه را به تصویر بکشد. چند روایت دست اول از این حادثه را مرور می کنیم.

روایت مسئول یکی از کاروان ها که در روز وقوع حادثه نوشت:

باسمه تعالی

امروز عید قربان ۲ مهر ۱۳۹۴ طبق معمول، حاجیان از مشعر الحرام بسمت منی حرکت نموده و سپس بسمت جمرات محل سنگ زدن به شیطان راهی انتهای منی شدند.

علیرغم اینکه امسال تعداد حاجیان کمتر از سنوات گذشته است ولی طبق تجربه بیش از ۳۰ سفر حضور در حج احساس کردم شرایط غیر عادی است و ازدحام کاملاً غیر طبیعی است. در مسیر جمرات در چند نقطه بخاطر ازدحام متوقف شدیم. گرمای شدید هم مزید بر علت بود. بنده سریعاً نفرات حاجی گروهم را بقطار کرده و با شکافتن جمعیت بجلو حرکت کردیم و در واقع از معرکه خارج شدیم.

وقتی به جمره عقبه (شیطان بزرگ) رسیدیم شرایط خیلی سخت تر از سنوات قبل نبود یعنی اینکه ازدحام مسیر یک اتفاق غیر عادی و ناهماهنگ با اطراف جمرات بوده است..

در خیابانی که عمدتاً ایرانیها، افریقاییها، هندیها، پاکستانیها به سمت جمرات حرکت میکنند کاملاً وضعیت غیر عادی محسوس بوده و بهم خوردن حال حجاج از ازدحام، ترافیک، نبود آب آشامیدنی و بسته بودن راههای خروجی خیابان بسمت جمرات شرایط ایجاد اتفاق وحشتناک کشتار حجاج را رقم زد.

علیرغم آنکه عربستان از نیروی هوایی و هلیکوپتر برای خدمات رسانی به حج بهره میبرد هیچگونه نظارتی بر این بخش که مهمترین و شلوغترین بخش مناسک حج است صورت نگرفت..والا با نظارت هوایی وقتی ازدحام جمعیت مشاهده شد میتوانستند عقبه جمعیت را قطع و جمعیت را به خیابانهای اطراف و همچنین محل کاروانهای مصری و افریقایی اطراف خیابان هدایت کنند.

تمام نیروهای پلیس از افراد با سن کم تشکیل شده و فقدان تجربه و پختگی در برخورد به بحران مشهود بود.

کمترین آمادگی در نیروهای عربستانی مشاهده نمیشد و بطوریکه با تاخیر چند ساعته صرفاً بانتقال کشتهها پرداختند و بسیاری از مجروحین در بین کشتهها زنده زنده مرگ دلخراش را تجربه کردند

افرادی که عصر برای شناسایی جنازهها به مناطق مختلف رفته اند از نفس کشیدن مجروحان و استفراغ خون حکایت دارند.

اتفاق تقریباً ساعت ۸ و ۴۵ دقیقه صبح رخ داد ولی ساعت ۴ عصر نبض مردهها و مجروحان را میگرفتند.

عربستان سابقه مخومه ساختن چنین پروندههایی را دارد از جمله سال ۱۳۶۶ کشتار مکه و ۱۳۶۸ کشتار ۴هزار نفر در تونل معیصم در منی...

بعد از ظهر نیروهای باتجربه و مسن تر وارد صحنه شدند که البته کمی به جمع کردن صحنه کمک کرده است..

جو عمومی مکه و در بین حجاج بشدت خراب و ترس و استرس حاکم شده است احتمال اتفاقات بعدی از جمله در مسجدالحرام می رود

یعنی با مختصر سر و صدا مردم وحشت زده پابفرار گذاشته و له و کشته شدن زیر دست و پا اتفاق مورد توقع است

بنظر حقیر حداقل ماجرا از اهمال کاری و عدم دقت نیروهای عربستان با توجه به تلاقی شرایط گرمی هوا با ازدحام در شلوغ ترین بخش اعمال حج صورت گرفته و پوشش دادن این نقض حرمت شهر مکه و منی که جزء حرم محسوب میشود به قضا و قدر الهی فقط یک خیانت است.

حقیر امروز بر جنازه هایی اشک ریختم که دیروز در سرزمین عرفات در مقابل خداوند سبحان دست به تضرع بودیم..

روایت یکی از اعضای تیم درمانی ایرانی:

سلام

مسیر هنور پر از جنازه است. احتمالا اکثر مفقودین جزء کشته شدگان هستند. به ما اجازه ورود به بیمارستانها را نمیدهند. تا صبح امروز آزادانه میرفتیم. با توجه به جمود نعشی و گره خوردن جنازه ها بهم و پر شدن بیمارستانها امکان تخلیه کامل وجود نداره. به ما هم اجازه کمک نمیدن. صبح هم به زور بیرون شدیم. مقاومت بیشتر امکان دستگیری داشت. از همه امکانات استفاده شد. همکاران در بیمارستان ایران در منا و مکه سنگ تمام گذاشتن. آمترا قطعاً بیشتر میشه .

علت حادثه بستن بدون هماهنگی یکی از مسیرها بود. عوارض روحی زیاده. فوت پدر جلوی چشم فرزند، شوهر جلوی چشم همسر. بدلیل گرما آب روی جنازه ها و زنده های در حال جان دادن میریختن. تقریباً تا ساق توی گندآب ناشی از ... و جنازه ها بودیم. برای غسل مسح میت و تعویض لباس و همزمان انتقال مجروح مکه هستیم. خانم های شیعه شب دهم سنگ میزنن یعنی دیشب زدن. ولی کاروانهای گنبد و گلستان امروز آمدن که اهل سنتن. اگر خانمهای شیعه بودن تعداد کشته ها زیادتر میشد. بعضی از پزشکان غذا هم نتونستن بخورن. دیروز هم عرفات بودیم. طبق معمول گرما زده و بیمار عادی داشتیم و از پریشب کار سنگین بود. امروز دیگه...

حقیقتاً در مقابل اونا من هیچی نکردم. دمای هوا بالا است. بدون تعارف چند لیتر آب میخوریم و چندین لیتر عرق. خیلی به خارجیها کمک شد. دستمون بسته است. اونا هم به ما پناه میارن. امسال اجازه ورود دارو مثل هر سال ندادن. حاجی خانم فقط از کاروان های اهل سنت داریم که ما جنازه ها رو جمع کردیم البته بخشی از جنازه ها... ولی اسم اون خانم ها در بین کشته شدگان نیست.

تصاویری که از اونها گرفتیم هست ولی مکشوفه و حجاب ندارن. شرعاً و اخلاقاً قابل ارسال نیست. منتظر اجازه ورود هستیم. پلیس وحشی خشن احمق و بی ادبی داره. زنده ها از زیر دستاشونو بیرون میاوردن برای کمک. دستها خیس بود. اگر میگرفتنی لیز میخورد. بعد همزمان پایت گیر میکرد و ممکن بود گیر کنی. احرام بعضی آقایان کامل کنده شده بود و عریان بودند. حجاج سالم شو که بودن. پسر پدر مرده که در کنارش بود و نتوانست کاری کند به ما پرخاش میگرد و باید در آغوش میکشیدی....

روایت یکی از دیگر زائران:

سلام بر دوستان عزیزم

با چشمانی اشکبار این پیامو براتون ارسال میکنم شرایط خیلی سختیه تا دیروز با دوستان دعای عرفه خواندیم و اکنون شاهد جنازه های اوناییم.

فضای بعثه مثل قرارگاهها جبهه شده که هر لحظه خبر شهادت یک نفر رو میاورند. تو کاروانها بی قراری موج میزنه و همه به دنبال عزیزشون میگردن و جزء مفقودین هستند.

حج امسال حج پر از غم و اندوه شد... از گروه تواسیح ۵ نفره ۲ نفر برگشتن...

علی ضیاء مجری برنامه های صدا و سیما هم گفت:

-من در آن مسیر نبودم که این اتفاق رخ داد و مسیر دیگری را می رفتم اما به ناگاه متوجه شدیم که یکی از مسیرها را بسته اند، البته اینجا همه می گویند که ولیعهد و فرزند پادشاه با تیمی ۲۰۰ نفره از آن جا عبور می کردند تا بروند به شیطان سنگ بزنند. البته ما هم همچین اتفاقی را حس کردیم و دوستانی که تجربه حضور چند ساله را دارند می گفتند جو امنیتی به گونه ای شده که انگار کسی از سرانشان در حال عبور است.

اینجا هوا بسیار بسیار گرم است و دیروز نیز نسبت به امروز بسیار گرمتر بود، اما متأسفانه دریغ از آبی که به دست زائران بیت الله بدهند، ما بچه شیعه ها وقتی ایام محرم می شود ایستگاه ایستگاه صلواتی آب و شربت به دست عزاداران می دهیم اما اینجا از تکریم زائران بیت الله الحرام خبری نبود، آب نبود که زائران بخورند و با این که می دیدند که هوا گرم است اما آبی بر سر مردم نمی ریختند.

دیروز ما برای امدادسانی رفتیم اما اجازه هیچ کمکی را از سوی ما نمی دادند حتی پزشکان هلال احمر که برای دیدن مریض ها به بیمارستان ها رفته بودند وقتی می بینند اجازه نمی دهند وارد بیمارستان ها شوند، پشت درب بیمارستان منتظر می نشینند. حس انسان دوستانه ایرانی ها کاملاً مشهود بود و به مردم دیگر کمک می کردند، اما متأسفانه مأموران عربستان با این که وضعیت نابسامان را مشاهده می کردند هیچ کاری نکرده و

اقدامی نمی کردند.

-همانطور که اطلاع دارید ما امکانات بهتری نسبت به سایر حجاج دیگر کشورها داریم چون حجاج بعضی از کشورها از تشنگی جان خود را از دست داده اند و ما با تیم های مختلف برای این حجاج آب معدنی و سایر امکانات را ارایه می کنیم.

حدود هفت الی هشت تیم به سرپرستی مسئولان ما تشکیل شده است که هر یک از این تیم ها شامل ۲۰ نفر می شوند و به مسلمانان سایر کشورها کمک می کنند چون پلیس عربستان هیچ کمکی انجام نمی دهند.

-اوضاع مردم خوب نیست، دعاشون کنید. تا الآن پیششون بوم دعا کنید...

یک شاهد عینی هم در یکی از بخش های خبری صدا و سیما درباره این فاجعه گفت:

نیروهای امنیتی مسیر ما را مسدود کردند، جمعیت زیادی هم روبرو می آمدند. این دو جمعیت که به هم برخورد کردند، فشار زیاد شد و عده ای این وسط جان خود را از دست دادند و عده ای مجروح شدند. ما هم قطع امید کرده بودیم و اشهدمان را خواندیم و یکی از دوستانمان کشته شد. عده ای در کنار ما راه می رفتند و کشته شدند.

پیش بهار، یکی از خبرنگاران صدا و سیما هم گفت:

حدود ساعت ۸ و نیم تا ۹ بود که حجاج از منا برای رمی جمره عقبه حرکت کردند. حرکت پر از ازدحام و کند بود. یک کیلومتر که طی شد، حرکت کندتر شد و به یکباره جمعیت دیگر قدرت حرکت نداشتند. بعداً مشخص شد مسیر بسته شده. این امر برای حجاج عادی بود. ولی با افزایش ازدحام، مسیرهای اطراف را با نرده بسته بودند. فشار جمعیت هم زیاد بود. یک طوری شد که این تبدیل شد به زندانی برای حجاج. بیش از ۳۰۰ هزار نفر در یک مسیر در حال حرکت بودند. عده ای از ترس خفگی رو به در و دیوار آوردند و سعی کردند از نرده ها بالا بروند.

عده ای موفق شدند. عده ای هم موفق نشدند و افتادند زیر دست و پا. عده ای هم می خواستند فرار کنند که معلوم نبود کجا می خواهند فرار کردند و افتادند زیر دست و پا. ما با دوستانمان در حال حرکت بودیم که ناگهان همه چیز بهم خورد. من سعی کردم خود را با شرایط وفق دهم، ولی نشد. گرمای هوا، استرس و فشار جمعیت باعث شد از هوش بروم. یک لحظه دیدم یکی از هموطنان پزشک ما دستم را کشید و به سمت کوچه باریکها برد. آنجا هم اجازه نمی دادند کسی وارد شود. با هر زحمتی بود ما را کشید آنجا و من بیهوش شدم. بعد از نیم ساعت که آب و یخ روی سرم ریختند، من بیهوش آمدم و دیدم اطرافم پر از جنازه است.

هر کسی کشته شده بود را می آورند آنجا می گذاشتند. اکثر از کشورهای آفریقایی، پاکستانی، هندی و مالزی بودند. ایرانی اصلاً نبود. بعد که به هوش آمدم، هموطنم گفت اینجا بایستیم بدتر می شود. همینطور هم شد. مردمی که آن پشت بودند برای نجات جان خود، نرده ها را می شکستند و وارد اتاقکها می شدند.

باز این دوستان من را بیرون از آنجا کشاند و شرایطی پیش آمد که توانستیم زنده بمانیم. بعد هم که لنگ لنگان رفتیم به سمت رمی جمره، دیدیم مسیر را کاملاً پلیس بسته. افرادی که آفریقایی هستند و در شبه قاره هند هستند، معمولاً خانوادگی برای حج می آیند خیلی هاشان فوت کرده بودند. وضعیت عجیبی بود. الان شاید ۱۳ ساعت از این حادثه ناگوار می گذرد ولی هنوز هم دوستانی که در منطقه تردد می کنند می گویند بعضی از جنازه ها روی زمین مانده و سعودی ها نتوانسته اند جمع کنند.

اگر آنجا این بی کفایتی در خصوص نگهداری و راهنمایی حجاج به سمت رمی جمره صورت نمی گرفت این

اتفاق ناگوار نمی افتاد و خیلی از کشورها عزادار نمی شدند. حضور امدادگران ما در صحنه قابل تقدیر بود.

۵- کلام جلال بعد از سال ها درباره این جماعت هنوز زنده است:

"دولت عالیه! سعودی سرش گویا بدجوری به آخور نفت مشغول است. همه حجاج هم که از کثافت بترکند سرچاههای نفت به سلامت باد!"

"سعودی ها لیاقت اداره این مشاهد را ندارند. مدینه و مکه را باید از زیر نگین این حشرات بیرون کشید و دو شهر بین المللی اسلامی اعلام کرد."

۶- زمانه بر سر جنگ است یا علی مددی

مدد ز غیر تو ننگ است یا علی مددی

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۰۶۶۱۹>

جنازه‌هایی که بر زمین ماند

روایت عینی یک حاجی که در منا بیهوش شد

برنامه گفتگوی ویژه خبری دیشب به بررسی حادثه منا و کشته شدن حداقل ۱۳۰۰ نفر از حجاج سراسر جهان، اختصاص یافت. مسئولان متعدد و یک شاهد عینی، بی کفایتی عوامل سعودی و دلیل حادثه را برای بینندگان تشریح کردند.

حادثه تلخ و غمبار کشته شدن زائران در مسیر رمی جمرات، جهان را تکان داد. یک شاهد عینی در آنتن زنده تلویزیون از وحشتی که زمان این حادثه در بین حجاج وجود داشت، نکاتی را گفت. به گفته خبرنگار صدا و سیما که هم اکنون در احرام به سر می برد و در دره منا مستقر است، رعب و وحشت ناشی از ازدحام جمعیت و تنگی فضا و گرما به اندازه ای بود که مردم سعی می کردند از دیوارها و نرده ها بالا بروند و وقتی نمی توانستند و پایین می افتادند، زیر دست و پا له می شدند.

در برنامه گفتگوی ویژه دیشب، کامران نجف زاده بحثی را دنبال کرد که برگ دیگر از بی کفایتی آل سعود نام داشت. او در گزارش ابتدایی خود گفت گفته می شود دو مسیر از ۵ مسیری که برای رمی جمرات استفاده می شد به دلیل امنیتی بسته شده و منجر به کشته شدن بیش از ۱۳۰۰ نفر از حجاج شده است. حسن شیخ الاسلام کارشناس مسایل سیاسی به صورت حضوری در استودیوی گفتگوی ویژه خبری صحبت می کرد و سعید اوحدی رئیس سازمان حج و زیارت به همراه برخی دیگر از مسئولان از عربستان و سخنگوی کمیسیون امنیت ملی نیز از تهران به صورت تلفنی نظرات خود را بیان داشتند. آنچه می خوانید، مشروح گفتگوی ویژه خبری دیشب شبکه دو است.

آقای شیخ الاسلام طبق اعلام منابع عربستانی امسال ۲۰ هزار نیروی امنیتی برای حجاج در نظر گرفته شده در حالی که سالهای پیش این میزان ۲ تا ۳ برابر بوده. بقیه کجا رفتند؟ شیخ الاسلام: متأسفانه سعودی هر ساله تعداد زیادی از ۶۰ تا ۷۰ هزار نیرو حج را اداره می کرد. نه اینکه ساختار اشکال نداشته باشد، این مشکلات ذاتی ساختار شاهنشاهی سعودی است. امسال نظامیان و امنیتی های باتجربه خود را برای توطئه در نقاط مختلف جهان به ویژه به یمن فرستادند. نیروهای دفاع مدنی شان در یمن گرفتار است. اخباری که می بینید در سوریه نیروهای امنیتی شان در داعش گرفتار است. در لبنان و بحرین نیز نیروهای آنها اشغال کرده اند. متأسفانه حج دست عده ای بی کفایت و بی تجربه با ساختار سعودی افتاده است. عقل و درایت انجام این کار را ندارند.

سعید اوحدی رئیس سازمان حج و زیارت به صورت تلفنی در برنامه حضور یافت.

تعداد جانباختگان ایرانی به چند نفر رسیده؟

اوحدی: با توجه به عمق فاجعه و شرایط ویژه ای که پیش آمد و مظلومانه عده زیادی به رحمت خدا رفتند، تعداد زیادی از اجساد تا غروب در مسیر رمی جمرات افتاده بودند. کنترل فضای رمی جمرات کاملاً از دست عوامل سعودی خارج شده بود. بیمارستانها مملو از مجروحین حادثه بودند و تا آخرین لحظه که اجازه دادند عوامل پزشکی و اجرایی ما در منطقه حضور بیابند، اجساد را شناسایی کنیم.

چرا نمی گذاشتند نیروهای امدادی ما سر صحنه حاضر شوند؟

اوحدی: تا بعد از ظهر عوامل امدادی ما در منطقه حضور پیدا کردند. از بعد از ظهر فضای امنیتی شدیدی را ایجاد کردند. نه اجازه عکسبرداری را می دادند نه اجازه حضور نیروهای امدادی را می دادند.

آخرین آمار جانباختگان چند نفر است؟

اوحدی: تا این لحظه ۱۲۵ نفر هستند و ۶ نفر مجهول الهویه داریم که مجموعاً ۱۳۱ نفر می شود. مجوزی گرفتیم که فردا به سردخانه ها و بیمارستان سر بنزیم برای شناسایی سایر مجروحان و کشته شدگان. تعداد جانباختگان این حادثه در مرز ۲ هزار نفر است.

یعنی تعداد جانباختگان ایرانی ممکن است افزایش پیدا کند؟

اوحدی: بله، از عصر اجازه حضور در مسیر رمی جمرات ندادند و تعدادی از جانباختگان را مستقیم به سردخانه ها منتقل کردند. حتی به سردخانه طائف بردند چون عرفات مکه و یثرب دیگر سردخانه ها پاسخگوی اجساد نبود. امیدواریم افزایش جلدی نداشته باشیم ولی با توجه به اینکه موضعی از جمعیت را زائران ما قرار داشتند و آن نقطه ای که اجازه ورود ندادند، اجسادشان را مستقیم به سردخانه بردند.

۲ نفر را اشتباه اعلام کردید از دنیا رفتند ولی بعد اصلاح کردید. خانواده های آنها در نگرانی هستند؟

اوحدی: شواهدی که بعضی همکاروانی ها داشتیم و اطلاعات اولیه داشتیم که از دنیا رفته اند ولی خوشبختانه سالم هستند و بلافاصله اصلاح شد.

شما اعلام کردید دو تا از خودروهای پلیس ناگهان دو مسیر اصلی را که عبور و مرور حجاج بوده می بندد و این باعث شده ازدحام اوحدی: جمعیت به وجود بیاید. ولی سخنگوی پلیس عربستان گفت تغییر مسیر شده. جریان این چی بود؟

اوحدی: قبلا عرض کردم که در مسیر رمی جمرات، کار آموزش حجاج انجام شده بود. مسیری که قرار بود ۱,۵ میلیون زائر همه با هم وارد شوند. ولی بدون هماهنگی و اطلاع قبلی، عوامل امنیتی عربستان یک مسیر را مسدود کردند و بستند روی زائران و بعد از زائران خواستند از مسیری که زائران پس از رمی جمرات می آیند عبور کنند. در واقع تراکم جمعیت و برخورد این دو جمعیت که مقابل هم حرکت می کردند، نقطه بحرانی شد و این سوء تدبیر، کم تجربگی و نقطه سیاسی در کارنامه عوامل عربستان شد و واقعا فاجعه خونباری است.

زائران می خواهند ارتباط با خانواده های نگران بگیرند. آنها چه کنند؟

اوحدی: عزیزان زائر همه موبایل خود را دارند و فضای منا، فضای تلخ و سختی شده. خانمها الان به شدت ناراحت هستند. شما جانباختگان را ببینید عموما عزیزان زائر مرد هستند. خانواده هایشان از طریق موبایل تماس دارند. ما فضای سختی را در منا داشتیم و همانطور که در ایران عزای عمومی است، در منا نیز عزای عمومی اعلام کردیم. بسیاری از بستگان جانباختگان در منا حضور دارند. همسران آنها اینجا هستند.

در ایران نیز خیلی ها نگرانند؟

اوحدی: خانواده های اینها با ایران ارتباط دارند. سازمان حج و زیارت و بعثه مقام معظم رهبری نیز از مردم خواهش می کنند صبور باشند. برای خود ما نیز تلخ و سخت است آمار را افزایش دهیم ولی با صداقت و شفافیت تمام، آمار را اعلام می کنیم تا مردم نیز در جریان باشند.

اولی و دومین حادثه گذشت، سومین را خدا به خیر بگذراند؟

اوحدی: تعدادی از پزشکان و عوامل اجرایی ما در کنار تلی از جانباختگان حادثه حضور داشتند. در گرمای ۵۲ درجه اجساد را شناسایی می کردند. تعدادی از زائران ایرانی را از زیر جنازه های دیگر خارج می کنند. تعدادی از مجروحان حادثه، عوامل اجرایی ما هستند که دچار گرمزدگی شدند و الان در بیمارستانها هستند. امیدواریم با کمیته بحران، طوری مدیریت شود که از ابعاد این حادثه کاسته شود.

آقای شیخ الاسلام، تحرکاتی در ترکیه که خواستار برگزاری کشورهای اسلامی شده بود و اندونزی که می گفت من بیایم در برگزاری حج کمک کنم. آیا این به جریانی علیه بی کفایتی سعودی ها در برگزاری مراسم حج ختم می شود؟

شیخ الاسلام: باید به اینجا ختم شود. حادثه مکه، افتادن جرثقیل، کنده شدن پنکه سقفی، در قطار مسافری بسته ماند که باعث شد عده ای خفه شوند، هتل آتش گرفت و عده ای سوختند و الان این حادثه باعث کشته شدن ۲۰۰۰ نفر شد. این بی کفایتی در ذات نظام پادشاهی عربستان است. چون به هیچ کس پاسخگو نیستند. این شاهزاده ها علی الخصوص الان که یک شاه بی کفایتی مستقر است، هر کاری دلشان می خواهد می کنند. این داعش که اینطوری آبروی اسلام را برده، ساخته بندر بن سلطان است. آقای محمد بن سلمان تصمیم گرفت در زنجیره شاهی قرار بگیرد و می خواست ولیعهد دوم شود، فاجعه یمن را به اینصورت ایجاد کرد. این شاهزاده ها توی کار همدیگر می گذارند با حماقت خاصی.

یک شاهد عینی روی خط برنامه آمد.

شاهد عینی: نیروهای امنیتی مسیر ما را مسدود کردند، جمعیت زیادی هم روبرو می آمدند. این دو جمعیت که به هم برخورد کردند، فشار زیاد شد و عده ای این وسط جان خود را از دست دادند و عده ای مجروح شدند. ما هم قطع امید کرده بودیم و اشهدمان را خواندیم و یکی از دوستانمان کشته شد. عده ای در کنار ما راه می رفتند و کشته شدند.

کیوان خسروی سخنگوی شورای عالی امنیت ملی به صورت تلفنی وارد گفتگو شد.

آقای رئیس جمهور دستور تشکیل ستاد ویژه ای را دادند. شما از تشکیل این ستاد باخبرید؟

خسروی: بله این ستاد از اولین ساعاتی که خبر فاجعه رسید در شورای عالی امنیت ملی تشکیل شد به ریاست آقای سردار شمخانی و قرار است با استفاده از اخباری که دریافت می کنیم در حال تجزیه و تحلیل ابعاد این رویداد هستیم. در مقابل این فاجعه نیز امکان واکنش نشان دادن را بررسی می کنیم.

بعد چه می کنید؟

خسروی: طبیعتاً ما از همه حقوقی که کشورمان در این رابطه دارد از طریق مجامع قانونی دفاع و پیگیری می کنیم. ساز و کار مشخصی دارد و مسئله ای که گریزی از آن نیست، دولت سعودی در مدیریت مراسم حج بی

کفایت است و باید مسئولیت این فاجعه را در اولین گام بپذیرد. گامهای بعدی نیز به صورت دقیق بررسی می شود و به مردم اطمینان می دهیم این موضوع در عالی ترین سطوح جمهوری اسلامی دنبال خواهد شد.

قاضی عسگر سرپرست بعثه مقام معظم رهبری و سرپرست حجاج ایرانی بیت الله الحرام به صورت ضبط تلفنی در برنامه حاضر شد.

قاضی عسگر: حادثه امروز بسیار تلخ و اسف بار است، آمار فوتی های ما به حدود ۱۳۰ نفر رسیده و ما از همان لحظات اولیه پیگیر ماجرا هستیم و به تمام بیمارستانها سرکشی شده و نیروهای زیادی در حادثه حضور یافتند تا بتوانند مجروحان را از این حادثه برهانند و نجات دهند. خانواده های این عزیزان در کاروانها منتظر پیدا شدن اینها هستند و بدیهی است این لحظات تکان دهنده است. از صبح اطلاع رسانی شده و امیدواریم آخرین اخبار و اطلاعات را در اولین فرصت منعکس کنیم. امشب نیز نماینده محمد بن نایب وزیر کشور و ولیعهد عربستان به بعثه ما بیایند و ما با ایشان مفصل صحبت می کنیم و نتایج را بعدا می گوئیم.

تحلیلهایی است که بخشی از بدنه آل سعود در استخبارات و پلیس، نارضایتی دارند و می خواهند اینطور تلافی کنند. نظر شما چیست؟

شیخ الاسلام: متأسفانه اینطور است. یک کار خلاف عرف شده و زنجیره ای از شاهزاده ها بودند که سمتشان اشغال شده. اشتباهات بزرگی در یمن، بحرین، عراق و سوریه کردند. شاهزاده ها با همدیگر رقابت می کنند و نیروهایشان نیز با هم رقابت دارند.

اکثرا فریب و پوشش موازی کاری دارند؟

شیخ الاسلام: آنها با آبروی اسلام کاری ندارند. بهترین فرصت است که آقای رئیس جمهور و آقای ظریف در نیویورک تشریف دارند و بهترین فرصت است به جهان اسلام پیام را برسانند. ایران و سایر کشورهای اسلامی از این واقعه لطمه خوردند. عید ما را اینها عزا کردند.

پیش بهار، شاهد عینی و خبرنگار صدا و سیما از منا به صورت تلفنی وارد بحث شد.

شما شاهد عینی هستید و حتی بیهوش هم شده بودید. بگوئید چه گذشت و چه اتفاقی افتاد؟

پیش بهار: حدود ساعت ۸ و نیم تا ۹ بود که حجاج از منا برای رمی جمره عقبه حرکت کردند. حرکت پر از

ازدحام و کند بود. یک کیلومتر که طی شد، حرکت کندتر شد و به یکباره جمعیت دیگر قدرت حرکت نداشتند. بعداً مشخص شد مسیر بسته شده. این امر برای حجاج عادی بود. ولی با افزایش ازدحام، مسیرهای اطراف را با نرده بسته بودند. فشار جمعیت هم زیاد بود. یک طوری شد که این تبدیل شد به زندانی برای حجاج. بیش از ۳۰۰ هزار نفر در یک مسیر در حال حرکت بودند. عده ای از ترس خفگی رو به در و دیوار آوردند و سعی کردند از نرده ها بالا بروند. عده ای موفق شدند. عده ای هم موفق نشدند و افتادند زیر دست و پا. عده ای هم می خواستند فرار کنند که معلوم نبود کجا می خواهند فرار کردند و افتادند زیر دست و پا. ما با دوستانمان در حال حرکت بودیم که ناگهان همه چیز بهم خورد. من سعی کردم خود را با شرایط وفق دهم، ولی نشد. گرمای هوا، استرس و فشار جمعیت باعث شد از هوش بروم. یک لحظه دیدم یکی از هموطنان پزشک ما دستم را کشید و به سمت کوچه باریکها برد. آنجا هم اجازه نمی دادند کسی وارد شود. با هر زحمتی بود ما را کشید آنجا و من بیهوش شدم. بعد از نیم ساعت که آب و یخ روی سرم ریختند، من بیهوش آمدم و دیدم اطرافم پر از جنازه است. هر کسی کشته شده بود را می آورند آنجا می گذاشتند. اکثراً از کشورهای آفریقایی، پاکستانی، هندی و مالزی بودند. ایرانی اصلاً نبود. بعد که به هوش آمدم، هموطنم گفت اینجا بایستیم بدتر می شود. همینطور هم شد. مردمی که آن پشت بودند برای نجات جان خود، نرده ها را می شکستند و وارد اتاقکها می شدند. باز این دوستان من را بیرون از آنجا کشاند و شرایطی پیش آمد که توانستیم زنده بمانیم. بعد هم که لنگ لنگان رفتیم به سمت رمی جمره، دیدیم مسیر را کاملاً پلیس بسته. افرادی که آفریقایی هستند و در شبه قاره هند هستند، معمولاً خانوادگی برای حج می آیند خیلی هاشان فوت کرده بودند. وضعیت عجیبی بود. الان شاید ۱۳ ساعت از این حادثه ناگوار می گذرد ولی هنوز هم دوستانی که در منطقه تردد می کنند می گویند بعضی از جنازه ها روی زمین مانده و سعودی ها نتوانسته اند جمع کنند. اگر آنجا این بی کفایتی در خصوص نگهداری و راهنمایی حجاج به سمت رمی جمره صورت نمی گرفت این اتفاق ناگوار نمی افتاد و خیلی از کشورها عزادار نمی شدند. حضور امدادگران ما در صحنه قابل تقدیر بود.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۰۴۶۳۱>

مشاهدات نماینده تهران از فاجعه منا/مسئله فراتر از ناکارآمدی است

شناسه ُ خبر: ۲۹۲۶۳۵۷ - دوشنبه ۶ مهر ۱۳۹۴ - ۱۰:۰۰

[سیاست](#) > [مجلس](#)

من درمحل حادثه شاهد آن بودم که هزاران نفر از حاجیان مرده و زنده به هم گره خورده بودند و درحالیکه فریاد کمک خواهی سر می دادند آرام آرام چراغ زندگی شان، ناباورانه خاموش شد. نیروهای سعودی هم کمک رسانی نکردند.

خبرگزاری مهر - حسین طلا: آنچه امروز ما شاهد آن هستیم از ناکارآمدی فراتر است، بلکه باید نام آن را جنایت خواند. مردمی که برای نزدیکی به خدای خود به این سرزمین وحی یا مکان امن الهی آمده بودند و چشم های زیادی منتظر بازگشت آنها بوده، در سایه کوتاهی و بی توجهی آشکار آل سعود جان خود را از دست دادند.

من در محل حادثه شاهد آن بودم که هزاران نفر از حاجیان مرده و زنده به هم گره خورده بودند و درحالیکه فریاد کمک خواهی. سر می دادند، آرام آرام چراغ زندگی شان، ناباورانه خاموش شد. نیروی نظامی و انتظامی سعودی مانع حضور مردم برای کمک می شد و خود نیز توجه و توان لازم را برای کمک رسانی نداشتند.

نزدیک به ساعت ۹ صبح بدلیل ازدحام و خستگی شدید زوار، ناشی از بیتوته در مشعر و مزدلفه و پیاده روی زیاد به سمت منا از یک سو و عدم مدیریت لازم برای تقسیم جمعیت توسط نیروهای نظامی سعودی و حرکت نامتعارف برخی زوار سیاه پوست از سوی دیگر باعث عدم کنترل تعادل توسط برخی زوار خصوصاً افراد مسن شد و این بر زمین خوردن دومینو وار ادامه پیدا کرد و بصورت دوطرفه حاجیان بر روی هم افتادند.

برخی حاجیان که بدنبال فرار از مهلکه بودند به سمت نرده های آهنی اطراف رفتند ولی با شکسته شدن نردهها و پرت شدن آنان فضا سخت تر شد و در چند صد متر خیابان به عرض حدوداً ۱۲ متر زن و مرد و پیر و جوان در سه تا چهار طبقه بهم گره خوردند که یارای جداشدن از هم رانداشتند.

عدم حضور مناسب، کافی و جدی نیروهای سعودی موجب آن شد که بدلیل گرمای زیاد و فشار ناشی از روی هم افتادن مردم هر لحظه کشته ها بدلیل خفگی افزایش پیدا کرد. یعنی اگر می شد اینها را از هم جدا

کرد، فاجعه با کشتار اینگونه مواجه نبود. نه خود نیروهای سعودی بر خورد جدی را در ساعات اول داشتند و نه اجازه کمک مردم را دادند. خود ما با کمک تعدادی دیگر از حاجیان حدود بیست نفر را از این ازدحام خارج کردیم.

بدلیل نبودن برانکارد، حوله های باز شده کف خیابان را پهن و حاجیان را در داخل آنها می گذاشتیم و چهار نفره به عقب می آوردیم. یعنی اگر دولت سعودی حتی در صحنه از حاجیان جوان کمک می گرفت ابعاد فاجعه اینگونه نبود.

ما دولت سعودی را در حفظ جان زوار ناتوان و بی مسئولیت و اهمال گر دیدیم. البته این را هم باید بگویم که شاهد کوتاهی های دیگری هم بودم. البته این موضوعات به هیچ عنوان از مسئولیت دولت سعودی کم نمی کند .

*نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۳۸۸۸>

آخرین دقیق باهم بودن ۲ قاری کشورمان چگونه گذشت

شاگردان گفت: وقتی می‌خواستیم وارد منا شویم، محسن حسنی کارگر برای وضو رفت، باهم راه افتادیم، در ازدحام جمعیت گیر کردیم، داشتیم برای جشن عید قربان می‌رفتیم اما یک‌باره انبوهی از جمعیت به ما فشار آورد.

به گزارش گروه فضای مجازی [خبرگزاری فارس](#)، روزنامه شهرآرا نوشت: محسن حسنی کارگر، قاری مشهدی بین‌المللی در حادثه منا جان خود را از دست داد. گفتگوی زیر با حمید شاگردان، دوست و سعید بیژنی، استاد وی صورت گرفته است که در وضعیت بسیار سختی پس از حادثه منا به سر می‌بردند؛ اما برای صحبت از «محسن» هر وقت و هر کجا که باشد «نه» نمی‌آورند. از ایشان به خاطر گفتگویی که همراه با بغض و گریه بود، تشکر می‌کنیم.

* چند سال سابقه دوستی داشتید؟

شاگردان: قبل از هر چیز بهتر است بگوییم حال مساعدی برای مصاحبه ندارم؛ اما چون برمی‌گردد به محسن حسنی کارگر و داغی که جامعه قاریان به خود دیده است، سعی می‌کنم کمی صحبت کنم. الان داریم منا را ترک می‌کنیم. قرار نبود مثل امروز محسن در کنار ما نباشد. آخرین لحظاتی که با هم بودیم و دست هم را در ازدحام جمعیت گرفته بودیم، جلوی چشم است؛ مثل سال‌ها پیش که با هم دوستی و رفاقت را شروع کردیم. در جلسات قرآن با هم آشنا شدیم. شاید از دوازده سیزده سالگی که هر دو قرآن را به‌طور حرفه‌ای ادامه می‌دادیم و صحبت بینمان در مورد تلاوت بود.

* کمی از خصوصیات محسن حسنی کارگر برایمان بگویید؟

شاگردان: خیلی با استعداد بود. از قاریان برجسته ما بود و فخر ما مشهدی‌ها محسوب می‌شد. با مقام اولی که ایشان در مالزی بعد از تقریباً یک دهه کسب کرد، فضای مفرحی را در ایران و به‌ویژه بین قاریان مشهدی ایجاد کرد. مدت‌ها بود که رتبه اولی نداشتیم و مقام معظم رهبری و همه مردم راضی بودند. در این مسابقات گاهی ناعدالتی صورت می‌گیرد؛ کسب این مقام برای ایران خیلی خوب بود. همه حش می‌دانستند. صوت خوبی داشت و تلاوتش به دل می‌نشست. امیدی را به دل قاریان انداخت که همه اساتید بهش افتخار می‌کردند. خودش هم شاگردان خوبی را تربیت کرده بود.

* در حج تمتع با هم بودید؟

شاگردان: بله، در کنار هم بودیم. وقتی می‌خواستیم وارد منا شویم، ایشان برای وضو رفت. با هم راه افتادیم. در ازدحام جمعیت گیر کردیم. کی فکرش را می‌کرد که قرار است این اتفاق بیفتد. داشتیم برای جشن عید قربان می‌رفتیم؛ اما یک‌باره انبوهی از جمعیت بهمان فشار آورد. تصمیم گرفتیم بایستیم؛ اما ایستادن خطرناک‌تر بود. نزدیک رمی جمرات که رسیدیم، محکم دست هم را گرفته بودیم تا از هم جدا نشویم. محسن پشت من بود. هر چه جلوتر می‌رفتیم، ازدحام بیشتر می‌شد. می‌خواستیم کمی از جمعیت فاصله بگیریم که یک‌باره کاروانی از آفریقایی‌ها بین مردم هل دادند و دستمان از هم جدا شد. دیگر نفهمیدم محسن کجا رفت و او هم نفهمید من کجا رفتم.

* نتوانستید پیدایش کنید؟

شاگردان: تا آخر وقت جمعه امیدوار بودیم که پیدا شود. جزو مفقودان حساب می‌شد. گفتیم شاید در بیمارستان دیگری باشد که خبر شهادتش به گوشمان رسید. الان پنج نفر از بیست نفر قاریان بعثه مفقود شده‌اند که دو نفر به شهادت رسیده‌اند. ما الان چند مجروح هم داریم.

* خاطره‌ای از محسن حسنی کارگر برایمان تعریف کنید.

شاگردان: من فقط در یک جمله می‌توانم بگویم محسن خیلی پسر متین و کم‌حرفی بود. شخصیت روحانی خیلی خوبی داشت. متواضع و مودب بود. حواسش به کلامش و صحبت و رفتارش با مردم بود. در بحث تلاوت قرآن مستعد بود و الان از صمیم قلب متأسفم که ما یک سرمایه آینده‌داری را از دست دادیم؛ به‌ویژه برای جامعه قاریان، پذیرش و تحمل این مصیبت سخت است.

* خبر شهادت محسن حسنی کارگر برای مردم و جامعه قاریان خیلی سخت است. شنیدیم شما استاد چندین ساله ایشان بودید. می‌خواستیم کمی درباره او صحبت کنید؟

بیژنی: این خبر ناگوار را الان شنیدم و هنوز نمی‌توانم باور کنم و فقط می‌توانم مختصری پاسخ گو باشم. باید بگویم که محسن بیش از هشت سال شاگرد من بود و با او قرائت کار می‌کردم. آقا مصطفی برادرشان هم با ما بود. در موسسه فاطر که در شهید کامیاب قرار دارد، با هم قرآن کار می‌کردیم.

* از چندسالگی با شما بودند؟

بیژنی: از همان دوازده یا سیزده سالگی با هم بودیم.

* هفته‌ای چند ساعت با هم تلاوت کار می‌کردید؟

بیژنی: روزی سه ساعتی می‌آمد و تلاوت داشت. یک جور وابستگی عاطفی بینمان بود.

* کمی از خصوصیات اخلاقی ایشان برایمان صحبت کنید.

بیژنی: هم استعداد داشت و هم پیگیر بود. خیلی هم علاقه‌مند به این مسئله بود. از همان ابتدا که من با او در ارتباط بودم، یک حس معنوی داشت. اصلاً مثل این بچه از نظر مهربانی روی زمین نبود.

* احساساتان چه بود وقتی که در مسابقات مالزی نفر اول شدند و نزد مقام معظم رهبری رفتند؟

بیژنی: البته وقتی که بچه بود و قرآن کار می‌کرد، یک بار دیگر هم پیش آقا رفته بود؛ ولی دوباره هم رفت. خیلی دوست داشت آقا را ببیند. بچه ماخوذ به حیا و کم حرفی بود. تمام وقتش را صرف تلاوت و درسش می‌کرد.

* خودتان چه احساسی داشتید وقتی که شنیدید شاگرد چندین ساله‌تان بعد از سال‌ها، مقام برتری مالزی را برای ایران به دست آورد؟

بیژنی: ما یک سرمایه را از دست دادیم که هنوز شکوفایی‌اش ادامه داشت. این محصول نگاه و ایدئولوژی‌اش با خیلی‌ها فرق داشت. اصلاً دنبال مسابقات نبود. همین امسال بعد از چند سال در مسابقات شرکت کرد. من خودم دوست نداشتم در مسابقات شرکت کند و دوست داشتم مخلصانه و خالصانه قرآن خودش را بخواند و جلو رود تا اینکه خودش خواست و با هم مشورت کردیم و من هم قبول کردم. می‌دانستم یک استعداد بکر است. سال گذشته در مسابقات استانی با هم افتادیم و رقیب بودیم.

.....

محسن امامی کشفی از اساتید محسن: در اوج رفت

من توفیق داشتم حدود سه سال استاد او باشم. از سال ۷۳ شاگردان زیادی داشتم؛ اما یادم است که وقتی محسن برای اولین بار روبه‌رویم نشست و قرآن را تلاوت کرد، به او گفتم تو یکی از نخبگان ما خواهی شد و من نفس راحتی خواهم کشید.

فوق العاده گوش موسیقی خوبی داشت و نت های قرآنی را به خوبی می گرفت. گوشش به خوبی ملودی را می فهمید و می دانست از کجا شروع کند و تا کجا ادامه دهد. محسن مثل غنچه ای بود که هنوز به رشد نرسیده بود، پرپر شد.

نمی دانم جامعه قاریان چطور می تواند این اتفاق را تحمل کند و ما تا کی باید منتظر باشیم چنین دسته گلی را دوباره ببینیم.

همین قدر بگویم که خیلی باحیا و مودب بود. در جلسات فضاجویی است که قاریان دوست دارند بخوانند. یادم است یک بار چهار جلسه نگذاشتم محسن قرائت داشته باشد؛ اما این بچه به اندازه ای مودب بود که حتی یک کلمه اعتراض نکرد.

به درس خوب گوش می داد. یکی از چیزهایی که همیشه باعث امیدواری من نسبت به او می شد، این بود که وقتی به خانه می رفت مدام قرائت داشت.

گاهی چند مرتبه تا ۲ نصف شب تماس می گرفت و برایم پشت تلفن قرآن تلاوت می کرد تا اشکالانش رفع شود. خیلی مستعد بود.

در مسابقات مالزی آن طور که من هم زمان بهش نمره می دادم، با پنج امتیاز بالاتر مقام اول را گرفت. هیچ جور نمی توانستند حذفش کنند. همین جمله را بگویم که او در اوج رفت.

.....

آخرین مطلب منتشر شده در وبلاگ محسن؛ قرآن، من شرمنده توام!

قرآن، من شرمنده توام اگر از تو آواز مرگی ساخته ام که هر وقت در کوچه مان آوازت بلند می شود، همه از من می پرسند چه کسی مرده است؟ چه غفلت بزرگی که می پنداریم خدا تو را برای مردگان ما نازل کرده است...

قرآن، از تو شرمنده ام اگر تو را از یک نسخه عملی به افسانه ای موزه نشین مبدل کرده ام. یکی ذوق می کند که تو را بر روی برنج نوشته و یکی ذوق می کند که تو را بر روی فرش نوشته است. یکی ذوق می کند که تو را بر طلا نوشته و یکی ذوق می کند که تو را بر کوچک ترین قطع ممکن منتشر کرده است... آیا خداوند واقعا تو را فرستاده تا موزه سازی کنیم؟

قرآن، از تو شرمندهام؛ حتی آنان که تو را می خوانند و تو را می شنوند، آن چنان به پایت می نشینند که خلایق به پای موسیقی هرروزه نشسته اند. اگر چند آیه از تو را بخوانند، مستمعین فریاد می زنند احسنت!! گویی مسابقه نفس است.

قرآن، من شرمندهام اگر به یک فستیوال مبدل شده ای حفظ کردن تو با شماره صفحه، خواندن تو از آخر به اول یک معرفت است یا رکوردگیری؟ ای کاش آنان که تو را حفظ کردند، حفظ کنی تا این چنین تو را اسباب مسابقات هوش ندانند.

خوشابه حال هر کسی که دلش رحلی است برای تو؛ آنان که وقتی تو را می خوانند، چنان حظ می کنند که گویی قرآن همین حالا بر ایشان نازل شده است.

آنچه ما با قرآن کرده ایم، تنها بخشی از اسلام است که به صلیب جهالت کشیده ایم.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۸۰۳۲>

روایت یکی از گواهان فاجعه منا در گفت و گو با تسنیم :

نیروهای عربستان بعد از فاجعه منا تمام گوشی‌های حجاج را جمع‌آوری کردند

یک گواهان فاجعه منا با اشاره به جمع‌آوری گوشی‌های حجاج بعد از فاجعه منا از سوی نیروهای سعودی گفت: مسئولان امدادی و انتظامی عربستان به جای اینکه به داد افراد نیمه‌جان برسند، مانند لاشه‌های گوسفند با جنازه‌ها رفتار می‌کردند .

حجه الاسلام سیدمحمد غروی عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و یکی از گواهان فاجعه منا در گفت و گو با خبرنگار حوزه احزاب [خبرگزاری تسنیم](#)، درباره این حادثه اظهار داشت: فاجعه منا که بی‌تردید بر اثر سوء مدیریت نیروهای موجود در مسیر عبور حاجیان رخ داد، دلایل مختلفی دارد که عربستان سعودی نمی‌تواند این دلایل را انکار کند .

وی ادامه داد: عوامل پدید آمدن این فاجعه بی‌تردید مربوط به نیروهای انتظامی بود که هدایت جمعیت را عهده داشتند؛ یعنی مأموران سعودی یک طرف مسیر راه را بسته بودند و در طرف دیگر راه، حاجیان حرکت می‌کردند و ظاهراً به دلیل حضور وزیر دفاع عربستان برنامه به هم می‌ریزد و آنها یک راه را می‌بندند و مجبور می‌شوند که راه بازگشت را باز کنند و در این ماجرا جمعیت به همدیگر فشار آورده و این فاجعه دردناک پدید می‌آید.

این عضو جامعه مدرسین با بیان اینکه یکی از علل اصلی این حادثه تأسفانگیز مربوط به هدایت جمعیت حجاج بوده است، افزود: مشکل پیش آمده ناشی از عدم مدیریت صحیح نیروهای انتظامی عربستان سعودی بود و مربوط به حجاج نبوده است.

غروی یادآور شد: نیروهای سعودی حدود ۳ تا ۴ ساعت بعد از این فاجعه هم به امدادسانی مجروحان و مصدومان نپرداختند و کمکی که به حجاج شد فقط از طرف حاجیانی صورت گرفت که آسیب کمتری دیده بودند و به برخی از خیمه‌ها پناه برده بودند در حالی که نیروهای امدادی و امنیتی آل سعود هیچ کمکی به حجاج نمی‌کردند .

وی درباره نحوه رفتار مأموران آل سعود با جنازه‌های حجاج گفت: پس از این فاجعه مسئولان امدادی و انتظامی عربستان به جای اینکه به داد افراد نیمه‌جان برسند، مانند لاشه‌های گوسفند با جنازه‌ها رفتار و همه را با هم جمع می‌کردند.

این عضو جامعه مدرسین ادامه داد: تاکنون به نیروهای پزشکی و امدادی ایران اجازه ورود و کمک به حجاج را داده نشده و مأموران سعودی به نیروهای کمکی ایرانی می‌گویند برای تشخیص هویت جنازه‌ها فقط باید از طریق عکس و نشانه‌های همراه حجاج، آنها را شناسایی کنند .

غروی تأکید بر عملکرد ضعیف عربستان سعودی در مدیریت منطقه‌ای جمرات اظهار داشت: آل سعود زمینه حادثه تأسف انگیز منا را به وجود آورد و آنها در این ماجرا نشان دادند که مدیریت بحران ندارند و حتی اجازه کمک به دیگران را هم نمی‌دهند. حتی زمانی که امدادگران ایرانی در این فاجعه می‌خواستند به حجاج کمک کنند، جلوی آنها را می‌گرفتند .

وی افزود: سعودی‌ها تصور می‌کردند که می‌توانند این فاجعه را دفن کنند و شاهد این موضوع این است که آنها اوایل این حادثه موبایل‌ها را از حجاج حاضر در صحنه می‌گرفتند و کسی اجازه عکسبرداری نداشت و راه‌ها را نیز بسته بودند.

این عضو جامعه مدرسین درباره طرح ادعای شعار دادن حجاج ایرانی در جمرات گفت: سعودی‌ها ادعا کردند که ایرانیان در زمان وقوع حادثه شعار می‌دادند در حالی که هیچ شعاری از طرف ایرانی‌ها داده نشد .

غروی با اشاره به مسیر ورود ایرانیان در رمی جمرات ادامه داد: نکته قابل ملاحظه این است که مسیری که این حادثه تأسف انگیز در آن رخ داد، مسیر ایرانیان نبود؛ ولی وقتی کاروان‌های ایرانیان (خراسان رضوی، قائمشهر و گلستان) به این مسیر ورود پیدا می‌کنند، مأموران سعودی آنها را به مسیر حادثه منا هدایت می‌کنند؛ در حالی که مسیر ایرانیان این مسیر نبوده است .

وی خاطر نشان کرد: جای تردیدی نیست که در فاجعه منا مقصر اصلی عربستان سعودی است؛ چرا که آنها بعد از این حادثه تمام تلاش خود را به کار گرفتند که مسئله را عادی جلوه دهند و در مرحله بعدی گفتند که ایران مقصر بوده است تا صورت مسئله را پاک کنند و فرافکنی انجام دهند .

<http://www.tasnimnews.com/Home/Single/۸۷۲۴۶۰>

روایت شاهد عینی / آنچه در منا شاهد بودم

بخش تعاملی الف - سید محمد رضا حسینی

تاریخ انتشار: دوشنبه ۶ مهر ۱۳۹۴ ساعت ۱۱:۴۴

من یکی از زائران حج تمتع امسال هستم که با کاروان بعثه به حج مشرف شده‌ام. آنچه ذیلاً مینویسم حاصل مشاهدات بنده از حادثه منا است. البته در برخی از صحنه‌ها شخصا حضور نداشتم که حاصل شنیده‌های بنده از همراهانم است که مستقیماً در صحنه بوده‌اند و آن را روایت کرده‌اند.

۱- شب قبل از حادثه منا، در مشعر الحرام وقوف داشتیم و افرادی که به حج مشرف شده‌اند، مطلع هستند که حجاج موظف هستند شب عید قربان را در مشعر وقوف داشته باشند و با طلوع آفتاب مشعر را به سمت منا ترک کنند. طلوع آفتاب ساعت ۶ و ۱۰ دقیقه بود و در این هنگام بود که سیل حاجیان تکبیرگویان به سمت منا حرکت کردند. لازم است توضیح بدهم که در منطقه مشعر، جایگاه‌های خاصی برای وقوف حجاج کشورهای مختلف تعیین شده است که نزدیک‌ترین جایگاه به حد خروجی مشعر، جایگاه آفریقای غیر عربی است. به دلیل اینکه، اتوبوس ما محل استقرار گروه ایران را نمی‌دانست، ما را در همین منطقه یعنی انتهاب حد مشعر پیاده کرده بود و بنابراین در هنگام خروج از مشعر، ما با زائران آفریقای غیرعربی که عمدتاً از کشورهای نیجریه، نیجر، ساحل عاج، غنا و .. هستند همراه شدیم. ویژگی اصلی این مردمان، ساده دل بودن، قدرت بدنی بالا، جثه‌های بزرگ و رنگین پوست بودن آنها است.

در هنگام ورود به منا، همراهان بنده دو دسته شدند، گروهی ترجیح دادند که مستقیماً به جمرات رفته و اعمال خود را انجام دهند، که به واسطه طی مسافت ۳ کیلومتری با هوله احرام که گرما را جذب می‌کند و باقی ماندن مسافتی در همین حدود و شاید یک کیلومتر کمتر، این مسئله سخت می‌نمود. گروه دوم و از جمله خود بنده ترجیح دادیم که به چادرهای کاروان‌های ایران که در ابتدای منطقه منا مستقر بود مراجعه کرده و پس از صرف صبحانه به اعمال پردازیم.

۲- بعد از صبحانه به سمت جمرات حرکت کردیم. نکته‌ای که در این سفر همیشه با آن مواجه بوده‌ام این است که هیچگاه نمی‌توان پیش‌بینی کرد که کدام یک از راه‌هایی که منتهی به اماکن مقدسه می‌شود باز است و کدام یک بسته است. چون مأموران سعودی که اکثریت آنها جوان و با لباس نظامی هستند، بدون هیچ مقدمه‌ای

ناگهان تصمیم می‌گیرند محلی را مسدود کنند و یکی از هنرهای ایشان هم این است که مدت زیادی با حاجیان در مورد مسدود بودن راه بحث می‌کنند.

از محل قرار گرفتن چادرهای ایران به سمت جمرات، چند راه مختلف وجود دارد که یکی از آنها شارع ۲۰۴ و دیگری مظله است. مظله که به معنای سایبان است، راهی است که به دلیل سرپوشیده بودن راحت‌تر می‌توان گرمای هوا را تحمل کرد. یکی از دوستان که تجربه بیشتری داشت، به عنوان رهبر گروه هدایت را بر عهده گرفت و از سمت شارع ۲۰۴ حرکت کردیم. شارع ۲۰۴ خیابانی به عرض حدوداً ۱۰ متر است که کناره‌های آن را چادرهای کشورهای عربی فراگرفته است. بعد از ظهر که پس از شنیدن خبر حادثه به این خیابان رفتیم، متوجه شدیم که در سمت راست این شارع کلا چادرهای مصر و در سمت چپ چادر کشورهای تونس، مغرب، الجزایر، لبنان و عراق وجود دارد. البته در قسمت انتهایی سمت چپ تعدادی چادر مصری هم وجود داشت. به دلیل اینکه ما نمی‌دانستیم که آیا مسیر مظله به طبقه همکف که طبق فتاوی رمی در آنجا انجام می‌گیرد، از بسیاری از مأموران سعودی که مستقر در آنجا بودند سوال کردیم که آیا از این طریق می‌توان به طبقه همکف رسید یا خیر، که تقریباً همگی اظهار بی‌اطلاعی می‌کردند. یعنی یک سیستم منسجم برای راهنمایی حجاج میلیونی وجود نداشت.

نکته دیگر در این بود که در این مسیر بسیاری از مسلمانان آفریقایی بودن که فرزندان خردسال خود را به کمر بسته بودند و این کودکان مظلوم در گرمای بالای ۴۰ درجه عرق می‌ریختند. ما این مسیر را که همراه با فشرده‌گی جمعیت بود ادامه دادیم و رمی جمره عقبه را انجام داده و به چادر بعثه برگشتیم.

۳- پس از انجام حلق در حال آماده شدن برای استراحت بودیم که یکی از دوستان گفت که آیا اطلاع دارید که ۱۵۰ حاجی در رمی جمرات کشته شدند؟ (حدود ۱۱) من اظهار بی‌اطلاعی کردم و گفتم ما الان آنجا بودیم هیچ اتفاقی نبود!! سریع از طریق اینترنت گوشی، خبرگزاری‌های داخلی را پیدا کردم و اصل خبر را دیدم. در این هنگام بلندگوی بعثه اعلام کرد که برای زائران ایرانی حادثه اتفاق افتاده و نیاز شدید به کمک وجود دارد، لذا تیمی به همراهی هلال احمر تشکیل شود و به محل اعزام شود. تعداد زیادی از دوستان در این زمان (حدود ساعت ۱۱ و نیم صبح) با پوشیدن لباس نیروهای امدادی ایران به حادثه اعزام شدند.

تا زمان آماده شدن من گروه محل را ترک کرده بود و من نتوانستم به ایشان برسم و به جمعیت هلال احمر که

در کنار بعثه مستقر بود مراجعه کردم و گفتند بسیاری از زائران ایرانی مسیر را گم کرده‌اند و ایشان را راهنمایی کنید. بسیاری از زائران مسن عرق ریزان از محل حادثه به سمت چادرها می‌آمدند و از وجود حادثه در جمرات سخن می‌گفتند. تعدادی از خانم‌ها را دیدم که در کنار چادرها تسبیح به دست و با چشمان پر از اشک منتظر بازگشت عزیزانشان هستند. پس از حدود دو ساعت به بعثه برگشتم و دیدم همکارانی که به محل حادثه رفته بودند بازگشته‌اند. ایشان از عمق فاجعه و اینکه اجساد و کشته‌ها بیشتر از دو یا سه هزار نفر است و کشته و زنده روی هم قرار گرفته‌اند می‌گفتند.

مأموران سعودی، نیروهای امدادی ایران را و همچنین مردمی را که در حال کمک بوده‌اند از محل حادثه بیرون کرده بودند و شاید یکی از دلایل افزایش تلفات این مسئله باشد، چرا که افراد متعدد می‌توانستند اجساد را از افراد زنده به سرعت جدا کنند و به مجروحان رسیدگی کنند. نیروهای امدادی ایران توانسته بودند از برخی اجساد ایرانی عکس بگیرند و مدارک آن‌ها را شناسایی کنند.

۴- برای بار دوم گروه‌های مختلف دیگری از بعثه همراه آمبولانس و بدون آن به محل اعزام شدند. چون ظاهراً فقط نیروهایی می‌توانستند در محل حضور پیدا کنند که به همراه آمبولانس بودند. برخی از دوستان توانستند که با آمبولانس به محل مراجعه کنند، ولی به دلیل کافی نبودن آمبولانس‌ها برخی دیگر از جمله بنده پیاده راه افتادیم با این هدف که ایرانی‌هایی را که به چادرهای اطراف مراجعه کرده بودند را پیدا کرده و راهنمایی کنیم.

همانطور که گفتم در ابتدای شارع ۲۰۴ چادرهای مصری‌ها بود که مسئولان درب ورودی چند چادر، ما را راه ندادند و از همانجا اعلام کردند که هیچ ایرانی وجود ندارد. از مسیر انحرافی به چادر مصری‌ها ورود کردم و داخل خیمه‌ها میرفتم و می‌رسیدم که آیا ایرانی در اینجا وجود دارد یا خیر. هنگامی که به نزدیک محل حادثه رسیدم متوجه شدم که ردیف چادرهای منتهی به خیابان حادثه تخریب شده است. از نرده‌هایی که چادرها را از خیابان جدا می‌کرد دیدم که جنازه‌های بسیار زیادی که بیشتر آن‌ها سیاه‌پوست بودند در روی زمین وجود دارد و همه در لباس احرام هستند. بعدها دوستانی که در صحنه حاضر بودند می‌گفتند که بیشتر افرادی آسیب‌دیده‌اند که سعی در بالا رفتن از نرده‌ها به سمت سقف چادر کرده‌اند و به علت فشار بیش از حد، خفه شده‌اند.

در اتاق جلوتر دیدم که دو مردم سیاه‌پوست و به همراه یک زن نشسته‌اند و مرد به گونه‌ای مظلومانه گریه می‌کرد و با دست اشاره می‌کرد که گویا دو نفر از بستگانش را از دست داده است. نتوانستم طاقت بیاورم و به سمت او رفتم و اشکهایش را پاک کردم و گونه‌اش را بوسیدم و با اشاره دست به او فهماندم که دعا کند. در

همین سمت جلوتر رفتم، در اتاق دیگر چند جنازه روی زمین افتاده بود و یک زن که ظاهراً هندی بود و زاری می‌کرد. زن هندی به من که کاور زردرنگ نیروهای امداد ایران را پوشیده بودم فهماند که دو نفر از همراهانش زنده هستند و تقاضای کمک کرد.

من تعجب کردم که چگونه ممکن است که الان که ساعت ۴ و نیم است، به این مجروحان رسیدگی نکرده‌اند. سریع به داخل خیابان رفتم و سعی کردم که یکی از نیروهای اورژانس را پیدا کنم. متأسفانه، فقط یک نیرو با لباس سرمه‌ای وجود داشت که ظاهراً داشت اجساد (که شاید در میان آن‌ها زنده هم بود) را معاینه می‌کرد. سریع به او فهماندم که دو نفر زنده در اتاق وجود دارد، با هم به اتاق رفتیم و او شروع کرد به معاینه کردن افرادی که روی صورت آن‌ها پوشیده شده بود و مشخص بود که مرده‌اند. من به او که سعی در ترک اتاق داشت فهماندم که مقصود من دو زنی هستند که در انتهای اتاق حضور دارند، بالاخره به بالای سر آن‌ها که دراز کشیده بودند و بیحال نفس نفس می‌زند آمد و به آن‌ها گفت اینجا پر از جسد است، صبر کنید تا اول اینها را جمع کنیم بعد به حال شما رسیدگی خواهیم کرد.

من هیچ کاری از دستم بر نمی‌آمد، سریع به داخل خیابان رفتم و دیدم که برخی از همکارانم راه خود را به داخل جنازه‌ها پیدا کرده‌اند و دنبال ایرانیان می‌گردند. افسر سعودی که این صحنه را دید، سریع دستور داد که ایرانیان از محل خارج شوند.

۵- همکار من، به من فهماند که ما چادرهای سمت راست خیابان را جستجو کرده‌ایم ولی هنوز نتوانسته‌ایم به چادرهای سمت چپ برویم و ممکن است در آنجا ایرانی باشد. من از یک لحظه غفلت مأموران سعودی استفاده کردم و خودم را به چادرهای سمت چپ که چادر الجزایری‌ها بود رساندم. باز هم به هر چادر که میرسیدم، سوال می‌کردم که آیا ایرانی در اینجا هست یا خیر. یکی از ایشان جواب داد که چهار ایرانی تا ظهر در اینجا بودند و نهار را خوردند و رفتند. من از او تشکر کردم، و به چادرهای بعدی که چادر مغربی‌ها بود رفتم. یک اندونزیایی را دیدم که ایستاده و هیچکس به او توجه نمی‌کند، او با زبان انگلیسی به من گفت که گم شده است و شماره مدیر را هم در گوشی که شارژش تمام شده دارد. او را به مأمور سعودی معرفی کردم و به او گفتم که گم شده، مأمور سعودی گفت به من ربطی ندارد.

خانمی مراکشی که در محل حضور داشت و انگلیسی می‌دانست به من گفت که به فرد اندونزیایی کمک می‌کند. جلوتر که رفتم، دیدم که سقف برخی از چادرها که حالت اتاق گونه داشت، فروریخته و از کانال

کولرهای این اتاق آب می‌ریزد. وضعیت ردیف متصل به خیابان نیز به شدت به هم ریخته بود و نشان می‌داد که چه وضعیتی در آنجا حاکم بوده است. همچنین چند مرد و زن افغانی و آفریقایی را دیدم که در اتاق به تنهایی نشسته‌اند و ظاهراً گم شده بودند. نکته قابل توجه اینکه، علی‌رغم حضور این مفقودین در چادرهای کناری، در چادرهای مرکزی زندگی معمولی بود و این مسئله واقعا ناراحت کننده بود که چرا به این افراد کمک نمی‌شود. بعضی از دوستان می‌گفتند که اگر در هنگام حادثه، چادرهای کناری درب‌های کمپ را باز می‌کردند، تلفات به شدت کاهش پیدا می‌کرد.

۶- در هنگام حرکت از دور دیدم که یک مأمور سعودی به سمت من می‌آید، سریع لباس نیروهای امدادی را در آوردم تا شناسایی نشوم. سریع از کمپ خارج شدم و به سمت بعثه حرکت کردم. کامیون‌های بزرگی را دیدم که اجساد را (معلوم نیست که چند نفر زنده در بین این اجساد وجود داشت) به داخل آن می‌ریختند و حمل می‌کردند. نکته قابل توجه اینکه، به غیر از تنها مأمور اورژانسی که دیدم، هیچ کدام از مأموران سعودی که از ارتش این کشور بودند به اجساد و مجروحان دست نمی‌زدند و تمام کار حمل این افراد را نیروهای بنگلادشی، پاکستانی و هندی که لباس قرمز بر تن داشتند انجام می‌دادند.

در هنگام مراجعت دیدم که مأموران سعودی مشغول گپ و گفت بودند و با موبایل خود بازی می‌کردند. به بعثه که رسیدم، متوجه شدم که چند نفر از همکارانم مفقود شده‌اند و از جمله چهار قاری قرآن که در مسافرت همراه ما بودند.

۷- این دو روز به این سوالات فکر می‌کنم: اگر کمپ‌های کناری محل وقوع حادثه درب چادرها را باز می‌کردند، اگر سعودی نیروهای مردمی بخصوص ایرانی را از محل بیرون نمی‌کرد، اگر به برخی از کشته‌شدگان چند قطره‌ای آب می‌رسید، اگر به تعداد کافی نیروهای پزشکی سعودی وجود داشت، اگر مسیر حرکت حجاج مسدود نمی‌شد و صدها اگر دیگر، حتما بسیاری از هموطنانم الان زنده بودند. و دلم برای دو گروه می‌سوزد: اول آن زنانی که در کنار چادرهای ایران دیدم که با چشمان نگران منتظر بازگشت همراهانشان بودند و برخی از آنان ناامید شدند و دوم کودکان بیگانه‌ای که در پشت مادران آفریقایی حمل می‌شدند و سرنوشت آن‌ها معلوم نیست.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۴۱۲۷۳>

یادداشت میرسلیم از مکه

عربستان باید صادقانه مسئولیت و تقصیرات خود را بپذیرد/خدمت به حجاج را تبدیل به کشتار کردند
عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در یادداشتی درباره علل وقوع فاجعه منا تاکید کرد: دولت عربستان نباید با
سیاسی کاری، نواقص و اشتباهات خود را به دیگران و تجمعات آنان نسبت ندهد.
به گزارش حوزه احزاب [خبرگزاری فارس](#)، سیدمصطفی میرسلیم عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام که در
مکه مکرّمه به سر می برد، طی یادداشتی به وقوع فاجعه منا پرداخت که متن این یادداشت به شرح زیر است:

«بسم الله الرحمن الرحيم

در سال اول پادشاهی ملک سلمان در عربستان با حوادث و سوانح فاجعه آمیز متعددی مواجه شده ایم که مشابه
یکی از آنها را در دوران ملک عبدالله شاهد نبوده ایم. این زنجیره مرگبار و اسفناک حوادث قطعاً نشاندهنده
اشتباه مدیریتی ملک سلمان و گروهی است که با او در عربستان اریکه قدرت را تصاحب کرده اند. در
یادداشت قبلی خود اشاراتی به مسئولیت دولت تازه کار عربستان در حادثه سقوط جرثقیل نمودم و اینک لازم
می دانم به مشکل ازدحام در رمی جمرات امسال که تا کنون بیش از ۱۳۰۰ نفر قربانی گرفته است پردازم.
مقدمه باید یادآوری کنم که وقتی جمعیت به مرز یک میلیون نفر می رسد اداره امور مختلف آن اعم از عبور و
مرور و امنیت و بهداشت و خدمات جمعی از جمله آبرسانی و تغذیه و دفع زباله و هدایت آبهای سطحی و
فاضل آب، وارد مرحله جدیدی می شود که مستلزم دانش تخصصی و اتخاذ راهبرد و تدبیر مناسب و استفاده
گسترده از سوابق و تجربیات مثبت و منفی گذشتگان در زمینه های مشابه است. از این رو مدیریت کلانشهرها را
در امتداد مدیریت شهرهای بزرگ قرار نمی دهند و برنامه ها و هماهنگیها و طرحهای ویژه ای که جوابگوی
نیازها و مقتضیات خاص آن کلانشهرها است منظور می کنند والا آن شهرها تبدیل به جهنمی از مزاحمتها و
نابسامنیها و تخلفات و حوادث جانکاه امنیتی و عمومی می شود. انتخاب مدیران آن کلانشهرها نیز بر مبنای
شایسته سالاری از ضوابط خاصی تبعیت باید بکند که برای شهرهای کوچک و متوسط چندان ضرورت ندارد
هر چند همواره مفید است.

رقم رسمی حجاج خارجی امسال بالغ بر ۱۳۵۰۰۰۰ نفر است که اداره امور آنها در حرمین شریف بویژه در مکه،
شامل مسجدالحرام و عرفات و مشعر الحرام و منی، باید با سیاست گذاری شایسته ای که به تأیید کشورهای
اسلامی رسیده باشد، و برنامه ریزی دقیق با هماهنگی همان کشورها و سپس طراحی و بویژه اجرای مناسب و
آنگاه نظارتی بسیار موشکافانه همراه باشد: بسیاری از حوادث به سیاستهای نامناسب دولت عربستان بر می گردد

که بنوعی خود را مالک حرمین می داند در حالی که این مالکیت از لحاظ معنوی متعلق به جهان اسلام است و دولت عربستان فقط می تواند مدعی خدمتگزاری به حجاج باشد و همین واژه را البته از زمان ملک فهد عمداً انتخاب کردند ولی نتوانستند به لوازم آن پابندی نشان دهند و خدمت به حجاج را تبدیل به کشتار حجاج نکنند ، حجاج بی گناهی که ضیوف الرحمن اند و بااعتماد به دولت عربستان وارد حرمین می شوند تا تکالیف شرعی خود و مناسک حج و عمره را قربۀ الی الله برپا کنند. آنچه باید در مورد فجایع امسال بررسی دقیق شود ، از جمله اینهاست :

- ۱- تغییرات مدیران ارشد و میانی مسئول امور حج در عربستان چگونه انجام گرفته است؟
- ۲- عدم برنامه ریزی برای به حداقل رساندن تداخل بین امور توسعه ای حرمین و اعمال حج.
- ۳- عدم توجه مسئولان اجرایی و انتظامات بویژه در مراسم توأم با ازدحام مانند رمی جمرات : یک بی دقتی در جلوگیری از مواجهه دو جریان فشرده جمعیتی سریعاً دو دسته جمعیت بی پناه را در مقابل هم قرار می دهد که نتیجه ای جز کشتار هزار نفری ندارد و این اشتباه بزرگی است که امسال ، پس از ۹ سال که ضیوف الرحمن از شبیه چنان فاجعه ای مصون مانده بودند ، در اثر دستور نابجا و راهنمایی غلط مسئولان اجرائی رده صف ، در رمی جمرات روز عید قربان رخ داد و مردم مسلمان را عزادار کرد.
- ۴- عدم رسیدگی فنی به تأسیسات مختلفی که باید در ایام حج کاملاً بی نقص باشند و عدم نظارت مستمر بر آنها: اغلب وسائل ترابری و تأسیسات نظافتی و بهداشتی و سرمایشی و تهویه ای و بالابرها نیازمند نگهداری بوده اند که بموقع انجام نشده و تعمیر آنها نیز به دلیل فشردگی فعالیتهای دوران حج به تعویق می افتد و منجر به حوادثی نظیر کشته شدن پنکه سقفی و از کار افتادن قطار و خرابی وسائل حمل و نقل عمومی ... و در نتیجه وارد آمدن خسارت جانی به حجاج می شود، حجاجی که تمامی هزینه های آن موارد را به دولت عربستان از قبل پرداخت می کنند. البته خرجهایی که دولت عربستان بویژه در ده سال گذشته انجام داده ، برخی امکانات رفاهی و بهداشتی را برای حجاج ایجاد کرده ولی آن امکانات اگر به شکل مناسبی تعمیر و نگهداری نشوند ، خود به آلت قتاله تبدیل می گردند و این نکته ای است که ظاهراً دولت عربستان از آن غافل مانده و حداقل بر آن نظارت نکرده است.
- ۵- عدم سیاسی کردن خدمات حج نکته ای است که دولت عربستان باید وجه همت خود قرار دهد و هیچگاه با سیاسی کاری نواقص و اشتباهات خود را به دیگران و تجمعات آنان نسبت ندهد. از این مضحکتر نمی توان شنید که دولت عربستان ادعا کند حجاج ایرانی در هنگام رمی جمرات تجمع و شعار سیاسی داشته اند و این موجب ازدحام و کشتار شده است! دولت عربستان باید صادقانه مسئولیت و تقصیرات خود را بپذیرد و به کمک

سایر کشورها و ایجاد آمادگی عمومی لازم مانع تکرار این فجایع شود ، فجایعی که کفایت خدمت رسانی به حجاج را زیر سؤال می برد و ضمناً تصویر بسیار زشتی از این مراسم عظیم و باشکوه اسلامی در اذهان عمومی پدیدار می کند.

اللهم انت ثقتی ففنی شرّ خلقک

سید مصطفی میرسلیم

منی ۱۱ ذیحجه ۱۴۳۶هـ

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۴۱۳۱۸>

تشنگی، عامل اصلی فوت برخی حجاج

تاریخ انتشار: دوشنبه ۶ مهر ۱۳۹۴ ساعت ۱۱:۲۵

یکی از اعضای کاروان نور با تشریح اتفاقات فاجعه منا از نجات جان‌ش با نوشیدن چند قطره آب خبر داد و گفت: بسیاری از حجاج از تشنگی جان دادند و شاید اگر فقط آب به مردم می‌رسید تعداد کشته‌شدگان تا ۹۰ درصد کاهش می‌یافت.

به گزارش جهان، مهدی علی بابایی از اعضای کاروان قرآنی جمهوری اسلامی ایران است که به سختی توانست از حادثه منا جان سالم به در ببرد.

وی در گفت‌وگو با فارس به تشریح روز حادثه پرداخت که در این گزارش تقدیم می‌شود.

*ابتدا با هم بودیم اما در چند دقیقه اوضاع بحرانی شد و یکدیگر را گم کردیم

من و بچه‌ها در ابتدای راه منا همه با هم بودیم اما کم‌کم ازدحام جمعیت بیش از انتظار ما شد و در این ازدحام ظرف چند دقیقه آقای حاجی حسنی و سپس آقای دانش را گم کردیم و تقریباً همه از هم جدا شدیم. اوضاع ظرف چند دقیقه بسیار بحرانی شد و من تقریباً لای جمعیت پرس شدم. کم‌کم نفس کشیدن برایم سخت شد تا جایی که دیگر احساس خطر می‌کردم.

فشار جمعیت و گرمای هوا سبب شد تا در زمان کوتاهی خستگی و تشنگی به حجاج غلبه کند و یکی یکی از حال بروند، متأسفانه شرایط به حدی بحرانی شد که دیگر نفس‌ها بالا نمی‌آمد و برخی از حجاج از دنیا رفتند. من هم دیگر توان تحمل این شرایط را نداشتم و کار خودم را تمام شده می‌دانستم.

*مردم از خستگی و تشنگی جان می‌دادند اما کسی کاری نمی‌کرد

دیگر نتوانستم روی پاهایم بایستم و به زیر دست و پای مردم افتادم، شاهدتین را خواندم و تقریباً بی‌هوش شدم. اما در این حال یکی از حجاج ایرانی من را از زیر دست و پا بیرون کشید و ناخودآگاه به سمتی که جنازه حجاج روی هم انباشته شده بود هدایت شدم. مردم تک‌تک از خستگی و تشنگی جان می‌دادند اما هیچ‌کس برای آنها کاری نمی‌کرد.

رمقی در بدن نداشتم و در کنار پیکرهای حجاج نفس‌های آخر را می‌کشیدم که همه زندگی از کودکی تاکنون جلوی چشمانم آمد، به یاد فرزندم افتادم که تنها دو روز از دنیا آمدنش گذشته بود که به حج آمدم و خوب او را ندیده بودم، به یاد خانواده و همسرم افتادم و در چند دقیقه هزاران فکر بر ذهنم آمد.

*منتظر مرگ بودم که یک ایرانی با جرعه‌ای آب جانم را نجات داد

هیچ امید و توانی نداشتم و منتظر مرگ بودم و در همین حین یک ایرانی که حالش نسبتاً بهتر بود به من گفت: در این لحظات آخر به درگاه خدا توبه کن و شهادتین را بخوان، من هم به سختی شهادتین را خواندم، اما در همین حال یک ایرانی دیگر اندکی آب در دهان من ریخت و این جرعه آب مانند یک معجزه رمق دوباره‌ای به من داد، چشمانم باز شد و خودم را لابه‌لای جنازه‌ها دیدم.

*جز تعدادی ایرانی کسی به مردم کمک نمی‌کرد و همه نظاره‌گر بودند

کسی نبود که به ما کمک کند و همه نظاره می‌کردند، تنها تعدادی ایرانی بودند که به مجروحان کمک می‌کردند. اگر این روند ادامه پیدا می‌کرد دوباره از حال می‌رفتم، در همین حین یک آمبولانس دیدم و خودم را کشان کشان و با همان حالت درازکش از روی جنازه‌ها به آمبولانس نزدیک کردم و به این صورت به بیمارستان منتقل و نجات پیدا کردم.

*مأموران سعودی زنده و مرده را روی هم می‌انداختند و با لیفت‌تراک جابجا می‌کردند

شرایط بسیار بحرانی بود و مأموران سعودی بسیاری افرادی که هنوز زنده بودند را هم به روی جنازه می‌انداختند، اصلاً کسی برای کمک نیامده بود و پیکرهای مردم را که حتی برخی از آنها زنده بودند با نهایت بی‌رحمی و با لیفت‌تراک جابجا می‌کردند.

*اگر آب به مردم می‌رسید شاید تعداد کشته‌شدگان ۹۰ درصد کاهش می‌یافت

متأسفانه بسیاری از حجاج از تشنگی و عطش جان دادند و شاید اگر فقط آب به مردم می‌رسید تعداد کشته‌شدگان تا ۹۰ درصد کاهش می‌یافت. خود من تقریباً مرده بودم و حتی من را به روی جنازه‌ها انداخته بودند اما با جرعه‌ای آب دوباره جان گرفتم و خود را نجات دادم.

*شرایط خوبی بر کاروان نور حاکم نیست / اینجا فقط سکوت حکمفرماست

در این فاجعه بسیاری از حجاج از جمله دو نفر از اعضای کاروان نور جان باختند و از سرنوشت سه نفر هم خبر نداریم، متأسفانه شرایط خوبی بر اعضای کاروان حاکم نیست و اینجا فقط سکوت حکمفرماست. در حالی که تا قبل از این از اتاق‌های بچه‌ها خصوصاً گروه تواشیح صدای تلاوت و نوای تواشیح به گوش می‌رسید و همه با شور و شوق خود را برای انجام مطلوب مأموریت‌ها و مناسک حج آماده می‌کردند.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۴۰۹۶۹>

اطلاع رسانی حادثه منا به سبک جهان سوم

۱۶۲۸۱۳ - کد خبر: ۰۶/۰۷/۱۳۹۴ - ۱۱:۱۹

سلامت نیوز: کاستی های زیادی در نحوه اطلاع رسانی وضعیت حجاج حادثه منا وجود داشت و دارد.

به گزارش سلامت نیوز، روزان نیوز نوشت: "گفتند پدرم جز مفقودی های حادثه منا است. از جمعه ۳ مهر تا حالا این تنها خبری هست که داریم. چند روز از حادثه گذشته هنوز هیچکس از حج و زیارت به ما زنگ نزده که خبری بدهد. دیروز خودمان به سازمان حج و زیارت سرزدیم. آنها هم اطلاعات شان از ما کمتر بود. یک چشم مان خون است و یک چشم مان به تلویزیون تا شاید خبری از پدرمان بدهد. اطلاع رسانی حج و زیارت افتضاح بود." اینها را دختر فتح الله گودرزی یکی از مفقودین حادثه منا می گوید. ۵ روز است هیچ خبری از پدرشان ندارند و هیچکس از مدیران کاروان و مسئولین سازمان بزرگ حج و زیارت تا به حال با آنها تماس نگرفته اند که خبری رسمی به آنها بدهند. فقط از لیست اعلامی شبکه خبر و رسانه ها شنیده اند پدرشان به کاروان مراجعه نکرده. این وصف حال بیش از ۳۰۰ خانواده ایرانی است که از روز پنجشنبه تا به حال هیچ خبری از زائران شان در عربستان ندارند. دست شان به هیچ جا بند نیست و هیچکدام از مسئولانی که با سلام و صلوات خانواده هایشان را راهی حج کردند تا به حال حتی یک خبر رسمی به آنها نداده اند که حداقل اخبار درج شده در رسانه ها را تایید کنند. ظاهرا نمره اطلاع رسانی در شرایط بحران سازمان حج و زیارت بحرانی تر از خود اتفاق است.

تاخیر دو ساعته در اطلاع رسانی حادثه در ایران

به گزارش روزان، آنهایی که برای زیارت خانه خدا به سرزمین وحی رفته اند می دانند که از چند ماه قبل از اعزام مدیران کاروان دائم با زائرین در تماس هستند. از آنها برای شرکت در جلسات آموزشی اجباری دعوت می کنند. سازمان حج و زیارت هم متولی همه این ارتباطات پیش از حج است. روز اعزام هم که همه زوار معمولاً در مسجدی که از قبل اعلام شده جمع می شوند واز همانجا با اتوبوس راهی فرودگاه می شوند. این روند معمول آمادگی برای اعزام به حج است. اما امسال وضعیت کمی متفاوت شده. وضعیتی که نشان می دهد این سازمان های عریض و طویل برگزار کننده حج با بودجه های زیاد در شرایط بحرانی چند مرده حلاجند. حدود ۱۱ ظهر پنجشنبه است که شبکه خبر اعلام می کند حادثه ای در منا رخ داده و تعداد زیادی از حجاج کشته شده اند. ظاهرا اتفاق در ساعت ۹ صبح به وقت ایران رخ داده اما علی رغم وجود انواع وسایل ارتباطی در سال ۲۰۱۵ تا ساعت ۱۱ ظهر هیچ خبر رسمی در رسانه های ایران منتشر نمی شود. البته شبکه خبر مدعی شده که

دولت عربستان مانع انتشار خبر شده است. اینکه در دنیای اینترنت و اطلاع رسانی سریع و با حضور تعدادی از خبرنگاران ایرانی در منا چطور اطلاع رسانی اولیه اینقدر دیر انجام شده سوالی است که هنوز هیچکس پاسخ دقیقی به آن نداده است.

ابعاد حادثه از زبان دختر یکی از مفقودین

نجمه دختر یکی از مفقودین حادثه منا در مورد وضعیت پدرش به روزان می گوید کاروان آنها ۱۱ شهریور از لرستان به عربستان رفت. وقتی می پرسم خبر جدیدی از او دارید، می گوید: بله! ایشالله هستن. هنوز که بی خبریم. پدر او با کاروان ۲۹۰۱۴ لرستان از شهر بروجرد عازم حجی شد که پر از حادثه بود. در حالی که آنها هم مثل بقیه زائرین فکر می کردند یک سفر آرام و امن در پیش دارند. از آنچه در این چند روز بر آنها گذشته می گوید: صبح پنجشنبه بود ساعت حدود ۱۱ دیدم خواهرم جیغ می زند. سر میز صبحانه بودم؛ رفتم دیدم شبکه خبر دارد حادثه منا را اعلام می کند و از تعداد کشته ها می گوید. نوشته بود تا این لحظه ۳۰۰ نفر کشته شده اند. چند دقیقه بعد زیر نویس کردند که ۴۵۰ نفر کشته شده. پدر و مادرش با هم به حج رفتند. روز پنجشنبه هم مادرش در هتل بود و پدرش مثل بقیه مردها روز به منا رفته بود. آخرین بار سه شنبه هفته قبل تلفنی با پدرش حرف زده بود و بعد هم برای عروسی یکی از اقوام با خواهرش راهی شیراز شده بود. خبر را هم شیراز شنیدند.

تا امروز حج و زیارت با ما هیچ تماسی نگرفته

دختر که حالا ۶ روز است صدای پدرش را نشنیده می گوید مادرم مکه است و حالش خوب نیست. خیلی نمی توانیم از او درباره جزئیات پرسیم یا توقع داشته باشیم با آن وضع دنبال بابا بگردد. تا پنجشنبه صبح همه چیز خوب بود و منتظر بودیم تا چند روز دیگر برگردند. یکدفعه خبر را که شنیدیم مثل مرغ پرکنده شدیم. دست مان به جایی بند نبود. فقط به دوست و آشنا زنگ می زدیم تا شاید کسی جایی آشنایی داشته باشد و بتواند پیگیری کند. به سایت های خبری و تلویزیون که اخبار را منتشر می کردند زنگ می زدیم و هیچکس جواب نمی داد. به همه جا تلفن زدیم. نمی دانستم می شود از طریق خود حج و زیارت هم پیگیری کرد. البته فایده ای هم نداشت. دیروز آنجا هم رفتم و سر زدم اما اطلاعاتشان از ما و رسانه ها هم کمتر بود.

-تا قبل از مراجعه حضوری شما کسی از حج و زیارت یا از کاروان پدر با شما تماس گرفته تا شما را از وضعیت آنها مطلع کند یا حداقل خبر مفقودی شان را تایید کند؟
نه، اصلا! کار و اطلاع رسانی شان این مدت افتضاح بود.

- یعنی هر اطلاعاتی که الان دارید از رسانه ها گرفتید؟

:بله. کلا صبح تا شب از پای شبکه خبر تکان نمی خوریم که شاید چیزی از وضعیت حادثه دیده ها و پدرم اعلام کنند. چند روز است اسم پدرم در لیست مفقودی ها اعلام شده و هیچ خبر دیگری نداریم.

اطرافیان به دروغ می گویند پدرت پیدا شده

گفتگوی مان تلگرامی است. چند دقیقه ای غیب می شود. پیام می دهد که صبر کنید. تلفن مهمی دارم. بعد از ده دقیقه می آید و با خوشحالی می گوید: یک پزشکی زنگ زده و گفته که پدرم را در بیمارستانی در مکه دیده و پدرم را هم کامل می شناسد. نشانی هم داده و همه حرف هایش درست است. حالا هم باید یکی برود بیمارستان و پدرم را از نزدیک ببیند. یکی خبر داده که فتح الله گودرزی به شماره کاروان کد ۲۹۰۱۴ اعزامی از بروجرد لرستان پیدا شده و دخترها خوشحالند. ده دقیقه بعد برمی گردد و تایپ می کند که تکذیب شد با یک شکلک غمگین. توضیح می دهد که این چند روز هزار تا از این تلفن ها و خبرها داشتیم. مردم و فامیل زنگ می زنند و خبرهای شاد از پیدا شدن پدرمان می گویند و بعد که می فهمیم دروغ بوده می گویند می خواستیم دلتان را خوش کنیم. می گوید مردم ... شده اند انگار. توی این شرایط به جای کمک آزار می دهند.

نحوه خبر رسانی افتضاح بود

- الان چهار روز از خبر مفقودی پدرتان گذشته. چه حسی دارید؟

:من که دارم روانی می شم. داغونم. هزار بار از این خبرهای الکی خوشحال شدم و بعد پشیمون شدم که چرا حرف بقیه رو باور کردم. یه چشم مون اشکه یکی خون.

- از نحوه خبررسانی در مورد وضعیت حجاج و حادثه دیده هاراضی هستید؟

:روز پنج شنبه خوب بود؛ اما روزهای بعد فقط خبرهای تکراری پخش می کردند. انگار مردم را مسخره کرده اند. اینکه اطلاعات دقیقی در مورد خانواده هایمان بدهند خواسته زیادی نیست. خبر زنده بودن عزیزت خواسته زیادی نیست.

-خبر رسانی اصلی از تلویزیون بود. بهتر نبود حج و زیارت به خانواده ها خبر می داد؟

:این مدل خبر دادن افتضاح است. شاید کسی به تلویزیون دسترسی نداشته باشد بعد تکلیفش چیست؟ پری روز که به تهران آمدیم توی جاده بودیم و چند نفر از دوستانم را معطل خودم کرده بودم که اخبار را دنبال کنند و

اگر چیزی شد به من خبر بدهند.

-بعد از سه روز بالاخره شماره موبایل مدیران کاروان ها را در رسانه ها اعلام کردند تا مردم از آنها خبر بگیرند.

شما به مدیر کاروان پدرتان زنگ زدید؟

:من با مدیر کاروان حرف زدم. اطلاع بیشتری از این چیزی که در رسانه ها می گویند نداشت و فقط می گفت نمی دانم. به درد من که نخورد شاید به درد بقیه خانواده ها خورده باشد.

-پرواز برگشت شان چه تاریخی هست؟

:هشتم.

-از وقتی که گذاشته آن هم در این شرایط تشکر می کنم و می پرسم می توانم از اسم واقعی خودشان استفاده

کنم؟

:استفاده کنید. ما داغون تر از این حرف هاییم. دعا کنید.

شماره تلفن اطلاع رسانی عربستان خراب است

سه ساعت بعد از این مصاحبه و دقیقا چهار روز بعد از حادثه منا بالاخره یکی از خبرگزاری ها اعلام می کند که وزارت بهداشت عربستان شماره تلفنی اعلام کرده و گفته است که خانواده هایی که از کشورهای دیگر هستند می توانند از این طریق پیگیر وضع زائران شان باشند. به نجمه خبر می دهم اما بعد از نیم ساعت تلاش می گوید این خط خراب است و بوق نمی زند. باز هم یک در بسته دیگر. دری که کاش مسئولان محترم وزارت بهداشت و سازمان حج و زیارت نمی گذاشتند این همه روز بعد از وقوع حادثه بسته بماند. در ست ترین کار این بود که از همان روز اول این دو نهاد شماره هایی را اعلام کنند تا خانواده های حجاج بتوانند به طور دقیق و رسمی در مورد عزیزانشان اطلاعات بگیرند.

لزوم اطلاع رسانی دقیق به خانواده زائرین بعد ۳روز

البته بالاخره روز گذشته این طلسم شکست و سید علی مرعشی، رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر رسماً چهار شماره تلفن اعلام کرد که مربوط به ستاد اطلاع رسانی مصدومان حادثه منا بود تا مردم بتوانند برای پیگیری زائران شان به آن شماره ها تلفن کنند. گرچه هر عقل سلیمی انتظار دارد در مواقع بحرانی

مثل این به سرعت ستادهای اطلاع رسانی تشکیل شود تا مردم بتوانند برای گرفتن اطلاعات موثق به آنها مراجعه کنند اما بالاخره مدیریت از نوع ایرانی اینگونه است که ۳ روز بعد از وقوع حادثه تازه به فکر اطلاع رسانی مستند به اطرافبان زائرین می افتد. توجه مرعشی هم در این مورد شنیدنی است. وی گفته است الان با توجه به اتمام بیتوته در منا و لزوم اطلاع رسانی دقیق به خانواده ها و بازماندگان این حادثه عظیم دستور تشکیل و راه اندازی این ستاد داده شده است. البته وی در صحبت هایش به این سوال پاسخی نداده که چرا در این ۳ روز اول وقوع حادثه ضرورتی برای اطلاع رسانی دقیق به خانواده های زائرین نبوده است.

خانواده ها خیر مرگ حاجی شان را از تلویزیون شنیدند از پنجشنبه که حادثه منار رخ داد تا پایان روز شنبه خانواده های بازماندگان و مجروحین و کشته شدگان تنها می توانستند اخبار حادثه را از شبکه خبر پیگیری کنند. حتی سازمان حج و زیارت انقدر به خودش زحمت نداد که به بازماندگان زنگ بزند و اخبار رسانه ها را تایید کند. می توانید چند لحظه خودتان را به جای خانواده های این حجاج بگذارید. پای تلویزیون نشسته اید و همه امیدتان این است که اعلام کنند پدر و مادر یا بستگان تان زنده هستند. یکدفعه مجری خبر اعلام می کند که به اخبار جدیدی که به دست مان رسیده گوش کنید. تعداد کشته های ایرانی طبق آخرین خبر ۱۶۹ نفر است و چند نفر به کشته های دیروز اضافه شده است. اسامی این چند نفر عبارت است از ... همانجا پای تلویزیون از مرگ عضوی از خانواده تان خبردار می شوید. حتی جایی نیست که با آن تماس بگیرید و این خبر را تایید کنید.

جایی نبود که اخبار رسانه ها را تایید کند

البته خبر رسانی رسانه ها هم در نوع خود جالب بود. در لیستی که از طرف سازمان حج و زیارت به رسانه ها داده شد اسم ده نفر به عنوان مجهول الهویه نوشته شده بود. در کنار بعضی از این مجهولین حتی اسم آنها را هم نوشته بودند. هیچکس نمی دانست که اینها از فوت شده ها هستند یا مجروحین. هیچ جایی هم نبود که به این ابهام خانواده ها جواب بدهد. در ساعات اولیه حادثه اگر به سایت حج و زیارت سر می زدید که به عنوان منبع اصلی خبر رسانی از حجاج معرفی شده بود، صفحه ای که اسامی کشته شده ها در آن بود به علت تعداد بالای مراجعه کنندگان باز نمی شد و عملاً از کار افتاده بود. اسامی فوت شده ها به صورت زیر نویس در شبکه خبر پخش می شد و با فاصله ای حداقل نیم ساعته بر روی سایت های خبری قرار می گرفت که زمان انتظار برای خانواده ها سخت تر بود. در حالیکه پیش از همه باید این اسامی بر روی سایت سازمان حج و زیارت یا سایت وزارت خارجه قرار می گرفت تا اعتبار آنها به طور قطعی تایید شود.

دولت عربستان هر بهانه ای هم که بیاورد به عنوان مجری حج، مسئول این حادثه است و تا این لحظه از جامعه

جهانی و مسلمانان دنیا عذرخواهی هم نکرده است. اگر این اتفاق در کشوری مثل ژاپن می افتاد احتمالاً وزرای مربوطه تا به حال چند بار هاراگیری کرده بودند و از مردم عذرخواهی می کردند. اما مدیریت جهان سومی شرایط خودش را دارد و عذرخواهی معمولاً در آن جایی ندارد. اما خانواده های بازماندگان ایرانی این حادثه حق دارند از کسانی که مسئول اطلاع رسانی به آنها بودند گله کنند. گرچه ظاهراً برای مدیریت بحران، مسئولان حج و زیارت و سایر مدیران مرتبط تصمیم گرفتند اطلاعات حادثه را تا امروز به صورت قطره چکانی در اختیار بازماندگان قرار دهند، اما کاستی های زیادی در نحوه اطلاع رسانی وضعیت حجاج در ایران وجود داشت و دارد. کاش حداقل یک نفر از مسئولین محترم از این همه خانواده چشم انتظار که پنج روز است در بی خبری کامل از زائران شان به سر می برند به خاطر این نحوه غیر قابل دفاع اطلاع رسانی، عذرخواهی می کرد. اطلاع رسانی درست و با احترام از سوی سازمان حج و زیارت حداقل حقی بود که بازماندگان این زائران باید از آن برخوردار می شدند. جای خالی تشکیل تیم های روانشناسی رایگان برای بازمانده ها و چشم به راه های مفقودین هم هنوز توی چشم می زند که وزارت بهداشت می تواند بگوید چرا مثل بقیه کشورهای پیشرفته به فکر بازماندگان حادثه نبوده است.

سلامت نیوز: اطلاع رسانی حادثه منا به سبک جهان سوم

<http://khabarfarsi.com/ext/14340610>

روایت شاهد عینی منا/با مرگ ۵ ثانیه فاصله داشتیم

دوشنبه ۶ مهر ۱۳۹۴ ساعت ۰۹:۳۷

مرجع : سایت خبری باشگاه خبرنگاران جوان

اخباری که از حج امسال روی خروجی رسانه‌ها قرار گرفت، قلب عالم اسلام را جریحه‌دار کرد. فجایعی که حکام سعودی هیچ مسئولیتی را در قبالش نپذیرفتند!

به گزارش [افکارخبر](#)، منا، محلی در پنج کیلومتری شرق شهر مکه مکرمه در عربستان سعودی است که بیشترین اعمال حج در آن جا انجام می‌شود.

"رمی جمرات" در منا از مهم‌ترین ارکان اعمال ایام تشریق است و حجاج باید در این محل با رمی جمره و انداختن سنگ بر شیطان ظاهر، شیطان درون را نیز سرکوب کنند تا از شیطان پیروی نکنند، از دیگر وظایف حاجی در منا ذبح قربانی است، در همان مکانی که ابراهیم خلیل الله اسماعیل خویش را به قربانگاه برد تا به فرمان ایزدی امتحان سختی را پس دهد.

اما این بار منا قربانگاه قربانیان حجاج نبود، بلکه این حجاج بودند که خود قربانی شدند.

روز پنج‌شنبه (۲مهرماه) بود که خبری روی خروجی رسانه‌ها قرار گرفت و حکایت از حادثه تلخی داشت، حادثه‌ای که هر لحظه بر تعداد آمار قربانیان آن افزوده می‌شود، حال پنج روز از وقوع این حادثه غم‌بار می‌گذرد.

"حسین شیرازی" جانبازی است که امسال به همراه کاروان حجاج جانباز برای انجام مناسک حج راهی مکه مکرمه می‌شود، وی یکی از کسانی است که در رمی جمرات گرفتار حادثه منا می‌شود و با کمک حجاج الجزائری نجات می‌یابد و بعد برای کمک به سایرین مجدداً به محل حادثه باز می‌گردد.

شیرازی حادثه را اینگونه نقل می‌کند؛

حسین شیرازی هستم، از کاروان جانبازان تهران برای انجام مناسک حج راهی سفر مکه شدم.

روز حادثه حدود ۱۰، ۱۵ کاروان ایرانی در کنار هم در رمی جمرات در حال حرکت بودیم، میان ما هم حجاج

اتیوپی و نیجریه‌ای حضور داشتند.

من تکه یخی در دست داشتم و برای خنک شدن حجاج آنان را به هم کاروانیانم و حجاج دیگر می‌دادم تا آنها هم خود را با آن خنک کنند.

درست قبل از این که این اتفاق بیفتد آخرین قطعه یخی که داشتم را به روحانی کاروان‌مان دادم و به او گفتم که آخرش هم به شما رسید، یخ را در کف دستش گذاشتم و همین...

جمعیت حجاج بسیار بود و در مسیر حرکت آرامی داشتیم، همان ۵ سانتی هم که می‌توانستیم حرکت کنیم و به جلو برویم متوقف شد، درهای اطرافمان بسته بود و نمی‌توانستیم خود را نجات دهیم.

اوج قضیه روبروی درهای مقر حجاج الجزایری بود، خودم جلوی این در بودم و چندین بار به عربی گفتم "افتح باب" "افتح باب".

من در کنار در ورودی چادرهای حجاج الجزایری میان حجاج گرفتار بودم، به در چسبیده بودم و با خودم فکر کردم که اگر این در باز شود قطعاً با هجوم جمعیت مرگ من حتمی خواهد بود در لحظه‌ای مشاهده کردم که ۲، ۳ نفر از سیاهپوستان که قد بلندی داشتند پاهایشان را روی زانویم گذاشتند و از روی کتف من به بالا رفتند، ارتفاع زیاد بود حدود یک تا یک و نیم متر باید پای خود را بالا می‌بردند، دو بار شهادتین را گفتم و لحظه آخر امام زمان (عج) را قسم دادم.

با مرگ ۵ ثانیه فاصله داشتم در لحظه آخر که اشهدم را گفتم از امام زمان (عج) طلب کمک کردم، از دری که جلویم بود بالا رفتم، کاری که اگر در حالت عادی بخواهم آن را انجام دهم نمی‌توانم، بالای در رفتم روی چادرهای الجزایری‌ها، خودم را به پایین پرت کردم و از الجزایری‌ها خواستم که کمک کنند. وقتی به هوش آمدم خدا را شکر کردم که توانسته‌ام نجات بیابم.

زمانی که در میان انبوه حجاج گرفتار بودم، پسر یکی از دوستانم را که میان جنازه‌ها قرار داشت دیدم که اسم مرا صدا می‌زد، او تنها سرش بیرون بود، به او گفتم که تنها کاری که می‌توانی انجام دهی این است که سرت را همچنان بالا بگیری و نفس بکشی نمی‌توانم دستت را بگیرم. اگر دستش را می‌گرفتم و می‌کشیدم با وجودی که زیر جنازه‌های سنگینی بود نمی‌توانستم او را نجات دهم.

بعد از اینکه نجات یافتیم، حالم که بهبود یافت به محل حادثه بازگشتم اما نمی دانستم که چه فاجعه‌ای رخ داده است، وقتی بازگشتم دیدم اوضاع چگونه است و شروع به فیلمبرداری کردم با یک دست فیلم می گرفتم و با دست دیگرم به مردم کمک می کردم.

دوستم "عباس" زیر ۴، ۵ طبقه کپه جنازه بود، وقتی خودم را به چادرمان رساندم به هم کاروانیانم گفتم که عباس هم رفت، اما وقتی دیدم که او هم توانسته است نجات یابد او را در آغوش کشیدم و از زنده ماندنش به گریه افتادم.

در آنجا نیروها و سربازان فراوانی بودند، اما اگر به جای آن‌ها ۱۰ تا دکتر می آوردند خیلی از کسانی که فوت کردند، زنده می ماندند؛ من با مقدار آبی که در دست داشتم قطره‌های آب را روی صورتشان می ریختم و آنها چشمانشان را باز می کردند، می توانم بگویم که با یک بطری آب شاید می توانست ۱۰ نفر را نجات داد.

در آنجا نیروها و سربازان فراوانی بودند اما اگر به جای آن‌ها ۱۰ تا دکتر می آوردند خیلی از کسانی که فوت کردند زنده می ماندند، من با آبی که در دست داشتم به برخی افراد قطره آبی روی صورتشان می ریختم و آنها چشمانشان را باز می کردند، می توانم بگویم که با یک بطری آب شاید می توانستیم ۱۰ نفر را نجات دهیم.

مأموران عربستانی در ابتدای کار هیچ اقدامی انجام ندادند و تا ساعت ۶، ۷ عصر این قدر معطل کردند که حجاج تلف شدند و بعد هم زنده و مرده را باهم بردند.

حادثه منا حادثه بسیار تلخ و ناگواری بود و در لحظه‌ای کمتر از دقیقه پیش آمد، ناگهان درهای جلوی مردم بسته شد و همه حجاج بر هم فشار آوردند.

شیرازی مقصر اصلی فاجعه منا را خود سعودی‌ها دانست و به باشگاه خبرنگاران گفت: سعودها می خواهند حادثه منا را به گردن ایرانیان بیندازند و ما را مقصر جلوه دهند اما وقتی درها بسته شد کاری نمی توانستیم انجام دهیم، حجاج در حال حرکت بودند، اما وقتی یک مرتبه یک سد مانع شود قطعا با جمعیتی که وجود داشت نتیجه‌اش همین می شد.

من همچنین در خبرها دیدم که برخی می گویند حجاج در رمی جمرات بر عکس جمعیت در حال حرکت

بودند، در جایی که ما بودیم حتی مستقیم هم نمی توانستیم حرکت کنیم چه برسد به این که بخواهیم بر عکس جمعیت حرکت کنیم.

در کاروان جانبازانی که بنده با آنها همراه هستم، دو نفر قربانی و چهار، پنج نفر مفقودی داریم، باید بگویم که فردی که از جریان فاجعه مناجات پیدا کرده است، معجزه بوده و خداوند نخواست که از بین برود.

یکی از دوستانم تعریف می کرد که ۴، ۵ نفر از ما را به بیمارستان نظامی خارج از مکه بردند، ما را در یک اتاق بزرگ قرار دادند حوله تمیز و دمپایی به ما دادند، سپس ۷، ۸ شبکه تلویزیونی به آنجا آمدند و از ما فیلم و مصاحبه گرفتند که مثلاً به ما می رسند، او قسم می خورد که بعد از فیلم برداری های صورت گرفته اینها را در بیمارستان های معمولی گذاشتند و سپس به آنها گفتند که بروید، ما تا ۱۲ شب به دنبال دوست مان در خیابان می گشتیم تا با اطلاعاتی که از محلی که در آنجا قرار دارد، پیدایش کنیم.

فیلمی را در رسانه ها دیدم که تصویری نشان می دهند از حجاجی که در مکانی جمع هستند و دری برای آنان باز می شود اما این اصلاً برای جمع ما و آن لحظه نیست. این تصویر برای خود رمی جمرات است و ما اصلاً به آنجا نرسیدیم و فاصله زیادی با آنجا داشتیم، ما در خیابانی یک طرفه بودیم که ۸، ۹ متر عرض داشت و دو طرف آن درهای چادرهای کاروانیان حجاج بود که آنها را بسته بودند و ما نیز در این خیابان ها گیر کردیم.

این شاهد عینی فاجعه منا در پایان صحبت های خود با ابراز همدردی با بازماندگان این حادثه دلخراش خواستار رسیدگی به وضعیت حادثه دیدگان شد.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۳۸۳۶۷>

فاجعه ای که قابل پیشگیری بود-مرتضی باقری*

چند روز از حادثه کشتار مکه می گذرد اما هنوز عمق فاجعه بر روح و جان سنگینی می کند. متأسفانه ضیوف الرحمن در سرزمین وحی به علت بی تدبیری و بی مسئولیتی مسئولان حج عربستان در فاجعه ای تاریخی در لباس احرام مظلومانه زیر دست و پا کشته شدند.

با شرط انصاف و اطلاع و تجربه حضور در ۳۵ حج تمتع به نکاتی در این باب اشاره می کنم و شهادت می دهم آنچه در این نکات می آید چیزی جز مشاهدات عینی و مستقیم خودم نیست.

۱۱. از سال ۱۴۰۰ قمری مسیر تردد حجاج از ورودی منا به سمت انتهای آن یعنی محل جمرات تغییرات بسیار مختصری یافته است. اینجانب در طول ۳۶ سال اخیر بارها از همین مسیر عبور کرده ام و اتفاقات ناگواری را بشخصه شاهد بوده ام و بارها تا مرحله مرگ پیش رفته ام. گاهی آنقدر فشار زیاد می شد که نرده های آهنی تخریب شده و حاجیان ناخواسته و بر اثر فشار به اطراف خیابان می افتادند. متأسفانه در این سال ها با احتمال اینکه ممکن است ازدحام جمعیت منجر به فشار و تخریب نرده های دو طرف خیابان شود اقدام به محکم نمودن میله های آهنی دو طرف خیابان کرده اند. یعنی به جای ایجاد امنیت، راه های فرار حاجیان را در صورت ازدحام بسته اند.

۲. در این سال ها حجاج از همین خیابان تردد داشته اند حال سؤال این است؛ آیا در کنار طرح توسعه مسجدالحرام و مطاف و... آیا نباید مسیر تردد حاجیان از مشعرالحرام و منا تعریض شود؟ آیا لازمه تردد امن جمعیت میلیونی، اتوبان های دو و سه طبقه نیست؟

۳. با توجه به طرح توسعه مکه و اینکه گفته می شود سال آینده حج پذیرای حدود ۵ میلیون حاجی خواهد بود آیا توجهی هم به محدودیت زمین در عرفات و مشعر و منا شده است؟ چرا مقامات عربستان خود را بی نیاز از توضیح در این رابطه می دانند.

۴. با توجه به اینکه از امسال به مدت ۱۲ سال حج در شدت گرما برگزار خواهد شد، چرا کمترین تمهیدی برای مقابله با شدت گرما اتخاذ نمی شود.

حاجی از وادی محسر در انتهای مشعر الحرام، راه یک ساعته تا محل رمی جمرات را قریب دو ساعت طی می کند و در طول این مسیر هیچ آبی برای نوشیدن نیست. این نقیصه خود زمینه ساز بروز فاجعه ای از نوع فاجعه امسال است. چرا که حاجیان در شدت گرما در زیر آفتاب از امکان نوشیدن آب محروم هستند و در صورت بروز فاجعه به دلیل بی حالی و بی رمق شدن زودتر تسلیم مرگ می شوند.

۵. طبق مسموعات قابل ملاحظه که برای اینجانب کاملاً قطعی است، گرایش های مذهبی افراطی برخی مأموران بخش های مختلف عربستان در افزایش تعداد کشته های ایرانی مؤثر بوده است. با حذف جزئیات به صراحت اعلام می کنم که با تعصب جاهلی و غیر انسانی نسبت به کمک رسانی به مجروحان ایرانی چه بسا عمداً تعلل شده است. هستند افرادی از مجروحان ایرانی و از عزیزان اهل سنت که در صحنه مکرر شنیده اند که اگر مجروح ایرانی است بگذارید جان دهد و بمیرد. طبعاً این رفتار را بنده به عنوان رفتار رسمی دولت عربستان تلقی نمی کنم بلکه به عنوان جریان افراطی در درون مأموران ادارات عربستان مشهود است.

۶. آماده نبودن برای بحران آن هم در حج به هیچ عنوان پذیرفته و قابل توجیه نیست و اینکه عصر روز حادثه هنوز مجروحان بین جنازه ها بوده اند نشان از کمترین آمادگی دارد. در واقع بیشتر کشته ها در مرحله بعد جان باخته اند چون کسی به فریادشان نرسیده است. بحث کمبود نیروهای اورژانس و خدمات رسانی پزشکی در این ماجرا و نداشتن تمهیدات جدی مسأله مهمی است و در بررسی ایجاد این فاجعه انسانی نقش و جایگاه مهمی دارد.

۳۶. ۷ سال قبل در همین ایام شاهد کشته شدن حدود ۴۰۰ حاجی در وقت سنگ زدن به شیطان در منا بودم. امسال نیز مرثیه خوان خواهران و برادران زائر بودم که از مکه به عرفات و از عرفات به منا کوچ کردند و بعد از دو روز اعمال فشرده و قبل از رمی جمرات به مسلخ کشیده شدند و قربانی ناکارآمدی های مدیریتی شدند. این جانباختگان سند بی کفایتی مدعیان هستند.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۳۷۸۱۵>

حقایق فاجعه منا از زبان خبرنگار شاهد ماجرا

تاریخ انتشار: یکشنبه ۵ مهر ۱۳۹۴ ساعت ۱۴:۵۹

عکاس و خبرنگار نیجریه‌ای روزنامه «ونگارد» به نام «لامیدی بامیدل» که خود جزو حجاج و شاهدین عینی فاجعه منا بوده‌است، گفت: وقتی دلیل تاخیر یک ساعت و نیم مترو رو متوجه شدم باور نمی‌کردم خودخواهی و نادانی تا این حد میتواند ذهن پادشاه یک کشور را اشغال کند.

به گزارش جهان به نقل از تیتریک، هر سال به دلیل حضور میلیونی حجاجان تمتع و البته انجام همزمان مناسک توسط آنها، در مسیرهای منتهی به رمی جمرات ازدحام شدید رخ می‌دهد. در پی فاجعه ای که چند روز گذشته در من و رمی جمرات اتفاق افتاد، خبرنگار بین الملل تیترا با عکاس و خبرنگار نیجریه ای روزنامه "ونگارد" به نام "لامیدی بامیدل" که خود جزء حجاج و شاهدین عینی فاجعه منا بوده است مصاحبه ای انجام داده است که به شرح زیر می باشد:

من و گروه صبح خیلی زود به طرف منا راه افتادیم چون تجربه نشون داده بود که خیلی شلوغ میشه. ما با مترو داشتیم میرفتیم به اون سمت. یعنی خیلی ها با مترو میرفتن. وقتی که توی مترو بودیم، یه دفعه مترو واستاد. توی بیابون ایستاده بود. معلوم نبود کجاییم و چرا ایستاده. دقیقا یک ساعت و نیم توی یک مترو پر از جمعیت و توی اون هوای گرم معتدل شدیم. کم کم حجاج می خواستن شیشه ها رو بشکونن و بیان بیرون. اما بعد از یک ساعت ونیم بالاخره مترو حرکت کرد به سمت جمرات. بعدا دلیل این تاخیر یک ساعت و نیم رو متوجه شدم. آخر صحبت هام براتون می گم!

هوا خیلی گرم بود. واقعا داغ. همه سعی داشتن که مراسم مذهبی رو خیلی سریع انجام بدن و برگردن به طرف چادرهاشون. جمعیت اینقدر زیاد بود که مسیر قفل شده بود. به سختی حرکت می کردیم. نفس هم نمیشد بکشیم. تا چشم کار می کرد حجاج پشت سر هم بودن و بزور سعی داشتن راه خودشون رو باز کنن و به مسیرشون ادامه بدن. گرمای بیش از حد هم شده بود یه عاملی برای اینکه حجاج بیشتر همدیگرو هل بدن تا مسیر باز شه. کم کم فاجعه شروع شد. مردمی رو میدیدم که دارن میوفتن. یکی بعد اون یکی میوفتادن زمین. اولش فکر کردم که به خاطر گرماست که کم کم دارن بیهوش میشن. اما بعد متوجه شدم که مثل اینکه انگار یه موجی از یه جایی شروع شده و داره همرو میندازه روی هم.

ما داشتیم میرفتیم برای انجام مراسم رمی جمرات اما با کمال تعجب دیدیم به جمعیت عظیمی دارن از روبرو میان. غیر قابل توصیف بود. غیر قابل توصیف. خودم با چشمام شاهد این صحنه بودم که سعودی ها یکی از اصلی ترین مسیرها رو بستن و جمعیت رو هدایت کردن به مسیرهای دیگه. چیزی که به ما یاد داده بودن و تو این چند روز از اون مطلع شده بودیم این نبود. یک مسیر رفت و یک مسیر برگشت. اما در یک لحظه همه معادلات عوض شد. مثل سونامی بود. با خودم گفتم مرگ من حتمیه. وقتی که جمعیت به هم برخورد کرد چیزی رو دیدم که تو عمرم ندیده بودم. حجاج از روی هم رد می شدن. باورنکردنی بود. از سر و کله هم به معنای واقعی کلمه رد میشدن.

مردم با صدای بلند الله اکبر می گفتن . داد میزدن. جیغ و داد بچه ها و نوزادان آزارم می داد. زیر دست و پا له می شدن. هرکسی زمین میوفتاد دیگه نمیتونست رو پاش واسته و بلند شه. انگار که هیچ کس هیچ کس رو نمیشناخت. همه به فکر نجات دادن خودشون بودن. من عمه خودم رو گم کردم. هنوزم پیداش نکردم.

من وسط جمعیت و ازدحام بودم. پلیس سعودی و مامورای ترافیک که مسئول کنترل جمعیت بودن، اصلا تو جمعیت نبودن. تمام پلیس ها دقیقا زمانی رسیدن که اون واقعه رخ داده بود. همه له شده بودن. همه مرده بودن. پلیس ترافیک مردمی باید اونجا سر پستشون می بودن. اما هیچ نیرویی اونجا نبود.

بعدهش هم که پلیس اومد انگار وضع بدتر شد. نمی دونم چرا چند تا از مسیرها رو بستن. به همین دلیل جمعیت مسیرهای دیگه هم افتاد روی چند مسیر دیگه. یعنی هر یک مسیر داشت ظرفیت دو برابری خودش رو تحمل می کرد.

باور کنین چیزی که من شاهدش بودم بی کفایتی و نادونی پلیس ها بود. اونها بعضا اسم مسیرها رو هم بلد نبودن. نمیدونستن این مسیر به کجا ختم میشه یا باید از کدوم مسیر رفت.

کم کم بعد از اینکه جو آروم تر شد متوجه فاجعه شدیم. تا چشم کار می کرد جنازه بود و آدم ها زخمی که این ور اون ور افتاده بودن و ناله میکردن. اونایی که سالم بودن از جمله من به پلیس توی جمع آوری جنازه ها و مصدومین کمک می کردن .

کلی جنازه که لای پارچه های سفید پوشیده شده بودن. پلیس جنازه ها رو تیکه تیکه روی هم انباشته می کرد و

روی همشون یه پارچه بزرگ مینداخت. نمیتونستم تعدادشون رو حدس بزنم. اما تا جایی که چشم کار می کرد جنازه بود.

دور و ورم پر بود از حجاجی که دنبال اعضای فامیل یا هم کاروانی های خودشون لابلای جنازه ها می گشتن و صدای گریه و شیونشون هم بلند بود. مامورهای پلیس هم اجازه نمی داد که این افراد به وسط جنازه ها برن و آشناهای خودشون رو پیدا کنن. یه سری آمبولانس هم بدون هدف و برنامه ریزی میرفتن و میومدن. کاملاً از طرز رفت و آمدشون مشخص بود. بالای جایی که جنازه ها رو هم انباشته شده بود یه هلیکوپتر مدام در حال پرواز بود که علت اون رو هم متوجه نشدم.

نمی دونم چی بگم. خدا رو شکر که ما تونستیم بالاخره با هر مشکلی که بود برسیم به چادرمون و نجات پیدا کردیم. اما روز بعدش که تعداد کشته شده ها رو شنیدم باورم نمی شد. باور کنین همین الان تو شوک اون حادثه هستیم.

اما برگردیم به قضیه مترو و دلیل یک ساعت و نیم تاخیر. وقتی که دلش رو متوجه شدم باور نمی کردم خودخواهی و نادانی تا این حد میتونه ذهن پادشاه یک کشور رو اشغال کنه. پادشاه عربستان در حال انجام مناسک حج بودن و نمیخواستن هیچ کس وارد مکه بشه. اونها تمام متروها رو متوقف، مسیرها و جاده ها رو بستن تا پادشاه عربستان به تنهایی و در خلوت شاهانه بتونه با خدا راز و نیاز کنه و در نهایت چنین فاجعه ای رخ بده.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۳۱۱۳۷>

قاری مشهدی: مرده و زنده را در کامیون می‌ریختند

حمید شاکر نژاد گفت: تشنگی کم کم حالت مرگ ایجاد کرد؛ طوری که همه خودمان را برای مردن آماده کرده بودیم. همه در شرایط مشابه بودیم و کسی نبود که چنین احساسی نداشته باشد؛ برخی‌ها خودشان را کنترل کردند اما بعضی نه.

آفتاب: روزنامه شهر آرا گفتگوی اختصاصی با قاری جوان مشهدی حاج حمید شاکر نژاد انجام داده است که از شاهدان عینی فاجعه منا بوده است. متن این مصاحبه را در ادامه می‌توانید مطالعه کنید.

چه ساعتی این اتفاق افتاد؟

مشعر الحرام، محلی است میان عرفات و منا که حجاج باید بعد از غروب شرعی روز عرفه یعنی پس از پایان وقوف اختیاری در عرفات به آن سمت حرکت کنند و از آن وقت تا طلوع آفتاب روز دهم ذی‌الحجه همان روز، اعمال مخصوص این مکان را به جا آورند. ما همان‌جا توقیفی داشتیم. ساعت ۸ صبح بود که همراه با برخی قاریان حرکت کردیم به سمت رمی جمرات تا اعمال حج را انجام دهیم. ازدحام در این مکان تاحدی عادی هست اما نه به اندازه‌ای که همان اول وقت احساس شود. پس از طی مقداری از مسیر، چند مرتبه جمعیت متوقف شد و دیگر حرکت نکرد؛ طوری که همه ایستاده بودند. مسیر عبور قفل شد و دیگر تکان نخورد. شدت ازدحام به اندازه‌ای بود که دیگر نه می‌شد یک قدم جلو رفت و نه به عقب برگشت. وضع بسیار اسفناکی به وجود آمد؛ نه آب بود و نه اکسیژن که نفس بکشیم.

یعنی نیم ساعت در این حالت متوقف شده بودید؟

اگر الان اینجا حضور داشتید، متوجه می‌شدید که یک ربع ساعت هم نمی‌توان هوا را تحمل کرد. حتی در حالتی که راه می‌روید، اذیت می‌شوید؛ چه رسد به اینکه در جایی با ازدحام جمعیت ثابت بمانید؛ گویی زمان هزار برابر می‌شود.

واکنش حجاجی که در این شرایط گیر کرده بودند، در این لحظات چگونه بود؟

کم کم موجی از وحشت و حالت مرگ بین مردم ایجاد شد. ابتدا فکر می‌کردیم که راه باز می‌شود اما فشاری که روی قفسه سینه وارد می‌شد و بی‌اکسیژنی، ترس و وحشت مردم را افزایش داد. ترس از مرگ باعث شده

بود برخی از حجاج واکنش‌های خاصی نشان دهند؛ برخی با نفس‌های بریده فریاد می‌زدند و به دنبال راه گریز بودند.

یعنی هیچ راه فراری نبود؟

واقعا هیچ راهی نبود. نمی‌خواهم درباره کار دولت عربستان قضاوت کنم اما اگر ۱۰ متر جلوتر از مکانی را که مسدود کرده بودند، می‌بستند راه فرار و گریزی به وجود می‌آمد. با شرایطی که ایجاد کرده بودند، نمی‌شد هیچ واکنشی نشان داد.

تشنگی کم‌کم حالت مرگ ایجاد کرد؛ طوری که همه خودمان را برای مردن آماده کرده بودیم. همه در شرایط مشابه بودیم و کسی نبود که چنین احساسی نداشته باشد؛ برخی‌ها خودشان را کنترل کردند اما بعضی نه.

همین که پلیس اعلام کرد باید سر جای‌تان بایستید، عده‌ای به خصوص آفریقایی‌ها تصمیم به نجات خود گرفتند و با هل دادن دیگران و به قصد هجوم بردن به سمت چادرها و بالارفتن از آن‌ها، استرس را در مردم بیشتر کردند. در این بین عده زیادی زیر دست و پا له شدند.

در خبرها و عکس‌ها می‌بینیم که مردم روی هم ریخته شده‌اند.

بله؛ من جلو بودم و می‌دیدم جمعیت روی هم می‌ریزند و له می‌شوند و جنازه‌ها زیاد می‌شود. جا کم بود؛ در نتیجه به محضی که اولی می‌افتاد، عده زیادی روی او می‌افتادند. فردی را دیدم که آن قدر له شده بود که تمام روده و معده و شکمش بیرون ریخته بود.

خودتان هم روی زمین افتادید؟

تأخیری فشار جمعیت را تحمل کردم اما کم‌کم احساس کردم که قلبم دارد می‌ایستد. در آن شرایط آدم فکر می‌کند مرگ سراغش نمی‌آید و هنوز امیدوار است. به مرور زمان، نفسم بند آمد و قلبم کند زد. داشتم با خدا صحبت می‌کردم. دیدم باید تسلیم شوم؛ همه اطرافیانی که مردند، مثل من آدم بودند. دست و پایم می‌لرزید.

چطور نجات پیدا کردید؟

واقعیتش این است که دیدم اگر بخوام در کنار جمعیت ثابت بایستم، باسختی و نفس تنگی خواهم مرد. می دیدم جمعیت زیادی جلویم دارند می میرند و جان می دهند. گفتم خدایا اگر قرار است بمیرم، بگذار راحت بمیرم. بین جمعیت افتادم و اشهدم را گفتم. دیگر نفهمیدم چه شد.

صدای آمبولانس ها را می شنیدم. دراز کشیده بودم که یک نفر گفت اشهدت را بگو. افرادی رویم آب می ریختند تا از آن حالت گیجی درآمدم. بعد به سمت بیمارستان ایرانی ها رفتم و بعد از تنفس مصنوعی، سعی کردند بدنم را خنک کنند.

چطور آمبولانس ها راه را باز کردند؟

خیلی دیر آمدند؛ وقتی که عده ای مرده یا در حال جان دادن بودند.

شنیدیم که این طور نبوده که فقط افراد مسن یا سالمند جان خود را از دست دهند و عده زیادی هم جوان بوده اند. درست است؟

شرایط طوری نبود که جوان و پیر بشناسد؛ وقتی اکسیژن نباشد، جوان و پیر نمی بیند. یعنی شرایط جسمی هیچ تاثیری نداشت. اکسیژن که نرسد، جان فرد را می گیرد.

دولت عربستان ادعا کرده است این اتفاق به دلیل بی نظمی آفریقایی ها بوده است.

قطعا تقصیر خود دولت عربستان است؛ چرا که راه را در جایی بستند که هیچ گریزی از آن نبود. من به عنوان یک شاهد عینی که نزدیک این فاجعه بودم، می توانم بگویم نصف بیشتر افرادی که نابود شدند، به خاطر این بود که آب به آن ها نرسید. اگر آن هلیکوپترهایی که بالای سر حجاج می چرخیدند، مقداری آب روی مردم می ریختند، شوک بدن برطرف می شد و به حال عادی برمی گشتیم. قطعا عده زیادی از بی حالی مردند.

یعنی یک نفر در کنار تان جان می داد و هیچ کاری از دستتان بر نمی آمد؟

توانستم چهار یا پنج نفر را نجات دهم یعنی در لحظه ای که بی حال می شدند و داشتند می افتادند، سعی می کردم نگهشان دارم. حتی آن هایی را که حال نداشتند، نگه می داشتم اما بیشتر از آن کاری نتوانستم بکنم؛ چون قلب خودم هم داشت از کار می افتاد.

یعنی هر کس که خونسردی خود را بیشتر حفظ می کرد، امکان زنده بودنش بیشتر می شد؟
رعب و وحشتی در بین بود که استرس را مساوی با مرگ می کرد. به جایی رسیدم که فقط دنبال یک جای خالی بودم تا راحت جان بدهم. فقط لطف خدا بود که نجات پیدا کردم.

آیا تعداد جان باختگان مرد بیشتر از زن هاست؟

قرار بود اول مردها برای انجام اعمال بروند و بعد خانمها اما کمی از خانمها هم زود راه افتاده بودند. الحمدلله تا جایی که من می دیدم، خانم ایرانی در اطرافم نبود.

عده ای از جان باختگان هم از مشهد و استان خراسان رضوی بوده اند. اطلاع دارید چه تعدادی از حجاج کشته شده مشهدی هستند؟

اطلاع دقیقی ندارم اما با فاصله می دیدم که یک کاروان از خراسان و گیلان در اطرافم بود.

وضعیت حمل جنازه ها و زخمی ها چگونه بود؟

نمی دانم درست است بگویم یا نه اما خیلی وحشتناک بود. عربستانی ها مرده ها و زنده ها را روی هم می ریختند.

چرا در این ماجرا نیروی انتظامات عربستان تا این حد بد عمل کردند؟

امسال به اندازه ای بی نظم بودند که گویی حضور مسلمانان برایشان اهمیتی نداشت. در کشتاری که پنجشنبه انجام شد، به بدترین نحو ممکن عمل کردند. حتی تا ساعت ۱۲ شب مشغول جمع آوری جنازه ها بودند. هنوز وضعیت خیلی از ایرانی ها مشخص نیست؛ برخی ها مجهول الهویه هستند و کسی نمی داند گم شده اند یا در بیمارستان ها هستند. خدمات عربستان بسیار ضعیف است. تا جایی که من شنیده ام، نمی گذارند پزشکان ایرانی دخالتی در کارشان داشته باشند.

جنازه ها را چگونه جمع می کردند؟

خیلی وحشتناک بود. مرده و زنده را با هم در کامیون می ریختند. آمبولانس جواب گو نبود. به جای اینکه ابتدا زنده ها را نجات دهند، همه را روی هم می ریختند. اصلاً دنبال این نبودند که بدانند چه کسی زنده و بدنش داغ

است. برخی‌ها شبیه خود من با مقداری آب به حال می‌آمدند اما با بی‌مدیریتی آن‌ها مردند.

در جریان افتادن جرثقیل یا پنکه شما حضور نداشتید؟

نزدیک نبودم اما خبرش را دارم. مردم به اندازه‌ای امسال می‌ترسند که با کوچک‌ترین صدایی که از اطراف مسجدالحرام می‌آید و کار ساختمانی انجام می‌شود، زائران به وحشت می‌افتند. این استرس، باعث شلوغی جمعیت می‌شد، به طوری که عده‌ای دست و پایشان می‌شکست.

دفعه چندمی بود که به حج رفتید؟

بار ششمی بود که آمدم. در ظاهر هیچ موضوع غیرطبیعی‌ای وجود ندارد اما به طور کلی امسال، نظارت دقیقی صورت نگرفت؛ انگار در عربستان، کمیته کنترل بحران نیست.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۲۸۲۹۱>

قربانی کردن حاجیان از زبان شاهد عینی

یکشنبه ۵ مهر ۱۳۹۴ ساعت ۰۹:۲۷

مرجع : تسنیم

استاد دانشگاه امام حسین (ع) که در فاجعه منا حضور داشت، می گوید: ورود شاهزاده عربستان با ماشین به داخل جمعیت سبب مسدود شدن خیابان ۲۰۴ شد و این خیابان، قربانگاه حاجیان شد، بطوریکه ماموران همه را میت تلقی می کردند و و از روی آنها با پوتین می گذشتند.

به گزارش [افکارخبر](#)، دکتر سید محمدجواد هاشمی فشارکی، که در فاجعه دو روز پیش منا حضور داشت بر اساس مشاهدات عینی خود به بررسی واقعیات رخ داده پرداخت و اظهار کرد: علت اولیه این فاجعه تصمیم شاهزاده عربستان برای انجام رمی و ورود با خودروی شخصی اش در زمان شلوغی و ازدحام جمعیت بود که منجر به مسدود شدن درب انتهای خیابان ۲۰۴ منتهی به جمره شد و جمعیت در این خیابان متراکم شدند.

هاشمی در ادامه گفت: در همان لحظه یک درب نرده ای مسدود را که عرض بسیار کمی داشت باز کردند و همین امر سبب خروج پرفشار جمعیت و افتادن روی زمین می شد و افتادن یک نفر سبب افتادن مابقی جمعیت روی آنان می شد.

استاد دانشگاه امام حسین (ع) عنوان کرد: در خیابان ۲۰۴ افراد بیشتر از دو ساعت در زیر آفتاب به صورت فشرده ایستاده بودند و پیوسته بر تعداد و فشار جمعیت اضافه می شد که همین موضوع باعث غش کردن افراد شده بود.

هاشمی درباره شیوه امدادرسانی به مجروحان فاجعه منا تصریح کرد: در چهار ساعت اولیه بحران امدادرسانی در حد نقل و انتقال با آمبولانس بود و در صحنه هیچ احیایی انجام نمی شد و پلیس بین مصدوم و فوتی تفاوتی قائل نمی شد و هدفش احاطه بر محیط بود.

کشته شدگان و مصدومان را با هم داخل کانتینرهای سردخانه ای می انداختند!

وی با توجه به خبرهای دریافتی از دیگر همکارانش که در صحنه حضور داشتند، به آماده بودن کانتینرهای سردخانه ای چند طبقه ای اشاره کرد که هم کشته شدگان و هم مصدومان را داخل آن می انداختند!

استاد دانشگاه امام حسین (ع) ادامه داد: همچنین ماموران با مصدومان برخوردی خشن داشتند و همه را میت تلقی می کردند و از روی آنها با پوتین عبور می کردند.

هاشمی با اشاره به نیروهای امدادی خاطرنشان کرد: نیروهای امدادی اغلب کم سن و سال بودند و عملکرد کُندی داشتند و فعالیت های امدادی لازم را انجام نمی دادند.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۲۴۶۲۶>

روایت شاهد عینی از حادثه جمرات

یکشنبه ۵ مهر ۱۳۹۴ ساعت ۰۸:۴۸

مرجع: تسنیم

یکی از شاهدان حادثه منا می گوید: مأموران سعودی عرض انتهای خیابان جمرات را به یک سوم کاهش دادند و کار به جایی رسید که زائران در فشار جمعیت نه راه پس داشتند نه راه پیش و در گرمای شدید هوا، موج جمعیت هر کسی را به هر طرفی می کشاند.

به گزارش [افکارخبر](#)، یکی از حجاج بیت الله الحرام که در حادثه منی حضور داشت و دچار آسیب شد گفت: حدود ساعت ۹ صبح روز عید قربان به منا آمدیم و در آنجا حدود ۳ ربع منتظر ماندیم تا به جمرات اعزام شدیم.

وی اضافه کرد: مسیر منا تا جمرات ۵ خیابان دارد که معمولاً دو خیابان را برای رفت، دو خیابان را برای برگشت و یک خیابان را به صورت رفت و برگشت زائران قرار می دهند اما در آن روز ۴ خیابان را مسدود کرده بودند و فقط یک خیابان برای رفتن به جمرات باز بود.

این زائر خانه خدا تصریح می کند: ما به سمت انتهای خیابان که مکان رمی جمرات بود حرکت کردیم، و دیدیم که هر لحظه ازدحام جمعیت بیشتر می شود که در یک شعاع ۲۰۰ متری با یک جمعیت فشرده مواجه شدیم که چپ و راست خیابان را هم با چادرهای کشورهای دیگر بسته بودند.

وی افزود: نکته مهم این است که انتهای این خیابان را دو ماشین سعودی قرار داده و عرض آن را به یک سوم رسانده بودند و از عقب هم جمعیت اضافه می شد؛ لذا کار به جایی رسید که زائران نه راه پس داشتند نه راه پیش و موج جمعیت هر کسی را به هر طرفی می کشاند.

این زائر ادامه می دهد: هوا بسیار گرم بود و جمعیت به سمت فنس ها می رفتند، التماس کردیم اما آنها باز نمی کردند؛ آرام آرام انرژی ها تحلیل رفت و آن اتفاق اسفناک افتاد؛ من خودم ۳ بار زمین افتادم که بار سوم بیهوش شدم و بعد از به هوش آمدن، خود را در یک چادر الجزایری دیدم.

وی می گوید: بعد از یک ساعت از حادثه، مردم فنس ها را پاره کردند و برخی از فنس ها و میله ها بالا رفتند؛ باورم نمی شود که موضوع غیر عمدی بوده و خطای انسانی باشد.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۲۴۰۹۰>

ناگفته های مدیریت بحران در «منا»- دکتر سیدعلی میرباقری*

ایران و جهان بعد از ۳ روز هنوز در شوک فاجعه منا است. عطش افکار عمومی برای کشف حقیقت ماجرا هنوز پاسخ درخور نگرفته است. شواهدی از سوء مدیریت نسل «شاهزادگان جوان و نورسیده» نمایان شده است.

اما آیا ریشه ناامنی و به خطر افتادن جان هزاران زائر این است که دولت سعودی تمهیدات و تدابیر کافی فراهم نمی کند یا مسئله این است که تیم فعلی کارگزاران حج در دوره ملک سلمان تجربه و تبحر دوره ملک عبدالله را ندارند؟

اتفاقات تلخ منا، اذهان عمومی را با واقعیت های تازه ای از ساختار مدیریتی دولت عربستان آشنا کرد. برای تحلیل رفتار شاهزادگان سعودی کافی است حادثه اخیر منا با یکی از فجایع مرگبار در مناطق دیگر جهان مقایسه شود. فاجعه ای مثل هجوم و ازدحام مرگبار مهاجران در مرزهای آبی و خاکی کشورهای اروپایی که دست بر قضا مثل قضیه منا به قیمت جان صدها نفر تمام شد و برای افکار عمومی بسیار تلخ و تکان دهنده بود. مقایسه نوع رفتار دستگاه های امنیتی و امدادی برخی دولت های اروپایی با فاجعه انسانی مهاجران با رفتار سعودی ها با اتباع و زائران کشورهای اسلامی به روشنی مشخص می کند که ریشه های فاجعه منا را باید در مسائلی فراتر از عملکرد چند شاهزاده یا سازمان خاص جست و جو کرد.

۱- در مقایسه این دو فاجعه به روشنی تفاوت یک نظام بسته و فردگرا با نظام های مردم سالار نمایان می شود. در قضیه سونامی مهاجران در اروپا از رفتار برخی دولت های شرق اروپا که همچنان به شیوه استالینی با مهاجران برخورد می کنند که بگذریم دولت های غرب اروپا توانستند موج غافلگیرکننده هجوم آوارگان را به راحتی پشت سر بگذارند و حتی از این اتفاق برای نمایش ژست انساندوستی و نועدوستی بهره کافی ببرند. به طور مثال در آلمان دولتمردان این کشور با بسیج افکار عمومی و مشارکت دادن نهادهای مدنی و ان جی اوها توانستند تصویری یک ملت میهمان نواز و حامی مظلوم را از خود به نمایش بگذارند. از این منظر اگر در فاجعه منا تأمل کنیم روشن خواهد شد که شیوه مدیریت سنتی سعودی ها چه اندازه با استانداردها و الگوهای جهان مدرن فاصله دارد. دولت های مدرن چنان که در اتفاقات اخیر اروپا دیده شد با کنار گذاشتن روش های پلیسی عمدتاً با تکیه بر مشارکت داوطلبانه نهادهای مدنی و موج نیرومند افکار عمومی این قبیل بحران ها را مهار می کنند. اما در قضیه منا چنان که اغلب شاهدان عینی گفته اند نه تنها ردپای حضور یک نهاد مدنی و اجتماعی دیده نمی شود بلکه سیستم پلیسی این کشور حتی در لحظه در ماندگی در کنترل بحران، اجازه مشارکت نیروها و سازمان های داوطلب سایر کشورها را نداد.

۲- در حوادثی که به تراژدی انسانی تبدیل می شود رسانه ها نقش حیات بخش دارند. دولت های مردمسالار

بخش بزرگی از گره های کور بحران را به مدد همین نهادهای اطلاع رسانی می گشایند از بسیج حمایت بین المللی برای کنترل فاجعه گرفته تا ایجاد آرامش در میان مردم و جلب اعتماد عمومی. دولتمردان عربستان دقیقاً با محدود سازی و مسدودسازی باب اطلاع رسانی خود را در مخمصه بزرگ گرفتار ساختند.

سیاست سانسور و انسداد خبری سعودی ها در همان ساعات آغازین فاجعه با شکست روبه رو شد. آحاد زائرانی که نظاره گر این تراژدی و شاهد اهمال سعودی ها بودند با تصاویر و خبرهای خویش، افکار عمومی جهان را از عمق حادثه آگاه ساختند. فاجعه منا این درس بزرگ را در پی داشت که سیاست انحصار و انسداد خبری در جهان امروز شکست خورده است و افکار عمومی حتی در صحرای خالی از سکنه منا به ابزارهایی مجهز هستند که به آنها امکان می دهد تاریکترین زوایای یک حکومت پلیسی را در معرض نگاه جهان قرار دهند. حضور قدرتمند فضای مجازی در صحنه فاجعه منا یک اتفاق جدید است که نمی توان به راحتی از کنار آن گذشت. دنیای مجازی که به دشمن اصلی نظام های بسته خاورمیانه در دوره جدید تبدیل شده است.

۱۳- افکار عمومی بعد از منا بیش از هر چیز از پاسخگو نبودن هیات حاکمه عربستان در قبال خیل انتظارات بحق خانواده قربانیان و نیز کشورهای دخیل در ماجرا بهت زده اند. این نکته یعنی اصل پاسخگویی و مسئولیت پذیری دقیقاً نقطه افتراق یک نظام مردم سالار و حکومت فردگرا در بحران های اجتماعی به حساب می آید. در قیاس فاجعه مهاجران اروپا با ماجرای منا می توان به وجود و عدم پاسخگویی پی برد در حالی که دولت های اروپایی با حضور لحظه به لحظه در مقابل دوربین ها جوابگوی همه سوالات و ابهام ها و حتی شایعات بودند اکنون بعد از گذشت سه روز هنوز مقام های ارشد ریاض از ارائه هر گونه توضیح و پاسخ به بالاترین مراجع بین المللی نیز طفره می روند.

*استاد دانشگاه

** روزنامه ایران/یکشنبه پنجم مهر ۱۳۹۴

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۲۳۹۴۹>

چگونه 'راه باز' را به 'تنور داغ' تبدیل کردند؟

حج امسال را بی گمان باید «غم انگیزترین حج تاریخ اسلام» خواند. ابتدا جرثقیلی غول پیکر در مسجد الحرام سقوط کرد و سپس فاجعه منارخ داد تا هزاران زائر در این دو حادثه عجیب، کشته و مجروح شوند.

از روز پنجشنبه که منا، شاهد مرگ دلخراش حاجیان بود، مقامات سعودی در صدد توجیه این حادثه هستند و بی آن که حتی عذرخواهی هم بکنند، می کوشند از خود سلب مسئولیت کنند. سخنگوی وزارت کشور عربستان، گرمای هوا و خستگی حجاج را عامل این قتل عام دانسته و مدعی شده است که حرکت بعضی از حجاج در مسیر معکوس و برخورد دو گروه از حجاج در یک تقاطع علت ازدحام جمعیت و حادثه امروز در صحرای منا بود.

کاملاً مشخص است که این سخنان چیزی جز فرار از مسئولیت و توجیه فاجعه نیست: مگر جز این است که هوای عربستان همیشه گرم است و حتی ماه ها و فصل هایی گرم تر از این هم در این کشور وجود دارد؟ پس چگونه می توان فاجعه را به گرمی هوا نسبت داد؟ یا مگر خستگی حجاج که عمدتاً سالخورده هستند، چیز جدید و عجیبی است؟

حرکت در مسیر معکوس هم ادعایی کاملاً کذب است چرا که حادثه در ابتدای روز رخ داد و همه در حال حرکت به یک سمت بوده اند. اگر حرکت معکوسی هم رخ داده، در حین فاجعه بوده است که هر کسی به طور طبیعی در صدد فرار از مهلکه بوده است.

وانگهی مگر مسئولیت هدایت حرکت کاروان های حجاج با سعودی ها نیست؟ پس چگونه می توانند ادعای برخورد دو گروه از حجاج در یک تقاطع را بهانه کنند؟ آنها مگر در منا، مسئولیتی جز مدیریت حرکت ها را دارند؟

کسانی که به حج رفته اند می دانند که تمام حرکت ها و مسیرها به ویژه در منا که بزرگ ترین تجمع حجاج در آن صورت می گیرد، تحت دستور، هماهنگی و کنترل مسئولان امنیتی سعودی هاست و این گونه نیست که هر کاروانی بتواند در هر مسیر و در هر ساعتی که خواست حرکت کند بلکه تمام مسیرها کاملاً مشخص و زمان بندی شده است و الا هر ساله باید هزاران نفر در ازدحام جمعیت کشته و مجروح شوند.

حتی در صورت بروز مشکلاتی مانند تردد خارج از قاعده یک کاروان، سیستم های کنترل جمعیت که با دوربین ها و تجهیزات بسیار پیشرفته رایانه ای در اختیار سعودی هاست و نیز تصاویر هوایی آنلاین این امکان را به مسئولان برگزاری مراسم رمی جمرات می دهد که بتوانند ازدحام را کنترل کنند و مثلاً اگر در نقطه ای

از دحام نامتعارف دیدند، با گشودن راه های خروج یا جلوگیری از ورود کاروان های جدید به آن مسیر و هدایت افراد به مسیرهای دیگر، ترافیک انسانی را کنترل کنند کما این که همیشه هم این طور بوده است.

نکته مهم و کلیدی ماجرا این است که نیروهای امنیتی سعودی، در اقدامی بسیار تأمل برانگیز، مسیر پیش بینی شده حجاج در خیابان ۲۰۴ که عمده زائران تردد کننده در آن را ایرانی ها، هندی ها، آفریقایی ها و پاکستانی ها تشکیل می دادند بستند و صدها هزار نفر را در یک معبر محدود، تحت فشار و تنش گذاشتند.

هر چه غیر عمد باشد، بستن مسیر پیش بینی شده ای که قبلاً به حجاج گفته بودند از آنجا حرکت کنند، اقدامی کاملاً عمدی بوده است که توسط خود سعودی ها صورت گرفت و آنقدر این انسداد را ادامه دادند که جمعیت مترکم تر و مترکم تر شد و فاجعه رخ داد.

مقامات سعودی باید به جای فرافکنی و انداختن تقصیر به گردن هوا و خستگی حجاج و ... توضیح دهند چرا ابتدا مسیری را برای تردد حجاج اعلام کردند و بعد از این که حاجیان در آن مسیر قرار گرفتند، آن را مسدود و زائران را در یک تله انسانی گرفتار کردند؟ مگر حاجیان که در آن سرزمین غریب هستند، جز مسیرهای تعریف شده توسط سعودی ها، راه دیگری را بلد بودند یا رفتند؟

سعودی ها در حالی مسیر را مسدود کردند و 'راه باز' را به یک 'نور داغ و کشنده' تبدیل کردند که می دانستند عواقب این کار چیزی جز مرگ دلخراش حاجیان نیست؛ اما این کار را انجام دادند.

اما علت چه بود؟ عده ای می گویند به دلیل عبور کاروان ولیعهد عربستان مسیر را بستند اما این خبر هنوز رد یا تأیید نشده است. آنچه به عنوان یک تحلیل بسیار جدی مطرح است به ماجرای انتقال قدرت در عربستان بعد از درگذشت ملک عبدالله مربوط می شود.

همزمان با بیماری ملک عبدالله، پادشاه پیشین عربستان، جنگ قدرت در میان شاهزادگان پرشمار سعودی برای دوران جدید شدت گرفت. با درگذشت وی، ملک سلمان پادشاه شد و بسیاری از چهره های متنفذ که در لایه های مختلف سیاسی و امنیتی عربستان قدرت دارند را کنار گذاشت و نزدیکانش را به سمت های مهم گمارد. این تغییرات نارضایتی های بسیار شدیدی را در سطوح مختلف قدرت در عربستان ایجاد کرد به طوری که برکنار شدگان از 'رأس'، که همچنان در 'بدنه' ذی نفوذ هستند، در صدد ایجاد نارضایتی و اثبات بی کفایتی مسؤولان جدیدی که جایگزین شان شده اند، هستند.

از این رو، بسیاری از تحلیلگران مسائل داخلی عربستان، این گمانه را بسیار جدی می گیرند که حجاج در منا، قربانی جنگ قدرت در عربستان شده اند.

حج مهم ترین رویداد سالانه عربستان است و ملک سلمان و تیمش برای نخستین بار عهده دار این مراسم بودند و چه فرصتی بهتر از این برای اثبات ضعف تیم جدید امنیتی و مدیریتی جدید؟

حتی درباره سقوط جرثقیل نیز شک و تردیدهای زیادی وجود دارد از جمله این که در روز حادثه، تجهیزات حفظ تعادل جرثقیل را باز کرده بودند یا جرثقیل در مسیری نامربوط با مسیر ورزش باد سقوط کرده بود.

با این حال، هیچ کس در روز سقوط جرثقیل، کسی را در حال ساقط کردن آن ندید ولی در منا، همه دیدند که این خود نیروهای امنیتی بودند که در ساعتی خاص مسیر را بستند و حجاج را گرفتار کردند. قطعاً مأمورانی که مسیر را بستند، سرخود این کار را نکرده بودند بلکه آمرانی بالادست وجود داشت که به هر علتی این دستور را صادر کردند.

جالب توجه این که قبل از انسداد مسیر، در حرکت قطارهای منتهی به منا - که همیشه منظم هستند - تأخیرهای چند ساعته ایجاد شده بود و به گفته شاهدان عینی، بعضاً بعد از پر شدن قطارها، درهای آنها که مملو از حاجیان بود، بسته می شد و حرکتی صورت نمی گرفت به حدی که برخی از حجاج گرفتار شده در قطار، از هوش می رفتند .

بعد از این مقدمه سازی، مسیر را هم بستند و آن حادثه رخ داد و بدتر این که امداد رسانی به مصدومان، به طرز عجیبی، کند و آهسته صورت گرفت به طوری که شاهدان عینی گزارش کرده اند به علت تأخیر در رسیدن نیروهای امدادی، بسیاری از مصدومان که در ساعات اولیه زنده بودند، جان خود را از دست دادند .

یک شاهد عینی که در خیابان ۲۰۴ حضور داشت می گوید: حادثه در ساعت ۸:۴۵ دقیقه صبح رخ داد و نیروهای امدادی تازه در ساعت ۱۶ در حال بررسی نبض افراد بودند که ببینند زنده اند یا نه !

در این گیر و دار نیروهای امنیتی سعودی، از ورود امدادگران سایر کشورها که در کاروان ها حضور دارند نیز جلوگیری کردند و تنها بخش اندکی از امدادگران غیرسعودی که در محل حضور داشتند، از جمله برخی امدادگران و پزشکان ایرانی که در محل حادثه حضور داشتند، توانستند به مصدومان کمک کنند. با این اوصاف باید در واقعه منا، فراتر از 'بی کفایتی' سعودی ها باید رد پای 'جنایت' را پی گرفت.

منبع: پایگاه خبری عصر ایران

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۲۰۷۰۳>

روایت فاجعه منا از زبان شاهدان عینی؛ جزئیات از زبان خبرنگار ایرانی ناظر حادثه

سفر > زیارتی - همشهری آنلاین:

شبکه «بی.بی.سی» در حالیکه دنیا هنوز از شوک و اندوه کشته شدن بیش از ۲۰۰۰ زائر در منا خارج نشده مصاحبه‌هایی کوتاه از برخی حاضرین در صحنه این فاجعه انسانی را منتشر کرد.

ایسنا نوشت: فاجعه غم‌انگیز کشته شدن حداقل ۲۰۰۰ نفر در سرزمین منا شوک عظیمی به رسانه‌های سراسر جهان به ویژه کشورهای مسلمان وارد کرده است. در گزارش اخیری که «بی.بی.سی» منتشر کرده، روایت برخی از حجاجی که در زمان وقوع حادثه در منا حضور داشتند را مرور می‌کنیم.

«بشیر سعاد عبداللهی»: تا جایی که چشم کار می‌کرد، جسد بود

«جایی که من ایستاده بودم، مرکز منطقه منا بود. می‌توانستم اجساد مردگان را در پارچه‌های سفید بینم. پلیس آن منطقه را مسدود کرد و من نمی‌توانستم آن‌ها را بشمارم، اما تا آن جایی که چشم می‌توانست ببیند اجساد مرده‌ها افتاده بود.

اطراف این ناحیه خویشان برخی از این اجساد به عزاداری و سوگواری می‌پردازند. برخی از زائران دیگر که در چادر هستند هم برای دیدن اجساد به این منطقه می‌آیند و با آن‌ها همدردی می‌کنند. نیروهای پلیس جلوی مردم را می‌گیرند تا وارد این منطقه نشوند و آمبولانس‌ها هم در حال رفت و آمد هستند. چون به این منطقه دسترسی نداریم، نمی‌دانیم آمبولانس‌ها دقیقا چه می‌کنند. هلی‌کوپترها هم بالای منطقه‌ای که اجساد نگهداری می‌شوند، در حال گردش هستند.»

«اینه بادریانی ارباتی» ۷۴ ساله از اندونزی: مردم داشتند می‌افتادند

«من به همراه گروه دیگری از زائران صبح خیلی زود راهی شدیم، چون می‌دانستیم خیلی شلوغ می‌شود. بعد از انجام رمی جمرات به چادرمان برگشتیم، راه بسته شده بود و حرکت کردن سخت بود، حتی نفس کشیدن هم دشوار شده بود. همه‌جا پر از آدم‌هایی بود که تلاش می‌کردند راه را برای خودشان به زور باز کنند.

مردم داشتند می‌افتادند. من یک اندونزیایی را دیدم که تحت مراقبت پیراپزشک‌ها قرار گرفته بود. تعداد بیشتری افتادند و پخش زمین شدند، فکر کردم شاید گرم‌زده شدند، مطمئن نیستم. خدا را شکر ما موفق شدیم حدود ساعت ۹ صبح به چادرمان برسیم. چند ساعت بعد درباره این فاجعه شنیدم، وحشتناک است. هنوز شوکه هستم.»

«فاطمه محمد» از مکه: این یک تراژدی است

من در جمعیت بودم و اکثر مردم شاید بگویم ۹۰ درصد آن‌ها، خیلی آرام بودند. گرما و حضور جوان‌ها کار را سخت می‌کرد؛ آن‌ها می‌خواستند اعمال‌شان را خیلی زود انجام دهند و کارشان را تمام کنند، چون هوا گرم می‌شد و مردم هل می‌دادند. نمی‌توانم آنچه اتفاق افتاده را باور کنم. این یک تراژدی است. در پایان روز ما باید دست‌هایمان را بلند کنیم و از خدا طلب رحمت کنیم.»

«لامیدی بامیدله» در گفت‌وگو با عکاس روزنامه «ونگارد» نیجریه: پلیس آن‌جا نبود

«من وسط شلوغی بودم. پلیس سعودی و نیروهای کنترل ترافیک که حرکت جمعیت را کنترل می‌کردند، آن‌جا نبودند. در واقع آن‌ها بعد از وقوع حادثه رسیدند. من موفق شدم بدون آسیب دیدگی آن محل را ترک کنم.»

«شیمایلا ایسوفو»: مردم روی زمین می‌افتادند و کمک می‌خواستند

«جمعیتی برعکس جهت سنگ انداختن حرکت می‌کردند، در حالی که بقیه از آن سمت به سویشان می‌آمدند. بعد ناگهان هرج و مرج شد و مردم شروع کردند به افتادن روی زمین. زائران از نیجریه، چاد، سنگال و دیگر ملیت‌ها آن‌جا بودند. مردم فقط از سر و کول هم بالا می‌رفتند تا بتوانند به سمت یک مکان امن حرکت کنند؛ این‌طور بود که تعدادی کشته شدند.

برخی خدا را صدا می‌زدند، در حالی که بعضی دیگر از جمله کودکان و نوزادان گریه می‌کردند. مردم روی زمین می‌افتادند و تقاضای کمک می‌کردند، اما هیچ کس نبود که دست‌شان را بگیرد. به نظر می‌رسید همه تنها هستند. این جور روی بعضی از همراهان من هم تاثیر گذاشته بود. من خاله‌ام را در جریان این هرج و مرج برای مدتی گم کردم و حالا دو زن از کاروان ما، یک مادر و دختر، گم شده‌اند.»

«یوسف ابراهیم یا کاسای»: مثل یک تصادف بود

«شاهدی که از هرج و مرج فرار کرده بود، گفت: آنچه واقعا اتفاق افتاد، این بود که نیروهای امنیتی سعودی حاضر در صحنه یکی از مسیرهای منتهی به جمرات را مسدود کردند. این اتفاقی بود که برای هزاران زائر از کشورهای مختلفی مثل ایران، کامرون، غنا و نیجریه که راهی جمرات می‌شدند، افتاد. مردم برای رمی جمره از یک مسیر می‌رفتند و همزمان افراد دیگری از همان مسیر در حال برگشت بودند. یک جور تصادف بین دو گروه از زائران در حال حرکت در مسیر مخالف اتفاق افتاد و آن‌ها که در وسط بودند، بیشترین آسیب را دیدند.»

به گزارش بی.بی.سی، یک دکتر انگلیسی که خواست نامش فاش نشود، هم گفت: «همه می‌خواستند به یک‌باره وارد شوند. دیشب من به همراه خانواده‌ام با قطار داشتیم از مزدلفه به جمرات برمی‌گشتیم. ما قبل از همه در ایستگاه حاضر شدیم و قطار تاخیر داشت. این باعث شد جمعیت زیادی از مردم در ایستگاه جمع شوند. سرانجام وقتی قطار ساعت ۲ رسید مردم برای سوار شدن هجوم آوردند و هرج و مرج ایجاد شد.

در مسیر، قطار حدود نیم ساعت در جایی توقف کرد، مردم داشتند اذیت می‌شدند و برخی حتی تلاش کردند درهای اضطراری را باز کنند، چون گرما و کمبود اکسیژن به ما احساس خفگی می‌داد. دست آخر ما به جمرات رسیدیم و بعد از انجام مناسک رمی جمره آن‌جا را ترک کردیم.

چند ساعت بعد بود که از این اتفاق غم‌انگیز خبردار شدیم. من فهمیدم که دلیل تاخیر قطار این بود که یک شاهزاده سعودی در حال انجام حج بوده و آن‌ها نمی‌خواستند کسی وارد مکه شود. آن‌ها قطارها را متوقف کردند، مسیرها را بستند و وقتی که این جریان تمام شد، همه تلاش کردند به یک‌باره وارد شوند.»

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۱۹۵۰۴>

روایت ناظر صحنه فاجعه منا

سفر > زیارتی - همشهری آنلاین:

زمانی که فاجعه رخ داد من در حال انجام مناسک در رمی جمرات بودم. علت اصلی فاجعه را تصمیم ناسنجیده مأموران سعودی در گشودن ناگهانی مسیر یک طرفه می دانم که به هجوم بی امان زائران منجر شد اما در آن لحظات جانکاه تلخ تر از خود واقعه، بی تفاوتی مأموران عربستانی بود که صرفاً نقش نظاره گر را داشتند.

روزنامه ایران به قلم فرید مدرسی روزنامه نگار که شاهد عینی حادثه منا بود، نوشت: به ضرس قاطع می گویم ردپایی از مدیریت در مهار این فاجعه ندیدم و نیافتم. نه خبری از حضور گسترده نیروهای انتظامی بود و نه نشانی بارز از آتش نشانان و امدادگرانی که از عمق فاجعه و آلام زائران گرفتار بکاهند. آنها فقط محدوده اطراف واقعه را مسدود کرده بودند. بسیاری از زائران به دلیل فقدان رسیدگی دچار خفگی شدند. بی تردید اگر مدیریتی بر این واقعه اعمال می شد و اگر نیروهای امداد بموقع وارد عمل می شدند و زائران گرفتار را به گوشه و کنار می کشاندند، حتی بدون ماسک اکسیژن علائم حیاتی آنها برمی گشت.

در ریشه یابی علل بروز فاجعه، باید آن را نشانه و نمادی از ناکارآمدی نهادهای تصمیم گیر عربستان به حساب آورد. از مصداق های بارز این ناکارآمدی این است که هنوز بعد از چند دهه، مراسم عظیم حج به صورت تخصصی از سوی دولت عربستان دنبال نمی شود. اتفاقات تلخ حجامسال ابعاد این ناکارآمدی را روشن ساخت. این نکته را قریب به اتفاق ناظران حاضر در مناسک حج امسال گوشزد کردند که تیم مأموران و مجریان امور حج دچار ضعف های غیرقابل توجیه هستند. در قضیه سقوط جرثقیل روشن شد که دولت عربستان بیش از آنکه به ارتقای مدیریت امر مهم حج مبادرت کند سرگرم گسترش فضای ساخت و ساز اطراف کعبه است. این بی برنامهگی در فاجعه منا به اوج رسید وقتی که خیل زائران در اثر ازدحام بی سابقه نقش بر زمین شدند تا دو ساعت هیچ اقدامی برای کنترل صفوف به هم ریخته آنها انجام نشد.

صحنه های ناگواری از این حکایت تلخ ناکارآمدی را روز فاجعه دیدم، شماری از مأموران عربستانی با پاشیدن بطری های نیم لیتری آب معدنی روی زائران، قصد داشتند از مرگ آنها جلوگیری کنند! یا آنکه یکی از مأموران به جای استفاده از شیلنگ های بزرگ مخصوصی که معمولاً در تجمع ها به کار برده می شود و با پاشیدن آب روی تجمع کنندگان سعی می کنند هوا را تلطیف کنند. سه سوراخ روی در بطری نیم لیتری ایجاد کرده بود و روی زائران می پاشید یا آنکه مأمور دیگری با یک بطری نیم لیتری آب از روی یک پل با فاصله ۱۰ متری از زائران سعی کرد آنان را از دست گرمای کشنده نجات بدهد. در حالی این آب قبل از اینکه به سر و صورت زائران پاشد، در هوا بخار می شود.

به جز ما اهل رسانه، اکیپ های درمانی و ستادی بسیاری از کشورهای اسلامی صحرای منا نظاره گر این فاجعه بودند. به محض بروز حادثه آنها به صورت همه جانبه برای امداد رسانی و مهار بحران تقلا کردند اما سیستم مدیریت بسته سعودی ها مانع آن شد تا از ظرفیت بالای اکیپ های امدادی و پزشکی و مدیریتی کشورهای دیگر استفاده شود. مسئولان عربستان اجازه حضور نمایندگان کشورهای مختلف و دیپلماتیک را در محدوده حادثه ندادند و چنان که اشاره شد تا دو ساعت بعد از حادثه خبری از امداد رسانی نبود. تصور کنید اکیپ های پزشکی کشورهایی مثل ایران، مصر یا کشورهای آفریقایی، در صحرای سوزان منا شاهد جان دادن زائران و عزیزانشان باشند اما تشکیلات پلیسی کشور میزبان اجازه امداد رسانی و مشارکت در حل بحران را به آنها ندهند. از این رو پاسخگو نبودن به نمایندگان ده ها کشور اسلامی که در مناسک حج حضور دارند منشأ ایجاد جو بسیار تلخ در میان زائران بود.

برای آحاد زائران ایرانی حج امسال سرشار از خاطراتی تلخ و دل آزار است من شاهد حضور شخصیت های فرهیخته ای بودم حجت الاسلام محمد سروش محلاتی از زمره این افراد بود که تمام مسیر را پیاده در هوای بسیار داغ مناطی کرد و زمانی که به مقر رسید بی هوش شد. در این مسیر جانکاه ساده ترین امکانات که یک شیر آب باشد برای دو میلیون میهمان الهی وجود ندارد. رحمانی خلیلی نماینده اسبق بهشهر و نکا از زائران امسال در ازدحام نفسگیر جمعیت ناخود آگاه بی هوش می شود. وقتی بعد از ساعت ها بر اثر پاشیدن آب روی زائران به هوش می آید از دعوی زائران برای گرفتن بطری های کوچک آب سخن به میان می آورد. خلیلی نزدیک چهار ساعت و نیم پیاده روی می کند تا به خیمه گاه و گروه خود می رسد بدون اینکه در مسیر یک قطره آب برای آشامیدن وجود داشته باشد.

ترجیح می دهم این یادداشت را با حکایت تلخی که روح و جانم را خراش می دهد به پایان ببرم: حکایت مادری که از پسر جوانش بی خبر مانده است، عروسی که سرزمین توحید را برای سفر ماه غسل برگزیده بود اما اکنون با بغض و اندوه از مفقود شدن همسر جوانش می گوید.

<http://www.hamshahrionline.ir/details/۳۰۸۴۸۵/Travel/pilgrimagetravel>

یک زائر ایرانی: فاجعه منا توطئه و جنایت آل سعود بود

شهری - ایرنا - یک زائر ایرانی گفت: فاجعه منا با توجه به شواهدی که مشاهده کردیم جنایت انسانی و توطئه از پیش طراحی شده آل سعود بود.

حاج رسول صالحی روز دوشنبه در فرودگاه امام خمینی (ره) در گفت و گو با ایرنا با اشاره به مشاهدات خود در فاجعه منا گفت: بنده در آنجا حضور داشتم و از نزدیک فجایع پیش آمده را دیدم و با توجه به مشاهداتم شهادت می دهم که این فاجعه با طراحی و مهندسی حکام سعودی به وقوع پیوست. این شاهد عینی ادامه داد: آنان در واقع هزاران حاجی را در یک مسیر زندانی کردند و حجاج نه راه پیش داشتند و نه راه پس و نمی دانستند در آن ازدحام شدید چه کنند و چاره ای جز جان دادن نداشتند و حتی قفسه سینه بسیاری از جان باختگان خرد شده بود.

وی از پزشکی قانونی کشور خواست تا با معاینه اجساد تعدادی از این شهدا حقایق را فاش کند. صالحی گفت: حجاج در جلوی چشمان ما یکی یکی جان دادند و نیروهای نظامی و امنیتی آنان نه تنها نظاره گر صحنه بودند بلکه اجازه کمک ما به هموطنانمان و حجاج سایر کشورها را ندادند. وی گفت: بسیاری از حجاج تا ساعت ها بعد زنده بودند و حتی شاید یک جرعه آب آنان را به زندگی باز می گرداند اما عمال سعودی برای امداد رسانی ساعتها معطل کردند بطوریکه حجاج برای زنده ماندن آب کولرهای آنجا را خالی کرده و می نوشیدند.

صالحی گفت: گرمای شدید هوا که شاید به ۶۰ درجه بالای صفر می رسید منجر به تشنگی شدید حاجیان شده بود و از طرفی ازدحام شدید جمعیت و کمبود اکسیژن باعث شده بود که حجاج از سر و کول هم بالا بروند تا بتوانند اندکی اکسیژن بدست بیاورند.

وی گفت: حتی هلی کوپتری که بالای سر ما مدام پرواز می کرد می توانست با حضور خود و چرخش بالهای خود کمی هوا را جابجا کرده و به تنفس کمک کند اما آنان از این کار نیز دریغ کرده و با چشمان خود تنها نظاره گر جان دادن صدها حاجی مظلوم بودند.

صالحی گفت: برخورد متصدیان مناسک و نیروهای امنیتی و امدادی سعودی با حجاج از جمله حجاج ایرانی بسیار بد و قهرآمیز بود و به هیچ کس اجازه ورود به صحنه و دخالت را نمی دادند و مداوم با کلمه «رو، رو» حجاج را می رانند و از صحنه دور می کردند.

وی گفت: اگر آنان به داد حاجیان منا می رسیدند شاید عده ای که ساعتها مقاومت کرده بودند زنده مانده و تلفات بسیار کمتر بود.

صالحی گفت: حج امسال بسیار غم انگیز بود و خاطرات بسیار بدی برای ایرانیان این سفر شکل گرفت که شاید تا سالهای سال در اذهان باقی باشد.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۴۶۵۹۴>

حادثه منا، آب گل آلود برای ماهی گیری اغیار

تهران - ایرنا - پایگاه اینترنتی الف در نوشتاری پیرامون فاجعه سرزمین منا نوشت: ظهر روز عید بود که خبر رسید. خانواده حاجیانی که دورهم جمع شده بودند تا عید قربان را در انتظار مسافرانشان جشن بگیرند به یکباره عیدشان عزا شد.

حادثه منا، آب گل آلود برای ماهی گیری اغیار

در ادامه این یادداشت آمده است: خیلی ها دوست داشتند که آنموقع خبر «کشته و مجروح شدن چند صدتن از حاجیان در مسیر رمی جمرات و در سرزمین منا» مانند شایعات هفته گذشته و پس از سقوط جرنقیل در مسجدالحرام واقعیت نداشته باشد و یا حتی اینکه مسافرشان به مانند همان حادثه که تازه کمی با آن کنار آمده بودند، جان سالم به دربرده باشد. اما این ماجرا واقعیت داشت و لحظه به لحظه عید قربان به آمار قربانیان افزوده می شد.

فوت ایرانی ها از آمار ۴۳ تن شروع شد و تا لحظه نگارش این مطلب به ۱۶۹ کشته، بستری بودن ۴۶ نفر و ۲۹۸ مفقود رسیده است. مفقودینی که با گذشت زمان، امید زنده یافتن آنها کمتر و کمتر می شود.

شاهدان عینی که از مهلکه جان به در برده بودند می گفتند که یکی از مسیرهای عبوری حاجیان بسته شده و به دلیل ازدحام جمعیت، گرمای بیش از اندازه و ترس وارده بر افراد، عده زیادی جان باخته اند. تصاویر ارسالی از منا نشان می داد که اجساد کشته شدگان روی هم تلنبار شده و عده ای زنده در زیر آوار اجساد خفه شده اند. خبرهای بعدی نیز حاکی از این بود که تمام این فاجعه به خاطر عبور خودروی وزیر جنگ عربستان (پسر پادشاه عربستان) از روبه روی جمعیت و بسته شدن مسیر رخ داده است.

این حادثه با زیادترین آمار کشته های ایرانی به اندازه کافی جامعه را در بهت و غم و خشم نسبت به آل سعود فروبرد و برای بسیاری از قدیمی ها خاطره کشته شدن حجاج در سال ۶۶ را زنده کرد. اما خوش به حال بازماندگان حاجیان آن سال که نه شبکه های اجتماعی و مجازی اطراف خود داشتند و نه مردمی اینچنین قسی القلب تا رودرویشان بایستند و از کشته شدن حاجیانی که برای انجام واجب خدا هزینه کرده و به حج رفته بودند، ابراز خوشحالی و بی خیالی کنند.

آنهايي که برای فهم فرق بین واجب و مستحب خدا وقتی نمی گذارند اولین هجمه را باپخش بریده ای از روزنامه اطلاعات مربوط به دهه شصت آغاز کردند.

با کمی دقت می توان متوجه شد که قسمتی از بالای این روزنامه که نوشته « امام خمینی (ره) مردم را به جهادسازندگی دعوت کرد» را دارد بریده شده تا موضوع را به بحث حج مرتبط کند. اگرچه آمدن لفظ عتبات و عالیات نیز خودبه خود موضوعیت حج را حذف می کند؛ اما آنچه مهمتر است این است که سخن امام (ره) که این روزها از طرف کسانی پخش می شود که قطعاً در موقع خود هیچ الزام و اعتقادی به امام (ره) ندارند، مربوط به حج عمره و مستحبی است و نه حج واجب که مانند نماز و روزه بر هر فرد مسلمان مستطعی واجب است و اگر زمانی حضرت امام (ره) حج واجب را برای مدتی تعطیل می کنند، بعد از حادثه کشتار سال ۶۶ است که عربستان با ایران درگیر نوعی جنگ است و حاجیان در سرزمین آنها امنیت جانی ندارند. همین تعطیلی موقت و با اذن ولی فقیه هم بعد از سه سال برداشته و مردم به از سرگیری انجام حج واجب دعوت می شوند. نکته ماجرا اینجاست که با وقوع حادثه ای عمدی و دشمنانه همچون کشتار مکه که در آن پلیس عربستان به سمت حاجیان هجوم برده و به ضرب گلوله ۵۰۰ نفر از آنان را می کشد، حکم ثانویه ولی فقیه می تواند عمل واجب را نیز به تعویق بیاورد زیرا که هیچ حاکمی اتباع خود را به کشوری که با آن درگیر جنگ و کشتار است نخواهد فرستاد. این تعویق و تاخیر و تعطیلی از سمت هیچکس دیگری قابل اجرا و توصیه نیست. کما اینکه تعطیلی واجبی همچون حج، چهره کشور را در برابر دیگر کشورهای اسلامی به عنوان مسلمانانی که واجب دینی را کنار گذاشته اند به شدت مخدوش خواهد کرد و علت از سرگیری حج به دستور امام (ره) نیز همین موضوع بود.

اما بهانه دیگر این افراد برای ترغیب به تعطیلی حج ریختن پول حاجیان در جیب شاهزادگان عرب و صرف شدن این پول برای خوشگذرانی و یا اعمال تروریستی آنان با شعار خدا در همین نزدیکی است و بیاید به مستمندان (!) است. در جواب این شعارهای زیبا ولی پوچ باید گفت که هر حاجی مستطیع قبل از رفتن به حج باید خمس مال خود و هزینه سفرش را پرداخت کند که دادن خمس همان کمک به نیازمندان است و از طرف دیگر همان خدایی که او را در نزدیکی خود می بینیم، در نص صریح قرآن انجام فریضه حج را بر مسلمانان واجب کرده است و نادیده گرفتن این موضوع با پیش کشیدن بحث کمک به نیازمندان درباره زائری که برای بار اول به حج واجب می رود چیزی نیست جز فریب با سواستفاده از توصیه های دینی.

جدای از اینکه هزینه ای که حاجیان برای سفر خود می پردازند صرف بلیط پرواز به مکه و مدینه، هتل محل اقامت به مدت یک ماه و خدماتی همچون مکان های زیارتی در ایام حج می شود و حاجیان این پول را به قصد دیگری به عربستان پرداخت نمی کنند، این شائبه مردم فریب به راحتی با این استدلال قابل رد است که هر کدام از ما وقتی کالایی را خریداری می کنیم نمی دانیم که فروشنده و یا تولیدکننده پول پرداختی ما را صرف چه

کاری می کند و هیچ کدام هم این موضوع را به خود مرتبط نمی دانیم. حال چگونه است که پول حاجی برای انجام واجب دینی اش را مستقیماً در جیب عیاشان و تروریست ها می بینیم؟ کما اینکه بسیاری از متدینین و رهبر انقلاب هم بارها در باره موضوعی چون پول خرید سوغات را که مستقیماً به وهابی ها کمک می رساند و باعث خروج ارز بسیار از کشور می شود، به حاجیان هشدار داده اند و آنان را از خرید سوغات منع کرده اند. این همان تفاوت ساده بین واجب و مستحب و غیر واجب است که گویی درک آن برای عده ای بسیار سخت می نماید.

احادیث و روایات بسیاری از بزرگان دینی و کسانی که عمر خود را در راه فهم احکام اسلام صرف کرده اند هست که ترک حج را عمل بسیار مذمومی می دانند. مرحوم شیخ حرعاملی در کتاب وسائل الشیعه بابی گشوده است تحت عنوان 'باب عدم جواز تعطیل الکعبه من الحج' یعنی 'باب در حرام بودن ترک کردن حج خانه خدا!'. همچنین از امام صادق (ع) روایت می کنند که فرمودند: «اگر مردم حج خانه خدا را ترک کنند گرفتار عذاب الهی می شوند».

علاوه بر همه اینها کسانی که دم از نگرانی صرف هزینه و خروج ارز از کشور در سفرهای حج می زنند تا به حال سابقه نداشته است که برای حجم بالای مسافرت های تفریحی به ترکیه و کشورهای حاشیه خلیج فارس و... و یا حتی به خبر واردات ۶۰ تن از یکی از اقلام آرایشی واکنش نشان دهند و خواهان توقف این هزینه های گزاف که هیچ توجیه منطقی هم پشت آنها نیست بشوند تا این موضوع نشان دهد که این دسته از افراد که این روزها آب گل آلود حادثه منا را برای صید شاه ماهی های ضد دینی و ضد اسلامی خود هموار دیده اند نه تنها از احکام اسلام غافل اند بلکه خود در زمینه هایی که دیگران را متهم می کنند و با قساوت قلب از کشته شدن در منا ابراز خوشحالی می کنند، سردمدار و پیشرو هستند.

این روزها خون حاجیان سرزمین منا در حالی در سرزمین وحی به ناحق بر زمین ریخته شده است که نگرانی بازماندگان فقط وقاحت آل سعود در قبال این جریان نیست بلکه در داخل نیز باید احکام دین را از گزند اظهار نظرهای شخصی و مغرضانه در جهت دین زدایی از جامعه حفظ کنند.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۴۶۱۵۱>

روایت «میثم مطیعی» از فاجعه منا

کد خبر: ۵۳۵۰۷۲

تاریخ انتشار: ۰۶ مهر ۱۳۹۴ - ۲۰۱۵/۰۹/۲۸ - ۲۸ September

حج امسال، به‌واقع "حج تلخ و خونین" برای زائران بیت‌الله الحرام بود، از حادثه سقوط جرثقیل در مسجدالحرام گرفته تا کشته شدن زائرین در مراسم رمی جمرات که به نقل از "سعید اوحدی" رئیس سازمان حج و زیارت، بیش از ۲۵۰۰ نفر کشته در این حادثه خون‌بار وجود دارد. آنچه در وهله اول به ذهن هر انسانی تداعی می‌شود، بی‌نظمی، بی‌کفایتی و بی‌سامانی مسئولان برگزارکننده حج است، خاندانی که مدعی خادم‌الحرمین است، به‌جای تمرکز بر مدیریت هر ساله حج، به دنبال پرورش و حمایت مالی از جریان‌های تکفیری همچون داعش است و در اوج مراسم حج، به فکر بمباران مردم بی‌دفاع و مظلوم یمن، ظلم به مردم بحرین و کمک تسلیحاتی به جریان معارض در سوریه است.

آنچه در ادامه می‌خوانید، روایت "میثم مطیعی" مداح اهل‌بیت، از حوادث قبل و بعد از واقعه خونین خیابان ۲۰۴ در منا است؛ که به صورت تلفنی، زوایای این فاجعه را از مکه مکرّمه، برای خبرنگار مشرق روایت کرده است.

بسیاری از حجاج در اثر تشنگی جان دادند / سعودی‌ها مقابل اجساد می‌خندیدند

بر اساس سیاست سعودی‌ها، چادر حجاج ایرانی دورترین مکان به رمی جمرات است

وی در ابتدا به محل قرار گرفتن خیمه حجاج ایرانی در دورترین نقطه سرزمین منا به رمی جمرات اشاره کرده و می‌گوید: وقتی ما از مشعرالحرام به منا رسیدیم، در چادرهای خودمان مستقر شدیم، عرف بر این است زمانی که حاجیان به منا می‌رسند، صبحانه‌ای می‌خورند و بعد از برداشتن سنگ‌ها و اندکی آب برای رمی به سمت جمرات حرکت می‌کنند، این نکته را مدنظر داشته باشید که دورترین چادرهای زائرین به جمرات، چادرهای ایرانیان است؛ یعنی در ابتدای منا و انتهای مشعر -جایی که مشعر تمام می‌شود و منا شروع می‌شود- از همان ابتدا چادرهای ایرانی‌ها است، یعنی دورترین نقطه ممکن به جمرات نصیب ایرانیان شده است؛ که قطعاً این هم از

سیاست سعودی‌هاست که زائران ایرانی هم به‌زحمت بیشتری بیفتند و هم نتوانند با مسلمانان دیگر نقاط جهان ارتباط بگیرند.

از سوی دیگر، همسایه‌های ایرانیان در صحرای منا، آفریقایی‌های غیر عرب‌زبان هستند که ارتباط‌گیری با این‌ها نیز نسبت به عرب‌زبانان، برای مردم ما سخت‌تر است؛ بنابراین این یک نکته که چادرهای ما با جمرات فاصله بسیار زیادی دارد و زائری که از عرفات آمده و شب عرفه در صحرای عرفات بوده و به عبادت پرداخته و در روز عرفه هم فعالیت زیادی در داشته است به صورت طبیعی خیلی خسته شده است (ضمن اینکه دعای عرفه امسال خیلی زودتر از موعد تعیین شده تمام شد چراکه گرمای هوا فوق‌العاده زیاد بود و برخی زائران ما در عرفات و هنگام دعای عرفه به دلیل اوج گرما و تعریق زیاد از حال رفته و بی‌هوش شدند) بعد از عرفات هم خودش را به مشعرالحرام رسانده و با پای پیاده تا منا رفته است. بعد از آن هم باید برای رساندن خود از منا به جمرات فاصله طولانی را طی کند، بنابراین حجاج نیازمند نیروی توان زیادی برای رمی جمرات هستند و طبیعی است که نیروی جسمانی زائرین در اینجا تحلیل رفته است.

حال و هوای خیابان ۲۰۴ قبل از وقوع حادثه عجیب و غریب بود

بسیاری از حجاج در اثر تشنگی جان دادند / سعودی‌ها مقابل اجساد می‌خندیدند از دیگر سو، میزان جمعیت حجاج نسبت به سال‌های گذشته به‌طور تقریبی نصف بود، بر اساس آمار عربستان امسال دو میلیون حاجی برای حج آمدند. حقیر سال ۹۱ را نیز درک کردم که حج اکبر بود و اگر اشتباه نکنم جمعیت حدود ۴ میلیون بود. وقتی عید قربان روز جمعه باشد اصطلاحاً حج اکبر نام دارد و خیلی از سعودی‌ها هم در موسم حج شرکت می‌کنند. غرض من از طرح این نکته این است که قطعاً مدیریت ۲ میلیون زائر مشقتی ندارد و جز رژیم آل سعود هیچ‌کس در این اتفاق تلخ مقصر نیست.

بنده به همراه دوستان حدود ساعت ۷:۳۰ از چادر بیرون آمدیم، از پله‌ها پایین رفتیم ولی پلیس سعودی و نیروهای امنیتی سعودی اجازه ندادند از خیابان‌های دیگر به سمت جمرات حرکت کنیم و با نیروهای پر تعداد خویش ما را به خیابان محل حادثه (خیابان ۲۰۴) هدایت کردند؛ و به‌هیچ‌وجه اجازه ندادند که ما از سایر خیابان‌های موازی با خیابان ۲۰۴ به جمرات برویم. شما اگر نقشه منا را نگاه کنید، خیابان‌های موازی به سمت

جمرات وجود دارد ولی مابقی خیابان‌ها بسته بود؛ نه تنها اجازه ندادند وارد خیابان‌های دیگر شویم حتی شما نمی‌توانستید از داخل خیابان ۲۰۴ به داخل کوچه‌ها یا معبرهای متصل به خیابان‌های موازی دیگر بروید تا وارد خیابان‌های دیگر شوید.

این خیابان از همان ابتدا وضع غیرعادی داشت. ازدحام زیاد زوار ایرانی، آفریقایی، هندی و پاکستانی و... مشهود بود، از یک طرف راه به خیابان‌های موازی بسته شده بود و از سوی دیگر، جمعیت کثیری از حجاج بر اساس راهنمایی مأموران سعودی به سمت این خیابان سرازیر می‌شدند. بنده به همراه چندین نفر از عزیزان از جمله "حاج آقا مرتضی طاهری" مداح اهل بیت علیهم‌السلام و چهار نفر دیگر از دوستان بعثه مقام معظم رهبری شروع به پیمودن راه کردیم. ازدحام جمعیت بسیار بالا بود و به کندی پیش می‌رفت و شاید بهترین تعبیر این باشد که از همان ابتدای خیابان تقریباً به صورت مورچه‌ای قدم برمی‌داشتیم.

ما مسیر را با این سختی شروع کردیم هنگامی که به نیمه‌راه رسیدیم، کم‌کم همه بی‌حال و کلافه شدیم، با اینکه اوایل صبح بود ولی دمای هوا فوق‌العاده بالا بود و طبیعتاً آبی که به همراه خود آورده بودیم تمام شد؛ به جایی رسیدیم که جمعیت می‌ایستاد و حرکت نمی‌کرد. آن‌قدر حالمان بد شد که یکی از دوستان پیشنهاد داد به سمت چپ برویم. به سختی جمعیت را شکافته و با اینکه تمام راه‌های خروجی سمت چپ را بسته بودند ما یک روزنه خروجی پیدا کردیم و خلاص شدیم، وارد خیابان موازی خیابان ۲۰۴ شدیم. به حدی این خیابان خلوت بود که بدون هیچ مزاحمت و ازدحامی توقف کردیم و حتی یکی از دوستان همان‌جا نذر امام جواد علیه‌السلام کردند و برای بقیه دوستان آبمیوه خریدند، توان از دست‌رفته را به دست آوردیم و از این خیابان راحت و به سرعت و بدون هیچ‌گونه مزاحمتی به سمت جمرات حرکت کردیم، رفتیم و رمی شیطان کرده و برگشتیم. در واقع این وضعیت قبل از حادثه است، جمعیتی متراکم در خیابانی که انتهایش تنگ بود و به صورت مداوم جمعیت به آن تزریق می‌شد و مأموران سعودی هیچ تدبیری برای بستن خیابان از ابتدا و یا باز کردن انتهای مسیر نداشتند. تا اینجا شرایطی بود که ما با اینکه اتفاق اصلی را درک نکردیم از وضعیت آنجا دیدیم.

پلیس سعودی جمعیت را به سمت مخالف خیابان ۲۰۴ هل می‌داده است

محور بعدی که می‌خواهم در مورد آن صحبت کنم، در واقع برخی نکاتی است که دوستانی که در بطن حادثه بودند، برای ما نقل کردند. یکی از دوستان موضوع بسیار عجیبی را تعریف می‌کرد، ایشان می‌گفت: وقتی انتهای خیابان ۲۰۴ بودم (جایی که محل اصلی حادثه بوده)، سعودی‌ها ماشینی در خروجی جمرات قرار داده بودند تا حجاج نتوانند به راحتی از خیابان به سمت جمرات، خارج شوند؛ یعنی بسته بودن غیرطبیعی راه کاملاً برای افرادی که در آن وضعیت گرفتار شده بودند مشهود بود. این بسیاری از حجاج در اثر تشنگی جان دادند/ سعودی‌ها مقابل اجساد می‌خندیدند دوست ما درباره اقدام پلیس در قبال بی‌حال شدن و روی هم افتادن حجاج می‌گفت: وقتی که مردم بی‌حال شدند و آرام آرام می‌افتادند، پلیس به صورت دسته‌جمعی جلو می‌آمده و به جای اینکه مردم را راهنمایی کند و از این معرکه خلاص کند و مصدومین را از زیر دست و پا نجات دهد، فریاد می‌زده است: «وراء»، «وراء» یعنی بروید عقب؛ این بدان معنا است که پلیس‌های زیادی آمده‌اند که مردم را به سمت عقب برانند و این خودش ماجرا را تشدید کرده است. از ابتدای خیابان هم جمعیت در حال اضافه شدن است و از این طرف پلیس می‌گوید به عقب بروید. پر واضح است که بسیاری از این جمعیت در این حالت پرس شده است، بخشی بر اثر بی‌حالی و گرما روی زمین افتادند و بخشی بر اثر فشار و اقدام نا به جای پلیس از بین رفته‌اند. شما یک کیف را تصور کنید، این جمعیت این‌طور کشیده شده پایین و این‌ها همین‌طور روی یکدیگر قرار گرفتند.

این مسئله را هم بگویم که همین‌الآن سعودی‌ها در تلویزیون‌های‌شان ادعا می‌کنند که یک گروهی از روبرو می‌آمدند و به دلیل حرکت در خلاف جهت این اتفاق پیش آمده است که این حرف قطعاً نادرست است. این را هم بدانید که این چند روز سعودی‌ها با فرافکنی به شدت علیه جمهوری اسلامی ایران در حال تبلیغات هستند و به شدت ایران را در رسانه‌های‌شان متهم و تخریب می‌کنند. البته این رویه همیشگی آن‌ها بوده ولی بعد از حادثه منا به شدت اوج گرفته است.

سعودی‌ها از حجاج بی‌رمق فقط فیلمبرداری کردند و هیچ کمکی نکردند

برخی دیگر از دوستانی که در وسط حادثه بودند و همکار ما در بعثه مقام معظم رهبری هستند تعریف می کردند که بارها بالگردها از بالای سر حجاج زخمی و بی رمق عبور کردند و مردم به یکدیگر امیدواری می دادند که بالگردها برای کمک برمی گردند اما ساعت ها هیچ اقدامی انجام نشده است و از سوی دیگر، دوربین های مداربسته مدام در حال ضبط حوادث بودند و حتی بالای چادرهای اطراف خیابان ۲۰۴، تصویربرداران با اینکه می دیدند مردم در حال جان دادن هستند در حال فیلم برداری از این حادثه دل خراش بودند. این یعنی همه نظاره گر بودند و هیچ کس نیامده به این وضعیت سامانی بدهد.

هیچ کس در آن شرایط برای حجاج بی حال اقدامی انجام نداده است و یکی از دردناک ترین مسائل مربوط به این اتفاق این است که دو طرف این خیابان چادرهای برخی کشورهاست. قطعاً کشورهایی که چادرهایشان نزدیک محل حادثه بوده است، جز معدودی از آنها دیگران به وظیفه انسانی و اسلامی خود عمل نکرده اند. اگر درهای چادرهای خود را باز می کردند این جمعیت می توانست از راهها فرعی خود را به خیابان های موازی برساند؛ اما از ترس اینکه این جمعیت به چادرشان هجوم نیاورد درب مجموعه های خود را بسته بودند.

بسیاری از حجاج از تشنگی و عطش جان دادند/ سعودی ها از آب هم مضایقه کردند

این حجاج بی رمق، وحشت زده، گرمزده و تشنه، تقاضای آب می کردند ولی سعودی ها از آب هم مضایقه کردند؛ این را بدانید که خیلی از حجاج و عزیزان قربانی، از تشنگی جان خود را از دست دادند. حرارت بسیار بالا، آن هم زائری که عرض شد از عرفات و مشعر آمده و انرژی زیادی از او گرفته شده است.

گفتنی های مربوط به این حادثه و قساوت سعودی ها مثنوی هفتاد من کاغذ است و به نظر حقیر هر چه سریع تر باید مستند شود تا برای قضاوت آیندگان در تاریخ بماند. من شخصاً از منابع موثق در بعثه شنیدم که یکی از مجروحین که خود پزشک بوده تعریف کرده که پلیس سعودی هنگامی که متوجه شده این مجروح ایرانی است، پایش را با پوتین روی خرخره این عزیز گذاشته است تا این بنده خدا از نفس بیفتد و بمیرد.

یک روحانی از کاروان اهل سنت در مجروحین هست که گفته من نیمه‌جان بودم، اما من را گذاشتند داخل این کاورهای نگهداری حمل میت و زپیش را کشیدند، یکی از این‌ها گفت که این زنده است اما دیگری گفته که این شخص ایرانی است ره‌ایش کن تا بمیرد. تا بالاخره خدا کمک کرده و نجات پیدا کرده است.

بسیاری از حجاج در اثر تشنگی جان دادند / سعودی‌ها مقابل اجساد می‌خندیدند شک نکنید که بخش زیادی از مجروحین به دلیل تشنگی و به دلیل کم‌توانی از دنیا رفتند و اگر به‌موقع به حجاج امدادسانی می‌شد، خیلی از این افراد زنده می‌ماندند. به نیروهای ایرانی هم به‌هیچ‌وجه اجازه امدادسانی داده نمی‌شد که بعداً اشاره خواهم کرد.

این حاجیان مظلوم ساعت‌ها در کث‌وقوس و کشتی گرفتن بودند؛ یک کشتی گیر وقتی سه دقیقه کشتی می‌گیرد، چه حالی پیدا می‌کند؟ حالا شما فرض کنید مثلاً دو ساعت طرف دارد به‌طور مداوم می‌جنگند، هلش می‌دهند و جمعیت در آن گرما و کم‌رمقی عقب و جلو می‌شود آن‌هم در شرایط نبودن آب. بعد این‌ها روی‌هم افتاده‌اند و اگر کسی در این شرایط بی‌حال بشود و بیفتد کار تمام است. به‌هرحال در تقصیر کاری سعودی‌ها و بی‌کفایتی آن‌ها در اینکه نتوانستند یک خیابان را مدیریت کنند، شکی نیست. حال دلیل اصلی این اقدام ظالمانه از سوی آنان چه بوده من اظهارنظری نمی‌کنم چون شایعات زیادی اینجا مطرح است.

بخش بعدی عرایض من، درباره مشاهداتی است که خودم بعد از حادثه داشتم. وقتی ما بعد از رمی جمرات به چادر خودمان برگشتیم قربانی را انجام دادیم و بعد از حلق یا تقصیر از احرام بیرون آمدیم آرام‌آرام خبرهایی آمد که چند نفر در راه کشته شدند و فضا ملتهب شد، بعد از نماز عصر در بعثه مقام معظم رهبری رفته‌رفته ستادهای امداد تشکیل شد و گروه گروه از عزیزان بعثه مقام معظم رهبری و سازمان حج و زیارت، تجهیز می‌شدند با یک کاور و کلاه به‌عنوان امدادگر اعزام می‌شدند به محل حادثه؛ و ما بعد از حادثه دو مرحله با تعدادی از دوستان بعثه مقام معظم رهبری با لباس امداد به محل حادثه اعزام شدیم.

سعودی‌ها اجازه عکس برداری از جنازه‌ها را نمی‌دادند

این نکته را خوب دقت داشته باشید: ما با گروه‌های متعددی رفتیم داخل خیابان ۲۰۴، صف پلیس سعودی که دست‌ها را به هم حلقه کرده بودند، به هیچ وجه نمی گذاشتند ما داخل بشویم؛ هر کدام از دوستان سایر گروه‌ها ما را می دیدند می گفتند برگردید به هیچ وجه اجازه ورود نمی دهند. ما تا جایی رفتیم که فقط چهارتا جنازه کنار خیابان بود، سه جنازه مربوط به حجاج ایرانی بود که دوستان از کارت زائر شهید و چهره، عکس گرفتند و برگشتیم. اگر اجازه داشتیم برویم داخل چه بسا عده‌ای هنوز زنده بودند؛ و اگر دوستانی که قبل از ما اعزام شدند اجازه ورود می داشتند قطعاً از تعداد شهدا کاسته می شد.

مرحله بعدی ما دوباره اعزام شدیم به محل حادثه که اینجا خیلی اتفاقات عجیبی افتاد، سعودی‌ها مجدداً اجازه ندادند که برویم. حالا اینجا ساعت ۶ بعد از ظهر است و حجم بسیار زیادی جنازه روی زمین. سرعت امداد رسانی بسیار کند و فشل؛ ما با یک ترفندی از داخل خیمه مصری‌ها، خودمان را انداختیم وسط جایی که جنازه‌ها روی زمین بود.

صحنه خیلی غمناکی بود، حجم وسیعی از جنازه‌ها روی یکدیگر قرار گرفته بود، یک عده از جنازه‌ها حوله‌های احرامشان را رویشان کشیده بودند. دسته بعدی از جنازه‌ها هنوز درهم بودند و از هم جدا نشده بودند، من نمی توانم بگویم چقدر جنازه دیدم. به بدترین شکل ممکن اجساد این مهاجران الی الله روی هم انباشته شده بود.

مأموران سعودی بالای سر جنازه‌ها، شوخی می کردند و سیگار می کشیدند

اولاً به کسی اجازه نمی داند که از هیچ صحنه‌ای عکس بگیرد؛ یعنی اگر شما می خواستید عکس بگیرید، دوربین و تلفن همراه را بلافاصله می گرفتند که همین اتفاق برای برخی از دوستان افتاد و تلفن همراهشان را ضبط کردند.

نکته دردناک دیگر که من شاهد بودم این بود که اگر اغراق نکنم به ازای هر جنازه روی زمین شاید سه نیروی سعودی آنجا ایستاده بود. می خندیدند، با هم راه می رفتند، شوخی می کردند و سیگار می کشیدند و انگار که این بدن‌های روی زمین افتاده انسان نیستند، دریغ از یک لحظه کمک، فقط یک سری کارگرهای با لباس‌های قرمز

رنگ مشغول کار بودند. البته کار بسیار کند پیش می‌رفت. ما و دوستان در این شرایط در چادرهای اطراف محل حادثه دنبال مجروحین بودیم؛ یعنی احتمال می‌دادیم که افرادی زنده باشند و درون این چادرها رفته باشند. چون بدن‌هایی که روی زمین بودند همه به شهادت رسیده بودند و دیگر کسی زنده نبود. تخلیه جنازه‌ها با کندی صورت می‌گرفت و تریلرهای انباشته از جنازه صحنه را ترک می‌کردند.

یک نکته وجود دارد که باید عزیزان به آن توجه کنند و آن این است که سعودی‌ها در این سرزمین مقدس که محل نزول وحی و قدمگاه انبیاء و رسول خدا و معصومین علیهم‌السلام است، قدرت مدیریت نظافت شهری را هم ندارند؛ یعنی مشاعر مقدسه عرفات، مشعر و منا، به یک زباله‌دان بزرگ تبدیل می‌شود. شما اگر این روزها به شهر مکه بیایید، کنار خیابان‌ها پر از زباله است که منشأ بسیاری از بیماری‌هاست. از دولتی که خودش را خادم حرمین شریفین می‌داند اما مدیریت زباله‌های شهری را نمی‌تواند انجام بدهد، شما انتظار دارید جنازه‌ها و اجساد مطهر شهدا را زود جمع‌آوری کنند یا به حال محرومان رسیدگی کنند؟

من عذرخواهی می‌کنم از طرح این نکته که این بدن‌های مطهر با زباله‌ها با هم بودند. این اجساد مطهر در کنار حجم انبوهی از زباله‌های متعفن روی زمین افتاده بودند.

این شهدای مظلوم همه برای خود ستارگانی بودند؛ اما در بین این‌ها تک‌ستارگانی فروزان داشتیم که در این نظام اسلامی بالنده شده بودند و به ثمر نشسته بودند. افراد صدیق و خدومی که ثلمه از دادن آنان به این راحتی‌ها پر نخواهد شد؛ و خدمات آنان به اسلام و انقلاب هیچ‌گاه از ذاکره ملت رشید ما پاک نمی‌شود. ملت ایران بعدها این عزیزان را بیشتر خواهد شناخت.

من در انتها فقط به چند نکته اشاره می‌کنم؛

یکی درباره بازار شایعاتی است که در داخل کشور شکل گرفته و متأسفانه یکی از دردهایی که من خودم تجربه کردم مربوط به همین شایعات بود، هنگامی که وسط جنازه‌ها بودیم من واقعاً حالم بد شده بود، آن قدر حادثه فجیع بود که دست‌وپایم سست شد و حیرت کردم. گوشه‌ای نشستم. بعد از مدتی که به حال آمدم گوشی

همراهم را نگاه کردم و در کمال ناباوری خبر فوت خودم را دریافت کردم. حجم انبوهی از پیام‌ها و ابراز نگرانی‌ها را مشاهده کردم. عده‌ای با بی‌تقوایی خبر فوت حقیر را در فضای مجازی منتشر کرده بودند و این عمل جز بی‌تقوایی چیز دیگری نیست. مدتی است مد شده به این قبیل کارها بد اخلاقی می‌گویند در حالی که جز بی‌تقوایی چیز دیگری نیست. من واقعاً همان‌جا تأسف خوردم که چرا عده‌ای نادانسته و یا از روی غرض این‌گونه کارها را مرتکب می‌شوند. لذا خواهش می‌کنم در این مسئله این‌قدر به حاشیه‌ها و شایعات دامن زده نشود. به حال عزیزانی فکر کنیم که پاره تنشان هنوز مفقود است و ممکن است با خبرهای غلط ما آزار ببینند.

نکته پایانی این که مواظب باشیم گروهی یا جریانی به دنبال تضعیف فریضه حج هستند و هر اتفاقی می‌افتد، این‌ها فقط در راه تضعیف و تعطیل واجبات و فرایض الهی قدم برمی‌دارند که مردم متدین و فهمیده و انقلابی ایران باید با آن‌ها مقابله کنند و در این زمینه هوشیار باشند.

<http://www.tabnak.ir/fa/news/۵۳۵۰۷۲/%D۸%B۱%D۹%۸۸%D۸%A۷/DB/۸C%D۸/AA-%D۹%۸۵/DB/۸C%D۸/AB%D۹%۸۵-%D۹%۸۵/D۸/B۷/DB/۸C%D۸/B۹/DB/۸C-%D۸/A۷/D۸/B۲-%D۹%۸۱/D۸/A۷/D۸/AC%D۸/B۹/D۹%۸۷-%D۹%۸۵/D۹%۸۶/D۸/A۷>

حجاج ایرانی خواستار محاکمه شاهزاده سعودی به عنوان مقصر اصلی فاجعه منا شدند

تهران - ایرنا - جمعی از زائران ایرانی که امروز (دوشنبه) از سفر معنوی حج به وطن بازگشتند، خواستار محاکمه عاملان فاجعه منا شده و مقصر اصلی این فاجعه را شاهزاده سعودی عنوان کردند.

این عده از حاجیان پس از بازگشت به کشور در فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) در گفت و گو با خبرنگار ایرنا، همچنین خواستار تشکیل گروهی جدید برای مدیریت حج به عنوان پایگاه جهان اسلام شده و عنوان کردند، حج تنها متعلق به حکام سعودی نیست که به تنهایی برای آن تصمیم‌گیری کنند.

برخی نیز شروع این فاجعه را ورود شاهزاده سعودی به رمی جمرات عنوان و تصریح کردند: به محض ورود این شاهزاده سعودی برای انجام رمی جمرات تمامی راه‌های اصلی ورود حجاج به این منطقه بسته شده و پس از گذشت مدتی تنها از سه راه اصلی یک مسیر برای حرکت حجاج باز شد که همین امر فاجعه منا را رقم زد. احمد احمدی از حاجیان اهل استان مرکزی در توضیح این فاجعه با تسلیت به ملت ایران گفت: سوءمدیریت دولت سعودی از مهمترین علل اصلی بوجود آمدن این فاجعه و کشتار حجاج بوده است.

وی با تأکید بر اینکه باید اداره حج از دولت سعودی خارج و به جهان اسلامی سپرده شود اظهار داشت: دولت باید پیگیر حقوق از دست رفته تمامی حادثه‌دیدگان باشد.

مجید حیدری فر دیگر حاجی بازگشته از مکه و از روحانیون یکی از کاروان‌ها از استان البرز نیز گفت: فاجعه دلخراش منازمانی شروع شد که جانشین ولیعهد عربستان سعودی با یک فروند بالگرد برای انجام رمی جمرات وارد این منطقه شد و نیروهای امنیتی عربستان مسیرهای ورودی حجاج را برای ایجاد امنیت این شاهزاده سعودی مسدود کردند.

وی تأکید کرد: پس از انجام اعمال حج توسط این شاهزاده سعودی و خارج شدن وی از منطقه، مسیرهای حجاج باز شد اما این اتفاق زمانی افتاد که دیگر با توجه به ازدحام حجاج قدری دیر شده بود. این حاجی افزود: به نظرم دولت عربستان مقصر اصلی این فاجعه است و این مهم چیزی جز اینکه این اقدام از قبل برنامه‌ریزی بوده، نیست.

وی خاطر نشان کرد: دولت مردان جمهوری اسلامی در قبال این فاجعه به خوبی عمل کردند اما اداره عربستان باید از تک‌محوری خارج شده و به جهان اسلام سپرده شود.

حیدری فر با ارائه پیشنهاد تشکیل کمیته جهانی برای اداره حج افزود: هر ورزشی در جهان یک فدراسیون دارد و به نظرم موضوع حج با این اهمیت جهانی، باید کمیته‌ای برای اداره آن تشکیل شود.

وی خاطر نشان کرد: در این اتفاق نیروهای امنیتی و پلیس عربستان خیلی بد و زننده با حجاج بخصوص حجاج ایرانی برخورد کردند.

حاجیه خانم لیلی سرحدی نیز با تاکید بر اینکه به هنگام ورود یک فروند چرخبال عربستان به محل رمی جمرات و بستن مسیرهای ورودی حجاج کلید این فاجعه زده شد، به خبرنگار ایرنا گفت: مامورین امنیتی عربستان خیلی بد با حجاج برخورد کردند و دولت عربستان باید پاسخگوی این جنایت باشد.

وی گفت: نیروهای عربستان از یک طرف به ما کتاب قرآن هدیه می دهند و از طرف دیگر حجاج را به خاک و خون می کشند.

پوران ایزدیار از دیگر حجاج بازگشته به کشور نیز گفت: مقصر اصلی این فاجعه ورود شاهزاده سعودی به منا و مسدود شدن مسیرهای حجاج برای تامین امنیت جانی وی بود.

سیدحسین شاه احمدی از دیگر حجاج اعزامی از استان قم نیز گفت: انتشار صداهای مکرر آژیر پلیس و فریادهای پلیس عربستان به محض ورود شاهزاده سعودی فضای حاکم در منطقه را تحت شعاع قرار داد. وی افزود: ورود کاروان خودروهای عربستان به این منطقه که ظاهراً از مسولان رده بالای سعودی در داخل آنها بودند، ظاهراً شروع این اتفاقات بود.

شاه احمدی با تاکید بر اینکه پلیس عربستان هیچ اشرافی بر مسایل نداشت، گفت: نیروهای امنیتی سعودی با توجه به مشاهدات عینی حجاج از هیچگونه تدبیر عمل برخوردار نبوده و مشکلات را دوچندان کرده بودند. وی افزود: به نظرم اداره کنترل حج باید از کنترل تک محوری خارج شود زیرا آل سعود لیاقت این جایگاه را ندارد.

وی خاطر نشان کرد: از مجامع بین المللی می خواهم به این موضع رسیدگی کنند زیرا حرمین شریفین متعلق به جهان اسلام است.

حاج امیر خاکی از تهران نیز از دولتمردان کشور خواست پیگیر حقوق حادثه دیدگان فاجعه منا باشند. فاجعه منا پنجشنبه هفته گذشته همزمان با روز عید قربان و هنگام حرکت زائران برای رمی جمرات بر اثر سوءمدیریت و بی کفایتی مسولان سعودی رخ داد.

در این حادثه دلخراش در مجموع نزدیک به دو هزار زائر جان خود را از دست دادند و به تایید منابع خبری بیش از این تعداد نیز مجروح شده اند.

<http://irna.com/fa/News/۸۱۷۷۷۱۰۲>

محورهای خبری و ادبیات سوگیرانه رسانه های غربی در فاجعه منا

تهران- ایرنا - فاجعه روز عید قربان در «منا» مانند سایر وقایع برجسته خاورمیانه و به خصوص جهان اسلام، در رسانه های انگلیسی و آمریکایی بازتاب گسترده ای داشته و محور نوشتارها و ادبیات مورد استفاده آنها در این خصوص قابل تامل و توجه است.

به گزارش ایرنا، فاجعه ای که در روز عید قربان در منا روی داد و بیش از دو هزار تن از حجاج کشورهای مختلف در آن جان باختند، بازتاب گسترده ای در رسانه های خارجی داشته است. شبکه های پرمخاطبی مانند 'سی ان ان' و 'بی بی سی' و روزنامه هایی مانند 'واشنگتن پست'، 'نیویورک تایمز' و 'گاردین' رسانه هایی هستند که مقالات و گزارش های آنها در این خصوص قابل توجه هستند.

به طور کلی رسانه های مطرح در خصوص فاجعه منا موارد ذیل را بیان کرده اند:

- مقامات رسمی جمهوری اسلامی ایران با جدیت به این فاجعه واکنش نشان داده و تاکید کرده اند که نظام مدیریت حج باید مورد بازنگری قرار گیرد.
- ایران علنا سوء مدیریت مقامات عربستانی را دلیل بروز این فاجعه دانسته و تاکید کرده است که مسئولان این کشور باید در این خصوص پاسخگو باشند.
- مقامات سعودی بی نظمی حجاج و گرمای هوا را دلیل این فاجعه عنوان کرده و از پذیرش مسئولیت خودداری کرده اند.

- آیت الله امامی کاشانی خطیب نماز جمعه تهران در خطبه های نماز جمعه سوم مهر ماه، اظهارات مقامات سعودی را مبنی بر اینکه بی نظمی حجاج و گرمای هوا را عامل حادثه دانسته اند، رد و تصریح کرده است که دنیا چنین ادعاهایی را نخواهد پذیرفت. وی جان باختگان را 'شهید' دانسته و تاکید کرده است که مراسم حج تنها مربوط به عربستان نیست و برگزاری این مراسم باید به «سازمان کنفرانس اسلامی» واگذار شود.

- سخنان 'مجید مجیدی' کارگردان فیلم 'محمد رسول الله' درباره این فاجعه

- تجمع دانشجویان بسیجی ایران مقابل سفارت عربستان در تهران روز جمعه سوم مهر ماه

- اظهارات علی لاریجانی رییس مجلس شورای اسلامی درباره این فاجعه

- اعلام عزای عمومی سه روزه از سوی رهبر معظم انقلاب و تعطیلی کلاس های برخی از حوزه های علمیه در

شهر قم روز شنبه

- تعداد زیاد جان باختگان ایرانی و مفقود شدن ۳۶۵ تن از آنها

**

روزنامه انگلیسی گاردین

گاردین روز ۲۵ سپتامبر، پنجشنبه ۲ مهرماه (روز حادثه) ۳ گزارش در این باره منتشر کرده است اما نوشتار روز جمعه این روزنامه به قلم سردبیر بخش خاورمیانه آن، نکات قابل توجهی در خود دارد که می توان گفت در سایر نوشتارهای برجسته ای که درباره فاجعه منا منتشر شده است، کمتر دیده می شود :

گاردین اعتراض ایران به سوء مدیریت عربستان را اعتراض به «رقیب» خود دانست و نوشت موضع ایران درقبال فاجعه منا در عربستان، با واکنش کاربران شبکه های اجتماعی عربی مواجه شده است .

گاردین همچنین با درج اظهارات مسئولان ایرانی دست اندر کار حج مبنی بر اینکه این فاجعه نه مربوط به 'فضا و قدر الهی' که ناشی از بی کفایتی انسان ها بوده است، اظهارات مقامات عربستانی را نیز درج کرد که عبور کاروان 'محمد بن عبدالعزیز' فرزند شاه سلمان و جانشین ولیعهد این کشور از مسیر تردد زائران در منا را رد کرده اند .

گاردین همچنین نوشت :

«بروس ریبل کارشناس آمریکایی مسائل خاورمیانه و عربستان سعودی اعتقاد دارد مرگ حجاج، با توجه به اختلافاتی که بعد از به پادشاهی رسیدن سلمان در ژانویه گذشته درون خانواده سلطنتی عربستان بروز کرده است، بر سیاست داخلی پیچیده خانواده سلطنتی تاثیر خواهد گذاشت .»

گاردین در مقاله دیگری، دلایل این حادثه را به نقل از فعالان مخالف حکومت آل سعود چنین برشمرده است :

-مدیریت ضعیف دست اندر کاران سعودی

-ارائه نشدن آموزش حرفه ای به آنها برای کنترل چنین جمعیتی

-جمعیت بسیار زیاد حجاج

'-حریص' بودن مقامات سعودی به درآمد هنگفت حج و عدم توجه آنها به مسائل ایمنی

نشریه مشهور 'فارن پالیسی' که ستون نویس های آن همگی چهره های برجسته رسانه ای و سیاسی و نظامی سابق

و کنونی آمریکا هستند، روز ۲۵ سپتامبر در دو نوشتار دو رویکرد کاملاً متفاوت نسبت به فاجعه منا اتخاذ کرده

است. در اولی، سخنان مقامات ایرانی درباره 'بی لیاقتی' سعودی ها را منعکس کرده و در دومی 'شکست و

ناکامی' سعودی در مدیریت حج را توضیح داده است .

به طور کلی مرور نوشتارهایی که بعد از فاجعه منا تا امروز در این باره در رسانه های غربی منتشر شده، حاکی از

این است که :

-رسانه های مطرح غربی بیش از آنکه به خود حادثه پردازند، روابط ایران و عربستان را که بعد از حمله سعودی

ها به یمن تیره شده است، برجسته کرده اند و گمانه زنی می کنند که این فاجعه روابط تهران و ریاض را وخیم تر کند .

-اکثر آنها تاکید کرده اند که ایران، ریاض را به بی کفایتی و سوء مدیریت 'متهم' کرده یا 'انگشت اتهام را به سوی عربستان نشانه رفته است' و 'عربستان را سرزنش می کند' و در خصوص این حادثه که طی ۲۵ سال اخیر بی سابقه بوده ، عربستان را مورد خطاب قرار داده است .

-به نظر می رسد که رسانه های وابسته به عربستان سعی دارند سخنان و اظهارات مقامات ایران را درباره فاجعه منانه واقع گرایانه و بر مبنای شواهد موجود بلکه جهت دار و سیاسی نشان دهند .

-رسانه های غربی از نخستین روز حادثه، تعداد جان باختگان را ۷۱۷ تن اعلام می کنند و تا لحظه نگارش این گزارش که سه روز از این حادثه می گذرد، تعداد اعلامی رسانه هایی چون سی ان ان به ۷۶۹ تن رسیده است. این در حالی است که در چنین حوادثی معمولاً با گذشت چند روز و حتی در برخی موارد چند ساعت تعداد مجروحان، مفقودین و جان باختگان افزایش می یابد .

-برخی از آنها که تلاش کرده اند فاجعه را تا جای ممکن با جزئیات شرح دهند، و با سو گیری هدف دار بعد از توصیف حوادثی که طی ۲۵ سال اخیر در مراسم حج اتفاق افتاده، سئوالاتی را با این مضمون مطرح می کنند که 'چرا حج همیشه خطرناک است؟' و در پاسخ به این پرسش، گفته های زائرانی را نقل کرده اند که از فاجعه روز پنجشنبه منا جان به در برده اند و اظهار داشته اند که هرگز دیگر عازم مراسم حج نخواهند شد .

به نظر نمی رسد طرح پرسش هایی با این مضمون و تشریح حوادث سال های قبل، به منظور تاکید بر لزوم افزایش تدابیر ایمنی حجاج از سوی دولت سعودی یا آموزش زائران باشد، بلکه بیشتر به نظر می رسد که هدف زیر سؤال بردن مراسم حج و تخریب چهره مسلمانان باشد.

گزارش از: آذین صحابی

<http://irna.com/fa/News/۸۱۷۷۶۱۹۹>

امنیت منا به پیشاهنگ‌های ۲۰ ساله سپرده شده بود!

«سرویس: فرهنگی و هنری - گردشگری و حج

کد خبر ۹۴۰۷۰۷۰۳۸۷۰:

سه‌شنبه ۷ مهر ۱۳۹۴ - ۰۰:۱۰

پنج روز از فاجعه منا گذشت، عربستان با آن که گروه تحقیق و تفحص راه انداخته تا علت وقوع مرگ بیش از ۴۰۰۰ زائر را پیدا کند، اما تا کنون دلیل واقعه را روشن نکرده است. یکی از شاهدان عینی می‌گوید: مسوولیت ایجاد نظم و مدیریت بحران در منا به پیشاهنگ‌هایی با سن کم سپرده شده بود، برای همین کنترل از اختیار خارج شد.

به گزارش ایسنا، حمیدرضا دشتی، مستندساز و خبرنگاری که در روز واقعه میان سیل جمعیت گرفتار شده بود با تشریح اوضاع آن روز می‌گوید: نیروهای امنیتی حاضر در منا با نیروهای سال‌های گذشته فرق می‌کردند، آنها جوان‌تر بودند، وقتی با یکی از آنها صحبت کردم گفت که پیشاهنگ است.

او میانگین نیروهای امنیتی حاضر در منطقه منا را حدود ۲۰ سال تخمین می‌زند و در ادامه به بررسی برخی دلیل وقوع این فاجعه مرگبار می‌پردازد و اظهار می‌کند: در حالی که مسیر حرکت زائران به سمت رمی جمرات یک‌طرفه شده بود و نیروهای امنیتی جوان نمی‌توانستند سیل جمعیت را کنترل کنند، خیمه‌های اطراف مسیر حرکت حجاج نیز بسته بود و کسی را راه نمی‌دادند. زائران در آن خیمه‌ها فقط نظاره‌گر بودند.

او ادامه می‌دهد: اگر حتی یک بطری آب در اختیار زائرانی که زیر دست و پا مانده بودند می‌دادند، الان خیلی از آنها به تلفن‌هایشان جواب می‌دادند.

حمید شاکر نژاد، قربانی دیگر آن فاجعه که تا آستانه مرگ نیز پیش رفته بود، می‌گوید: خیلی طول کشید تا نیروهای امدادی خود را به کانون حادثه برسانند، شاید یکی دو ساعت. وقتی هم که آمدند، دو سه دستگاه آمبولانس همراهشان بود که نهایت توانایی رسیدگی به ۱۵ تا ۲۰ زائر را داشت.

او نیز به نیروهای آماتور حاضر در منا اشاره می‌کند که توانایی مدیریت میدانی را نداشتند و در ادامه بیان می‌کند: مسیرها را بسته بودند، ازدحام جمعیت در تنها مسیر یک‌طرفه‌ای که زائران از آن حرکت می‌کردند بسیار زیاد بود، هیچ راه‌گریزی وجود نداشت. آن نیروها به جای باز کردن راه‌های فرعی، آنها را بستند.

اما علی لیلی، رییس پیشین سازمان حج و زیارت در تحلیل این فاجعه نبود مدیریت میدانی را اصلی‌ترین علت می‌داند و می‌گوید: مشابه این اتفاق البته نه با این عمق و گستردگی هر سال در منا رخ می‌داد، اما آنچه باعث شد امسال چنین فاجعه مرگباری پیش آید، نبود نیروهای با تجربه بود و اگر پس از وقوع حادثه به نیروهای امدادی سایر کشورها اجازه حضور و همراهی در صحنه را می‌دادند، هرگز فاجعه به شدت امروز نبود.

او در حالی که در گفت‌گویی ویژه خبری با موضوع «پیگیری حادثه غم‌انگیز منا» سخن می‌گفت، در پاسخ به این سوال که با توجه به وجود اتاق کنترل در مکه که تمام خیابان‌ها و مشاعر را تحت نظر دارد، چرا نیروهای واکنش سریع به دنبال وقوع فاجعه، به محل حادثه اعزام نشدند می‌گوید: این اتفاق حاصل بی‌تفاوتی و بی‌انگیزگی مسوولان سعودی برای عبور از مساله مشاعر است، آن‌ها در مدیریت میدانی ضعیف، اما متکبر هستند.

لیالی درباره این که روز حادثه با وجود اظهارات مقامات امنیتی عربستان برای استفاده از هزار پلیس در اجرای مناسک حج، آن نیروهای امنیتی با تجربه کجا حضور داشتند؟ اظهار می‌کند: آنها یا در محل بودند و از دستورات سرپیچی کردند و یا اصلاً چنین نیروهایی وجود نداشته است.

<http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۰۷۰۳۸۷۰/%D۸%A۷%D۹۸۵%D۹۸۶%DB%۸C%D۸AA-%D۹۸۵%D۹۸۶%D۸A۷-%D۸A۸%D۹۸۷-%D۹BE%DB%۸C%D۸B۴%D۸A۷%D۹۸۷%D۹۸۶%DA%AF-%D۹۸۷%D۸A۷%DB%۸C-%D۹A۲%D۹A۰-%D۸B۳%D۸A۷%D۹۸۴%D۹۸۷-%D۸B۳%D۹BE%D۸B۱%D۸AF%D۹۸۷-%D۸B۴%D۸AF%D۹۸۷>

پاسخ به اکاذیب الشرق الاوسط

آیا حرکت خلاف جهت حجاج ایرانی باعث فاجعه منا شد

در حالی که جهان اسلام در سوگ حجاج خود عزادار است و دولتمردان آل سعود می‌توانند با عذرخواهی و تلاش برای جبران، آبی بر آتش خشم امت اسلامی بریزند، فرافکنی و اتهامات بی‌اساس آنان علیه دیگران، موجب ناراحتی مضاعف داغداران شده است.

به گزارش گروه فضای مجازی [خبرگزاری فارس](#) به نقل از ابنا، در حالی که جهان اسلام در سوگ حجاج خود عزادار است و دولتمردان آل سعود می‌توانند با عذرخواهی و تلاش برای جبران، آبی بر آتش خشم امت اسلامی بریزند، فرافکنی و اتهامات بی‌اساس آنان علیه دیگران، موجب ناراحتی مضاعف داغداران شده است. پس از اینکه مسؤولان سعودی ابتدا "بی‌نظمی حجاج" و "قضا و قدر" را مقصر حادثه اعلام کردند، اکنون جمهوری اسلامی ایران را نشانه رفته و پیکان اتهامات را به سوی کشوری نشانه گرفته اند که تعداد زیادی از قربانیان را دارد.

در این راستا کمپین‌هایی با عنوان "ایران تقاتل الحجاج" (یعنی "ایران حاجیان را می‌کشد") به راه افتاده و آنها قصد دارند افکار عمومی مسلمانان را استعمار کنند.

روزنامه الشرق الاوسط که وابسته به خاندان سلطنتی سعودی است در خبری که امروز منتشر کرد به نقل از یک مقام موهوم در سازمان حج ایران، حاجیان ایرانی را مسؤول فاجعه منا معرفی کرد!

این روزنامه نوشت: تعدادی از مدیران کاروان ایرانی، بر خلاف دستوراتی که برای تنظیم حرکت حجاج در منا وضع شده است عمل کردند و در نتیجه ۳۰۰ نفر از حجاج ایرانی بر عکس بقیه زائران حرکت کردند و مسبب این فاجعه شدند!

برای بررسی این خبر، خبرنگار ما گفتگویی با یکی از مسؤولین بعثه حج ایران که هم اکنون در مکه مکرمه حضور دارد انجام داده است. با این توضیح که نام این مسؤول به دلیل حفظ امنیت ایشان و جلوگیری از انتقامجویی سعودی‌ها در مدت باقیمانده از موسم حج، در دفتر خبرگزاری ابنا محفوظ است.

* روزنامه الشرق الاوسط امروز مدعی شده است که ۳۰۰ زائر ایرانی که برعکس حجاج دیگر حرکت می‌کردند باعث فشار و ایجاد حادثه در سرزمین منا شدند. به نظر شما که در آنجا حضور داشتید این خبر درست است؟

اصلاً درست نیست. کسانی که در سالهای اخیر در حج تمتع حضور داشته اند بخوبی می دانند که اصلاً راه بازگشت به عقب وجود ندارد. لذا امکان نداشته که ۳۰۰ ایرانی برعکس بقیه حرکت کنند. گذشته از این، این حادثه در صبح روز عید اتفاق افتاد، یعنی هنوز کسی رمی نکرده بود که بخواهد بازگردد. چرا حجاج ایرانی باید برعکس بقیه حرکت می کردند و رمی نکرده بازمی گشتند؟!

* در سالهای گذشته امکان حرکت معکوس وجود نداشت و راههای رفت و برگشت نیز از هم جدا بود. آیا امسال این امکان وجود داشت؟

هرگز امکانی برای بازگشت و خلاف دیگران حرکت کردن نبود. ضمن اینکه محل وقوع فاجعه تقریباً در اواخر منا قرار دارد و دلیلی هم برای بازگشت کسی نبوده است. همه برای رمی به سمت جمره می رفتند.

* این روزنامه در خبر خود مدعی شده است که این ۳۰۰ حاجی، از مزدلفه که وارد منا شدند، ابتدا به خیمه‌های خود رفتند.

ما که خود در این جمعیت بودیم پس از ورود به منا، صبحانه را در خیمه‌های خود صرف کردیم و سپس به سمت جمرات رفتیم. همانطور که گفتم این واقعه نزدیک جمرات رخ داد نه در ورودی مزدلفه. در آنجا هم

راهها یک طرفه است و همه به طرف جمرات حرکت می کردند. ضمن اینکه انبوه چندصد هزار نفری جمعیت در این مسیر، هرگز اجازه بازگشت یا حرکت معکوس به کسی نمی داد.

* با این توضیحات، دلیل فشار و تلنبار شدن حجاج بر روی هم چه بود؟

متأسفانه پلیس سعودی راه را بسته بود. آنها اکثر حجاج را به خیابان ۲۰۴ (یا همان سوق العرب) هدایت می کردند اما متأسفانه انتهای خیابان را بسته بودند! فشار جمعیت که زیاد شد پلیس از افرادی که جلوی جمعیت بودند خواست که روی زمین بنشینند، با این کار افرادی که عقب بودند تصور کردند راه باز شده و بیشتر فشار آوردند و جلو آمدند. در نتیجه مردم روی هم ریختند و این فاجعه تلخ حادث شد.

* درباره دلیل مسدود کردن خیابان ۲۰۴، گمانه هایی مطرح شد که تأیید نشد. دولت سعودی هم پاسخگو

نیست و دلیل اصلی را اعلام نمی کند. آیا دلیل واقعی بستن جلوی مسیر برای شما روشن شده است؟

شاید می خواسته اند که جمعیت در خود جمرات و روی پل ها انبوه نشود تا حوادث سقوط از پل مانند سالهای گذشته رخ ندهد. ولی این کار با بی تدبیری کامل و عدم توجه به پیامدهای آن انجام شده است.

* بر فرض محال، اگر به هر دلیل، حجاج یک کشور بخواهند خلاف مسیر حرکت کنند، نقش نیروهای انتظامی چیست؟

آنها نقش مثبتی ایفاء نکردند. وقتی هم که مردم روی یکدیگر می ریختند و خفه می شدند پلیس فقط نظاره گر بود و هیچ گونه کمکی نمی کرد. تعداد آنها هم بسیار کم بود. ضمن اینکه نیروهای انتظامی خودشان حادثه ساز بودند؛ یعنی به جای اینکه ورودی این مسیر را ببندند خروجی را بسته بودند!

* یعنی اگر آخر خیابان باز بود این حادثه رخ نمی داد؟

اگر راه باز بود این اتفاق رخ نمی داد. حتی اگر بعد از دقایق اولیه، مخرجی برای مردم وجود داشت این اتفاق در این ابعاد نمی افتاد. هر لحظه جمعیت متراکم می شد و "گرمای هوا" و "عدم وجود خروجی" موجب این فاجعه شد.

* الشرق الاوسط ادعای دیگری هم مطرح کرده است و آنهم اینکه مطابق برنامه مقرر از سوی مسئولین منا، ایرانیها باید همراه با حجاج ترکیه در ساعتی معلوم به طرف جمرات حرکت می کردند؛ اما مدیران ایرانی این ۳۰۰ نفر را بدون توجه به این برنامه حرکت دادند!

این کلام نیز غیر واقعی است. چنین دستور و برنامه ای وجود نداشته است. ابدأ زمان بندی کشوری به ما اعلام نشد. هر ساله حجاج ایرانی در این زمان و از این راه برای رمی جمرات می روند و این مسیر اختصاص به ایران یا کشور خاصی نداشته و ندارد.

* با توجه به این وقایع، چرا دستگاههای تبلیغاتی عربستان به این توجیهاات غیر واقعی روی آورده اند؟

این ها فرار به جلو برای عدم پذیرش مسؤولیت و کوتاهی های انجام شده در منا است.

* الشرق الاوسط این ادعاها را از قول یک مسؤول بعثه ایرانی مطرح نموده ولی نامش را ذکر نکرده است!

بله؛ چون نه چنین شخصی وجود ندارد و نه این حرفها واقعیت دارد. این اظهارات از سوی مسؤولین ایرانی حج شدیداً تکذیب شده است.

* برخی از رسانه های وابسته به دولت میزبان نیز برای اینکه عامل اصلی این فاجعه را ایران جلوه دهند اعلام کردند که تعدادی از ایرانیان در این رابطه زندانی شده اند. این خبر واقعیت دارد؟

این خبر نیز از اساس کذب است. هرگز چنین چیزی نبوده است. هیچ ایرانی در این رابطه بازداشت و یا زندانی نشده است.

* چرا در بین قربانیان، اینهمه تلفات ایرانی وجود دارد؟

چون مسیری که فاجعه در آن رخ داد، در مسیر خیمه های برادران آفریقایی و ایرانی است. راههای دیگر را برای ما بسته بودند. البته بیشترین تلفات از ایران نیست؛ اما ایرانیان زیادی در بین حادثه دیدگان هستند. اکثر کسانی که در این فاجعه جان خود را از دست دادند حجاج آفریقایی هستند.

* پس از وقوع فاجعه، نیروهای کمک و امداد بین دو تا سه ساعت پس از حادثه رسیدند. چطور چنین چیزی امکان دارد؟!

متأسفانه دولت میزبان آمادگی لازم برای مدیریت اینگونه حوادث را ندارد. در حادثه سقوط جرثقیل در مسجدالحرام نیز به همین ترتیب بود و نیروهای امدادی دیر رسیدند.

<http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=۱۳۹۴۰۷۰۶۰۰۰۹۷۶>

جزئیاتی دلخراش از تشخیص هویت جان باختگان منا

سرپرست کاروان قرآنی اعزامی به حج تمتع از وضعیت دلخراش قربانیان حادثه منا در داخل کانتینرها گفت.

پایگاه خبری تحلیلی انتخاب: (Entekhab.ir)

صالح اطهری فرد، سرپرست کاروان قرآنی اعزامی به حج تمتع، درباره آخرین جست و جوها برای مشخص شدن وضعیت اعضای مفقود کاروان قرآنی اظهار کرد: از صبح امروز به همراه مسئولان بعثه و مدیران کاروانها برای شناسایی قربانیان ایرانی حادثه منا به سمت سردخانه‌های نگهداری اجساد که در واقع کانتینرهای هستند، آمده‌ایم.

وی افزود: در کنار سردخانه‌ها ال‌سی‌دی بزرگی قرار داده‌اند که تصاویر هزار و ۱۰۷ جسد از صبح در این ال‌سی‌دی پخش شده است تا مدیران کاروانها اجساد را چک کنند و آنهایی که فکر می‌کنند ایرانی هستند و شباهتی به ایرانیان دارند، به همراه کدی که روی آنها زده شده است، به مسئولان سعودی اعلام کنند تا بتوانند این اجساد را داخل سردخانه‌ها ببینند و در صورت اطمینان از ایرانی بودن و یا تشخیص هویت، ترخیص کنند.

اطهری فرد در ادامه گفت: بنده هزار و ۱۰۷ عکس از اجساد را از صبح دیده‌ام، اما هیچیک از سه مفقودی کاروان قرآنی در بین این عکس‌ها نبودند.

وی ضمن وخیم توصیف کردن وضعیت نگهداری اجساد ادامه داد: امشب نیز دو کانتینر دیگر که اجساد در داخل آنها روی هم تلبار شده است، تخلیه می‌شوند و پس از عکسبرداری از اجساد، تصاویر را می‌بینیم تا در صورت وجود اجساد ایرانی، شناسایی انجام شود.

سرپرست کاروان قرآنی اعزامی به حج تمتع عنوان کرد: متأسفانه وضعیت اجساد در کانتینرها خیلی وحشتناک است تا جایی که نزدیک به ۱۰۰ جسد را داخل چادرهای بزرگ ریخته و سپس داخل کانتینرها گذاشته‌اند و کف کانتینرها پر از خون است و در اطراف سردخانه‌ها بوی خون راه افتاده است.

وی ادامه داد: خونابه‌ها از داخل کامیون‌ها جاری است، همه اجساد تغییر چهره داده‌اند و از قیافه افتاده‌اند. متأسفانه صورت‌ها له شده و سیاه شده است و بیشتر چهره‌ها قابل تشخیص نیست؛ بعضی از اجساد نیز مشخص است که ضربه مغزی شده‌اند و از بینی و گوش آنها خون آمده است.

وی اضافه کرد: یک سری از اجساد، کارت‌های شناسایی بر گردن خود دارند که تشخیص آنها راحت‌تر است اما کسانی که کارت شناسایی بر گردن نداشتند تشخیص آنها بسیار سخت بود و باید حدس می‌زدیم که کدام اجساد ایرانی هستند. سرمای سردخانه‌ها کم است که این اجساد بو گرفته‌اند و اطراف کانتینرها بوی تعفن می‌دهند.

اطهری‌فرد در ادامه گفت: هم‌اکنون کار شناسایی هزار و ۱۰۷ جسدی که از آنها عکس گرفته شده است به پایان رسید و عکس‌های اجساد دو کانتینر دیگر را امشب می‌بینیم.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۵۱۴۴۴>

صحنه سازی سعودی ها پس از مرگ حجاج در منا

تاریخ انتشار: سه شنبه ۷ مهر ۱۳۹۴ ساعت ۰۸:۵۷

یکی از دوستانم تعریف می کرد که ۴، ۵ نفر از ما را به بیمارستان نظامی خارج از مکه بردند، ما را در یک اتاق بزرگ قرار دادند حوله تمیز و دمپایی به ما دادند، سپس ۷، ۸ شبکه تلویزیونی به آنجا آمدند و از ما فیلم و مصاحبه گرفتند که مثلاً به ما می رسند، او قسم می خورد که بعد از فیلم برداری های صورت گرفته اینها را در بیمارستان های معمولی گذاشتند و سپس به آنها گفتند که بروید

به گزارش جهان به نقل از باشگاه خبرنگاران جوان، منا، محلی در پنج کیلومتری شرق شهر مکه مکره در عربستان سعودی است که بیشترین اعمال حج در آن جا انجام می شود.

"رمی جمرات" در منا از مهم ترین ارکان اعمال ایام تشریق است و حجاج باید در این محل با رمی جمره و انداختن سنگ بر شیطان ظاهر، شیطان درون را نیز سرکوب کنند تا از شیطان پیروی نکنند، از دیگر وظایف حاجی در منا ذبح قربانی است، در همان مکانی که ابراهیم خلیل الله اسماعیل خویش را به قربانگاه برد تا به فرمان ایزدی امتحان سختی را پس دهد.

اما این بار منا قربانگاه قربانیان حجاج نبود، بلکه این حجاج بودند که خود قربانی شدند.

روز پنجشنبه (۲مهرماه) بود که خبری روی خروجی رسانه ها قرار گرفت و حکایت از حادثه تلخی داشت، حادثه ای که هر لحظه بر تعداد آمار قربانیان آن افزوده می شود، حال پنج روز از وقوع این حادثه غم بار می گذرد.

"حسین شیرازی" جانبازی است که امسال به همراه کاروان حجاج جانباز برای انجام مناسک حج راهی مکه مکره می شود، وی یکی از کسانی است که در رمی جمرات گرفتار حادثه منا می شود و با کمک حجاج الجزائری نجات می یابد و بعد برای کمک به سایرین مجدداً به محل حادثه باز می گردد.

شیرازی حادثه را اینگونه نقل می کند؛

حسین شیرازی هستم، از کاروان جانبازان تهران برای انجام مناسک حج راهی سفر مکه شدم.

روز حادثه حدود ۱۰، ۱۵ کاروان ایرانی در کنار هم در رمی جمرات در حال حرکت بودیم، میان ما هم حجاج اتیوپی و نیجریه‌ای حضور داشتند.

من تکه یخی در دست داشتم و برای خنک شدن حجاج آنان را به هم کاروانیانم و حجاج دیگر می‌دادم تا آنها هم خود را با آن خنک کنند.

درست قبل از این که این اتفاق بیفتد آخرین قطعه یخی که داشتم را به روحانی کاروان‌مان دادم و به او گفتم که آخرش هم به شما رسید، یخ را در کف دستش گذاشتم و همین...

جمعیت حجاج بسیار بود و در مسیر حرکت آرامی داشتیم، همان ۵ سانتی هم که می‌توانستیم حرکت کنیم و به جلو برویم متوقف شد، درهای اطرافمان بسته بود و نمی‌توانستیم خود را نجات دهیم.

اوج قضیه روبروی درهای مقر حجاج الجزایری بود، خودم جلوی این در بودم و چندین بار به عربی گفتم "افتح باب" "افتح باب".

من در کنار در ورودی چادرهای حجاج الجزایری میان حجاج گرفتار بودم، به در چسبیده بودم و با خودم فکر کردم که اگر این در باز شود قطعاً با هجوم جمعیت مرگ من حتمی خواهد بود در لحظه‌ای مشاهده کردم که ۲، ۳ نفر از سیاهپوستان که قد بلندی داشتند پاهایشان را روی زانویم گذاشتند و از روی کتف من به بالا رفتند، ارتفاع زیاد بود حدود یک تا یک و نیم متر باید پای خود را بالا می‌بردند، دو بار شهادتین را گفتم و لحظه آخر امام زمان (عج) را قسم دادم.

با مرگ ۵ ثانیه فاصله داشتم در لحظه آخر که اشهدم را گفتم از امام زمان (عج) طلب کمک کردم، از دری که جلویم بود بالا رفتم، کاری که اگر در حالت عادی بخواهم آن را انجام دهم نمی‌توانم، بالای در رفتم روی چادرهای الجزایری‌ها، خودم را به پایین پرت کردم و از الجزایری‌ها خواستم که کمک کنند. وقتی به هوش آمدم خدا را شکر کردم که توانسته‌ام نجات بیابم.

زمانی که در میان انبوه حجاج گرفتار بودم، پسر یکی از دوستانم را که میان جنازه‌ها قرار داشت دیدم که اسم مرا صدا می‌زد، او تنها سرش بیرون بود، به او گفتم که تنها کاری که می‌توانی انجام دهی این است که سرت را

همچنان بالا بگیری و نفس بکشی نمی توانم دستت را بگیرم. اگر دستش را می گرفتم و می کشیدم با وجودی که زیر جنازه های سنگینی بود نمی توانستم او را نجات دهم.

بعد از اینکه نجات یافتم، حالم که بهبود یافت به محل حادثه باز گشتم اما نمی دانستم که چه فاجعه ای رخ داده است، وقتی باز گشتم دیدم اوضاع چگونه است و شروع به فیلمبرداری کردم با یک دست فیلم می گرفتم و با دست دیگرم به مردم کمک می کردم.

دوستم "عباس" زیر ۴، ۵ طبقه کپه جنازه بود، وقتی خودم را به چادرمان رساندم به هم کاروانیانم گفتم که عباس هم رفت، اما وقتی دیدم که او هم توانسته است نجات یابد او را در آغوش کشیدم و از زنده ماندنش به گریه افتادم.

در آنجا نیروها و سربازان فراوانی بودند اما اگر به جای آن ها ۱۰ تا دکتر می آوردند خیلی از کسانی که فوت کردند زنده می ماندند، من با آبی که در دست داشتم به برخی افراد قطره آبی روی صورتشان می ریختم و آنها چشمانشان را باز می کردند، می توانم بگویم که با یک بطری آب شاید می توانستیم ۱۰ نفر را نجات دهیم.

مأموران عربستانی در ابتدای کار هیچ اقدامی انجام ندادند و تا ساعت ۶،۷ عصر این قدر معطل کردند که حجاج تلف شدند و بعد هم زنده و مرده را باهم بردند.

حادثه منا حادثه بسیار تلخ و ناگواری بود و در لحظه ای کمتر از دقیقه پیش آمد، ناگهان درهای جلوی مردم بسته شد و همه حجاج بر هم فشار آوردند.

شیرازی مقصر اصلی فاجعه منا را خود سعودی ها دانست و به باشگاه خبرنگاران گفت: سعودها می خواهند حادثه منا را به گردن ایرانیان بیندازند و ما را مقصر جلوه دهند اما وقتی درها بسته شد کاری نمی توانستیم انجام دهیم، حجاج در حال حرکت بودند، اما وقتی یک مرتبه یک سد مانع شود قطعا با جمعیتی که وجود داشت نتیجه اش همین می شد.

من همچنین در خبرها دیدم که برخی می گویند حجاج در رمی جمرات بر عکس جمعیت در حال حرکت بودند، در جایی که ما بودیم حتی مستقیم هم نمی توانستیم حرکت کنیم چه برسد به این که بخواهیم بر عکس جمعیت حرکت کنیم.

در کاروان جانبازانی که بنده با آن‌ها همراه هستم، دو نفر قربانی و چهار، پنج نفر مفقودی داریم، باید بگویم که فردی که از جریان فاجعه مناجات پیدا کرده است، معجزه بوده و خداوند نخواست که از بین برود.

یکی از دوستانم تعریف می‌کرد که ۴، ۵ نفر از ما را به بیمارستان نظامی خارج از مکه بردند، ما را در یک اتاق بزرگ قرار دادند حوله تمیز و دمپایی به ما دادند، سپس ۷، ۸ شبکه تلویزیونی به آنجا آمدند و از ما فیلم و مصاحبه گرفتند که مثلاً به ما می‌رسند، او قسم می‌خورد که بعد از فیلم برداری‌های صورت گرفته اینها را در بیمارستان‌های معمولی گذاشتند و سپس به آنها گفتند که بروید، ما تا ۱۲ شب به دنبال دوست‌مان در خیابان می‌گشتیم تا با اطلاعاتی که از محلی که در آنجا قرار دارد، پیدایش کنیم.

فیلمی را در رسانه‌ها دیدم که تصویری نشان می‌دهند از حجاجی که در مکانی جمع هستند و دری برای آنان باز می‌شود اما این اصلاً برای جمع ما و آن لحظه نیست. این تصویر برای خود رمی جمرات است و ما اصلاً به آنجا نرسیدیم و فاصله زیادی با آنجا داشتیم، ما در خیابانی یک طرفه بودیم که ۸، ۹ متر عرض داشت و دو طرف آن درهای چادرهای کاروانیان حجاج بود که آنها را بسته بودند و ما نیز در این خیابان‌ها گیر کردیم.

این شاهد عینی فاجعه مناجات در پایان با بیان اینکه حضور حجاج ایرانی در عربستان مانع بیان برخی حقایق است. چرا که به نظر می‌رسد جان حاجیان ما هنوز هم در عربستان در معرض خطر است، خاطر نشان کرد: تنها حرفی که می‌توان گفت ابراز همدردی با بازماندگان این حادثه دلخراش است و از مسئولان می‌خواهیم نسبت به وضعیت حادثه‌دیدگان رسیدگی عاجل کنند.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۵۱۵۰۷>

دلیل اصلی حادثه منا از زبان شاهد عینی

یکی از شاهدان عینی حادثه منا علت اصلی این حادثه را بسته شدن شاهراه اصلی ورود به جمرات دانست و گفت: علاوه بر بسته شدن شاهراه اصلی راه های فرعی هم بسته بود.

آفتاب: یکی از شاهدان عینی حادثه منا علت اصلی این حادثه را بسته شدن شاهراه اصلی ورود به جمرات دانست و گفت: علاوه بر بسته شدن شاهراه اصلی راه های فرعی هم بسته بود.

به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، «حمیدرضا دشت چی» خبرنگار و از شاهدان عینی حادثه منا و لیالی رئیس اسبق سازمان حج و زیارت در گفتگوی ویژه خبری امشب دوشنبه ۶ مهر به پیگیری حادثه غم انگیز منا پرداختند.

در ابتدای این برنامه حمیدرضا دشت چی از شاهدان عینی حادثه منا در خصوص اتفاقات رخ داده در این حادثه گفت: روز عید قربان برای انجام مناسک حج به سوی جمرات رفتیم و با گذشت حدود یک ربع که از جاده فرعی گذشتیم و وارد خیابان اصلی که به جمرات منتهی می شود شدیم یکباره با ازدحام جمعیت روبه رو شدیم.

وی ادامه داد: با توجه به اینکه بنده چندین بار به مکه مکرمه مشرف شده ام این ازدحام جمعیت از ابتدا کمی عجیب به نظر می آمد و با گذشت حدود نیم ساعت که حرکت کردیم تا به محل وقوع حادثه رسیدیم یک باره یک گروه آفریقایی از کوچه های فرعی خود را به سیل جمعیت ملحق کردند ضمن اینکه از مقابل نیز یک سری افراد به ما پیوستند که در ابتدا فکر کردند این به دلیل گرماست تا اینکه تکان جمعیت زیاد شد و ناگهان کنترل خود را از دست دادند و روی زمین افتادند.

نیروهای امنیتی حاضر در محل حادثه از تجربه کافی برخوردار نبودند

این شاهد عینی در ادامه به نیروهای امنیتی حاضر در محل وقوع حادثه اشاره کرد و گفت: نیروهای امنیتی حاضر در محل حادثه پیشاهنگ بودند و میانگین سنی آن ها ۲۰ یا زیر ۲۰ سال بود که تجربه کافی در این زمینه نداشتند و به آن ها نمی خورد که از نیروهای امنیتی زبده باشند.

دشت چی در خصوص علت حادثه نیز اظهار داشت: هیچ کس به طور دقیق نمی داند که علت حادثه چه بوده

ولی این طور که گفته می شود به دلیل تردد برخی از مقامات ارشد کشور میزبان شاهراه اصلی ورود به جمرات بسته شده بود ضمن اینکه راه های فرعی هم بسته بود.

وی اضافه کرد: نیروهای امنیتی علاوه بر نداشتن تجربه از دادن بطری های آب آشامیدنی ولو گرم نیز دریغ می کردند ضمن اینکه خیمه های کنار خیابان هم کسی را راه نمی دادند و تنها نظاره گر حادثه بودند.

سعودی ها در مدیریت میدانی ضعیف عمل کردند

لیالی با اشاره به اینکه مشابه این اتفاق سال های گذشته هم صورت گرفته بود اما عمق فاجعه تا به این حد نبود گفت: یکی از عوامل این حادثه هولناک نبودن نیروهای نظم بخشنده، امدادی، پزشکی، درمانی و خدمات جانبی بود.

وی علت این اتفاق را نبودن مدیریت میدانی دانست و عنوان کرد: سعودی ها در مدیریت میدانی ضعیف عمل کردند.

لیالی با اشاره به اینکه سعودی ها در منا و عرفات تنها اجازه ارائه خدمات را در محدوده خیام داده بودند گفت: بیرون از خیام اجازه ارائه خدمت به زائران را ندادیم.

وی افزود: اگر در محل وقوع حادثه اجازه ورود نیروهای امدادی و کمکی کشورهای زائر داده می شود این اتفاق تا به این وسعت صورت نمی گرفت .

لیالی با بیان اینکه اگر نیروهای موظف سعودی ها در صحنه بودند ممکن بود چنین اتفاقی صورت نمی گرفت ادامه داد: این اتفاق حاصل بی تفاوتی و بی انگیزگی مسئولین ذیربط سعودی است.

وی با اشاره به اینکه عمق فاجعه بسیار سنگین بود ادامه داد: بازار شایعات امروزه بسیار فراوان است بنابراین مردم باید رویدادها و اتفاقات را از سوی مجاری صحیح و رسمی همچون رسانه ملی و خبرگزاری ها دنبال کنند .

لیالی گفت: نباید فضا را به خبرهای ناصحیح آلوده کرد .

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۵۱۵۹۷>

سروده‌ای درباره فاجعه منا

این چنین است وضع حج، حاجی / تا چنین است وضع آل سعود

سیدامیر سادات موسوی پیرامون بازگشت حجاج و فجاج منا ایاتی سروده است.

به گزارش خبرنگار کتاب و ادبیات [خبرگزاری فارس](#)، سیدامیر سادات موسوی پیرامون حادثه منا و عروج برخی از حاجیان سروده‌ای را نگاشته است.

حاجیان آمدند خیلی زود

شادمان از زیارت معبود

وسط کوچه و خیابان‌ها

باز پیچید بوی عنبر و عود

حاجیان پخش کرده سوغاتی

مردم از هدیه‌های شان خوشنود

زده بودند مهر «مید این چین»

روی تسبیح‌های شامقصد

دیدم از مکه باز برگشته

کربلا حاج مشهدی محمود

تاکنون بارها به حج رفته

بس که بوده‌ست طالعش مسعود

پیش او رفتم و به او گفتم

بعد روبوسی و سلام و درود،

که «سفر خوش گذشت شکر خدا؟»

بود اسباب راحتی موجود؟»

گفت: «نی» گفتمش «حریم حرم

در زمان نماز و ذکر و سجود

بود ایمن ز شر جرثقیل

تا نیاید به روی خلق فرود؟»

گفت «نی» گفتمش که «توی منا

چون که شد راه‌ها همه مسدود

کسی آمد به نیت امداد

به تو یاری رسید از سر جود؟»

گفت «نی» گفتمش که «چون گشتند

عده‌ای کشته، عده‌ای مفقود

کرد یک عذرخواهی ساده

کسی از زخمیان خون آلود؟

گفت: «نی» گفتمش «خبر داری

در همان وقت با سلاح و جنود

عربستان درون خاک یمن

باز مشغول قتل مردم بود؟»

گفت: «نی» گفتمش: «از این اوضاع

تازه آگاه گشته‌ای و چه سود؟

این چنین است وضع حج، حاجی

تا چنین است وضع آل سعود»

<http://khabarfarsi.com/ext/14351616>

روایت یک شاهد عینی از فاجعه منا

شاهدان عینی فاجعه منا، نیروهای امنیتی عربستان سعودی را عاملان اصلی این فاجعه دانسته و تاکید کردند که حکومت عربستان باید آنها را مجازات کند.

به گزارش مشرق، کسانی که در فاجعه «منا» در روز دهم ذی‌الحجه مصادف با روز اول عید قربان حضور داشتند، هیچ‌گاه جزئیات آن فاجعه دردناک را فراموش نمی‌کنند که به خاطر برنامه‌ریزی نامناسب مسئولان عربستانی ظرف تنها چند دقیقه صدها حاجی کشته شدند.

نیروهای امنیتی تمام راه‌های خروجی را به روی حجاج بسته بودند

«شعیب جبرئیل» از کشور نیجریه از جمله این حجاج است که در صحنه حضور داشت. وی درباره فاجعه روز عید قربان به خبرنگار فارس می‌گوید که نیروهای امنیتی عربستان تمام راه‌های خروجی را به روی حجاج بسته بودند.

جبرئیل تاکید می‌کند: این موضوع موجب جمع شدن حاجیان در خیابانی تنگ و تراکم شدید آنها در آن شد، در نتیجه شماری از آنها در اثر تراکم جمعیت خفه شدند.

وی از اظهارات مقامات عربستانی که مسئولیت این فاجعه را متوجه حجاج سیاه پوست و اتباع کشورهای آفریقایی کرده بودند، ابراز تعجب کرد و اظهار داشت: این دروغ محض است و عربستان به این طریق تلاش می‌کند، با درآمیختن اوراق، حقایق را تحریف کند.

اگر برنامه‌ریزی درستی وجود داشت، آن حادثه رخ نمی‌داد

در همین راستا، «عبدالله الفاروق» از نیجریه نیز که برادرش در فاجعه منا مفقود شده و در شرایط روحی و روانی بسیاری بدی به سر می‌برد، در گفت‌وگو با خبرنگار فارس به شدت به برنامه‌ریزی‌های مسئولان عربستان و تدابیر امنیتی اتخاذ شده از سوی آنان که موجب این فاجعه شد، اعتراض کرد.

الفاروق گفت: اگر برنامه‌ریزی درستی وجود داشت، هیچ‌گاه آن فاجعه رخ نمی‌داد و مسئولیت این حادثه برعهده مسئولان عربستان است که تلاش دارند، از آن شانه خالی کنند و حجاج را عامل این حادثه معرفی کنند.

شمار شهدای فاجعه منا بیش از اعلام حکومت عربستان است

«حسام الدین قرفی» از حجاج الجزایری که محل اقامت کاروانش مشرف به منطقه‌ای بود که فاجعه منا در آن رخ داد، مشاهدات خود را در گفت‌وگو با خبرنگار فارس اینگونه نقل و افشا می‌کند که دلیل اصلی این فاجعه دردناک بستن یکی از راه‌ها به خاطر عبور کاروان یکی از شاهزادگان سعودی بود.

قرفی توضیح داد که مسئولیت این فاجعه دردناک برعهده نیروهای امنیتی عربستان به دلیل برنامه‌ریزی نادرست و بی‌تجربگی این نیروها بود که اغلب آنها را جوانانی کم سن و سال تشکیل می‌دادند و بیشتر اینگونه به نظر می‌رسیدند که نیروهای آموزشی دستگاه امنیت عربستان هستند.

وی بر این باور است که شمار قربانیان این فاجعه بیش از آن است که حکومت عربستان بطور رسمی آن را اعلام کرده است، چون یکی از مسئولان امنیتی عربستان تصاویر ۱۰۰۷ قربانی و مفقود را به یکی از دوستانش که همسرش در حادثه منا مفقود شده نشان داده است.

قرفی ابراز امیدواری کرد، مناسک در سال‌های آینده با امنیت بیشتری برگزار شود یا بخشی از مسئولیت تامین امنیت حجاج به کاروان‌ها و هیئت‌های با تجربه سپرده شود تا چنین فجایع تلخی رخ ندهد.

وقتی راه‌های خروجی بسته بود، چرا از ورود حجاج ممانعت نشد

از جهت دیگر، «مرعی محمد» از حجاج مصری که از شاهدان عینی فاجعه منا بود، نیز مسئولیت این حادثه را متوجه نیروهای امنیتی عربستان کرد که نتوانسته بودند، به مسیرهای تردد حجاج نظم و ترتیب دهند.

مرعی محمد که با خبرنگار فارس گفت‌وگو می‌کرد، این سؤال را مطرح کرد که چرا نیروهای امنیتی عربستان اقدام به بستن تمام راه‌های خروجی کردند، اما راه‌های ورودی را باز گذاشتند؟

وی همچنین از کوتاهی نیروهای امنیتی عربستان در توجیه و راهنمایی حجاج انتقاد کرد و گفت: هر سؤالی که از آنها می‌کردید، با پاسخ «نمی‌دانم» مواجه می‌شدید، به همین دلیل کسانی که عامل این فاجعه تلخ شدند، باید مجازات شوند.

مرعی محمد تاکید کرد که از زمان وقوع فاجعه منا اعضای بعثه مصر لحظه‌ای جست‌وجو جهت یافتن حجاج مفقود این کشور را رها نکرده‌اند.

نیروهای مستقر در منا، بی‌تجربه و جوان بودند

«مولای بلهادف» از حجاج الجزایری که در لحظه وقوع فاجعه منا در محل حضور داشت، اما موفق به خارج کردن خود از تراکم جمعیت شد، در گفت‌وگو با فارس تاکید کرد که نیروهای امنیتی عربستان مسئولیت این

فاجعه را برعهده دارند، چون این نیروها وقتی از بسته شدن خروجی‌ها مطلع شدند، می‌بایست مانع ورود کاروان‌های دیگر شوند.

بله‌ادف با بیان اینکه آنچه در منا رخ داد، به دلیل برنامه‌ریزی‌های نادرست بوده است، افزود: نیروهای امنیتی عربستان تجربه و مهارت لازم را نداشتند و اغلب آنها جوانان بی‌تجربه بودند و به نظر می‌رسید، نیروهای آموزشی پلیس عربستان هستند.

وی از حکومت عربستان خواست عاملان این جنایت دردناک را صرف نظر از نام و نشان و منصب‌شان مجازات کند.

مفقود شدن دختر ۱۷ ساله خانواده بنگلادشی

«محمد سلطان» از حجاج بنگلادشی که در بطن فاجعه منا حضور داشت، دیده‌های خود را اینگونه برای خبرنگار فارس در ریاض نقل می‌کند: در زمان فاجعه من و همسر و دو پسر و دختر ۱۷ ساله‌ام «نوال» در خیابان العرب در مشعر منا در حرکت بودیم که آن فاجعه تلخ رخ داد و ما به لطف خدا از آن جان سالم به در بردیم. محمد سلطان می‌گوید: در ابتدا دختر را گم کردیم و تلاش‌های برادرش برای پیدا کردن وی به نتیجه نرسید و وی در اثر تراکم جمعیت و کمبود اکسیژن بیهوش و سپس به بیمارستان منتقل شد. «سیف‌الله» یکی از پسران این حاجی بنگلادشی نیز می‌گوید: برای یافتن خواهر و برادرم از روزی که فاجعه منا رخ داد، جست‌وجو را آغاز کردیم و پس از جست‌وجوی فراوان برادرم را در بیمارستان «نمره» در عرفات یافتیم، اما خواهرم تاکنون مفقود است و خبری از وی به دست نیاورده‌ایم.

عدم اطلاع از مادر ۸۰ ساله نزیه

خانواده فلسطینی «جباره» که از شهر کفر اللبنا از توابع استان طولکرم در شمال کرانه باختری برای ادای مناسک حج راهی عربستان شده بودند، نیز با سرنوشتی مشابه سرنوشت خانواده محمد سلطان مواجه شده‌اند. خانواده جباره متشکل از نزیه و مادرش و برادر و عمه‌اش برای رمی جمرات راه منا را در پیش می‌گیرند که فاجعه تراکم جمعیت پیش می‌آید و در نتیجه آن نزیه بیهوش و سپس به بیمارستان بعثه الجزایر منتقل می‌شود، در این بین عمه و خواهر نزیه به کرانه باختری بازگشته‌اند، اما مادر ۸۰ ساله وی همچنان مفقود است.

<http://www.mashreghnews.ir/fa/news/۴۷۴۵۹۱/%D۹%B۱%D۹%AA-%DB%AC%DA%A۹-%D۹%B۴%D۹%AF-%D۹%B۹%DB%AC%D۹%۸۶%DB%AC-%D۹%AV%D۹%B۲-%D۹%۸۱%D۹%AC%D۹%B۹%D۹%۸۷-%D۹%۸۵%D۹%۸۶%D۹%AV>

دلیل اصلی حادثه منا از زبان شاهد عینی

خانه > سیاسی

کد خبر ۳۱۱۳۷۹: ۰۷/۰۷/۱۳۹۴ - ۰۱۲:۴۰

یکی از شاهدان عینی حادثه منا علت اصلی این حادثه را بسته شدن شاهراه اصلی ورود به جمرات دانست و گفت: علاوه بر بسته شدن شاهراه اصلی راه های فرعی هم بسته بود.

به گزارش پارس به نقل از باشگاه خبرنگاران، «حمیدرضا دشت چی» خبرنگار و از شاهدان عینی حادثه منا و لیالی رئیس اسبق سازمان حج و زیارت در گفتگویی ویژه خبری امشب دوشنبه ۶ مهر به پیگیری حادثه غم انگیز منا پرداختند.

در ابتدای این برنامه حمیدرضا دشت چی از شاهدان عینی حادثه منا در خصوص اتفاقات رخ داده در این حادثه گفت: روز عید قربان برای انجام مناسک حج به سوی جمرات رفتیم و با گذشت حدود یک ربع که از جاده فرعی گذشتیم و وارد خیابان اصلی که به جمرات منتهی می شود شدیم یکباره با ازدحام جمعیت روبه رو شدیم.

وی ادامه داد: با توجه به اینکه بنده چندین بار به مکه مکرمه مشرف شده ام این ازدحام جمعیت از ابتدا کمی عجیب به نظر می آمد و با گذشت حدود نیم ساعت که حرکت کردیم تا به محل وقوع حادثه رسیدیم یک باره یک گروه آفریقایی از کوچه های فرعی خود را به سیل جمعیت ملحق کردند ضمن اینکه از مقابل نیز یک سری افراد به ما پیوستند که در ابتدا فکر کردند این به دلیل گرماست تا اینکه تکان جمعیت زیاد شد و ناگهان کنترل خود را از دست دادند و روی زمین افتادند.

نیروهای امنیتی حاضر در محل حادثه از تجربه کافی برخوردار نبودند

این شاهد عینی در ادامه به نیروهای امنیتی حاضر در محل وقوع حادثه اشاره کرد و گفت: نیروهای امنیتی حاضر در محل حادثه پیشاهنگ بودند و میانگین سنی آن ها ۲۰ یا زیر ۲۰ سال بود که تجربه کافی در این زمینه نداشتند و به آن ها نمی خورد که از نیروهای امنیتی زبده باشند.

دشت چی در خصوص علت حادثه نیز اظهار داشت: هیچ کس به طور دقیق نمی داند که علت حادثه چه بوده ولی این طور که گفته می شود به دلیل تردد برخی از مقامات ارشد کشور میزبان شاهراه اصلی ورود به جمرات بسته شده بود ضمن اینکه راه های فرعی هم بسته بود.

وی اضافه کرد: نیروهای امنیتی علاوه بر نداشتن تجربه از دادن بطری های آب آشامیدنی ولو گرم نیز دریغ می کردند ضمن اینکه خیمه های کنار خیابان هم کسی را راه نمی دادند و تنها نظاره گر حادثه بودند.

سعودی ها در مدیریت میدانی ضعیف عمل کردند

لیالی با اشاره به اینکه مشابه این اتفاق سال های گذشته هم صورت گرفته بود اما عمق فاجعه تا به این حد نبود گفت: یکی از عوامل این حادثه هولناک نبودن نیروهای نظم بخشنده، امدادی، پزشکی، درمانی و خدمات جانبی بود. وی علت این اتفاق را نبودن مدیریت میدانی دانست و عنوان کرد: سعودی ها در مدیریت میدانی ضعیف عمل کردند.

لیالی با اشاره به اینکه سعودی ها در منا و عرفات تنها اجازه ارائه خدمات را در محدوده خیام داده بودند گفت: بیرون از خیام اجازه ارائه خدمت به زائران را ندادیم. وی افزود: اگر در محل وقوع حادثه اجازه ورود نیروهای امدادی و کمکی کشورهای زائر داده می شود این اتفاق تا به این وسعت صورت نمی گرفت. لیالی با بیان اینکه اگر نیروهای موظف سعودی ها در صحنه بودند ممکن بود چنین اتفاقی صورت نمی گرفت ادامه داد: این اتفاق حاصل بی تفاوتی و بی انگیزگی مسئولین ذیربط سعودی است.

وی با اشاره به اینکه عمق فاجعه بسیار سنگین بود ادامه داد: بازار شایعات امروزه بسیار فراوان است بنابراین مردم باید رویدادها و اتفاقات را از سوی مجاری صحیح و رسمی همچون رسانه ملی و خبرگزاری ها دنبال کنند.

لیالی گفت: نباید فضا را به خبرهای ناصحیح آلوده کرد.

<http://tnews.ir/news/C۲۵A۴۹۱۱۰۸۱۶.html?sid=۷۴۸۳۲۶۳۰/d۸/af%۰۸۴/db/۸c%۰۸۴-%d۸/av/d۸/b۵/d۹/۸۴/db/۸c-%d۸/ad%۰۸۷/d۸/af%۰۸۷/ab%۰۸۷-%d۹/۸۵/d۹/۸۶/d۸/av-%d۸/av/d۸/b۲-%d۸/b۲/d۸/a۸/d۸/av/d۹/۸۶-%d۸/b۴/d۸/av/d۹/۸۷/d۸/af-%d۸/b۹/db/۸c%۰۸۶/db/۸c>

روایت یک عکاس خبری و شاهد عینی از فاجعه منا در شفقنا رسانه؛ در آن شرایط، نامحسوس عکاسی کردم

طواف کعبه/عکس: کمال الدین شاهرخ

شفقنا رسانه -صبح روز عید قربان که آن اتفاق افتاد، همه‌ی حجاج از مشعر به منا آمده بودند تا بعد از کمی استراحت برای مراسم رمی جمرات بروند. حجاج خسته بودند و شرایط روزهای گذشته چندان رمقی برای آنها باقی نگذاشته بود. کمال‌الدین شاهرخ، عکاس حوزه‌ی حج و زیارت یکی از کسانی است که آن روز با تماس یکی از همکاران صدا و سیما و اطلاع از شرایط خاص پیش آمده به همراه امدادگران ایرانی در محل حاضر می‌شود؛ او به شفقنا رسانه می‌گوید: «در آن لحظه ما فکر نمی‌کردیم فاجعه تا این حد عمیق باشد. فکر کردیم شاید اتفاقی جزئی پیش آمده است. کسی صدمه دیده است و او از دوستان خود کمک می‌خواهد.» مکالمات بعدی و رسیدن به محل حادثه، وضعیت وخیم‌تری را نشان می‌دهد: «متوجه شدیم با اتفاقی روبه‌رو هستیم که شاید در بیست سال گذشته نظیر آن در منا اتفاق نیفتاده باشد و آن موقع هم جمرات شکل فعلی را نداشت.»

نیروهای امدادگر ایرانی و هندی به گفته‌ی شاهرخ تلاش می‌کنند تا وارد محل حادثه شوند اما ماموران عربستانی محوطه را می‌بندند و به هیچ کس اجازه‌ی ورود نمی‌دهند: «شرایط این خیابان به گونه‌ای است به چند خیابان فرعی راه دارد و همه‌ی این راه‌ها بسته شده بود. اما می‌توانستیم از راه چادرهای کشورهای دیگر که در آن محل بودند به مرکز حادثه برسیم.» این کار هم چندان فایده‌ای نداشت: «همه‌ی کارهای انجام شده هم خارج از محوطه‌ی ممنوعه بود. اما چون ماموران نمی‌توانستند مانع کسانی شوند که می‌خواستند به چادرهایشان برگردند، ما از طریق چادرهای کشورهای دیگر کمی به فضا نزدیک می‌شدیم. اما آنجا هم با وجود مشخص بودن کاور امداد و نجات ایران، اجازه ورود و کمک نمی‌دادند و خودشان خیلی کُند کار می‌کردند.»

شاهرخ که به عنوان عکاس در مراسم حضور داشت، درباره‌ی عکاسی از این حادثه توضیح می‌دهد: «به هیچ کس اجازه عکس و فیلم نمی‌دادند و اگر کسی در حال فیلم و عکس گرفتن با موبایل خود دیده می‌شد، موبایل را می‌گرفتند و با او برخورد می‌کردند. بعد از دو سه ساعت هم منطقه را به طور کامل تحت کنترل در آورده بودند تا کسی نتواند عکس و فیلمی تهیه کند.» او ادامه می‌دهد: «من مجوز قبلی برای تهیه عکس و فیلم داشتم ولی در آن شرایط نمی‌شد عکس گرفت. چند عکس گرفته شده، هم در شرایط خاصی بود.» اگرچه «نیروهای خودشان تصویربرداری می‌کردند. تصاویری که البته تا به حال هیچ کدام از آنها در رسانه‌های شان دیده نشده است.»

شاهرخ درباره‌ی وضعیت امداد و نجات و رسیدگی به مجروحان هم می‌گوید: «به مجروحان بعد از دو سه ساعت از حادثه کار نداشتند و بیشتر به دنبال جنازه‌ها بودند تا آنها را بیرون بیاورند.» او معتقد است: «اگر در همان ساعات اولیه به نیروهای امدادی اجازه می‌دادند تا به محل وارد شود و کمک کنند شاید آمار کشته شدگان این قدر بالا نمی‌رفت. خیلی از افراد به خاطر بی‌آبی و تشنگی از حال رفتند و بعد از ریختن آب روی صورتشان به هوش آمدند.»

شاهرخ ادامه می‌دهد: «منطقه قفل شد و محلی برای تردد ماشین و آمبولانس و ... نبود. هر کسی هم که می‌خواست امداد رسانی کند، باید از روی جنازه‌ها رد می‌شد. ضمن این که نیروهای امدادی عربستان خیلی دیر وارد شدند و با وجود فاصله چهل پنجاه متری نیروهای دفاع مدنی یعنی آتش‌نشانی، امداد و نجات و ... هم نتوانستند کاری انجام بدهند.»

این عکاس حج و زیارت هم پشته‌های زائران فوت شده را دیده است: «این افراد به خاطر فشار و ازدحام جمعیت و برای این که بتوانند از مهلکه فرار کنند به سمت جلو رفته و همین طور طبقه طبقه روی بدن سایر حجاج افتاده بودند.» او ادامه می‌دهد: «من دیدم حداقل پنج طبقه از زائران روی هم افتاده بودند و چون همگی لباس احرام به تن داشتند، بدن‌ها هم برهنه شده بود.» شاهرخ می‌گوید: «کسانی که در آن محل بودند، وقتی برگشتند آن قدر حال روحی بدی داشتند که نمی‌شد با آنها ارتباط گرفت. چون همه‌ی اتفاقات را از نزدیک دیده بودند و این که چه طور بعضی از زائران می‌توانستند با خوردن کمی آب نجات پیدا کنند.»

او درباره‌ی زمان این مراسم هم این فرضیه که ایرانی‌ها در ساعات خلوت‌تر به جمرات می‌روند و بنابراین تعداد کشته شدگان باید کمتر باشد، را رد می‌کند و می‌گوید: «الآن چند سال است پیش بینی شده خانمها را شب هنگام به جمره می‌برند و برای همین می‌بینید آمار فوتی‌های خانمها کم است.» و بقیه «سعی می‌کنند در همان هوای خنک قبل از ظهر بروند.» شاهرخ توضیح می‌دهد: «شما فکر کنید ۹ صبح دما ۴۵ درجه است. ظهر دما ۵۰ درجه می‌شود و افراد وقتی به آنجا می‌روند، زیر آفتاب و بدون هیچ فشار و استرسی هم نمی‌توانند تحمل کنند که به اندازه‌ی یک ربع ساعت در آن محل بایستند.» او ادامه می‌دهد: «اگر غرفه‌های کنار این خیابان‌ها را هم باز می‌کردند، این امکان وجود داشت تا تعدادی از افراد نجات پیدا کنند. آنها که توانسته‌اند نجات پیدا کنند، خود را از بالای سر افتادگان به بالای چادرها رسانده‌اند؛ از بالای غرفه‌ها پایین پریده‌اند و برای همین دست و پای آنها شکسته است.»

چرا با وجود موبایل همراه داشتن زائران، افراد زیادی مفقود شده‌اند و از سرنوشت آنها اطلاعی در دست نیست. شاهرخ می‌گوید: «همین الآن هم به ما اجازه نداده‌اند جنازه‌ها را ببینیم و شناسایی کنیم. و برای همین نمی‌دانیم

مفقودان حادثه فوت شده‌اند یا مصدوم و در بیمارستان هستند. نیروهای عربستانی وقتی وارد محل شدند، روی جنازه‌ها و زخمی‌ها آب ریختند و به همین خاطر گوشی‌های موبایل زائران سوخت و از بین رفت.»

عکاسی در روزهای بعد از حادثه چه طور بود؟ آیا اجازه‌ی عکاسی داده شد؟ شاهرخ می‌گوید: «دیروز، روز آخر جمعه بود و من سعی کردم به صورت نامحسوس عکاسی کنم. بر اساس تجربه‌ی چندساله در این مراسم می‌دانم که در زمان عکاسی در چنین فضاهایی نباید جلب توجه کرد.» آیا عکاسان می‌توانند به بیمارستان‌ها بروند تا از وضعیت مجروحان اطلاعات کسب کنند: «نتوانسته‌ایم از بیمارستان‌ها عکاسی کنیم چون هنوز به پزشکان ما هم اجازه‌ی ورود نداده‌اند. قرار است امروز از جایی که جنازه‌ها را به سردخانه برده‌اند، عکاسی شود و مفقودشدگان با این عکسها شناسایی شوند. چون مصدومان در بیمارستان‌های مکه، مدینه و شهرهای دیگر پراکنده هستند. شبکه‌ای هم به صورت آنلاین وجود ندارد که اطلاعات مصدومان را در اختیار بگذارد. البته خط رایگانی قرار داده‌اند تا افراد اطلاعات مفقودشدگان را پیگیری کنند که البته به نظر نمی‌رسد بتواند این حجم کار را پاسخگو باشد.»

مهمترین نظر درباره‌ی دلیل این اتفاق، مسدود شدن مسیر به خاطر ماشین مقامات عربستان است. شاهرخ در محل نبوده است و نمی‌داند یک ماشین معمولی راه را سد کرده است یا ماشین مقامات عربستان اما تجربه‌ی او می‌گوید: «در سال‌های گذشته در محل جمعه اتفاقاتی به خاطر تردد غیرقابل پیش‌بینی ماشین‌ها از آن خیابان می‌افتاد و مردم سعی می‌کردند توقف کوتاهی داشته باشند تا این ماشین‌ها رد شوند. همین توقف باعث به وجود آمدن فشار می‌شود. آن روز هم گویا همین اتفاق افتاده است. گروهی که جلوتر بوده‌اند، توقف می‌کنند و بعد گروه‌های پشت سر بدون اطلاع از آنچه جلوتر در جریان است؛ حرکت می‌کنند و ارتباطی برقرار نشده بود که از مسیرهای دیگری به زائران در این زمینه اطلاع‌رسانی شود تا چنین اتفاقی به وجود نیاید.» اتفاقی که با یک مدیریت زمان ماموران عربستانی و هدایت زائران به مسیرهای دیگر شاید هرگز پیش نمی‌آمد.

<http://tnews.ir/news/C۱۸۳۴۸۹۸۶۲۳۵.html?sid=۷۴۸۳۲۹۱۰٪.d۸٪.b۱٪.d۹٪.۸۸٪.d۸٪.av٪.db٪.۸-c% d۸٪.aa-%db٪.۸c%da%a۹-%d۸٪.b۹٪.da%a۹٪.d۸٪.av٪.d۸٪.b۳-%d۸٪.ae% d۸٪.a۸٪.d۸٪.b۱٪.db٪.۸c-%d۹٪.۸۸-%d۸٪.b۴٪.d۸٪.av٪.d۹٪.۸۷٪.d۸٪.af->

%d۸%b۹%.db%.۸c%d۹%.۸۶%.db%.۸c-%d۸%.av%.d۸%.b۲-%d۹%.۸۱%.d۸%.av%.d۸%.ac%d۸%.b۹%.d۹%.۸۷-
%d۹%.۸۵%.d۹%.۸۶%.d۸%.av-%d۸%.af%d۸%.b۱-%d۸%.b۴%.d۹%.۸۱%.d۹%.۸۲%.d۹%.۸۶%.d۸%.av-
%d۸%.b۱%.d۸%.b۳%.d۸%.av%.d۹%.۸۶%.d۹%.۸۷%.d۸%.۹b-%d۸%.af%d۸%.b۱-%d۸%.a۲%.d۹%.۸۶-
%d۸%.b۴%.d۸%.b۱%.d۸%.av%.db%.۸c%d۸%.b۷%.d۸%.۸c-
%d۹%.۸۶%.d۸%.av%.d۹%.۸۵%.d۸%.ad%d۸%b۳%.d۹%.۸۸%.d۸%.b۳-
%d۸%.b۹%.da%a۹%.d۸%.av%.d۸%.b۳%.db%.۸c-%da%a۹%.d۸%.b۱%.d۸%.af%d۹%.۸۵

شاهدان عینی، مقامات سعودی را مقصر فاجعه منا می دانند

روزنامه دیلی تلگراف انگلیس در گزارشی از فاجعه منا نوشت: شاهدان این حادثه فاجعه بار که صدها کشته برجای گذاشته است مقامات سعودی را متهم کرده و می گویند که از ادامه (انجام) مناسک هراسناک شده اند. این فاجعه که بدترین تراژدی طی ۲۵ سال گذشته در موسم حج مسلمانان است، زمانی رخ داد که حجاج تلاش داشتند مناسک رمی جمرات (سنگ زدن به نمادهای شیطان) را در منا در چند کیلومتری شهر مکه انجام دهند. به گفته مقامات سعودی در این حادثه دست کم ۷۱۷ تن کشته و ۸۶۳ تن زخمی شده اند. نشریه دیلی تلگراف نوشت در حالی وزیر بهداشت عربستان زوار را مقصر این فاجعه می داند اما زوار با این سخن موافق نیستند. احمد ابوبکر، یک مرد ۴۵ ساله لیبیایی که همراه با مادر خود از این ازدحام جان سالم به در برد، گفت: «جمعیت زیادی بود. پلیس تمام راه های ورودی و خروجی را به سمت کمپ زیاران بست و تنها یک مسیر را باز گذاشت. من اجساد مرده ها را پیش روی خود دیدم و مجروحان و کسانی که دچار خفگی شده بودند. ما قربانیان و... را به کناری آوردیم». وی افزود به نظر می رسد که پلیس در صحنه این فاجعه بی تجربه است. وی گفت «آن ها حتی راه ها و مکان های آن اطراف را نمی شناختند»؛ تعدادی دیگر از زوار که در اطراف ابوبکر حاضر بودند سر خود را به نشانه تأیید تکان دادند. یکی از منتقدان طرح توسعه مراکز مقدس مکه و مدینه گفت که نیروهای پلیس با وجود تعداد بالای خود به خوبی تربیت نشده و آموزش ندیده بودند و فاقد مهارت زبانی و ارتباطی با حجاج خارجی بودند، زواری که اکثریت حاضران در مراسم حج را تشکیل می دهند. عرفان العلوی، موسس بنیاد پژوهش های اسلامی در مکه گفت: «آن ها هیچ سر رشته ای از چگونگی تعامل با این مردم نداشتند، هیچ کنترلی بر جمعیت انبوه وجود نداشت». یک شاهد دیگر مصری به نام محمد حسن، ۳۹ ساله، این نگرانی را ابراز کرد که حادثه ای مشابه «ممکن است که بار دیگر رخ دهد». وی گفت: «شما تنها سربازانی را می بینید که در یک جا جمع شده و هیچ کاری نمی کنند». وی همچنین گفت زمانی که نیروهای امنیتی از وی خواستند تا «بیا

و هویت این جسد مصری را تشخیص بده» به خاطر ملیتش به او توهین شده است. حسن گفت: «چرا آن‌ها ما را به این گونه تحقیر می‌کنند. ما برای زیارت آمده‌ایم و هیچ تقاضایی نداریم». وی از نیروهای امنیتی خواست تا «راه‌ها را سازماندهی کنند» تا از حرکت آرام و نرم مردم اطمینان حاصل شود.

<http://tnews.ir/news/DA۲۱۴۸۹۴۷۰۳۷.html?sid=۷۴۸۳۲۹۱۰٪.d۸٪.b۴٪.d۸٪.av٪.d۹٪.۸۷٪.d۸٪.a-f-٪.d۸٪.av٪.d۹٪.۸۶-٪.d۸٪.b۹٪.db٪.۸c٪.d۹٪.۸۶٪.db٪.۸c٪.d۸٪.۸c-٪.d۹٪.۸۵٪.d۹٪.۸۲٪.d۸٪.av٪.d۹٪.۸۵٪.d۸٪.av٪.d۸٪.aa-٪.d۸٪.b۳٪.d۸٪.b۹٪.d۹٪.۸۸٪.d۸٪.af-٪.db٪.۸c-٪.d۸٪.b۱٪.d۸٪.av-٪.d۹٪.۸۵٪.d۹٪.۸۲٪.d۸٪.b۵٪.d۸٪.b۱-٪.d۹٪.۸۱٪.d۸٪.av٪.d۸٪.ac٪.d۸٪.b۹٪.d۹٪.۸۷-٪.d۹٪.۸۵٪.d۹٪.۸۶٪.d۸٪.av-٪.d۹٪.۸۵٪.db٪.۸c-٪.d۸٪.af-٪.d۸٪.av٪.d۹٪.۸۶٪.d۹٪.۸۶٪.d۸٪.af>

منا، کوهی از جنازه بود

زهرا چوپانکاره / «حادثه حج» که از روز پنجشنبه جای خود را در میان تیتراهای سایت‌های خبری در سراسر جهان باز کرد اشاره به فاجعه مرگ زایران خانه خدا در هنگام مراسم رمی جمرات دارد. تعداد بالای کشته‌شدگان در روز عید قربان و طی انجام اعمال مذهبی نگاه رسانه‌های بزرگ را به سمت عربستان چرخاند تا از دلایل این اتفاق بنویسند و البته به سراغ کسانی بروند که به عنوان شاهد عینی یا در حقیقت بازماندگان حادثه راوی بخشی از اتفاقات روز عید در منا بودند. شبکه‌های خبری و خبرگزاری‌ها خیلی سریع دست به کار شدند تا حادثه را از زبان حاجی‌ها به تصویر بکشند و بخشی از آنچه در ازدحام جمعیت گذشت و منجر به تراژدی عید قربان شد را روایت کنند.

«جسد روی جسد تلنبار شده. چند نفری هنوز تکان می‌خورند اما باقی بی‌جان شده‌اند. ماموران نجات در تقلا هستند تا کسانی که هنوز زنده‌اند را از میان اجساد بیرون بکشند.» این تصویری است که سی‌ان‌ان در ابتدای گزارشش در خصوص حادثه منا به خوانندگان می‌دهد. تصویری که بلافاصله با یک سوال دنبال می‌شود: دلیل این حادثه چه بود؟ ایتار الکتانی یکی از زایران به خبرنگار سی‌ان‌ان شرحی از شرایط دشوار آب و هوای منطقه و تاثیر آن بر زایران ارایه داده است: «من فقط دو ساعت برای عکس گرفتن بیرون بودم و همان دو ساعت زیر آفتاب کافی است که سرگیجه بگیرید و گیج شوید. با این وجود زایران همچنان به انجام مراسم مشغول بودند که آن اتفاق افتاد.» الکتانی صحنه مرگ دسته‌جمعی زایران را «مهیّب» توصیف کرده است: «به معنای واقعی کلمه کوهی از جنازه اینجاست، آدم‌ها به هم فشار می‌آوردند، هم را هل می‌دادند، وحشت کرده و جیغ می‌کشیدند... هوا گرم بود، یک نفر افتاد و بقیه زمین خوردند و زیر دست و پا ماندند.» این زن زایر که پس از

حادثه با برخی از مردان نجات یافته از حادثه صحبت کرده بود از زبان آنها نقل کرده است: «می گفتند، کسانی که به اندازه کافی قدرت نداشتند که در برابر فشار جمعیت طاقت بیاورند و زمین می خوردند، دیگر نمی توانستند زنده از جا برخیزند.» به گفته او جمعیت از جهات مختلف در مسیر، رفت و آمد داشتند، برخی داشتند به سمت محل رمی جمرات می رفتند و بعضی دیگر داشتند از مراسم باز می گشتند، ازدحام و درهم تنیدگی جمعیت سبب شد تا پس از فاجعه هم کار امدادسانی و ساماندهی به طول بینجامد. آخرین تصویری که او از حادثه به سی ان ان می گوید، فضای پس از حادثه است، زمانی که ماموران نجات تلاش می کردند تا به وضعیت سر و سامانی بدهند: «رفت و آمد آمبولانس ها و صدای آژیرها بیش از اندازه بود، تا ساعت ها صدای شان قطع نمی شد.»

فقط می خواستند نفس بکشند

نیویورک تایمز هم از جمله روزنامه های امریکایی بود که گزارش کاملی از حادثه منا نوشت و از زایرانی گفت که در خیابان های باریک منتهی به جمرات وحشتی دسته جمعی را تجربه کردند، حادثه ای که پس از آن «تنها آسفالت ماند با انبوهی از دمپایی های بدون صاحب، ویلچرهای چپ شده و کپه هایی از جنازه های پیچیده در لباس سفید احرام.» این روزنامه به نقل از آسوشیتدپرس صحنه آغاز حادثه را از زبان یک زایر مصری روایت می کند، کسی که شاهد گیر افتادن زایران در مخمصه بوده و با چشم خود تلاش شان را برای زنده ماندن دیده است. عبدالله لطفی، گفته است: «دیدم یک نفر افتاد روی یکی که روی ویلچر نشسته بود و چند نفر دیگر هم روی آنها افتادند. آدم ها از سر و کول هم بالا می رفتند فقط برای اینکه بتوانند نفس بکشند.»

سایت شبکه الجزیره هم در گزارشی از وقوع حادثه منا نوشت: «زایرانی که در صحنه بودند مقامات عربستان را مسوول حادثه می دانند.» در این گزارش آمده است اسحاق صالح، یکی از نجات یافتگان حادثه که از کنیا به حج آمده بود با چشمانی اشکبار به خبرنگار الجزیره در منا گفت: «من مقامات دولت عربستان را مسوول این حادثه می دانم چون نتوانستند وضعیت را کنترل کنند. من آنجا بودم و جان سالم به در بردم.»

یکی از شاهدان عینی حادثه روز پنجشنبه، خبرنگار آفریقایی تبار شبکه بی. بی. سی به زبان هوسایی است، کسی که همراه با گروهی از زایران از جمله خاله اش مشغول انجام مراسم بود. «چیمایا ایسوفو» پس از حادثه هنوز نتوانسته خاله و برخی دیگر از اعضای گروه شان را پیدا کند. این روایت این زن خبرنگار به عنوان یک شاهد عینی است: «زایران در مسیر رفتن برای انجام مراسم رمی جمره بودند و همزمان عده ای هم داشتند از سمت مقابل می آمدند. بعد ناگهان هرج و مرج شد و مردم زمین خوردند. برخی اهالی کشورهای نیجریه، نیجر، چاد و سنگال در میان سایر اقوام بودند. همه هم را لگد کوب می کردند و تلاش داشتند تا به محلی امن تر برسند و همین شد که بعضی ها زیر دست و پا کشته شدند.»

یک عده اسم خدا را فریاد می‌زدند، بعضی‌ها هم گریه می‌کردند، بعضی‌ها از جمله بچه‌ها و نوزادان. کسانی که روی زمین افتاده بودند تقاضای کمک می‌کردند اما هیچ‌کس نبود که دست‌شان را بگیرد. هر کسی باید حواسش به خودش می‌بود. گروه ما هم در این حادثه از هم جدا افتاد، خاله‌ام را گم کردم و در حال حاضر چند نفر از اعضای گروه مفقودالاثرا هستند.»

روزنامه گاردین چاپ انگلستان ضمن اشاره به اینکه برخی زایران حالا می‌ترسند در مراسم رمی جمرات شرکت کنند. نگاهی کرده است به جزییاتی از دلایل فاجعه از دید شاهدان عینی. گاردین از قول یک زایر ۴۵ ساله لیبیایی که توانسته است همراه با مادرش از مهلکه جان سالم به در برد نوشته: «از دحام جمعیت خیلی زیاد بود. پلیس تمامی ورودی‌ها به محل خیمه‌ها را بسته بود و فقط یک راه را باز گذاشته بود.» احمد ابوبکر که پس از حادثه برای انتقال اجساد و مجروحان با پلیس و نیروهای امداد عربستان همکاری کرده است، در توصیف حادثه گفته: «من اجساد مردگان را با چشمان خودم دیدم، شاهد جراحی و خفگی آدم‌ها بودم.» این زایر اهل لیبی پس از حادثه شاهد بی‌تجربگی نیروهای حاضر در محل به هنگام امدادسانی و ساماندهی وضعیت بوده است: «افسرانی که در صحنه حاضر بودند، کاملاً بی‌تجربه به نظر می‌رسیدند و گویا اصلاً جاده‌ها و اماکن آن دور و بر را هم درست نمی‌شناختند.»

احمد، زایر مصری خشمگین از حادثه با گرفتن انگشت ملامت به سوی مقامات عربستان به گاردین گفته: «اگر در ابتدای هر مسیری یک پلیس ایستاده بود و جمعیت را هدایت می‌کرد هیچ کدام از این اتفاقات رخ نمی‌داد.» شاهدان و بازماندگان حادثه مرگبار روز عید قربان با زبان‌های مختلف در رسانه‌های مختلف از تصاویری که دیده‌اند روایت‌هایی نقل می‌کنند تا تجربیات‌شان از آنچه در منا گذشت را به ثبت برسانند. هنوز هم تعداد زایرانی که جان خود را از دست داده‌اند، مجروحان و مفقودان حادثه در حال تغییر است. فریادها، اشک‌ها و فشار جمعیت در گرمای هوای مکه تصویری است که همراه با تغییر آمار و اعداد قربانیان از عید قربانی که به عزان نشست به جا مانده است.

نمایشی دردناک از مدیریت مرگ آفرین

تهران- ایرنا- روزنامه ایران در صفحه گزارش به بررسی فاجعه منا به نقل از روزنامه گاردین پرداخته است.

این گزارش که در روز چهارشنبه هشتم مهر ۱۳۹۴ هجری خورشیدی به قلم حمید حاجی پور انتشار یافته، می افزاید: راه باریک بود و ازدحام بیش از اندازه. یک میلیون حاجی در مسیر رمی جمرات لبیک می گفتند که آن اتفاق هولناک افتاد. جمعیت در چشم به هم زدنی سیل شد و لبیک ها ناتمام ماند.

روزنامه گاردین در تشریح این واقعه نوشت: «فاجعه حج امسال در عربستان سعودی بار دیگر پرسش «ایمنی جدی» در مناسک حج را پیش روی مقامات این کشور قرار داده است. این فاجعه جزو بدترین فاجعه هایی بود که در ۲۵ سال اخیر در حج و در طول مراسم رمی جمرات که نمادی از پرتاب سنگ به شیطان در منا است، در خارج از شهر مقدس مکه رخ داد. برخی از زائران می گویند از شلوغی و بی نظمی مراسم پرتاب سنگ به شیطان می ترسند. آنها از بی تجربگی پلیس و ضعف سازماندهی در مراسم رمی جمرات شکایت دارند و این در حالی است که وزیر بهداشت عربستان «خالد الفالح» انگشت اتهام را به سوی کشته ها نشانه گرفته و گفته است زائران در اثر بی انضباطی و عمل نکردن به دستورالعمل پلیس دچار حادثه شده اند اما شاهدان فاجعه منا با ادعاهای وزیر بهداشت عربستان مخالف هستند».

جالب اینکه رسانه ها و مقامات عربستانی و برخی رسانه های هوادارشان در منطقه درست زیر نگاه رسانه های بزرگ دنیا، شبکه های اجتماعی و بیش از همه خود زائرانی که درگیر فاجعه بودند، برای شانه خالی کردن از زیر بار مسئولیت به فرافکنی پرداختند. العربیه ابتدا ادعا کرد ۳۰۰ زائر ایرانی خلاف جهت جمعیت حرکت کرده و این حادثه را رقم زده اند. اما بلافاصله متوجه شدند که اثبات چنین ادعای بی پایه ای سخت است هرچند نمی توانستند از مقصر دانستن ایرانیان هم براحتی بگذرند.

بنابراین به شکلی مبهم از زبان مسئولان عربستان عنوان شد «در کل ایرانیان مقصر هستند.» بعد انگشت اتهام به سوی زائران آفریقایی نشانه رفت. شاید به این امید که هیچ نهاد و مرجعی نتواند از آنها دفاع کند.

تئوری بعدی رعایت نکردن قوانین انضباطی حج از سوی کلیه زائران می توانست باشد که با انتقاد تندی از سوی کشورهای اسلامی رو به رو شد و در نهایت وقتی که هیچ راهی نماند نظریه مشیت الهی به رسانه های عربی راه پیدا کرد.

روزنامه گاردین انگلیس در گزارش خود از فاجعه پنجشنبه هفته گذشته منا آورده است: «یکی از شاهدان عینی که عنوان می کند شانس برای زنده ماندن با او یار بوده می گوید: جمعیت زیاد بود. یکی از مقامات سعودی با تعداد بسیار زیادی پلیس و نیروی امنیتی وارد مراسم شد و مردم ناخواسته از این حرکت ترسیدند. جمعیت موج

برداشت و در آن مسیر باریک و مملو از حجاج خیلی ها زیر دست و پا ماندند. صحنه باورکردنی نبود. انگار سیل آمده و آدم ها برای زنده ماندن و رهایی خود از خفگی دست و پا می زدند.»

شاهد عینی حادثه منا برای گاردین توضیح می دهد: «بعد از این ماجرا نیروهای پلیس و ارتش که در صحنه بودند آنچنان که باید و شاید فعالیت چشمگیری نداشتند و امداد با تأخیر چند ساعته صورت گرفت. من با چشم خود دیدم که وقتی روی کسانی که احتمال داده می شد مرده اند، آب پاشیده شد برخی از آنها به هوش آمدند. بنابراین اگر امداد رسانی با سرعت انجام می شد حتماً از تعداد قربانیان حادثه کاسته می شد. تراکم و ازدحام بسیار زیادی در رمی جمرات حاکم بود. پلیس تمام ورودی و خروجی های منطقه را بسته بود و هر بار تنها به یک گروه کوچک اجازه شرکت در مراسم داده می شد.»

«احمد ابوبکر» که اهل لیبی و ۴۵ ساله است به روزنامه گاردین گفته همراه با مادرش خود را از معرکه نجات داده است. او می گوید: من اجساد، مجروحان و کسانی را که در حال خفگی بودند در مقابل چشمانم دیدم. ما قربانیان را به کمک پلیس های جوان که اغلب بی تجربه بودند از مهلکه دور کردیم. مأموران پلیس هیچ سازماندهی و تجربه ای برای آنچه در حال وقوع بود نداشتند. آنها حتی نمی دانستند جاده ها و مکان های ایمن در اطراف رمی جمرات کجاست.» گاردین می نویسد احمد ابوبکر در حالی این روایت را برای ما بازگو می کرد که تمام شاهدان عینی در اطرافش با سر حرف های او را تأیید می کردند.

در واکنش به بی تدبیری و بی نظمی سعودی ها در پیشگیری و مدیریت این حادثه ناگوار، وزارت کشور عربستان ادعا کرد ۱۰۰ هزار پلیس را برای حفظ ایمنی حج و مدیریت ترافیک و جمعیت، مأمور کرده است و برای استراحت زائران در منا نیز اردوگاهی از چادرهای نسوز برپا کرده که گنجایش ۲ میلیون نفر را داشته است.

در مقابل این ادعا عرفان علوی از بنیانگذاران بنیاد تحقیقات میراث اسلامی مکه به یک رسانه بین المللی با صراحت گفته است که با وجود تعداد انبوهی از مأموران پلیس، هیچ یک از آنها برای برقراری ارتباط با زائران بدرستی آموزش ندیده بودند و اکثرشان حتی فاقد مهارت های کلامی بودند.

یک شاهد ۳۹ ساله مصری به نام «محمد حسن» نیز با ابراز نگرانی از تکرار دوباره چنین حادثه ای می گوید: «در این مراسم شما می توانید سربازان زیادی را ببینید که در یک مکان جمع شده اند و هیچ کاری نمی کنند.»

او همچنین ادعا کرد زمانی که از مردان امنیتی خواست تا جسد یک مصری را شناسایی کنند، به دلیل مصری بودن به او توهین کرده اند. هر ساله عده زیادی از جوانان جویای کار مصری راهی عربستان می شوند که همواره از تحقیر و توهین پلیس و مسئولان عربستانی شکایت دارند.

محمد حسن می گوید: «چرا آنها ما را تحقیر می کنند؟ ما به عنوان زائر به عربستان آمده ایم و هیچ درخواستی

نداریم. نیروهای امنیتی با عصبانیت جاده ها و خیابان ها را سازماندهی می کنند. شاهدان تأکید می کنند، حتی قبل از تراژدی رمی جمرات در روز پنجشنبه، زائران از نبود سازماندهی در مسیر مناسکایت کرده بودند.»

فاجعه روز پنجشنبه آن سوی پل های پنجگانه جمرات رخ داد؛ مجموعه پل هایی که در دهه های گذشته با هزینه های بیش از یک میلیارد دلار ساخته شده است. پل جمرات تقریباً یک کیلومتر طول دارد و اجازه می دهد تا ۳۰۰ هزار زائر یک ساعت برای انجام مراسم روی آن در برابر دیوار بایستند و سنگریزه پرتاب کنند.

سخنگوی وزارت کشور عربستان «منصور التركي» در این باره گفته است: «حادثه در تقاطع دو خیابان و در جایی اتفاق افتاد که تعداد زیادی از زائران به صورت همزمان در حال حرکت بودند. گرما و خستگی موجب شد تعداد زیادی قربانی شوند.»

یکی از زائران مصری به نام احمد که نخواست نام خانوادگی اش در گفت و گو با گاردین فاش شود، می گوید: «زائران هیچ تقصیری نداشتند. عربستان سعودی هزینه های زیادی را در حج صرف می کند اما هیچ گونه سازماندهی ندارد. آنها می توانند یک مسیر را برای رفت و یک مسیر را برای بازگشت اختصاص دهند. اگر تنها یک مأمور پلیس ابتدای جاده ایستاده بود و زائران را سازماندهی می کرد هیچ یک از این اتفاق ها نمی افتاد.»

گاردین در پایان گزارش خود نوشت: مراسم رمی جمرات روزهای جمعه و شنبه نیز ادامه پیدا کرد اما زائران بسیاری نگران تکرار تراژدی مرگ و میر پنجشنبه بودند.

همچنین رسانه های ایتالیایی فاجعه منا را ناشی از بی تدبیری دولت سعودی ارزیابی کردند. تمام بخش های خبری رادیو و تلویزیون دولتی و خصوصی ایتالیا در نخستین روز فاجعه با نشان دادن صحنه هایی از کشته شدن صدها زائر حج در منا، بروز این حادثه را نتیجه بی مسئولیتی سعودی ها دانستند.

دو نفر از نجات یافتگان فاجعه منا در گفت و گو با خبرگزاری آسوشیتدپرس، عنوان کردند که حادثه زمانی رخ داد که دو موج پرجمعیت حجاج در محل حادثه از روبه رو با یکدیگر با هم برخورد کردند. عده ای قصد ورود به محل رمی جمرات را داشتند و عده ای قصد خروج از این محل را که با یکدیگر برخورد کردند.

عبدالله لطفی، حاجی ۴۰ ساله مصری، درباره این حادثه به آسوشیتدپرس گفته است: «من دیدم که عده ای با برخورد با کسانی که روی ویلچر بودند به زمین افتادند و پشت سر آنها عده بیشتری زمین خوردند. حجاج در این شرایط از روی هم بالا می رفتند تا بتوانند نفس بکشند.»

وضعیت شبیه به موج بود، لحظه ای به جلو می رفتیم و لحظه ای دیگر بی اختیار به عقب رانده می شدیم. برخورد دو گروه از حجاج هرگز نباید روی می داد و در این زمینه هیچ آمادگی در میان مسئولان سعودی حاضر در صحنه وجود نداشت.»

اسماعیل حمبا، حاجی ۵۸ ساله نیجریه ای نیز در توصیف زمین خوردن افراد و لگدکوب شدن آنها به این خبرگزاری می گوید: «این صحنه واقعاً ترسناک بود».

همچنین روزنامه دیلی تلگراف انگلستان بلافاصله پس از فاجعه در گزارشی فاش کرد: مقامات سعودی با استفاده از سیستم پیچیده آماری رایانه ای می توانستند مانع بروز حادثه مرگبار در منطقه شوند.

این روزنامه نوشت: درحالی که متخصصان ایمنی می گویند هنوز خیلی زود است که بتوان دلایل حادثه روز پنجشنبه را مشخص ساخت، اما این حادثه احتمالاً سؤالاتی را در مورد نحوه مدیریت جمعیت عظیم مسلمانان که هر ساله برای برگزاری مراسم حج به عربستان سعودی می آیند، ایجاد خواهد کرد. این حادثه مرگبار در خیابان شماره ۲۰۴ که یکی از دو محل اصلی ورودی از منا به طرف جمرات است، رخ داده است.

حادثه هولناک منا بار دیگر نشان داد پول و میزان ثروت یک کشور هیچ ارتباطی به شایستگی و توسعه فکری، مدیریتی و در یک کلمه توسعه انسانی ندارد. فاجعه عربستان نمایی بی نقص از بی تدبیری و عقب ماندگی بود.

*منبع: روزنامه ایران

۱۱ نکته مهم درباره فاجعه منا

فاجعه غم انگیز منا در حالی همچنان در کانون توجه قرار دارد که هر روز ابعاد تازه تری از آن نمایان می شود.

۱ - همه شاهدان عینی، بدون استثنا می گویند که مسیر حجاج توسط نیروهای امنیتی بسته شد. بدین گونه که انتهای مسیر را بستند و ابتدای مسیر را باز گذاشتند و حجاج را بدان مسیر هدایت کردند. بدین ترتیب صدها هزار نفر که به واسطه انبوه جمعیت، چند قدم جلو ترشان را نمی دیدند - چه رسد به اینکه انتهای مسیر را ببینند - غافل از این انسداد، وارد تله شدند و یکی از وحشتناک ترین و مرگبارترین ازدحام ها شکل گرفت.

سعودی ها، تا کنون پاسخ این سؤال ساده که "چرا مسیر را بستند؟" نداده اند. تصاویر عبور کاروان خودروهایی شاهزاده عربستانی که در فضای مجازی دست به دست شد و علت انسداد مسیر اعلام گردید نیز متعلق به سال های قبل بوده است و لذا، علت ماجرا، عبور این خودروها نبوده است.

هر چه غیر عمدی باشد، بستن مسیر و استقرار نیروهای امنیتی برای جلوگیری از خروج حجاج از محاصره، کاری کاملاً تعمدی است و کسی نمی تواند بگوید راه را به طور غیر عمدی بستیم و به طور غیر عمدی مانع حرکت حجاج شدیم!

۲ - نه تنها راه را بستند، بلکه بعد از ایجاد تراکم انسانی و آغاز ماجرا که به اولین مرگ ها انجامید نیز، راه را نگشودند. یک شاهد عینی می گفت که در نقطه انسداد، کامیونی مملو از نظامیان سعودی مستقر بود و حجاج جرأت نکردند با هجوم به آنها، راه را باز کنند. البته هیچ کدام از حاجیان در آن دقایق نمی دانست که واقعاً چه فاجعه ای در انتظارشان است.

۳ - ابتدا گمان می رفت با مسدود شدن مسیر، عده ای در همان دقایق اولیه کشته یا مجروح شده اند و سپس با ورود نیروهای امدادی و امنیتی، بحران مهار شده است. اما شاهدان عینی که توانسته اند از آن قتلگاه جان سالم به در ببرند، همگی می گویند که از لحظه وقوع حادثه تا حدود سه ساعت بعد از آن، جمعیت روی هم ریخته شده بود و کسی به دادشان نرسیده است. اکثر کسانی که در آن حادثه جان خود را از دست دادند، در فاصله ساعت ۸:۴۵ تا ساعت ۱۲ که اولین گروه نیروهای امدادی از راه رسیدند، دچار مرگ تدریجی شدند.

حجاج که برای رسیدن به آن نقطه حدود ۸ کیلومتر پیاده روی کرده بودند، بعد از گیر افتادن در ازدحام انسانی، دیگر توانی برای حرکت و فرار نداشتند.

یکی از آنها که توانسته است سه ساعت دوام بیاورد چنین می گوید: حداکثر توانی که داشتم این بود که بتوانم نفس بکشم و حتی نمی توانستم دست و پاهایم را تکان بدهم. آدم ها تا ۵ - ۴ لایه روی هم ریخته شده بودند. در کنار من، یک حاجی دیگر افتاده بود و هنوز زنده بود. ساعتی بعد با صدای ضعیفی به من گفت: آیا آسمان دارد سیاه می شود؟

به آسمان نگاه کردم. آسمان سیاه نمی شد، او در حال مرگ بود و لحظاتی بعد از دنیا رفت. کمی بعد، من هم احساس کردم آسمان دارد سیاه می شود... بعد از مدتی و در حالی که در آستانه مرگ بودم، نجاتم دادند.

۴ - در آن سه ساعت، حتی به قربانیانی که در هوای ۴۵ الی ۵۰ درجه صحرای منا، روی هم انباشته شده و از تشنگی ضعف کرده بودند، آب هم نرساندند.

یکی دیگر از حجاج که ساعت ها زیر آفتاب افتاده بود در این باره می گوید: از فشار و تشنگی در حال مرگ بودیم. برخی حجاج آفریقایی که در آن سوی نرده های مسیر چادر داشتند، از روی نرده ها برایمان آب معدنی پرتاب می کردند و همین آب ها، جان خیلی ها را نجات داد. بدون آب حتی نفس کشیدن هم برایمان سخت بود. یکی از همان حجاج آفریقایی، شیلنگ کولر خیمه را باز و از پشت نرده ها، ما را آبیاری کرد؛ کارش نجات بخش بود چون کمی جان گرفتیم.

یک پزشک ایرانی که آن روز در منا بود چنین می گوید: اگر در آن شرایط که به علت حرارت هوا، تعریق، پیاده روی طولانی، استرس و ... آب بدن افراد از دست رفته بود، فقط آب می رساندند، بسیاری از قربانیان، حتماً زنده می ماندند.

۵ - در اطراف محلی که حاجیان روی هم تلنبار شده و در حال مرگ بودند، نرده های آهنی قرار داشت و آن سوی نرده ها نیز خیمه های برخی کشورها. با این حال، حاجیان آن سوی نرده ها، حداکثر کاری که کردند، پرتاب بطری های آب معدنی و آب پاشی بود.

این سؤال پیش می‌آید که آیا آنها نمی‌توانستند برای نجات حجاج این سوی نرده‌ها، کار دیگری جز رساندن آب - مثلاً کندن نرده‌ها - انجام دهند؟

جواب این سؤال‌ها مشخص نیست؛ آیا اساساً امکان کمک نبود؟ آیا امکان کمک بود و کوتاهی کردند؟ آیا مانعی برای کمک ایجاد شده بود؟ این‌ها سؤالات مهمی هستند و اگر جواب این باشد که می‌توانستند کمک کنند و نکردند، آنگاه باید به حال جهان اسلام و مسلمانان منفع‌آن، تأسف بسیار خورد.

۶ - نه تنها نیروهای امدادی سعودی با تأخیر فراوان به محل رسیدند، بلکه به نیروهای امدادی کشورهای حاضر در منا هم اجازه ندادند.

یک راننده ایرانی آمبولانس می‌گوید که به سرعت راهی محل حادثه شدیم ولی نیروهای امنیتی مانع شدند. گویا می‌خواستند با محاصره منطقه، ابعاد فاجعه را پنهان کنند.

با این حال، تعدادی از نیروهای امدادی ایران و سایر کشورها توانستند به محل فاجعه برسند و عملیات نجات را با امکانات و تعداد محدودشان آغاز کنند.

این که چرا نیروهای امدادی و پزشکی عربستان با این همه تأخیر رسیدند، جای تأمل و شگفتی دارد چرا که روز عید قربان، مهم‌ترین محل در عربستان همان مناسبت که بزرگ‌ترین تجمع انسانی جهان را در خود جای داده است و طبیعتاً باید همه امکانات پزشکی و امدادی مکه و حتی شهرهای اطراف، متوجه‌نا باشد به ویژه آن که قبلاً نیز در آنجا حوادث ناشی از تراکم انسانی رخ داده بود.

۷ - بعد از رسیدن نیروهای امدادی عربستان، تلاش جدی برای تفکیک کشته‌ها و مجروحانی که عمدتاً بیهوش شده بودند، صورت نگرفت و بسیاری از مجروحان که زنده ولی بیهوش بودند، در میان کشته‌شدگان از محل حادثه منتقل شدند.

یکی از مجروحان می‌گوید: بعد از چند ساعت که با بدن‌های برهنه زیر آفتاب شدید صحرا بودیم، نیروهای امنیتی وارد شدند و به هوای این که ما مرده‌ایم، با چکمه از روی ما رد می‌شدند.

۸ - سعودی‌ها مدعی‌اند کمتر از ۸۰۰ نفر در این ماجرا کشته شده‌اند. البته روز سه‌شنبه، برای ساعاتی خبر

رسمی سایت وزارت بهداشت عربستان حاکی از مرگ ۴۱۷۳ نفر بود که سپس آن را از روی سایت شان برداشتند!

با این حال، هنوز بعد از گذشت یک هفته از آن حادثه، کشته شدگان کشورها به طور کامل مشخص نشده اند. اگر واقعاً کشته شده ها زیر ۸۰۰ نفر بودند، می شد ظرف مدت ۲۴ ساعت - و در شرایط بحرانی ۴۸ ساعت - تکلیف این تعداد را مشخص کرد نه این که بعد از روزهای متمادی، هنوز تکلیف اجساد معلوم نباشد. آیا شناسایی ۸۰۰ جنازه که بسیاری شان کارت شناسایی بر گردن دارند و مسولان همه کاروان ها نیز دنبالشان هستند، این قدر زمان بر است؟

گزارش ها نشان می دهند که علاوه بر اجساد موجود در سردخانه ها، جسد های زیادی که شمارشان معلوم نیست در بیش از ۲۰ کانتینر یخچال دار نگهداری می شوند.

مسئول یکی از کاروان های ایرانی که برای شناسایی اجساد ایرانی ها سردخانه ها را می گردد چنین می گوید: کنار سردخانه ها، ال سی دی های بزرگی زده اند و عکس اجساد را با کدی در کنارشان پخش می کنند تا مسولان کاروان های کشورهای مختلف، قربانیان را شناسایی کنند. از صبح تا الان (ظهر دیروز)، هزار و ۱۰۷ عکس را پخش کرده اند ولی هنوز نتوانسته ام گمشده های کاروان خودمان را در میان این هزار و ۱۰۷ نفر بیایم.

انتشار خبر کشته شدن ۴۱۷۳ نفر در منا در سایت رسمی وزارت بهداشت عربستان و حذف خبر از روی سایت و تکذیب آن، نشان از ابعاد فاجعه و ناهانگی شدید سعودی ها دارد. کاملاً مشخص است که به سبک و سیاق جهان سومی ها، سعی در کوچک جلوه دادن ابعاد حادثه دارند.

۹ - در حین حادثه منا، اولین چیزی که مجروحان از دست دادند، تلفن های همراهشان بود. آنها بعد از انتقال به بیمارستان های سعودی، خواستار تماس با خانواده ها و کاروان هایشان بودند تا خبر زنده بودنشان را بدهند. با این حال، سعودی ها، نه تنها اقدام به آمار گیری از مجروحان و اطلاع رسانی به کاروان ها نکردند، بلکه حتی از دادن یک گوشی به مدت یک دقیقه به آنها نیز خودداری کردند.

بنابراین، مسؤولان کاروان‌ها مجبور شدند مانند عصر ماقبل ارتباطات، بیمارستان‌ها را تخت به تخت جست و جو کنند. به همین دلیل است که تا یک هفته بعد از ماجرا، هر روز تعدادی زخمی در بیمارستان‌ها پیدا می‌شوند!

۱۰ - بعد از این ماجرا، سعودی‌ها نه تنها فعالیت‌های خبرنگاران خارجی را بسیار محدود کردند، بلکه با زائرانی که در حال عکسبرداری یا تصویربرداری با موبایل بودند برخورد و موبایل‌شان را ضبط می‌کردند. شبکه‌های تلویزیونی عربستان نیز در روز حادثه، خبرهای عادی پخش می‌کردند و تنها اشاره‌ای گذرا به ماجرا داشتند که طی آن، مسؤولان عربستانی می‌گفتند که همه چیز در کنترل است و جای نگرانی نیست و
به نظر می‌رسد سعودی‌ها فکر می‌کنند می‌توانند در عصر ارتباطات، فاجعه‌ای بدین عظمت که در برابر چشم افرادی از دهها کشور جهان رخ داده را کتمان کنند.

۱۱ - سعودی‌ها حتی در نگهداری اجساد هم نهایت بی‌لیاقتی را از خود نشان داده‌اند. افرادی که برای شناسایی پیکرهای جان‌باختگان به سردخانه‌ها رفته‌اند می‌گویند به دلیل دمای نامناسب سردخانه‌ها و سرمایش اندک آنها، اجساد وضعیت نامناسبی دارند و از کانتینرها هم خونابه جاری است.
این در حالی است که با تنظیم دمای سردخانه، می‌توان اجساد را تا مدت‌های طولانی سالم نگه داشت.

... و همه این‌ها در حالی است که مسؤولان سعودی، کوچکترین مسؤولیتی را بر عهده نمی‌گیرند تا مشخص شود یکی از جنایتکارترین و بی‌کفایت‌ترین حکومت‌های جهان را دارند.

حاجیان الجزایری: بی برنامگی عربستانی ها عامل فاجعه منا بود

الجزیره-ایرنا- حاجیان الجزایری که سه شنبه به وطن خود بازگشتند اعلام کردند: نوع سازماندهی و بی برنامگی عربستانی ها عامل این فاجعه و برخورد حجاج با هم شد و در نهایت این فاجعه رقم خورد.

به گزارش ایرنا، حاجیان الجزایری تصریح کردند: صحنه های وحشتناکی در مکه مکره دیدیم زیرا با توجه به نزدیک بودن اردوگاه هیئت حج الجزایر به فاجعه منا، ما مشاهده کردیم ماموران سعودی اجساد را با لودر جابجا می کنند.

یکی از حاجیان الجزایری گفت: چیزی که برایم بسیار دردناک بود این که اجساد قربانیان تا اواخر آن روز همچنان بر روی هم انباشته بود سپس لودرها مشاهده شد که اجساد را منتقل می کرد. وزارت خارجه الجزایر سه شنبه شب در بیانیه ای اعلام کرد تاکنون ۱۱ حاجی الجزایری جان خود را از دست داده اند و با توجه به اینکه شماری از حجاج نیز مفقود هستند، احتمالاً شمار کشته ها افزایش می یابد. عبدالقادر قاسمی الحسنی سرکنسول الجزایر در جده اعلام کرد کارت تشخیص هویت قربانیان و جستجوی مفقودان بسیار پیچیده است و مقام های الجزایری با مشکلات زیادی برای به دست آوردن اطلاعات، اماکن نگهداری اجساد و بیمارستان هایی که مجروحان در آنها بستری شده اند، مواجه اند. وی خاطر نشان کرد: فقط با بازگشت حجاج می توان گفت چند نفر مفقود و کشته شده اند و مقام های عربستانی نیز تاکنون نتایج تشخیص هویت قربانیان را اعلام نکرده اند.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۷۳۶۳۶>

«راشد الراشد» در گفت و گو با تسنیم تشریح کرد

۳ دلیل بر جنایت آمیز بودن فاجعه منا

عضو شورای مرکزی جمعیت عمل اسلامی بحرین تاکید کرد که به دلایل متعددی می توان گفت فاجعه منا جنایت آمیز بوده است.

دکتر «راشد الراشد» عضو شورای مرکزی جمعیت عمل اسلامی بحرین و یکی از برجسته ترین معارضان این کشور در گفتگو با خبرنگار گروه بین الملل [خبرگزاری تسنیم](#) ضمن ابراز تاسف شدید از وقوع فاجعه منا و

تسلیمت به ملت ایران به بررسی ابعاد این حادثه پرداخت و گفت: تمام واکنش های آل سعود به حادثه منا نشان دهنده جنایت آمیز بودن این حادثه است.

سه دلیل اصلی جنایت آمیز بودن فاجعه منا

وی که بروز حادثه منا را اقدامی عمدی می داند برای اثبات سخنان خود به سه مورد اشاره کرد که عبارتند از: اول اینکه سعودی ها نام و پیکر حجاج مفقود شده را مخفی نگاه می دارند و این امر بسیار تعجب برانگیز است.

دوم اینکه سعودی ها به هیچ گروهی اجازه دسترسی به تصاویر دوربین های موجود در منا و مکه مکرمه که تمام فعالیت های حجاج را زیر نظر دارند نمی دهد. این مسئله تنها ابهام برانگیز نیست بلکه مدرکی برای اثبات تلاش سعودی ها برای مخفی کردن حقیقت است که این خود نیز جنایتی دیگر است.

سومین مسئله جلوگیری از دسترسی جمهوری اسلامی ایران که بیشترین تعداد حجاج خود را از دست داده، به پیکر جان باختگان است که این مورد نیز به روشنی گویای وجود برخی مسائل پشت پرده است.

وی ادامه داد، ما نگرانیم که مقامات سعودی این فاجعه را با متهم کردن چند نفر از مسئولان جزء و میدانی برپایی مراسم حج، بر این فاجعه سرپوش بگذارند.

رژیم سعودی باید محاکمه شود

دکتر راشد الرashed تاکید کرد: رژیم سعودی را باید در خصوص حوادث روی داده محاکمه کرده و مورد بازخواست قرار داد، امسال تنها در بازه زمانی کوتاه حج ۴ حادثه مرگبار برای حجاج به وقوع پیوسته است.

وی گفت: با وجود روی دادن تمام این حوادث هیچ اقدامی برای تحقیق در خصوص آنها و پی بردن به حقیقت صورت نگرفته است، این امر نیز نشان دهنده دست داشتن عربستان در حوادث خونین حج امسال است.

خواهان تشکیل کمیته حقیقت یاب هستیم

عضو شورای مرکزی جمعیت عمل اسلامی بحرین در بخش دیگری از سخنان خود گفت: خواهان تشکیل یک کمیته حقیقت یاب بین المللی برای رسیدن به حقیقت ماجرا و محاکمه آل سعود هستیم، نباید تنها به محاکمه چند مسئول نظامی و یا سرباز سعودی که تنها مجری دستورات بوده اند، اکتفا کرد.

اداره مناسک حج توسط آل سعود فاجعه بزرگی است

وی با اشاره به سابقه بسیار نامناسب سعودی های در اداره مناسک حج گفت: با بررسی مناسک حج طی سالهای گذشته می بینیم که هر چند سال یک بار حوادث خونباری روی داده که صدها نفر از حجاج در آن قربانی شده اند، امروزه حج خانه خدا با خطرات فراوانی روبرو شده و محل ناامنی برای ادای یکی از مهمترین مناسک مسلمانان شده. در این شرایط ادامه یافتن اداره مناسک حج توسط آل سعود خود فاجعه بزرگی است.

مدیریت حج باید به یک طرف مستقل واگذار شود

دکتر راشد الراشد تنها راه پایان دادن به اینگونه حوادث تلخ را گرفتن آل سعود از مدیریت مناسک حج دانسته و در این خصوص گفت: پایان دادن به سریال حوادث تلخ مناسک حج مستلزم ایجاد راه حل ریشه های و برکناری آل سعود از مدیریت مراسم حج و سپردن آن به یک طرف مستقل است.

<http://www.tasnimnews.com/Home/Single/۸۷۴۵۳۹>

یک شاهد عینی فاجعه منا در گفت و گو با تسنیم:

نیمی از مجروحانی که جان دادند فقط نیازمند کمی آب بودند

یکی از شاهدان فاجعه منا با اشاره به اینکه حدود ۵۰ درصد مجروحانی که شهید شدند، فقط نیازمند کمی آب بودند تا از مرگ رهایی پیدا کنند، گفت: سعودی ها با پوتین هایشان روی اجساد زائران مظلوم راه می رفتند.

مجید سلطانی در گفت و گو با [خبرگزاری تسنیم](#) درباره فاجعه منا اظهار داشت: خیابانی که فاجعه منا در آن رخ داد حدود ۸۰۰ متر طول داشت که امدادگران سعودی به راحتی می توانستند به کمک آسیب دیدگان برسند اما مدت ها روی کامیون هایشان ایستاده بودند و نظاره گر جان باختن زائران بودند حتی بارها، هلی کوپتر سعودی ها

از بالای سر مجروحان عبور کرد ولی سرانجام بعد از ۳ ساعت هم که امدادگران سعودی به محل وقوع فاجعه آمدند ابتدا شروع به جمع آوری اجساد کردند و منتظر بودند که زائران بمیرند و بعد اجساد را جمع آوری کنند. وی با تأکید بر تعمدی بودن فاجعه منا تصریح کرد: اگر کمک زائران به همدیگر نبود، تمامی آنها جان خود را از دست می دادند و حدود ۵۰ درصد مجروحانی که شهید شدند، فقط نیازمند کمی آب بودند تا از مرگ رهایی پیدا کنند.

این شاهد عینی فاجعه منا که تازه از سفر حج بازگشته است، عنوان: بعد از آنکه توانستم خود را از میان مجروحان نجات دهم با چند تن از امدادگران ایرانی شروع به کمک به سایر زائران کردیم؛ بنده با چشمان خود دیدم که سعودی‌ها با پوتین‌هایشان روی اجساد زائران مظلوم راه می‌رفتند.

سلطانی که از فاصله نزدیک ۵ متری شاهد افتادن جرثقیل در خانه خدا نیز بوده است، اظهار داشت: خواست خدا بود که من در آن حادثه نیز جان سالم به در بردم و در هنگام افتادن جرثقیل برای بازگرداندن قرآنی که خوانده بودم از محل حادثه فاصله گرفته بودم.

وی تصریح کرد: از فردای روز فاجعه منا رفتار سعودی‌ها برای جلب رضایت افکار عمومی تغییر کرد در صورتیکه کاملاً برخوردهای آنها با زائران در روز فاجعه توهین آمیز بود.

این زائر خانه خدا که با کاروانی از تهران عازم سفر معنوی حج شده بود، خاطر نشان کرد: رفتار دولت سعودی به گونه‌ای است که آمار کشته‌شدگان کم جلوه داده شود.

انتهای پیام/

<http://www.tasnimnews.com/Home/Single/۸۷۵۶۵۰>

یک شاهد عینی فاجعه منا در گفت‌وگو با تسنیم:

سعودی‌ها به مجروحان غیرایرانی حادثه منا کمک بیشتری می‌کردند

یک شاهد فاجعه منا با اشاره به تبعیض قائل شدن سعودی‌ها در کمک‌رسانی به مجروحان حادثه منا گفت: در بیمارستان "الجسر" احساس می‌کردم آنها از روی قیافه افراد و گردنبندهای آنان به هر کس که غیرایرانی بود، کمک بیشتری می‌کردند.

غسام عالی در گفت‌وگو با خبرنگار اجتماعی [خبرگزاری تسنیم](#) درباره حادثه منا اظهار داشت: در روز حادثه، پس از انجام رمی جمرات و بازگشت به خیمه‌ها، حدود ساعت ۱۱ از فاجعه منا مطلع شدیم.

وی افزود: با شنیدن این خبر و با توجه به تجربه حضور چندین ساله در مراسم حج و آشنایی کامل با بیشتر مسیرهای منا، دوباره به سمت نزدیکترین بیمارستان بین مکه و منا یعنی "الجسر" حرکت کردم.

این شاهد عینی با اشاره به ممانعت سعودی‌ها از امدادرسانی تیم پزشکی ایران عنوان کرد: وقتی به بیمارستان الجسر رسیدم، بسیاری از آمبولانس‌ها و پزشکان ایران پشت در بیمارستان حضور داشتند ولی به آنها اجازه ورود نمی‌دادند.

وی درباره مشاهدات خود در بیمارستان الجسر تصریح کرد: از آنجا که به زبان عربی کاملاً مسلط بودم، توانستم با تلاش بسیار وارد بیمارستان شوم ولی دیدن این تعداد جنازه که همینطور روی زمین رها شده بودند و کسی به آنها توجه نمی‌کرد، بسیار دردآور بود.

عالی درباره تلاش خود برای کمک به مجروحان حادثه گفت: خودم به تنهایی چهار نفر را از مرگ نجات دادم ولی نیروهای امنیتی سعودی، طاقت نیاوردند و مرا که هم به مجروحان کمک می‌کردم و هم فیلم این فاجعه را ثبت می‌کردم، از بیمارستان اخراج کردند.

وی با اشاره به تبعیض قائل شدن سعودی‌ها در کمک‌رسانی به مجروحان حادثه منا متذکر شد: احساس می‌کردم آنها از روی قیافه افراد و گردنبندهای آنان به هر کس که غیرایرانی بود، کمک بیشتری می‌کردند و داد و فریادهای من برای کمک بیشتر اثری نداشت.

<http://www.tasnimnews.com/Home/Single/۸۷۵۶۰۸>

یک شاهد عینی فاجعه منا در گفت‌وگو با تسنیم:

سعودی‌ها مرده و زنده را داخل کانتینر می‌انداختند

عضو هیئت علمی مرکز جهانی علوم اسلامی و یکی از شاهدان عینی فاجعه منا گفت: سعودی‌ها مرده و زنده را داخل کانتینر می‌انداختند و پس از گذشت ۳ روز در کانتینرها را باز کردند.

حجت‌الاسلام مهدی احدی در گفت‌وگو با [خبرگزاری تسنیم](#) درباره فاجعه منا اظهار داشت: فضای معنوی حج امسال بعد از فاجعه منا به فضای رعب و وحشت تبدیل شد و با هر اتفاقی که رخ می‌دهد موجی از ترس بین زائران ایجاد می‌شود.

دبیر اساتید حوزه علمیه قم که از نزدیک شاهد فاجعه منا بوده است، خاطر نشان کرد: بی‌تردید فاجعه منا بر اثر بی‌کفایتی آل سعود رخ داده است، در هنگام حادثه منا، تمام راه‌های خروجی و حتی چادرهای مربوط به حاجیان مصری – که در اطراف خیابان وقوع حادثه واقع شده بود – بسته شده و زائران خانه خدا هیچ راه‌گریزی نداشتند.

وی افزود: بنده شاهد عبور فرزند پادشاه عربستان به همراه ۴۰۰ نفر و حدود ۴۰ دستگاه ماشین بوم و به دلیل عبور وی، تمام خیابان‌های منتهی به رمی جمرات بسته شده بود و ۵ کاروان از زائران ایرانی مجبور شدند همراه با زائران سایر کشورها در ازدحام و انبوهی از جمعیت در یک خیابان قرار گیرند و متأسفانه اکثر زائران ایرانی را نیز افراد مسن تشکیل می‌دادند.

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی (ص) العالمیه تصریح کرد: فضای حادثه به گونه‌ای بود که نمی‌توانستیم زائری را نجات دهیم و به زحمت تعادل خودمان را حفظ می‌کردیم و حتی یک امدادگر سعودی نیز در آن لحظات به یاری زائران نمی‌شتافت.

وی به عدم امدادسانی به موقع سعودی‌ها اشاره داشت و تصریح کرد: بعد از این حادثه، حدود ۴ ساعت منتظر امدادسانی سعودی‌ها بودیم و هنگامی که سعودی‌ها کانتینرها را برای جمع‌آوری اجساد به محل حادثه آوردند متأسفانه با رفتار بسیار زنده‌ای، مرده و زنده را داخل کانتینر می‌انداختند و پس از گذشت ۳ روز در کانتینرها را باز کردند که اگر زائری هم در آن میان زنده بود، متأسفانه بر اثر بی‌تدبیری سعودی‌ها در این سه روز جان خود را در نهایت مظلومیت از دست داده است.

<http://www.tasnimnews.com/Home/Single/۸۷۵۵۶۴>

حجاج الجزائری: به ما لگد می زدند و می گفتند بمیر!

شهیدخبر(شهیدنیز): یکی از حجاج الجزائری سوء مدیریت نیروهای امنیتی عربستان سعودی را علت وقوع فاجعه منا دانست.

شماری از حجاج الجزائری در مصاحبه با خبرنگار شبکه الشروق الجزایر مشاهدات خود را درباره فاجعه منا بیان کردند .

یکی از حجاج الجزائری گفت ما قبل از وقوع حادثه منا رمی جمرات را انجام دادیم. رفت و آمد حجاج عادی بود. ما در مسیر برگشت به محل اقامت بودیم دیدیم که شمار بسیار زیادی از حجاج از روبه روی ما در حال برگشت هستند. دو گروه با هم برخورد کردند .

وی افزود: حجاج در جان دادن بودن اما هیچ کس نمی توانست برای آنها هیچ کاری انجام دهد. من خوشبختانه به علت قامت بلندم توانستم بالاتر از بقیه قرار بگیرم و راحت نفس بکشم. ما در میان فشار دو طرف قرار گرفتیم. اما آنهایی که زیر دست و پا قرار گرفتند همگی جان خود را از دست دادند. در حقیقت من در آخرین لحظه از مرگ نجات یافتم .

یکی دیگر از حجاج الجزائری به نام منذر حسناوی گفت: علت واقعه برخورد حجاج در منا سوء مدیریت نیروهای امنیتی عربستان و بی نظمی حجاج بود. در رمی جمرات همه خوب پیش می رفتند. اما در برگشت حجاج مشکل بوجود آمد و با هم برخورد کردند . زنان و مردان مسن زیر دست و پا از بین رفتند.

وی افزود: اگر مسئولان عربستان سعودی هماهنگی داشتند چنین حادثه ای رخ نمی داد. آنها نتوانستند بازگشت حجاج از منا را مدیریت کنند. بیشتر جان باختگان در منطقه ای به مساحت پانزده متر مربع حضور داشتند و جان خود را از دست دادند .

کمال بن زاید یکی از حجاج الجزائری میانسال که خود را پرستار معرفی کرد، گفت: مردم در مسیر برخورد از بین رفتند. این حادثه برای من غیر قابل تصور است. جوان و پیر از بین رفتند. تعداد زخمی ها زیاد بود. همه مردم خسته بودند.

یکی از حجاج زن الجزائری که نام خود را «زبیده» و از ایالت عنابه معرفی کرد، گفت: بسیار هولناک بود.

من داد زدم. از پسرانم خواستم مرا از زیر دست و پا بیرون بکشند و آنها نتوانستند. آنها دو بار من را کشیدن و من افتادم .

وی افزود: برخی به من ضربه زدند و گفت بمیر. من نفسم را گرفتم و گفتم در نفس کشیدن صرفه جویی کنم. چند بار زیر پاها افتادم. یک حاجی مصری من را بیرون کشید .

یکی از حجاج میانسال الجزایری گفت ما در چادر نشسته بودیم. زمانی که بیرون آمدیم فقط جنازه ها را دیدیم. همه چیز به هم ریخته بود.

من رشیده زیدان از شهر عنابه الجزایر هستم. من و خواهرم برای رمی جمرات رفتیم. ناگهان شلوغ شد و زمین خوردیم و من از او خبر ندارم که زنده است یا جان باخته است .
وی افزود: من بی هوش شدم. من را به خیمه آوردند. از خواهرم هیچ خبری ندارم. آنها باید به ما بگویند او کجاست، اگر جان باخته شهید است و اگر زنده است باید برگردد .
وی گفت: من همه چادرها را برای پیدا کردن او گشتم. چادرهای حجاج الجزایری، مغربی و مصری را گشتم اما او را نیافتم. ما از همه می خواهیم برای پیدا کردن خواهرم به ما کمک کنند.

<http://tnews.ir/news/۸۱C۴۴۹۲۱۰۶۶۳.html?sid=۷۴۹۲۵۷۳۰/d۸/ad%da/ac%da/av/d۸/ac-%d۸/av/d۹/۸۴/d۸/ac%da/b۲/d۸/av/db/۸c%da/b۱/db/۸c-%d۸/a۸/d۹/۸۷-%d۹/۸۵/d۸/av-%d۹/۸۴/da%af%da/af-%d۹/۸۵/db/۸c-%d۸/b۲/d۸/af%d۹/۸۶/d۸/af-%d۹/۸۸-%d۹/۸۵/db/۸c-%da%af%da/۸۱/d۸/aa%d۹/۸۶/d۸/af-%d۸/a۸/d۹/۸۵/db/۸c%da/b۱>

روایت یک شاهد زنده از فاجعه منا در ۴۰ سال پیش / سوختن و کشته شدن حجاج ایرانی

کد خبر: ۸۲۱۸۶

تاریخ انتشار: ۰۸ مهر ۱۳۹۴ - ۲۱:۵۴

عصر ایران نوشت: فریدون صدیقی پیشکسوت و مدرس روزنامه نگاری و ارتباطات است که تجربه سال ها فعالیت مطبوعاتی در رسانه ها را دارد، او یکی از سه خبرنگار ایرانی بوده که در سال ۱۳۵۴ در جریان آتش سوزی در چادر حجاج ایرانی در عربستان که به مرگ ده ها حاجی ایرانی انجامید حضور داشته.

به بهانه فاجعه اخیر در منا به سراغ او رفتیم تا درباره آن حادثه و وظایف رسانه ها و خبرنگاران در جریان وقوع بحران های مشابه گفتگو کنیم.

آقای صدیقی به عنوان سؤال نخست درباره حضورتان در مراسم حج سال ۵۴ بگویید.

سال ۱۳۵۴ از طرف روزنامه کیهان ماموریت پیدا کردم تا به همراه یک عکاس برای پوشش مناسک حج آن سال به عربستان بروم که در مجموع ۴۳ روز هم آنجا بودم.

غیر از شما خبرنگار دیگری هم حضور داشت؟

خبرنگارانی از روزنامه اطلاعات و روزنامه رستاخیز هم حضور داشتند.

پس ماموریت اولیه شما پوشش مراسم حج بود تا اینکه آن اتفاق آتش سوزی رخ داد؟

ما در طول روز در آن ایام به پوشش اتفاقات جاری و اخبار روزمره به عنوان مثال چه تعداد کاروان وارد شده و یا اخبار مربوط به درمان حجاج و یا فوت آن ها می پرداختیم.

با امکانات آن دوران.

بله اصلا با الان قابل مقایسه نبود.

از نظر سخت افزاری؟

هم از نظر سخت افزاری هم نرم افزاری، همه چیز در حداقل های خودش قرار داشت به عنوان مثال اینطور نبود مثل الان هر کاروان پزشکی داشته باشد بلکه هلال احمر آن زمان تعدادی پزشک اعزام کرده بود که این افراد به صورت دوره ای در بین کاروان ها به حجاج سرکشی و رسیدگی می کردند. البته باید اشاره کنم آن موقع هم مثل بعد از انقلاب هلال احمر ایران از نظر امکانات بهداشتی و درمانی از سایر کشورها در وضعیت بهتری قرار داشت.

بررسی از طیف سنی حجاج در آن دوره وجود دارد؟

تقریبا ۲۵ هزار نفر در آن سال اعزام شدند که ۹۰ درصدشان بالای ۵۰ یا ۶۰ سال سن داشتند یعنی هم واجب الحج بودند و هم آستانه آسیبشان بالا بود.

آیا با خبرنگاران دیگر همراه هم بودید؟

خیر من با یک اکیپ پزشکی همراه بودم و محل استقرارم هم با آن ها مشترک بود به شکلی که ۲ پزشک ارشد و یک پزشک جوان تر که نامش را هم بخاطر دارم و فریدون فروهری نام داشت همراه بودیم.

از روز حادثه بگویید.

روز واقعه اگر اشتباه نکنم ۵شنبه روزی بود که شنیدیم آتش سوزی رخ داده و خود را به محل رساندیم اما به هیچ وجه سعودی ها اجازه نزدیک شدن به محل را نمی دادند.

علت آتش سوزی چه بود؟

در آن ایام چند کاروان معروف بودند که سرویس های ویژه ای ارائه می کردند و قیمت تمام شده حاجی ها در این کاروان ها هم بر اساس نوع خدماتی که داشتند متغیر بود مثلا یادم هست اولین بار در آن زمان یک کاروان بود که پرتغال تامسون و موز به حجاج می داد که میوه های جدیدی بودند، و بر اساس همین سرویسهای خاص کپسول هایی هم در برخی کاروان ها قرار داشت تا غذاهای خاص طبخ شود و در یکی از چادرها به علت همین کپسول ها حریق رخ داد.

مطلع شدید حریق رخ داده و سعودی ها اجازه نزدیک شدن نمی دادند، در نهایت چه شد؟

شرطه ها برخورد شدیدی می کردند و من هم به لحاظ جسمی لاغر اندام بودم و بارها در صحنه برای ورود به محل تلاش کردم اما با برخورد فیزیکی مواجه شدم، طبیعتا من خبرنگار بودم و به همین دلیل باید خبر تهیه می کردم و دلواپسی و دغدغه و نگرانی داشتم، ضمن اینکه دو خبرنگار دیگر هم در حج بودند و رقابت با آن ها در کسب خبر هم این دلهره را بیشتر کرده بود.

پس از محل حادثه به نتیجه نرسیدید.

خیر، روز بعد از حادثه در مسیر اکیپ های پزشکی را می دیدم که در حال تردد و جستجو هستند من هم به دفتر رفتم آنجا دفتر های بزرگی مثل دفاتری که در ادارات ثبت اسناد وجود دارد قرار داشت و اعضای تیم پزشکی را دیدم که در جلوی برخی تیک میزدند، پرسیدم چرا تیک میزنی؟ جواب درستی نداد، دم ظهری دفاتر را جمع کرد و داخل کمدهای بزرگ و قدیمی که آن موقع بود گذاشت و درش را قفل کرد و رفت.

از اتاق خارج شدیم و بعد از دقایقی دوزاری ام افتاد که نکند آن لیستی که تیک می زدند مربوط به کشته های حادثه باشد به بهانه اینکه چیزی جا گذاشته ام از تیم جدا شدم و به اتاق برگشتم به سراغ کمد رفتم و با فشاری زیاد سعی کردم در کمد را باز کنم شاید یک نیروی ترمیناتوری و آرنولدی در آن لحظه به من دست داده بود که توانستم قفل را بشکنم و در لحظه ای صفحات را از داخل آن دفتر جر دادم بعد از تا کردن و پنهان کردن، خودم را به تیم رساندم و گفتم برای من کاری پیش آمده باید به جده بروم، یک ماشین سوپارو که راننده اش جوان دانشجوی یمنی بود با ۲۰ ریال ایران که معادل ۲۱ ریال سعودی بود اجاره کردم، در داخل ماشین نگاهی به لیست انداختم و همزمان لید خبرم را نوشتم و تنظیماتی اولیه ای انجام دادم که مثلا اکثریت کشته ها و مفقودان مرد هستند یا زن و ... و در نهایت خبر را داخل پاکتی گذاشتم و آن را تحویل خلبان هواپیمای ایرانی که از جده عازم تهران بود دادم و گفتم امانت روزنامه کیهان است که تحویل گرفته می شود در ادامه با شرایط سخت آن زمان تماسی با کیهان گرفتم و موضوع را اطلاع دادم و روز شنبه آن بسته به دستشان رسید و با توجه به اینکه در آن زمان روزنامه ها عصر چاپ می شدند روزنامه کیهان در همان روز تیر اولش گزارش اختصاصی خبرنگار کیهان از اسامی کشته ها و مفقودان آتش سوزی در چادر حجاج.

واکنش دولت وقت چه بود؟

آن زمان اخبار ساعت ۱۴ رادیو خیلی مهم بود چون عموم مردم به تلویزیون دسترسی نداشتند در اخبار ساعت ۲ احمدی نامی معاون هویدا نخست وزیر وقت که رئیس سازمان حج بود بیانیه ای داد مبنی بر اینکه خبر کیهان دروغ و مزخرف است و اگر کسی می خواهد حاجی خود را ببیند ما مجانی او را به مکه می بریم!

در مکه برای شما مشکلی ایجاد نشد؟

روز بعد از چاپ خبر در ستاد در حال گشتن دنبال خبر بودم که دو نفر با عینک دودی با سه پسر بچه و نوجوان ده، ۱۲ و ۱۵ ساله که حدس میزنم بچه ها و نوه هایشان بودند و آن ها را به مکه آورده بودند، به طرفم آمدند یکی از دو نفر که ساواکی بود از من پرسید صدیقی تو هستی؟ تا گفتم بله، محکم توی گوشم زد و پرسید خبر را از کجا آورده ای؟ گفتم نمی توانم بگویم و واقعا هم نمی توانستم بگویم چطور خبر را به دست آورده ام!

ممکن نبود متهم به سرقت شوید؟ آن هم در سفر حج!؟

من که واجب الحج نبودم برای تمتع به مکه رفته باشم، من ماموریت داشتم، البته ماموریتم هم این نبود که آن اتفاق آتش سوزی رخ دهد و من خبرش را بدهم بلکه این اتفاق مصادف با ماموریت من بود و من برای همین ماموریت پوشش اخبار به حج رفته بودم.

عذاب وجدان نداشتید؟

ملتهب بودم، با خدا حرف میزدم و از او طلب بخشش می کردم چون از یک طرف همسرم خواسته بود دستم به کعبه برسد از خدا بخواهم خوانند به ما بچه سالمی بدهد و من این فکر همراهم بود و از طرف دیگر باید کارم را هم انجام می دادم.

توانستید به کعبه برسید؟

خبرنگار رستاخیز خبرنگار تنومندی بود و همان موقع قهرمان پرورش اندام هم بود از او خواستم "شتر مرغ" شود تا در حین طواف دستم به کعبه برسم و هم طلب مغفرت کنم و هم از خدا بچه سالم بخواهم.

شتر مرغ؟

هرچه سعی می کردم دستم به کعبه برسد نمی شد، چون جثه کوچکی داشتم و در بین آن زوار که عمدتاً آفریقایی و تنومند بودند قادر نبودم نزدیک کعبه شوم در بین طواف دیدم آفریقایی ها با یک روش خاصی حرکت می کنند به شکلی که دستشان را از جلو زنجیر می کردند و با تکان دادن آرنج راه باز می کردند من هم از دوستم از روزنامه رستاخیز خواستم شتر مرغ شود.

به کسی نگفتید خبر از کجا آمده؟

نمی توانستم چون اگر می گفتم شرمنده فروهری می شدم اما در کل با دو موضوع آرامش می گرفتم یکی عذرخواهی از خداوند و دیگری انجام وظیفه ام چون من واقعا برای کار دیگری به مکه نرفته بودم.

ساواکی ها دیگر پیگیری نکردند؟

پیگیری نکردند چون روزنامه کیهان پشتم بود.

واکنش کیهان چه بود؟

وقتی برگشتم ۵هزار تومان پاداش گرفتم.

چقدر می شد به پول الان؟

بخواهم با مثالی بگویم کل هزینه های ازدواج من ۵هزار تومان شد، خودتان حساب کنید.

نگران نبودید خبرتان شاید مشکلی پیدا کند؟

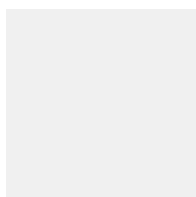
در هر صورت بخشی از کار روزنامه نگاری ریسک است شما وقتی در یک پازل از ده قطعه ۹ قطعه را داشته باشید می توانید با تکیه بر عنصر تخیل قطعه آخر را هم بگذارید. به عبارتی ریسک من در این کار نزدیک به یقین بود البته من وظیفه سرشماری کشته ها و مفقودان را نداشتم آن وظیفه افراد دیگری بود.

کسی از آن مفقودان زنده نماند؟

ده درصد از آن لیست زنده مانده بودند که آن ها از موج انفجار یا زمینگیر شده بودند یا دور شده بودند در کل کسی من را سرزنش نکرد بلکه تشویق هم شدم.

معتقدید در اتفاق اخیر خلا اطلاع رسانی داشتیم؟

گفته اند ۳۰۰ نفر مفقود! من متوجه نمی شوم مفقود یعنی چه؟ از طرفی هلال احمر می گوید تعداد کشته ها بیش از این است. من امیدوارم این افراد زنده باشند اما آیا معنی این دو موضع گیری این نیست که افرادی کشته شده اند و می خواهیم اطلاع رسانی قطره چکانی کنیم؟ در اینکه سعودی کوتاهی کرده شکی نیست اما در این فضای ملتهب که من آن را تجربه کرده ام ممکن است هر اتفاقی رخ داده باشد که ندانستگی، خستگی، پریشانی و ... به اوج گرفتن بحران انجامیده باشد.

مصاحبه مردمی / به آسیب دیدگان فاجعه منا پس از وقوع آن هیچ توجهی نشد

۱۳۹۴/۰۷/۰۸ - ۷:۰۵ PM

تهران / خبرگزاری صدا و سیما / سیاسی ۰۸/۰۷/۱۳۹۴

حجاج نجات یافته الجزایری، مقامات عربستان سعودی را مسئول کامل فاجعه منا می دانند.

به گزارش مونیتورینگ خبرگزاری صدا و سیما،

۰۰:۰۰:۴۴,۱۸

یکی از حجاج الجزایری به عنوان شاهد عینی فاجعه منا گفت: راه های ورودی به محل رمی جمرات را بسته بودند و این اقدام، باعث ازدحام شدید و تجمع هزاران نفر از حاجیان در مکان بسیار تنگ و کوچکی شده بود. سپس ناگهان باز کردن یک مسیر [یک طرفه] به برخورد حاجیانی که در حال خروج بودند با حاجیانی که وارد می شدند، منجر شد و این فاجعه رقم خورد.

۰۰:۰۱:۰۱,۰۶

گزارشگر شبکه تلویزیونی النهار الجزایر گفت: سخنان شاهدان عینی بهترین گواه بر نادرست بودن برخی اظهارات مبنی بر این است که حجاج به جدول زمانبندی حرکت در مسیرهای مشخص توجه نکردند. زیرا مقررات و دستورات بدون هیچ بحث و جدلی اجرا می شود، حتی اگر این دستورات به بهای جان حجاج تمام شود. زیرا (نیروهای امنیتی) موانع فلزی را از اطراف حجاجی که در یک منطقه کوچک محصور شده بودند بر نداشتند. آنها فقط نظاره گر از بین رفتن حجاج ماندند و این صحنه به روز قیامت بیشتر شباهت داشت.

۰۰:۰۱:۲۶,۱۲

یکی از حجاج گفت من در گذشته چنین فاجعه ای ندیده بودم. حجاج روی هم افتاده بودند. همه از بین رفتند.

۰۰:۰۱:۳۴,۱۸

۰۰:۰۱:۴۲,۲۳

یکی دیگر از حجاج اظهار داشت حجاج برای رمی جمرات رفتند. ناگهان در مسیر بازگشت به حاجیانی که در حال خروج بودند برخورد کردند.

۰۰:۰۱:۵۶,۰۰

گزارشگر تلویزیون النهار گفت: به آسیب دیدگان فاجعه منا پس از وقوع آن هیچ توجهی نشد. همچنان شمار قربانیان آن بیشتر و بیشتر می شود. زیرا نیروهای امدادی سعودی بسیار دیر وارد عمل شدند.

۰۰:۰۴:۴۱,۰۷

یکی دیگر از حجاج گفت نیروهای امدادگر سعودی هیچ کمکی نکردند. دو نیروی پلیس به همراه یک نیروی امدادگر سعودی آمدند. من به آنها گفتم چرا وارد عمل نمی شوید. چرا نیروهای امدادگر نمی آیند. او گفت: به زودی شمار زیادی از نیروهای امدادگر خواهند آمد. گفتم من به شما کمک می کنم.

۰۰:۰۵:۲۴,۰۴

یکی از حجاج گفت نیروهای سعودی فقط نگاه می کردند و با تلفن همراه صحبت می کردند.

۰۰:۰۵:۳۶,۰۵

گزارشگر النهار در ادامه گزارش خود گفت: نیروهای سعودی از کارگران شهرداری استفاده کردند. آنها هیچ تجربه ای در مسائل ندارند. آنها از کمک های اولیه هیچ چیزی نمی دانند. متأسفانه برخی به جای کمک از اجساد فیلمبرداری می کردند و هیچ حرمتی برای جان باختگان قائل نبودند.

<http://tnews.ir/%D9%88%D8%A7%D8%AD%D8%AF->

[%D9%85%D8%B1%DA%A9%D8%B2%DB%8C-](#)

[%D8%AE%D8%A8%D8%B1/501749198921.html#%d8%b1%d9%88%d8%a7%db%8c%da%aa-](#)

[%d8%b9/db/%d9%86/db/%d8%db/%d8%da%a9-%d9%86/d9%85/d8%a7/db/%d8%da/%d8%af/%d9%87-%d9%85/d8%ac/%d9%84/d8%b3-%d8%a7/d8%b2-%d9%85/d8%b4/d8%a7/d9%87/d8%af/%d8%a7/d8%aa/%d8%b4-%d8%af/%d8%b1-%d9%81/d8%a7/d8%ac/%d8%b9/d9%87-%d9%85/d9%86/d8%a7](#)

برخی کشورهای اسلامی عربستان را به اهمال کاری در حادثه منا متهم کردند

مقامات سعودی می گویند تعداد قربانیان حادثه منا از ۷۷۰ نفر تجاوز نمی کند اما گزارش هایی که برخی مسوولان کشورهای اسلامی داده اند نشان می دهد تعداد قربانیان حادثه منا بسیار بیشتر از آن چیزی است که مقامات عربستانی اعلام کرده اند.

کد خبر: ۵۳۵۶۹۷

تاریخ انتشار: ۰۹ مهر ۱۳۹۴ - ۲۰۱۵۰۶:۵۵ October ۰۱

برخی از مقامات رسمی کشورهای شرکت کننده در حج، در تعداد رسمی قربانیان حادثه منا ابراز تردید کرده و مقامات سعودی را به علت اهمال کاری و شفاف نبودن مورد سرزنش قرار داده اند.

رضا الماوی گزارشگر شبکه تلویزیونی بی بی سی عربی گزارش داد از لحاظ تعداد قربانیان، پس از حادثه خفگی حجاج در تونلی در مکه در سال ۱۹۹۰؛ حادثه ازدحام در منا بیشترین قربانی را داشته است. حادثه ای که در سال ۱۹۹۰ برای حجاج رخ داد منجر به مرگ بیش از هزار و چهارصد تن شد.

مقامات سعودی می گویند تعداد قربانیان حادثه منا از ۷۷۰ نفر تجاوز نمی کند اما گزارش هایی که برخی مسوولان کشورهای اسلامی داده اند نشان می دهد تعداد قربانیان حادثه منا بسیار بیشتر از آن چیزی است که مقامات عربستانی اعلام کرده اند.

سوشما سواراج وزیر امور خارجه هند در توئیتر خود نوشت مقامات عربستانی ۱۰۹۰ عکس از کسانی که در حج جان باخته اند منتشر کرده اند.

مسئولان حزب حاکم پاکستان نیز بر این مساله تاکید کردند.

مقامات سعودی این مساله را که آمار جان باختگان حادثه منا از آمار رسمی بالاتر است تکذیب کردند. برخی این تناقض هایی را که در آمار جان باختگان حادثه منا ایجاد شده است ناشی از آن می دانند که جدای از جان باختگان حادثه ازدحام، جان باختگان دیگری هستند که به علل دیگری غیر از ازدحام جان باخته اند.

خالد باطرفی تحلیلگر سعودی گفت: گرمای شدید هوا و حرکت حجاج در هنگام ظهر به سمت جمرات باعث شد تا برخی از حجاج دچار نفس تنگی شوند و بچه ها، افراد سالخورده و زنان به خاطر این مسائل جان خود را از دست بدهند.

ازدحام در خیابان ۲۰۴ رخ داد. این خیابان در نزدیک محل استقرار حجاج ایرانی و حجاج آفریقایی غیر عرب قرار داشت.

عربستان اینکه این کشور حجاج آفریقایی را عامل بروز این حادثه تلقی کرده باشد تکذیب کرد اما مقصر دانستن حجاج آفریقایی بارها از طریق رسانه ها و وسائل ارتباط جمعی تکرار شد به صورتی که امیر الحجاج کشور نیجریه را واداشت تا به این اتهام ها پاسخ گوید.

محمد سنوسی الثانی رئیس بعثه حج نیجریه گفت: همانگونه که می دانید این حادثه در تقاطع خیابان هایی که برای رفت و برگشت حجاج از منطقه جمرات اختصاص داده شده بود رخ داد. عربستانی ها به جای آنکه حجاج آفریقایی را مقصر قلمداد کنند باید به اسباب و علل وقوع این حادثه پردازند.

در این میان تندترین انتقادهای علیه عربستان از سوی ایران صورت گرفت. بیشترین آمار جان باختگان در این حادثه به حجاج ایرانی مربوط می شود.

عربستان به شدت انتقادهای ایران را رد می کند و تصریح می کند این انتقادهای در چارچوب سیاست های ایران

یک حاجی تونس‌سی دیگر گفت: ازدحام، انجام مناسک حج را برای افراد سالخورده دشوار کرده بود. شب گذشته ما در وضع بدی به سر بردیم و حتی آب خوردن نداشتیم. ما در حال انتظار به سر می‌بردیم و حتی نمی‌دانستیم که چه موقع قرار است عربستان را ترک کنیم.

یکی دیگر از حجاج تونس‌سی گفت: صحنه وحشتناکی بود. ما می‌دیدیم که حاجی‌ها روی هم افتاده‌اند و حاجیان بیچاره داشتند در آن وضع جان می‌دادند.

حاجی دیگر گفت: مقامات عربستانی هیچگونه برنامه‌ای برای سازماندهی حج نداشتند. این بی‌برنامگی بویژه در جریان بازگشت حجاج به کشورهاشان بیشتر به چشم می‌خورد.

یکی دیگر از حجاج گفت: شرایطی که برای حجاج ایجاد کرده بودند شرایط خوب و قابل قبولی نبود. حاجی دیگری نیز با انتقاد از عملکرد عربستان گفت: سعودی‌ها در مقابل هزینه‌نگفتی که از ما گرفتند، وسایل آرامشمان را فراهم نکردند.

حجکم مقبول و سعیکم مشکور

میهمانان خانه خدا که میهمان خدا شدند

قزوین - ایرنا - بعد از سالها انتظار، اسم پدر برای حج درآمد، در پوست خود نمی گنجید، انگار تمام دنیا را به او داده بودند، در تدارک سفر بود و با شوقی وصف ناپذیر به هر کسی که می رسید طلب حلالیت می کرد.

روزی که قرار شد راهی خانه خدا شود، چه مهربانانه وداع کرد، برادر کوچک ترم دستی بر صورت پدر کشید و گفت بابا سوغاتی برایم فراموش نشود و خواهر بزرگتر و مادرم دعا زیر ناودان طلا و نماز به نیت خود را قول گرفتند.

شادی از چشمهای پدر موج می زد و سرخوش که یازده سال انتظار به سرانجام رسیده تا به زیارت خانه خدا برود، بین صفا و مروه هروله کند، طواف خانه خدا نموده و تقصیر و قربانی و اعمال حج را بجای آورد . بارها از حسرت بقیع برایم گفته بود، از کوچه های مدینه، زیارت مزار و مسجد نبی مکرم اسلام (ص) و صحرای عرفات و منا، برای بدرقه اش با آب و قرآن تا فرودگاه رفتیم تا پروازش را تماشا کنیم، غافل از اینکه این مسافر ابدی پرواز واقعی در پیش دارد.

عاشقانه راهی خانه خدا شد و تا به مقصد رسید با چه شوقی شب ها تماس می گرفت و از حال و هوای معنویش می گفت و آرزو می کرد کاش ما هم آنجا بودیم، در گفته هایش دیگر حس دلتنگی نداشت، می گفت محرم شده ایم و اعمال هر روز را بجای می آوریم.

روز عید قربان در خانه صحبت تدارک برگشت و مراسم استقبال از پدر بود و خواهرم با تمام ذوق و سلیقه چند حلقه گل در حال درست کردن بود تا در روز استقبال پدر، از آن استفاده کند.

هر شب که گزارشگر صدا و سیما صحنه ای از حج را نشان می داد و آن شبی که مراسم دعای عرفه حجاج ایرانی را گزارش کرد، چشم گردان پدر بودیم تا شاید از میان هزاران نفر او را ببینیم.

صبح عید قربان آه که دلم به یکباره لرزید، این چه آشوبی بود هر چه می کردم آرام نمی شدم، گویی چیزی گم کرده ام، همه کارها را مرور کردم، نکند که قربانی را فراموش کرده ام، پارچه نوشته تبریک بازگشت پدر را داده ام بنویسند هم که آماده است، همه کارها بخوبی پیش رفته، پس چرا آرام و قرار ندارم؟

ساعت ۱۰ صبح ناگهان خبری در رسانه ها منتشر شد که در مراسم رمی جمرات منا بر اثر ازدحام جمعیت، تعدادی از حجاج بیت الله الحرام جان خود را از دست دادند.

دیگر آرام نداشتم همه جویای این واقعه و سلامت عزیزان خود بودند، تا غروب دست به دعا بودیم، تلفن ها

جواب نمی داد و خبری از مسافر خود نداشتیم، تعدادی شهید، عده ای مجروح و دهها حاجی هم مفقود نتیجه مدیریت سعودیها در حج امسال بود .

فردای آن روز اسامی تعدادی شهید در فضاهاى مجازى منتشر شد که در میان آنها اسمى آشنا به چشم خورد، نام پدر ... شماره کاروانش هم درست بود.

شاید پدر نباشد ... تنها راه فرار از ماجرا بود، ولی با پرس و جویی از سازمان حج و زیارت رسماً خبر شهادت پدرم تایید شد و دیگر باور این خبر برایم قطعی شد.

گریستن هم قلب مادر و ما را آرام نمی کند، ما که منتظر لحظه استقبال از پدر بوده و برایش برنامه ها داشتیم و آرزوی آغوش گرمش را می کشیدم که با عطر و بوی خانه خدا او را تنگاتنگ در آغوش خود بفشاریم و بگوییم حاجی نوشیدن جرعه ای از آب کوثر و زیارت خانه خدا گوارایت باد.

اینک که تسلیت جای پارچه نوشته های قبلی را گرفته و مراسم استقبال به تشییع پیکر پدر مبدل گشته تنها یک اندیشه تسلاى دل داغدیده ما است که باور کنیم زائر خانه خدا به دیدار خدای بی همتا رفته و در جوار قرب او آرام گرفته است و بیاد آوریم این آیه نورانی را که خداوند می فرماید: و من یخرج من بیته مهاجرا الی الله و رسوله، ثم یدرکه الموت فقد وقع اجره علی الله .

و خوشا به سعادت شیفتگان کوی دوست که عاشقانه به دیدار معبود بی همتا در کنار حریم امن الهی ماوا گزیدند .

<http://irna.com/fa/News/۸۱۷۷۹۷۱۴>

روایت دلخراش یک شاهد عینی از فاجعه منا

حجت الاسلام والمسلمین رحمانی خلیلی، نماینده بعثه آیت الله موسوی اردبیلی، از حاضران و حادثه دیدگان فاجعه رمی جمرات، گفت: می خواهم گزارش این حادثه را به آیت الله موسوی اردبیلی بدهم و از او بخواهم که اطلاعیه ای دهند و رسماً اعلام کنند تا زمانی که ادبیات دیپلماسی صحیح ما با عربستان تعریف جدید خود را نیافته است، اصلاً رفتن مسافر ایرانی به عربستان هیچ معنا و موضوعیتی ندارد.

کد خبر: ۵۳۵۷۱۵

تاریخ انتشار: ۰۹ مهر ۱۳۹۴ - ۲۰۱۵۰۸:۴۱ October ۰۱ -

حجت الاسلام والمسلمین، رحمانی خلیلی، که از سوی بعثه آیت الله موسوی اردبیلی در مراسم حج امسال و فاجعه منا حضور داشت و جز حادثه دیدگان این فاجعه است، همراه با اولین کاروان‌های حجاج به کشور بازگشت، در گفت و گو با خبرگزاری برنا، جزئیات فاجعه منا را به شرح زیر بیان کرد:

روز دهم، عید سعید قربان، صبح برای انجام مراسم رمی جمره عقبه حرکت کردیم، در مسیری قرار گرفتیم که به طرف جمرات، یک طرفه بود، اما بعد از مدتی متوجه شدیم، از جهت مقابل هم جمعیت شروع به آمدن کردند، بعد از آن، این دو گروه، به هم برخورد کردند و همین امر باعث شد دیگر نتوانیم روی خود کنترل داشته باشیم، نیورهای برپا کننده حج، درها را بستند و به مردم آب ندادند. مردم از نرده‌ها بالا می رفتند، جمعیت رو به روی هم قرار می گرفتند و اگر یک نفر به زمین می افتاد، تعادل همه به هم می ریخت و به ترتیب پشت سر او همه می افتادند، تا جایی که در منطقه ای که من قرار داشتم، حدود ۴ ساعت سر پا ایستاده بودم و حتی امکان نشستن وجود نداشت، از آنجا جمعیت و کشته‌هایی که در مقابلم بودند را می دیدم، اجساد با ارتفاع یک متر روی هم افتاده بودند، لخت و برهنه، برخی دست هایشان جدا شده بود، بعضی شکم هایشان پاره شده بود، برخی چشم هایشان از حدقه بیرون زده بود و بعضی بینی هایشان شکسته بود.

وی در ادامه افزود: تا ساعت حدود یازده، یازده و نیم صبح بود که ماموران آمدند تا جنازه‌ها را ببرند، من وضعیتم به گونه ای بود که امیدی به زنده بودن، نداشتم در همین حال شروع کردم به پاشیدن آب روی اجساد که وقتی این کار را انجام دادم، بعضی از افرادی که زیر اجساد بودند، صداهایی از خود درآوردند و متوجه شدم که زنده هستند. در همان حال بطری آب به سمتم پرتاب شد، یک بخشی از آن را خوردم و بخش دیگر را

به یک زائر آفریقایی که در کنارم بود و به ظرف آب نگاه می کرد، دادم. وقتی کمی آب خوردم و به حالت طبیعی برگشتم، پارچه ای پیدا کردم و به دور خود پیچیدم. در یک جمله می گویم این یک جنایت زائدالوصف بود.

حجت الاسلام و المسلمین رحمانی خلیلی، نظر خود در رابطه با علت رخ دادن فاجعه منا را چنین بیان کرد: از نظر من علت آن عدم مدیریت بود، برای برپایی مراسم از بچه هایی استفاده کرده بودند که هیچ اطلاعات ایمنی نداشتند و همه از مقاطع دبیرستان و دانشگاه بودند و هیچ تعلیمی به آن ها داده نشده بود. همچنین به نظر می رسد بین خودشان هم در جا به جایی قدرت درگیری دارند. به نحوی این بچه ها را قرار داده بودند که براساس دستوری که از بالا به آن ها می رسید کار می کردند. درها را بسته بودند و هیچ توجهی به خواست مردم نداشتند.

او در ادامه گفت: بعضی از دوستان ایرانی که از بالای نرده ها به داخل چادرها می رفتند، وقتی افراد در چادرها متوجه می شدند که این ها ایرانی هستند بهشان می گفتند اجنبی و از چادر بیرونشان می کردند، چادرهای الجزایری، مصری و لیبیایی

رحمانی خلیلی ادامه داد: جنایتی بود که در تاریخ سابقه نداشت، من بارها به عنوان روحانی به حج رفته ام و در این سفر هم از طرف بعثه آیت الله موسوی اردبیلی حضور داشتم اما در همه این سفرهایی که تا امروز به مکه رفته ام، چنین جنایت و ظلم و ستمی را مشاهده نکرده بودم. به نظرم آمار کشته ها باید از ۲ الی ۳ هزار نفر تجاوز کند، در مسیری که من آمدم پر از جسد هایی بود که روی هم قرار گرفته است. کودکان زیادی از بین رفتند. باید بپذیریم، سعودی ها در این برنامه جنایت مرتکب شدند و باعث شدند، جان انسان های زیادی گرفته شود. اگر یک مقدار آب به افراد می دادند و بر سر و صورت آن ها آب می پاشیدند یا درها را باز می کردند که مردم به چادرها بروند به یقین می توانستند نجات پیدا کنند.

وی افزود: در هر حال این ها نسبت به ایرانی ها دشمنند، نسبت به ما حساسیت خاصی دارند. یکی از شرایط سفر این است که باید ببینیم آیا ایمنی به طور کامل وجود دارد یا نه و بعد افراد را به سفر بفرستیم وقتی که به این اطمینان نرسیدیم چه اصراری داریم افراد را به سفر بفرستیم.

حجت الاسلام رحمانی خلیلی، در پایان تصریح کرد: می‌خواهم گزارش این حادثه را به آیت الله موسوی اردبیلی بدهم و از او بخواهم که اطلاعیه‌ای دهند و رسماً اعلام کنند تا زمانی که ادبیات دیپلماسی صحیح ما با عربستان تعریف جدید خود را نیافته است، اصلاً رفتن مسافر ایرانی به عربستان هیچ معنا و موضوعیتی ندارد و از طرفی هم آن‌ها درگیری‌های داخلی شدیدی دارند و به دلیل نداشتن یک مدیریت صحیح و واقع بینانه این جنایات را مرتکب شدند. هر زمانی که آن صحنه به یاد می‌آید ذهنیت‌م در غم و اندوه قرار می‌گیرد، که ما هیچ سالی اینگونه ایرانی‌ها را در غم ندیدیم، حتی سال ۶۶ و آتش سوزی مناهم من در حج بودم ولی جنایتی به این شکل رخ نداده بود، هیچ محبت و ترحمی نشان ندادند که بگویند این‌ها انسان هستند.

<http://www.tabnak.ir/fa/news/۵۳۵۷۱۵/%D۸%B۱%D۹%۸۸%D۸%A۷%DB%۸C%D۸%AA-%D۸%AF%D۹%۸۴%D۸%AE%D۸%B۱%D۸%A۷%D۸%B۴-%DB%۸C%DA%A۹-%D۸%B۴%D۸%A۷%D۹%۸۷%D۸%AF-%D۸%B۹%DB%۸C%D۹%۸۶%DB%۸C-%D۸%A۷%D۸%B۲-%D۹%۸۱%D۸%A۷%D۸%AC%D۸%B۹%D۹%۸۷-%D۹%۸۵%D۹%۸۶%D۸%A۷>

روایت عینی یک نماینده مجلس از مشاهداتش در فاجعه منا

۱۳۹۴/۰۷/۰۸ - ۱:۲۵ PM

تهران / خبرگزاری صدا و سیما / علمی و فرهنگی ۱۱۱۱ ۱۳۹۴/۰۷/۰۸

علیرضا منادی سفیدان عضو هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی از زائران حج امسال در گفتگو با برنامه صبحگاهی رادیو جوان « جوان ایرانی سلام» به توصیف مشاهدات خود در فاجعه منا پرداخت. به گزارش خبرگزاری صدا و سیما، وی به عنوان یک شاهد عینی درباره مشاهداتش از این فاجعه گفت: بعد از وقوف در عرفات، زائران در روز دهم مناسک حج مصادف با عید قربان بعد از ۸ و نیم کیلومتر راه آمدن از مشعر به منا رسیده بودند و با آن خستگی و گرمای هوا مستقیم می رفتند تا مراسم رمی جمره را بجا آورند. وی که زمان وقوع حادثه خود نیز در جامه ی احرام و در میان جمعیت حضور داشته گفت: متأسفانه در همان روز حادثه، مسیری که منتهی به سه راه اصلی منا می شود بر روی جمعیت بستند و همه زائران را به خیابان ۲۰۴ هدایت کردند که آخر آن خیابان را هم بسته بودند، اما همچنان ورودی خیابان باز بود و جمعیت را به همین خیابان سوق می دادند.

منادی افزود: ظرف دو ساعت خیابان ۲۰۴ مملو از حاجیانی شد که قدم به قدم جلو می رفتند و در خیابان فشرده تر می شدند.

نماینده مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس درخصوص علت بسته بودن خیابان ها در روز حادثه نیز گفت: بالاتر از رمی جمرات ساختمان های مجللی هست که مهمانان ویژه آنجا می آیند و ظاهراً در روز حادثه، شاهزاده عربستانی با دو بیست، سیصد خودروی همراه، برای انجام دادن مراسم رمی جمرات می رفتند که راه را بسته بودند تا آنها راحت به ادای مراسمشان برسند، بعد راه را بر حجاج باز کنند.

این شاهد عینی افزود: دمای هوا ۴۴ درجه بود و آب هم نبود، جمعیت چند ساعت در خیابان مانده و خسته بودند که حدود ساعت ۸:۳۰ تا ۹ صبح درحالی که همه خروجی های فرعی خیابان را بسته بودند و وانتهی با بیست سرباز مانع از عبور زائران می شدند، عده ای از زائران به علت خستگی نشستند و کم کم آنهایی که از پشت سر می آمدند بر اثر فشار جمعیت روی هم افتادند و در همین حین راه باز شد و مردم از روی همدیگر رد شدند در نتیجه تلی از جمعیت حدود چهار پنج لایه روی هم ماندند.

منادی تاکید کرد: اگر مردم هجوم می آوردند می توانستند راه را باز کنند اما سربازان عربستانی به قدری

وحشت ایجاد و با زائران بد برخورد می کردند که حاجیان جرات جلو رفتن و اعتراض نداشتند که بگویند کنار بروید، چرا راه را بسته اید و کار غیر معقول انجام می دهید؟.

عضو هیات رئیسه مجلس گفت: مردم در آن وضعیت مانده بودند و هیچ کمک رسانی صورت نمی گرفت، مسئولان فقط نگاه می کردند و در کمک رسانی برای ایرانی ها تبعیض قائل می شدند و اگر می فهمیدند زائری ایرانی است کمک رسانی هایشان فرق می کرد.

دکترمنادی همچنین در خصوص کارشکنی های مسئولان عربستان در امداد رسانی نیز تصریح کرد: خودمان را به بیمارستان رساندیم و تا ۹ ساعت بعد از فاجعه از زیر اجساد مطهر مجروح پیدا می کردند، آمبولانس ما را راه ندادند و نمی گذاشتند ما وارد عمل شویم تا مجروحان بیشتری بیاوریم و در شرایطی که حتی با آب دادن بسیاری از فاجعه دیدگان نجات پیدا می کردند، جرعه ای آب به آنها ندادند ضمن اینکه آنجا امکان آب پاشی هم داشتند اما اینکار را هم نکردند.

این شاهد عینی در ادامه تاکید کرد: مسئولان عربستانی با انسان ها مانند جامدات برخورد می کردند و ظرف ۱۰ تا ۱۵ ساعت اجساد را هم به بدترین شیوه جمع آوری کردند، پیکرها را بررسی نمی کردند؛ ببینند زنده است؟ نبض دارد؟ آیا می شود او را احیاء کرد؟، فقط می گفتند سریع جمع کنید (تا لکه ای که خودمان ایجاد کردیم از دامانمان پاک شود) در صورتی که تمام دنیا در جریان این فاجعه عظیم قرار گرفتند.

وی گفت: مسئولان عربستان هیچ چیز از مدیریت و کنترل بحران نمی دانند؛ کسی را هم در محل حادثه راه نمی دادند چرا که می خواستند پیرامون حادثه را مخفی کنند تا دنیا متوجه نشود، در صورتی که همه دنیا در جریان این فاجعه عظیم قرار گرفت.

این نماینده مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اینکه مدیریت حج رفته رفته سیر قهقرای پیدا کرده است افزود: امسال بیشترین ایرادها و سوء تدبیرها را در مدیریت حج شاهد بودیم به نحوی که سفر حج امسال برای حجاج حوادث متعددی در پی داشت؛ از ایجاد مشکلات روانی در بدو ورود برای حجاج گرفته تا سقوط جراثیل که باعث کشتار تعداد کثیری از زائران شد و بدتر از همه فاجعه منا.

نماینده مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس شورای اسلامی با آرزوی صبر جمیل برای خانواده های داغدار گفت: دنیا بداند، کشوری ۵ هزار مهمان خود را با سوء مدیریت به کام مرگ کشاند و بعد ادعا کرد که مهمان ها خودشان باعث این فاجعه شدند، حتما خداوند متعال قصاص مهمانانش را از این دولت بی تدبیر و بی کفایت خواهد گرفت.

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۷۵۵۵۰>

حج امسال؛ یادآور غربت اهل بیت (ع) در کربلا

«سرویس: استان ها - مازندران»

کد خبر ۹۴۰۷۰۹۰۵۶۳۷:

پنجشنبه ۹ مهر ۱۳۹۴ - ۱۰:۲۹

امسال و با این شرایطی که در عربستان و در کنار بیت الله الحرام ایجاد شد، حال و هوای آمدن حاجی ها پر از غم است و اشک و بغض؛ غربتی سخت و هزاران تألمی که بر حاجیان وارد شد در ذهن نقش می بندد...

برای استقبال از حجاج از دیرباز رسم ها و آیین ها متفاوتی اجرا می شود؛ حتی از زمانی که با وسیله های نه چندان پیشرفته برای استقبال از حجاج می رفتند دیدن حاجی حال و هوایی داشت.

برای استقبال از حاجیان می رویم اما این استرس در استقبال هم تمامی ندارد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) منطقه مازندران، قرار بود نخستین گروه حجاج ساعت ۱۱ برسند اما در فرودگاه به اتاق مستقبلین راهنمایی شدیم؛ احساس خطر اینجا هم دور نمی شود؛ فرودگاه ساری هنوز به بسیاری از امکانات نیاز دارد، تابلو و یا راهنما برای هدایت مستقبلین به اندازه کافی نبود البته اتاق مستقبلین هم نیمه کاره بود و وجود داربست های فلزی، نمای وحشتناکی به فضای بیرونی داده بود و افراد به گونه ای احساس خطر می کردند.

نمی شد از کافه مستقبلین که جز ساندویچ های سرد و کالباس، غذایی نداشت و وجود آبمیوه های رانی تولید عربستان که این روزها کمپین نخریدن آن در فضای مجازی در اوج است ولی در فریزر کافه خودنمایی می کرد، گذشت.

به سراغ مستقبلین می روم؛ کرمعلی کاظم زاده از بابل که برای استقبال از دوستان و عزیزانش به فرودگاه آمده بود از این که دوستش در حج فوت کرده سخت به خود می پیچید.

واقعه حجاج دردناک بود

وی در گفت و گو با ایسنا اقدام غیرانسانی عربستانی ها در کمک نکردن به حجاج و ایجاد شرایط مرگ آور برای آنها را محکوم کرد و گفت: آل سعود وهابی هستند و این رفتارها از آنها بعید نیست.

کاظم زاده با اشاره به اقدام اعمال منافی عفت عرب‌ها با حجاج عمره و حوادث سال‌های گذشته و حج امسال افزود: اوضاع این‌چنینی و بی‌حرمتی‌های انجام شده در سال‌های اخیر واقعا دردناک است.

سیدعیسی بزرگ‌نتاج برای پیشواز پدر و مادر همسرش به فرودگاه آمده بود، او از شب‌های پر اضطراب و دلهره از وضعیت عزیزانش در ایام حج سخن می‌گفت.

پدر همسرش در تماس تلفنی گفته است؛ شاهد کشته شدن ایرانیان بوده و خود نیز در زیر دست پای زائران آسیب دیده و با مشقت بسیار توانسته خود را نجات بدهد.

وی گفت: قرار بوده نخستین پرواز ساعت ۴:۳۰ دقیقه صبح هفتم مهرماه از جده به ساری صورت گیرد که بعد به آنها اطلاع دادند که پرواز در ساعت ۹:۳۰ دقیقه انجام می‌شود اما در عمل ورود حجاج ساعت ۱۳ اعلام شد.

حالا ساعت حدود ۱۲ بود و مدام از طریق بلندگوها ساعت ورود نخستین پرواز در ساعت ۱۳ اعلام می‌شد؛ شرایط اضطراب‌آور بود هنوز...

انتظار سخت بود به ویژه برای خانواده‌های قربانیان و مفقودان فاجعه منا که تعدادی از آنها به امید بازگشت حاجیان‌شان در فرودگاه حضور یافته بودند.

اقدامات آل سعود توجیه ندارد

دختری ۲۹ ساله با دسته گلی زیبا در انتظار خاله و شوهرخاله‌اش بود، می‌گفت: از این که آنها سالم برمی‌گردند خوشحالم.

وی از حوادث تلخ منا با ناراحتی یاد می‌کرد و می‌گفت، با تماس‌های مکرر از سلامتی بستگانم در منا اطمینان یافتیم، ولی این اقدامات عرب‌ها اصلاً توجیه ندارد، رسم میزبانی نیست و ما از دولتمردان می‌خواهیم نگذارند حقوق این مردم پایمال شود.

آل سعود لیاقت اداره حرمین شریفین را ندارد

هادی شیرینی یکی از منتظرانی که در سالن مستقبلین منتظر برگشت سفر کرده‌اش بود، می‌گفت: در این مدت که دوستان‌مان در حج بسر می‌بردند بسیار نگران بودیم و روزهای سختی داشتیم، آل سعود لیاقت اداره حرمین شریفین را ندارد و من می‌خواهم که دولت درباره جانباختگان این سفر معنوی پیگیری کند و حقوق ضایع شده آنها را برگرداند.

مرد ۴۵ ساله‌ای یکی دیگر از منتظرانی بود که ۶ نفر از بستگان نزدیک وی به حج رفته بودند که در حادثه منا، همسر دو نفر از آنان جان باختند.

ناراحتی و غم در چهره مرد موج می‌زند. مرد بود و باید بغض را پنهان می‌کرد. اما انتظار از چشمانش پایانی نداشت؛ از فرط ناراحتی و با گلوی بغض کرده می‌گفت: «هیچی ندارم بگم» و از جمع خارج شد اما دیگر بستگان این خانواده گفتند ما انتظار داریم حداقل جنازه‌ها را بیاورند تا بستگان و خانواده‌های داغدارشان کمی آرام شوند.

آنها از این که همه مقدمات را برای برگزاری ولیمه حجاج آماده کرده بودند ولی این اتفاق همه برنامه‌ها و دلخوشی‌هایی که سال‌ها در انتظارش بودند را برهم زده بود، ناراحت بودند.

راست هم می‌گفتند؛ به قول یکی از حاجیان چه حجبی بود امسال؛ یاد کربلا و غربت اهل بیت (ع) داغ خانواده‌ها را تازه‌تر می‌کرد...

آخر مکه و مدینه، شیعه را یاد مظلومیت و غربت می اندازد... ذهن تاریخی این ملت شیعه خوب کار می کند، تا دیده نامردی بوده و ظلم و کشتار و حالا در حریم امن الهی در روزهایی که سالها برایش انتظار کشیده خاطرهای تلخ به جای می ماند.

فاجعه منا

علی رضانی پاچی عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان مازندران است، به استقبال برادرش آمده است، گفت: ساعت ۱۰ از خبرگزاریها اطلاع یافتیم، که حوادث ناگواری برای حجاج اتفاق افتاده که بعد از آن تا ۲۴ ساعت تماس تلفنی با حجاجمان مقدور نبود اما بعد از ۲۴ ساعت خودشان تماس گرفتند که سلامت هستند.

رفتار آل سعود مطابق با قوانین بین المللی نیست

رئیس سابق دانشگاه فرهنگیان مازندران اظهار می کرد: بد اخلاق ترین و بی ادب ترین اعراب در بین مسلمانان آل سعود هستند؛ رفتار آنان با هیچ قانون و موازین بین المللی سازگار نیست، آنها سلیقه ای و ناعادلانه رفتار می کنند و بر شیعیان رفتارهای سختگیرانه ای دارند.

وی با بیان این که در اسلام با روایات های متعددی بر داشتن نظم در امور تاکید شده است، افزود: ما مسلمانان کمتر به این روایات عمل می کنیم.

این پژوهشگر حوزه تاریخ با تاکید بر این که باید علمای اسلامی و مجتهدان شیعه در قضایای حج ورود پیدا کنند، تصریح کرد: ما شیعیان که به کتاب خدا، سنت، اجماع و عقل پایبند هستیم؛ با توجه به افزایش تعداد حجاج، هنوز مراجع، شیعه را از طواف حجاج در طبقات فوقانی منع می کنند و فقط طواف در قسمت تحتانی را جایز می دانند، در حالی که اغلب مفتی های سنی طواف از طبقات فوقانی را منع نکردند.

وی درباره رمی جمرات افزود: تاکید شده همزمان با تیغ زدن خورشید حجاج به رمی جمرات پردازند که این اقدام با این جمعیت میلیونی در زمان کوتاه میسر نیست؛ آل سعود این را می داند اما در این زمینه برنامه ریزی ندارد.

رضانی پاچی تاکید کرد: تا زمانی که روابط دو کشور به صورت حسنه نشده است و در این زمان و تا وقتی که میزبان لایق پذیرش مهمانان خانه خدا نشده، اعزام حجاج به صلاح نیست.

وی افزود: ما که به سنت نبوی پایبند هستیم و تاریخ گواه است که پیامبر اکرم(ص) در سال هفتم هجری وقتی کفار خانه خدا را بستند پیامبر به مدت سه سال افراد را از رفتن به حج منع کرد، اکنون بهترین روش همین است هر چند ما می‌دانیم آل سعود یکی از اهدافش همین است که امر حج را برای همیشه تعطیل کند.

ضرورت افشاگری بی‌لیاقتی کارگزاران عرب در حج امسال

این مدرس دانشگاه با تاکید بر این که باید بی‌لیاقتی و عدم مدیریت کارگزاران عرب در حج امسال برای همه جهانیان افشا شود، ادامه داد: چگونه کشوری همچون عراق که درگیر جنگ با تروریست در کشور خود است، در محرم گذشته ۲۰ میلیون زائر حسینی را بدون هیچ‌گونه مشکلی پذیرا شد، ولی کارگزاران عرب از مدیریت چند میلیون حجاج باز ماندند.

وی با تاکید بر این که سفر من الخلق الی الحق بالاترین سفرهاست، ادامه داد: دین عقلایی بهترین راهکار برای اعمال عبادی است.

احساس شرمندگی یک فرزند شهید

به سراغ غلامعلی حسن‌زاده فرزند شهید رفتم او نیز از وقوع حوادث اخیر در بین حجاج کشورهای مسلمان که به ناحق کشته شدند، اظهار تاسف و تأثر می‌کرد و می‌گفت: همه مناطق حج دارای دوربین‌های مداربسته است و کارگزاران حج اگر مشکلی در کارشان نبود چرا تصاویر مربوط به دوربین‌های مداربسته را پخش نمی‌کنند.

این فرزند شهید، با ابراز این عقیده که اسلام مورد قبول آل سعود اسلام آمریکایی است، گفت: ما از مسئولان جمهوری اسلامی انتظار داریم که در برخورد با این موضوع مقتدرانه عمل کنند، چرا که رزمندگان جان برکف جمهوری اسلامی همان‌گونه که با وجود تهدیدات نظامی در کمک‌رسانی به یمن تردیدی به خود ندادند، آماده هر اقدامی هستند.

حسن‌زاده می‌گفت: از این که بعد از ۱۳۰۰ سال باز شاهد صحنه عاشورایی در کعبه هستیم و مسلمانان از دادن آب به حجاج امتناع می‌کنند و در مناجای گوسفند، انسان قربانی می‌شود احساس شرمندگی دارم.

بازگشت حجاج از عربستان

حاجی سلام...

صحبت‌ها تازه گل انداخته بود که ندای خوش رسیدن حجاج حواس همه را به خود جلب کرد؛ دو پرواز ۵۲۳۲ و ۵۲۶۰ در فاصله ۱۰ دقیقه در ساعت ۱۲:۵۰ دقیقه و ۱۳ هفتم مهرماه فرود آمدند و حجاج بعد از معاینه و غربالگری پزشکان با فاصله زمانی چند دقیقه‌ای به سمت اتاق مستقبلین هدایت می‌شدند و با ورود هر زائر، صدای صلوات حاضران در سالن استقبال بلند می‌شد. صحنه در آغوش گرفتن پدر و فرزند، دیدن چشم‌های پر از اشک دختران و عروسان، لحظه بوسیدن نوه‌ها و شکستن بغض‌ها و جاری شدن اشک مادر، مرا به یاد روزهای بازگشت آزادگان انداخت و تنها تفاوت این بود که در آنجا همه شاد بودند از ورود آزادگان، ولی در این جمعیت خانواده‌هایی که عزیزان‌شان صحیح و سالم به خانواده برگشتند برای همدردی با خانواده‌های داغ‌دیده اظهار شادی نمی‌کردند.

در یک قدمی مرگ بودم...

منتظر فرصتی بودم تا این که در یک فرصت کوتاه از حال و هوای حج امسال از شاهدان وقایع پیرسم و در آخرین لحظه انتظار ساعت ۱۳:۱۰ دقیقه نخستین زائر بانو به جمع مستقبلین آمد و همه با صلوات از او استقبال کردند و دقایقی بعد دومین زائر مرد به سمت جمعیت آمد.

او در پاسخ به حال و هوای حجاج ایرانی گفت: یک قدمی مرگ بودم! یک قدمی مرگ! و در حالی که با یک دست به حلقومش اشاره می‌کرد، می‌گفت: نفسمان به اینجا رسیده بود، عرب‌های عربستانی چه دینی دارند؟ آنها از بی‌دینان هم بدتر بودند.

شهادت هزاران حاجی هزینه رمی جمرات شاهزاده سعودی/یاد غربت اهل بیت افتادیم

از بانوی حاجیه اوضاع حج امسال را پرسیدم، گفت: چه بگویم اوضاع حجاج بسیار نامناسب بود. وقتی از همسرش وضعیت حجاج ایرانی پرسیدم هم می‌گفت: در مدینه همان‌طور که حضرت فاطمه (س) غریب بود ما نیز غریب بودیم، مامورین عربستان سعودی برخورد بدی به ویژه با شیعه داشتند و اجازه نمی‌دادند در قبرستان بقیع درددل کنیم، در مکه هم مشکلاتی داشتیم، ولی در منا به ناحق به زائران ستم شد و بر اثر بی‌تدبیری عربستان سعودی راه‌ها را بستند برای این که یکی از شاهزاده‌ها بتواند رمی جمرات انجام دهد آن فاجعه عظیمی به وجود آمد؛ تعدادی بسیاری از افرادی که خانواده‌ها می‌بایست امروز در انتظارشان باشند متأسفانه باید جنازه‌های عزیزانشان را تحویل بگیرند.

کارگزاران حج تماشاچی مرگ بودند

زین‌العابدین داداش قلی‌پور ادامه داد: کارگزاران عربستان در کمال نامردی و قیحانه زمانی که مردم مانند برگ درخت روی هم تلنبار می‌شدند، فقط تماشاچی بودند.

وی ادامه می‌دهد: از دولت جمهوری اسلامی انتظار داریم در دیوان عالی بین‌المللی لاهه پیگیر حقوق حجاج باشد و جهان اسلام نیز باید به صورت رسمی شکایت کند تا خانه کعبه این قبلگاه مسلمین را از دست این افراد نالایق خارج کند و مدیریت آن به عهده تمامی مسلمین سپرده شود.

این حاجی با بیان این که وضعیت مدیریت حجاج از هر نظر در حد صفر بود، ادامه داد: آل سعود یک عده انسان‌های مغرور بودند که قبلگاه مسلمین را در دست گرفتند و دارند به جهان اسلام ستم می‌کنند.

آل سعود در جنایت منا مقصر است

یکی از عوامل کاروان شریفی بابل نیز هم با اشاره به این که در حادثه منا همه راه‌ها مسدود شده بود و همه حجاج از یک مسیر باریک هدایت شدند و با توجه به انبوه جمعیت، زائرین زیر دست و پا له شدند، گفت: عربستان متوجه این اشتباه شده و در روز بعد مسیرها را باز کردند و مشکل ورود و خروج حجاج رفع شد؛ پس بدون تردید آنها در این جنایت مقصر بودند.

وی ادامه داد: بعد از تلنبار شدن حجاج، آنها را به بیمارستان‌ها انتقال ندادند تا افراد نیمه جان نجات پیدا کنند، بلکه همه را به صورت دسته جمعی مانند گورستان جمعی در کانتینرها ریختند و آنها را به سردخانه انتقال دادند.

غدیری درباره افتادن جرثقیل‌های گول‌پیکر، هم می‌گفت، باید در زمان حج تمتع این جرثقیل‌ها جمع‌آوری می‌شد، اما به علل مختلف، یکی از آنها در مطاف افتاد و بسیاری از زائران را کشت.

عربستان عذرخواهی کند

وی تاکید کرد: از دولت جمهوری اسلامی انتظار داریم که از هر نظر این موضوع را دنبال کند و در حال حاضر تا حدودی عربستانی‌ها این قصور را پذیرفتند و آنها که مدام خود را مسلمان واقعی می‌دانند باید همه حقوق ضایع شده را جبران و از ملت‌ها به خاطر وقوع این حوادث عذرخواهی کنند.

یکی دیگر از حجاج از کاروان شریف‌نژاد بابل در پاسخ به این که سخن شما با حکام عربستان چیست؟ گفت: به حکام عرب می‌گویم اگر ادعای مسلمانی دارند این افرادی که در منا و ... کشته شدند همه مسلمان بودند، چرا به آنها هیچ کمکی نکردند و برخورد بدی با ایرانیان داشتند؟

شکایت حجاج از امکانات رفاهی

وی ادامه داد: خودروهای فرسوده در مکه و مدینه در اختیار حجاج ایرانی بود و هتل های دور را به ایرانیان داده بودند.

این حاجی می گفت، وقتی در مقام ابراهیم دعا می خواندیم به جمله «یا الله یا رحمان» رسیدیم؛ روحانی کاروان ما را بردند و با تماس تلفنی با بعثه روحانی امان را آزاد کردیم؛ وقتی ماجرای این دستگیری را پرسیدم، روحانی کاروان گفت، آنها من را به اتهام این که یا حسین یا حسین گفتم دستگیر کردند، در حالی که چنین چیزی نبود و آنها به او گفتند ما می خواهیم نام حسین را حذف کنیم؛ اینها با شیعیان این گونه رفتار می کنند.

شرطه های عربستانی در واقعه منا تماشاگر بودند

وی افزود: شرطه های عربستانی به جای این که کمک کنند و حداقل به مردم آب برسانند تماشاگر بودند و وقتی می دیدند مردم یکی یکی همچون برگ درخت می افتند، کنار ایستاده بوده و فقط تماشا می کردند.

بابایی ادامه داد: از دولت جمهوری اسلامی ایران انتظار داریم که درباره اعزام حجاج تجدیدنظر کند؛ این گونه رفتار در شأن و منزلت یک ایرانی نیست.

به گزارش ایسنا، حج بزرگترین اجتماع مسلمانان است؛ آرزوی هر ایرانی است که بتواند حداقل یک بار به خانه الهی برود؛ اما امسال این آرزو تلخ شد و خاطره ناخوشش در ذهن مسلمانان واقعی تا ابد باقی می ماند.

حاجی ها آمدند، پیکرها هم می آیند، اما دل هزاران ایرانی می ماند پیش حاجیانی که شاید هیچ وقت نیایند و برای همیشه در جوار خانه خدا بمانند...

گزارش از: علی پاداشی خبرنگار ایسنا مازندران

<http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۰۹۰۵۶۳۷/%D۸%AD%D۸%AC->

[http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۰۹۰۵۶۳۷/%D۸%AD%D۸%AC-](http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۰۹۰۵۶۳۷/%D۸%AD%D۸%AC-%D۸%A۷%D۹%۸۵%D۸%B۳%D۸%A۷%D۹%۸۴-%DB%۸C%D۸%A۷%D۸%AF%D۸%A۲%D۹%۸۸%D۸%B۱-%D۸%BA%D۸%B۱%D۸%A۸%D۸%AA-%D۸%A۷%D۹%۸۷%D۹%۸۴-%D۸%A۸%DB%۸C%D۸%AA-%D۸%B۹-%D۸%AF%D۸%B۱-%DA%A۹%D۸%B۱%D۸%A۸%D۹%۸۴%D۸%A۷)

[http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۰۹۰۵۶۳۷/%D۸%AD%D۸%AC-](http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۰۹۰۵۶۳۷/%D۸%AD%D۸%AC-%D۸%A۷%D۹%۸۵%D۸%B۳%D۸%A۷%D۹%۸۴-%DB%۸C%D۸%A۷%D۸%AF%D۸%A۲%D۹%۸۸%D۸%B۱-%D۸%BA%D۸%B۱%D۸%A۸%D۸%AA-%D۸%A۷%D۹%۸۷%D۹%۸۴-%D۸%A۸%DB%۸C%D۸%AA-%D۸%B۹-%D۸%AF%D۸%B۱-%DA%A۹%D۸%B۱%D۸%A۸%D۹%۸۴%D۸%A۷)

[http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۰۹۰۵۶۳۷/%D۸%AD%D۸%AC-](http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۰۹۰۵۶۳۷/%D۸%AD%D۸%AC-%D۸%A۷%D۹%۸۵%D۸%B۳%D۸%A۷%D۹%۸۴-%DB%۸C%D۸%A۷%D۸%AF%D۸%A۲%D۹%۸۸%D۸%B۱-%D۸%BA%D۸%B۱%D۸%A۸%D۸%AA-%D۸%A۷%D۹%۸۷%D۹%۸۴-%D۸%A۸%DB%۸C%D۸%AA-%D۸%B۹-%D۸%AF%D۸%B۱-%DA%A۹%D۸%B۱%D۸%A۸%D۹%۸۴%D۸%A۷)

[http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۰۹۰۵۶۳۷/%D۸%AD%D۸%AC-](http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۰۹۰۵۶۳۷/%D۸%AD%D۸%AC-%D۸%A۷%D۹%۸۵%D۸%B۳%D۸%A۷%D۹%۸۴-%DB%۸C%D۸%A۷%D۸%AF%D۸%A۲%D۹%۸۸%D۸%B۱-%D۸%BA%D۸%B۱%D۸%A۸%D۸%AA-%D۸%A۷%D۹%۸۷%D۹%۸۴-%D۸%A۸%DB%۸C%D۸%AA-%D۸%B۹-%D۸%AF%D۸%B۱-%DA%A۹%D۸%B۱%D۸%A۸%D۹%۸۴%D۸%A۷)

مهر گزارش می دهد؛

روایت حجاج مازنی از واقعه منا/ کعبه خون گریست

شناسه ُ خبر: ۲۹۲۹۰۵۹ - پنجشنبه ۹ مهر ۱۳۹۴ - ۰۸:۵۵

استانها > مازندران

ساری - منا، صحرای محشر شده بود، جمعیت همانند سیل خروشان به حرکت درآمده بود و چه جان هایی که تشنه کام تسلیم مرگ شدند، بی درنگ کعبه نیز در این مصیبت دلخراش خون می گریست.

خبرگزاری مهر - گروه استانها: روایت حجاج مازندران از حادثه منا و رمی جمرات ابعاد جدیدی از خباثت رژیم آل سعود را هویدا می سازد و کعبه نیز در این مصیبت عظمی اشک می ریزد. حج امسال قربانگاه بیش از چهار هزار و ۱۰۰ زائر شد، حجاجی که به دلیل ندانم کاری و بی کفایتی آل سعود در مدیریت امور حج به قربانگاه عشق رفتند و لب تشنه جان باختند.

ساعت حوالی ظهر را نشان می دهد و هواپیمای کاروان حجاج مازندران پس از پنج ساعت تأخیر در فرودگاه ساری به زمین می نشیند و حجاجی که به جای تبسم، اندوه بر چهره شان نشسته از هواپیما پیاده می شوند.

در سالن استقبال کنندگان نیز فضای بهت و ماتم حاکم است و برخی خانواده ها تن پوش سیاه به تن دارند و سربازان فرودگاه نیز به نشانه عزا و همدردی با خانواده های قربانیان، بازوبند مشکی بسته اند.

یکی یکی حجاج مازندران از پرواز پیاده می شوند، حال و روزشان چندان خوش نیست و برخی از آنان داغدار زائرانی هستند که هنگام عزیمت هم سفرشان بوده اند و اکنون یا جان باخته، یا سرنوشتشان نامعلوم است یا مجروح شده اند.

حاجی صفر قلی پور زائر مازندرانی خانه خدا در خصوص حادثه منا و رمی جمرات در گفتگو با خبرنگار مهر با بیان اینکه عمق فاجعه آن قدر بالا بود که از بیان آن قاصر هستم، ادامه می دهد: بابتی تدبیری مسئولان عربستانی شاهد فوت بسیاری از مسلمانان در حج امسال بوده ایم و بستن راههای منتهی به رمی جمرات و ازدحام بیش از حد جمعیت موجب این حادثه تأسف بار برای مسلمانان جهان شد.

بستن راههای منتهی به رمی جمرات و ازدحام بیش از حد جمعیت موجب این حادثه تأسف بار برای مسلمانان جهان شده است حاجی قلی پور با اشاره به اینکه هیچ فوتی در کاروان خود نداشتیم، تصریح کرد: صدای آژیر آمبولانس‌ها و فریاد مردم حس و حال بسیار بدی ایجاد کرده بود.

این زائر بیت‌الله الحرام با انتقاد از نحوه کمک‌رسانی مأموران عربستان به حادثه دیدگان، افزود: مسلمانان باید حق و حقوق خود را در این حادثه در مجامع بین‌المللی از آل سعود دریافت کنند چراکه حرمین شریفین متعلق به همه مسلمانان بوده و مختص آل سعود نیست و امیدواریم روزی فرارسد تا آزادانه گرد خانه خدا طواف کنیم. حاجیه خانم میرزاده از کاروان بابل در حالی که اشک می‌ریخت به حادثه دل‌خراش منا اشاره کرد و گفت: برخی از هم‌کاروانی‌های ما کشته شدند و سال‌های سال این حادثه از اذهان عمومی فراموش نمی‌شود.

عیدمان عزا شد

حاجیه ممتاز جعفر زاده موسوی که از بندی بابل راهی خانه خدا شده بود، با بیان اینکه عیدمان با فاجعه منا به عزا تبدیل شد، حضور ولیعهد و بستن چندراه منتهی به رمی جمرات را دلیل بروز فاجعه مصیبت‌بار بیان کرد. این حاجیه خانم با اشاره به اینکه ازدحام جمعیت موجب فوت بسیاری از زائران شد، گفت: مسئولان عربستان دلیل این حادثه را اتفاقی اعلام می‌کنند و از قبول تقصیر در این حادثه شانه خالی می‌کنند.

همچنین حاج نقی جعفری از بابل با بیان اینکه بسیاری از وقایع توسط صداوسیما برای مردم ایران مشخص شد، گفت: بعد از عزیمت از منا به مکه از عمق این فاجعه بسیار غم‌انگیز اطلاع یافتیم.

روز عید قربان صحرای کربلا برایمان تداعی شد و بسیاری از هم‌سفران و حجاج تشنه جان دادند و زیردست و پاها ماندند. حاجی دیگری می‌گوید: روز عید قربان صحرای کربلا برایمان تداعی شد و بسیاری از هم‌سفران و حجاج تشنه جان دادند و زیردست و پاها ماندند.

حسینی با اشاره به اینکه قلب همه انسان‌ها در این فاجعه عظیم به درد آمده است، ادامه می‌دهد: راههای ورودی به رمی جمرات را بسته بودند و این کار سبب ازدحام جمعیت و بروز حادثه شد.

خانواده‌های زائران مازندرانی که در فرودگاه ساری منتظر فرود هواپیما و بازگشت حجاج بودند نیز، دلیل اصلی بروز فاجعه مصیبت‌بار منا را سهل‌انگاری و بی‌کفایتی آل سعود بیان می‌کنند و ابراهیم شیری از روستای گل‌مآه ساری که منتظر ورود زائرانشان است به [خبرنگار مهر](#) می‌گوید: بر اساس شواهد و تصاویر تلویزیونی مقصر اصلی این حادثه آل سعود بوده است.

شیری با اعلام اینکه بعد از اطلاع از حادثه منا تلاش برای برقراری ارتباط با چهار حاجی این روستا انجام شد که خوشبختانه این حجاج در سلامتی کامل بسر می‌برند.

همچنین فاطمه واحدی یکی دیگر از مستقبلین حجاج از شهرستان بابل با اشاره به اینکه وقوع این حادثه حس و حال بدی را به همراه داشت، افزود: انتظار شنیدن خبر از سلامت زائرمان بسیار سخت و غیرقابل توصیف است. وی با ابراز همدردی به خانواده جان‌باختگان این حادثه تصریح کرد: این حادثه یک امتحان سخت الهی بود که شاید تحمل آن برای بسیاری از افراد سخت و دشوار باشد.

واحدی بایان اینکه چند ساعت بعد از این حادثه خوشبختانه از سلامتی پدر و مادر مطلع شدیم، افزود: متأسفانه عید قربان برای مسلمانان جهان به عزا تبدیل شد و این از بی‌کفایتی مسئولان آل سعود در برقراری امنیت جان زائران بوده است.

حاجی تسلیت ...

وی با اعلام اینکه در حال حاضر خیلی از خانواده‌ها به‌جای نصب بنر زیارت قبول باید پارچه عزا و تسلیت به بازماندگان را بر در منازل خود نصب کنند، اذعان داشت: به نظر من این حادثه برای همه مسلمانان جهان ناخوشایند بود و همه در این مصیبت بزرگ شریک هستند.

دختر یکی از حجاج اعزامی از روستای گلماء ساری با اشاره به حس و حال خانواده‌ها بعد از وقوع این حادثه گفت: متأسفانه حج سال جاری اتفاقات ناخوشایند بسیاری داشته که حادثه روز عید قربان بدترین این حادثه بود.

شیری با بیان اینکه حدود ۲۴ ساعت از وضعیت پدر خود اطلاع نداشتیم، اظهار داشت: بعد از تماس‌های مکرر توانستیم از صحت و سلامتی والدین خود اطلاع یابیم.

در حادثه منا و رمی جمرات بیش از چهار هزار نفر کشته شدند که ۲۴ زائر مازندران در لیست کشته‌شدگان، ۲۰ زائر جزو مفقودشدگان و چهار زائر نیز مجروح هستند. امسال بیش از سه هزار و ۲۴۰ زائر مازندران در قالب ۱۲ کاروان به حج تمتع اعزام شدند و عملیات بازگشت زوار از هفتم تا ۱۲ مهرماه ادامه دارد.

خبرنگار: سمیه کریمی - عکاس: امیرعلی رزاقی

<http://khabarfarsi.com/ext/۱۴۳۷۹۱۱۶>

حادثه مکه و منا از زوایه ای دیگر

علی جعفری

کد خبر: ۵۳۵۷۸۴

تاریخ انتشار: ۰۹ مهر ۱۳۹۴ - ۲۰۱۵۱۴:۵۵ October ۰۱ -

«حادثه منا» یکی از حوادث مبهم و بحث برانگیز طی سال های اخیر به حساب می آید و جدای از تعداد قربانیان و حادثه دیدگان، سوالات بسیاری را در افکار عمومی مطرح کرده که پاسخ آن چندان روشن نیست. به عقیده بسیاری از تحلیل گران و کارشناسان رخداد پرتلفات اخیر یک اتفاق سهوی و طبیعی نیست و چه بسا برگزار کنندگان مناسک حج با در نظر گرفتن اصول و به کارگیری تجارب سال های گذشته، می توانستند از وقوع آن جلوگیری کنند .

در این میان، چند سوال ویژه و مهم وجود دارد که با کمی تامل می توان به پاسخ آنها نزدیک شد؛ وقوع رخداد منا و حادثه تلخ مشابه در مسجد الحرام به چه عواملی باز می گردد؟ چرا حکومت عربستان سعودی به راحتی از پذیرش مسئولیت حوادث اخیر شانه خالی می کند؟ وظیفه مردم ایران و دولت جمهوری اسلامی ایران در شرایط فعلی چیست؟ چگونه می توان از عدم وقوع رخداد مشابه در سال های آتی اطمینان حاصل کرد؟

آنچه در میان تحلیل گران به عقیده ای مشترک تبدیل شده «سوء مدیریت» برگزار کنندگان مراسم حج است که در ارزیابی اولیه قابل تشخیص می باشد. بر اساس گزارش ها، سوء مدیریت در سه حوزه زمانی یعنی پیش از حادثه، در حین حادثه و پس از واقعه منا نمود یافته و همین امر به افزایش تلفات دامن زده است. اشتباه مبنایی در مسدود کردن دو خیابان بدون هماهنگی و اطلاع قبلی، عدم توانایی در مدیریت بحران و خودسری و بی تجربگی نیروهای میدانی سعودی و همچنین نادیده انگاشتن نیروهای حاضر در منا به ویژه نیروهای ایرانی که ظرفیت بالایی برای کمک به آسیب دیدگان داشتند، همه و همه سوء مدیریت دولت سعودی را به اوج خود رسانید.

نکته دیگری که می توان به عنوان یک عامل بنیادی در نظر گرفت، «رقابت سیاسی» در عربستان است که نمی توان و نباید از نظر دور داشت. به قدرت رسیدن ملک سلمان و ناتوانی وی در اداره حکومت و افزایش رقابت

بر سر مناصب سیاسی در نسل دوم آل سعود، به شکل مشخصی باعث تفرقه و بحران مشروعیت در میان نظام سیاسی حاکم شده و همین امر بر سوء مدیریت و بی تدبیری در برگزاری مراسم حج دامن زده است .

البته غیر قابل تصور نیست که مخالفین رژیم فعلی آل سعود با یک اقدام برنامه ریزی شده اولاً از رقبای داخلی خود انتقام گرفته و بر دامنه نارضایتی عمومی و بحران مشروعیت و کار آیی پادشاه فعلی افزودند و ثانیاً با رقم زدن فاجعه انسانی برای زائرین، تلاش کردند که این حادثه را به عنوان سندی بر بی کفایتی دولت فعلی عربستان مطرح کنند.

نگارنده معتقد است که همین رقابت داخلی در خاندان آل سعود باعث شد، حکومت عربستان برای سرپوش گذاشتن بر بحران مشروعیت و ناکارآمدی داخلی به جنگ خارجی متوسل شود و با استفاده از دیپلماسی دلار، برخی از کشورهای منطقه را با خود همراه و به کشور یمن حمله نماید. اینجاست که عامل دیگر واقعه منایعنی «جنگ یمن» و «عدم تمرکز در مدیریت امور داخلی» خودنمایی می کند. واقعیت این است که حمله ائتلاف به یمن به رهبری عربستان سعودی که ماه ها است تداوم دارد، بخش اعظمی از قدرت مدیریت و توان تدبیر در امر حج را از حکومت سعودی گرفت و همین مساله در وقوع رخداد منایع تاثیر گذار بود.

عوامل فوق در شرایط فعلی به یک نتیجه تامل برانگیز و غیر قابل پذیرش منجر شده که نگارنده از آن با عنوان «مسئولیت ناپذیری» و «عدم تعهد» دولت عربستان یاد می کند. آن زمان که حکومت عربستان در قبال ملت های منطقه به ویژه ملت یمن احساس مسئولیت نمی کند و آنچنان که مردم عربستان را قربانی سیاست استبدادی خود و منافع آنها را متأثر از رقابت داخلی کرده است، بدیهی است که تعهدی نیز در قبال زائران بیت الله الحرام ندارد و حاضر به پذیرش مسئولیت حوادث مکه و منایع نیست .

به عبارت دیگر، در شرایطی که هیچ یک از نهادهای بین المللی همچون سازمان ملل و حتی کشورهای مدعی همچون آمریکا، به دلایل سیاسی حاضر به ایستادگی و مقابله با عملکرد تهاجمی و خشونت بار عربستان در منطقه (همچون یمن، سوریه، عراق و ...) نیستند، نتیجه طبیعی آن نیز تداوم مسئولیت ناپذیری و بی تعهدی این کشور نسبت به رخدادهای مشابه است.

اما در شرایطی که ده ها نفر از زائرین ایرانی در حادثه منا و بیت الله الحرام جان خود را از دست دادند و قربانی سوء مدیریت و بی تدبیری مسئولان سعودی شدند، وظیفه مردم حفظ آرامش و خونسردی، همدردی با هموطنان داغدیده و مهمتر از همه مطالبه هوشمندانه از مسئولان جهت پیگیری حقوقی مساله است. واقعیت این است که واکنش های احساسی نسبت به اعراب و سرزنش حجاج در خصوص ادای حج واجب که در فضای مجازی به وفور یافت می شود، در شرایط فعلی منطقی به نظر نمی رسد .

دولت جمهوری اسلامی نیز وظیفه دارد در وهله اول نسبت به پیگیری دلایل حادثه منا، انتقال اجساد قربانیان و درمان حادثه دیدگان اقدام نماید و در مرحله بعد پیگیری حقوقی این حادثه را در اولویت قرار دهد. حضور وزیر امور خارجه و رییس جمهور ایران در نیویورک و مقر سازمان ملل فرصت مناسبی برای تحت فشار قرار دادن حکومت عربستان برای پاسخگویی و همچنین پیگیری حقوقی مساله می باشد .

اما چگونه می توان از عدم وقوع حوادث مشابه اطمینان حاصل کرد؟ به نظر می رسد جمهوری اسلامی ایران و کشورهای متضرر، قابلیت اتخاذ رویکردی را دارند که معطوف به ایجاد ساختار جدید در مدیریت حج باشد. تنها در این صورت است که می توان از وقوع حوادث ناگوار مشابه جلوگیری کرد. در این راستا، سازمان همکاری اسلامی به عنوان یک نهاد اسلامی می تواند نقشی تاثیرگذار ایفا کند که بدون شک با پیگیری و دیپلماسی فعال جمهوری اسلامی و با رویکرد مستدل و منطقی مردم و مسئولان قابل حصول خواهد بود .

اگر دین ندارید لااقل انصاف داشته باشید

حجت الاسلام زائری

کد خبر: ۵۳۴۴۸۸

تاریخ انتشار: ۰۴ مهر ۱۳۹۴ - ۱۳:۱۵۱۴:۲۰ September ۲۰۱۵

همان قدر که در حوادث بزرگ و سنگین رفتار فیزیکی مردم و گروههای امداد گر مهم است به همان میزان رفتار معنوی و واکنش روانی و فرهنگی افراد اهمیت دارد. حوادث تلخ و غم بار حج امسال که ابعاد پیچیده و پشت صحنه های آن به مرور بیشتر آشکار خواهد شد موقعیتی فراهم کرده که هوشیاری و هوشمندی همکاران را به چالش کشیده و در بوته آزمون قرار داده است.

در چنین شرایطی باید همه توان و همت عمومی با صدای واحد بر علیه مدیران ناکارآمد و خبیث حرمین شریفین جهت یابد. نادانی و بی توجهی برخی نباید باعث شود که ناخواسته، حتی به شکل غیر مستقیم رأس این حربه به جای شاهزاده های سعودی به سوی حجاج مظلوم قرار گیرد.

هدف دشمن به صورت حساب شده این است که از یک طرف حجاج ایرانی را مقصر جلوه دهد و از سوی دیگر در راستای رویکرد دین ستیزانه غربی فضای عرب ستیزی را ترویج کند و لذا هرگونه غفلت و بی توجهی حتی به اندازه باز نشر یک جمله یا یک شایعه دقیقاً همراهی با برنامه حساب شده دشمن است.

دهها سال است که ما خباثت وهابی های سعودی را تحمل کرده ایم و به دلایلی برخی اخبار را پنهان ساخته و دم نزده ایم و تنها گاه برخی حوادث تلخ چون تعرض به دو نوجوان ایرانی بازتاب یافته است.

اینک که فاجعه های بزرگی چون حوادث مکه و منا همه مردم جهان را حیرت زده کرده و به جنایت و خیانت و کوتاهی و تقصیر مدیران حج سعودی واقف ساخته هرگونه آدرس غلط دادن و توجیه برای حفظ آبروی عربستان فقط خیانت است، زیرا بسیاری از این حرف و حدیث ها مشخصاً برای تضعیف عبادت عظیم و جهانی حج است.

باید اکنون به برخی ناآگاه که با نوشته ها یا گفته های کودکانه بر زخم دل مجروح عزاداران این حوادث تلخ نمک می زنند گفت که اگر دین ندارید و ارزش و جایگاه عبادت حج را در نظر نمی گیرید و دنبال بهانه ای برای ناسزا گفتن به عرب ها هستید لااقل شعور و احساس و درک عاطفی نسبت به حادثه تلخ و غمباری که رخ داده داشته باشید!

در شرایطی که خانواده های فراوانی داغدار هستند، در حالی که خانواده های فراوانی هنوز از سرنوشت عزیزان خود خبر ندارند انتشار برخی کلمات و مضامین عوامانه و باز نشر برخی جمله های ضد دینی چه جایی دارد؟ آیا خود میدانید با طرح چنین موضوعاتی چه آتشی در دل و جان آنها می زنیید؟ طبعاً روی سخنم با کسانی که عالمانه و از سر قصد در قالب برنامه دشمن حرکت می کنند نیست، بلکه با کسانی هستم که در همین مرز و بوم و همراه و هم قدم با همه ایرانیان هستند.

اگر در یک کلیسا هم این حادثه تلخ رخ می داد روا نبود کسی باور آنان را به سخره بگیرد و درباره کسانی که با ایمان و اعتقاد به عبادت خدا مشغول بوده اند ناسزا بگوید. اگر دین ندارید لااقل انصاف داشته باشید و احساس و شرایط هموطنان داغدار و فرزندان یتیم و پدرها و مادرهایی عزادار را درک کنید.

زائران حادثه دیده برادران و خواهران من و شما هستند که برای پاسخ گفتن به دعوت الهی به سفر حج رفته و در حال اطاعت از امر خداوند جان داده اند و شرایطی که با درگذشت آنان به وجود آمده بسیار بحرانی و تلخ است.

اتفاقاً در چنین شرایط و احوال بحرانی باید بسیار هوشمندانه و دقیق سخن گفت و نوشت، لیکن دیده می شود که مع الاسف برخی گفتارها و نوشتارها اصلاً هوشمندانه نیست و برخی چندان متوجه نیستند که در شرایط بحرانی اجتماعی و فرهنگی باید با حساسیت و دقت صد چندان مراقبت موضع گیری و واکنش خود باشند.

حتی مقایسه ای که گاه بین سفر حج و زیارت اربعین صورت می گیرد به هیچ وجه مناسب و خوشایند نیست زیرا گذشته از اشکال محتوایی آن این گونه برخورد و موضع گیری موجب می شود که اگر تاکنون هم جریان

تکفیری چندان در فتنه گری و حادثه آفرینی در پیاده روی اربعین موفق نبوده است امسال هر طور می تواند بحران و حادثه ای بیافریند . هر چند که حتی اگر حادثه ای رخ ندهد و آن نابکاران توفیقی در تخریب جریان زیارت اربعین هم نداشته باشند اصل این مقایسه از جهت فکری و اعتقادی دارای ایراد است و نهایتاً بی آن که کسی بخواهد به مفاهیم و مضامین نامطلوبی منجر خواهد شد .

ما خودمان هم می دانیم که مدیریت و تدبیر زیارت اربعین دست ما نیست و گرنه بدون شک اوضاع از آن چه در مکه و منا رخ داد بهتر نمی بود! اگر امنیت و آرامش و ثبات و استقراری هم هست از عنایت و لطف همان خدایی است که در مکه و منا میزبان زائران بوده است . چه نیازی هست که ما این مسائل را با هم مقایسه کنیم؟ هر ساله در بسیاری از مناطق جهان سفرهایی برای کارناوال ها یا برنامه هایی سراسر گناه برگزار می شود و حادثه ای هم رخ نمی دهد، آیا صرف عدم وقوع حوادث نشان دهنده بر حق بودن است یا مثلاً اگر در زیارت اربعین حادثه ای تلخ رخ داد و اتفاقی خونین افتاد از حقانیت و درستی این زیارت چیزی کم می شود؟

از این روست که در چنین شرایطی همگان باید با هوشیاری و بصیرت و هوشمندی رفتار کنند و مراقب گفتار و نوشتار خود باشند.

فاجعه منا و ضرورت اتخاذ ابتکاری بین المللی

سید مجید تفرشی خامنه

کد خبر: ۵۳۵۰۴۲

تاریخ انتشار: ۰۶ مهر ۱۳۹۴ - ۲۰۱۵۱۵:۱۰ September ۲۸-۲۸

سه روز از بر زمین ماندن پیکرهای مطهر هزاران زائر بیگناه و مظلوم در سرزمین وحی می گذرد. جامعه بین الملل و جهان اسلام خصوصاً وجدان بیدار میلیونها مسلمان کماکان شاهد بی توجهی و عجز مسئولین دولت عربستان در مدیریت فاجعه منا اعم از ساماندهی مجروحین، شناسایی قربانیان و انجام امور قانونی آنهاست.

جدای از جنایات آل سعود در یمن، اقدام آنها در سازماندهی و تجهیز انواع گروهها و حرکتهای تروریستی منتج به کاهش ضریب امنیت منطقه خاورمیانه اروپا و دنیای غرب، مداخله در امور داخلی کشورهای همسایه و مسائلی از این قبیل که ترجمان رقابت جدی آل سعود با رژیم صهیونیستی در برهم زدن نظم و امنیت بین المللی بوده و در جای خود قابل نقد و پیگیری است، واقعه هولناک صحرای منا با توجه به ابعاد هولناک انسانی قضیه و کشته و زخمی شدن بیش از سه هزار انسان (برابر با کشته شدگان حادثه ۱۱ سپتامبر در نیویورک) غیرقابل اغماض و شایان توجه در عرصه بین المللی است.

نگارنده ضمن یادآوری روال ثابت حقوق بین الملل از ۶۶ سال گذشته (شکل گیری کنوانسیونهای چهارگانه ژنو) یعنی تلاش در مسیر ارتقاء کرامت انسان و حقوق بشر و طبعاً مستثنی نبودن فاجعه انسانی منا از این قاعده عرفی، توجه خوانندگان محترم را به نکات زیر جلب می نماید.

۱- کلیه زوار فارغ از ملیت و جنسیت، به امر خدا و اطاعت از آیات قران کریم به سرزمین وحی مهاجرت نموده و می نمایند. آیات الهی فوق ۱۲۰۰ سال قبل از کودتای حجاز و روی کار آمدن آل سعود نازل شده و طبیعتاً تکلیف مسلمانان جهان به اطاعت از آن ربطی به هویت آل سعود نداشته و تا برپایی قیامت ادامه خواهد یافت. (ضرورت جدی پیگیری موضوع و امکان وقوع اتفاقات مشابه در آینده)

۲- نقش آل سعود چه عمداً چه سهواً در هدایت میلیونی زائرین در کریدورهای مرگ قطعی بوده و ادبیات سخیفی چون مقصر بودن زائرین آفریقایی و یا ادبیات احمقانه ای چون قضا و قدر و اعتقاد برخی زوار به

خودکشی در مسیر منا، صورت مساله را پاک ننموده و تنها موجبات تمسخر جامعه مسلمانان از سوی سایر ادیان و ملیتها را فراهم خواهد آورد.

۳- عدم پذیرش نیروهای امدادی سایر کشورها برای کمک به بازماندگان آنها تنها دقایقی بعد از وقوع حادثه بعنوان معمایی بزرگ و شاید مرتبط با علل اولیه وقوع حادثه، طیف جدیدی از مسئولیتهای بین المللی را متوجه دولت عربستان می نماید. رویه ای که ۱۸۰ درجه با عملکرد جامعه بین الملل و سایر کشورها مثلاً به هنگام وقوع حوادث غیرمترقبه ای چون زلزله و سیل منافات دارد.

۴- اخبار متعدد منتشره دال بر عزل بسیاری از مقامات حج و امنیتی سعودی چه صوری و چه واقعی دلیل متقنی دال بر تضادفی نبودن حادثه و قطعیت وقوع جرم حتی از منظر آل سعود داشته فلذا بر اساس اسناد متعدد حقوقی منجمله بند های ۲ و ۳ ماده ۵۸ و مفاد ماده ۴۶ مسئولیت بین المللی دولت موضوع قابل پیگیری است .

۵- در این میان سازمان ملل متحد بر اساس وظایف خود خصوصاً حرکت در مسیر ارتقاء هویت و کرامت ابناء بشر موظف به بررسی فاجعه انسانی منا می باشد. اعزام تیم حقیقت یاب با مشارکت کشورهای حادثه دیده امری ضروری بوده و ضمن مسبق به سابقه بودن، موجب ارتقاء وجه سازمان فوق و شخص دبیر کل خصوصاً نزد کشورهای مسلمان خواهد شد.

۶- عدم واکنش جدی و فقدان پوشش تبلیغاتی این فاجعه از سوی رسانه های غربی و عربی هرگز بعنوان امتیاز و کار حرفه ای در حوزه رسانه در پرونده آنها ثبت نشده و تا ابد در اذهان هزاران خانواده داغدار و میلیونها انسان آزاده خواه باقی خواهد ماند. (در هر زمان چرایی سکوت فوق قابل طرح و بعنوان نقطه ضعف آنها قابل پیگیری است)

۷- با توجه به لازم و ملزوم بودن حرمت زوار خانه خدا با حرمت مکه مکرمه و مدینه منوره طبعاً یدک کشیدن عنوان "خادم الحرمین الشریفین" مستلزم محترم شمردن حقوق زوار از لحظه صدور روادید تا ترک خاک عربستان است. واقعیتی که با وضعیت پیش آمده خصوصاً نحوه بروز حادثه، نحوه جمع آوری پیکرهای مطهر زوار خانه خدا و نگهداری آنها در سردخانه های سعودی در تناقض آشکار است.

۸- علیرغم شقاوت دولتمردان سعودی که بر خلاف نصایح قران کریم، سنت رسول خدا (ص) و عرف بین الملل حتی زحمت ابراز یک تاسف و یا عذرخواهی ساده را به خود نداده اند، به دلیل امکان تکرار آن در آینده

و ضرورت حرکت در مسیر شکل‌گیری سازوکاری بین‌المللی - جامع‌الاطراف و مدبرانه برای مدیریت حج، امروز سازماندهی تشکلی بین‌المللی و مردم‌نهاد به پشتوانه خانواده‌های کلیه قربانیان فاجعه منا و سقوط جرثقیل از همه ملیتها (بیش از ۲۰ کشور) ضرورتی اجتناب‌ناپذیر می‌نماید.

*تحلیلگر مسائل حقوقی و بین‌المللی

روایت زن مجروح فلسطینی از حادثه مرگبار منا

یک زن فلسطینی که در حادثه منا مجروح و در بیمارستان بستری شده است مشاهدات خود را از این فاجعه بیان کرد که نشان‌دهنده کوتاهی مقامات سعودی در رسیدگی سریع به آسیب‌دیدگان در این فاجعه است.

به گزارش شبکه تلویزیونی النیل، این زن فلسطینی به خبرنگار این شبکه گفت: «ما در حال بازگشت از رمی جمرات بودیم. زمانی که از دروازه بزرگ رد می‌شدیم جمعیت انبوهی سر رسید و ازدحام شدیدی ایجاد شد و جمعیت به هم فشرده شد. من به زمین افتادم ولی چهار دست و پا جلو رفتم تا خودم را به نرده‌ها رساندم و به مدت سه ساعت تمام به نرده‌ها چسبیده بودم. در حالی که من به نرده‌ها چسبیده بودم مردم روی همدیگر می‌افتادند. چهار ساعت گذشت و خیلی‌ها مردند و من چسبیده به نرده‌ها فقط نگاه می‌کردم و فریاد می‌زدم»

یارب، یارب.»

این زن فلسطینی در حالی که گریه می‌کرد افزود: «صحنه بسیار وحشتناکی بود. مرگ بود. تعداد خیلی زیادی مردند. همه روی هم افتاده بودند و کسانی که بالا بودند از روی آنهایی که افتاده بودند رد می‌شدند.»

۲ ضعف عمده داخلی در مواجهه با حادثه منا

انتظار این بود که از ظرفیت دیپلماسی منطقه ای و سازمان هایی همچون کشورهای عدم تعهد و سازمان همکاری های اسلامی استفاده بیشتر و بهتری صورت می گرفت.

در یک هفته اخیر کارشکنی ها و سوءتدبیر مقامات عربستانی، تلخی حادثه دلخراش و از یادرفتنی منا را دو چندان کرد. ملتی پریشان و خانواده هایی داغدار چشم به رسانه ها دوخته بودند تا شاید خبری از بازگشت پیکر هموطنان و عزیزان سفر کرده خود دریافت کنند. خانواده هایی که حاجیانشان در زمره مفقودین قرار داشت یک هفته جهنمی و پراز تشویش را سپری کردند که زبان و تصور از توصیف و تصورش قاصر است. امیدهایی که دقیقه به دقیقه کم رنگ شد و آمارهای ضد و نقیضی که در میان بی اعتنایی و بی تدبیری میزبان قدرناشناس ضیوف الله منتشر شد. خانواده هایی هم که فوت حاجیانشان قطعی شده بود در انتظار بازگشت پیکر عزیزانشان روزها را سپری کردند. انتظاری کشنده که هنوز به سر نرسیده است. سرانجام و پس از گذشت یک هفته از وقوع حادثه، سازمان حج و زیارت، تعداد رسمی جانباختگان ایرانی را ۴۶۴ نفر اعلام کرد. آماری تاثربرانگیز و قابل تامل که ایام فرح بخش بین اعیاد قربان و غدیر را به کام ایرانیان تلخ کرد.

لجاجت کودکان سعودی ها در مواجهه با ملتی داغدار

حج امسال برای مسلمانان جهان خاطره ای زهر آگین شد اما تلخی این حادثه جانگداز آن زمان افزایش یافت که حاکمان عربستان سعودی خیره سرانه از ارائه توضیحات قانع کننده و مسئولیت پذیری در این خصوص سرباز زدند. این لجاجت کودکان در حالی صورت گرفت که جمهوری اسلامی ایران از همان زمان وقوع حادثه رسماً آمادگی کامل خود را برای حضور و کمک به نیروهای امدادی و کادر پزشکی این کشور اعلام کرد. اما سعودی ها که نه خود عزمی راسخ برای حل این موضع داشتند و نه خواهان حضور مسئولان ایرانی برای ساماندهی اوضاع بودند، مغرورانه با این درخواست ها مخالفت کردند. در نتیجه تعداد دقیق مجموع قربانیان این حادثه اعم از ایرانی و غیر ایرانی و تحویل اجساد به کشورهای مبدأ با تاخیری بیهوده و بی سرانجام مواجه شد.

بخشی از این بی اعتنایی و نخوت بی پشتوانه حاکمان عربستان، به بینش و رویکرد سیاسی آنان باز می گردد. در نظام استبدادی و عقب مانده این کشور و در دیدگاه خاندان پادشاهی آل سعود، مفهوم حقوق انسانی

و شهروندی جایگاهی ندارد. مردم رعایای بی مقدار و فاقد حقی هستند که شامل لطف پادشاه شده اند و نباید خواسته ای خارج از اراده نظام پادشاهی داشته باشند. در این حادثه نیز مسئولان سعودی خواسته یا ناخواسته این رویکرد منحط را در قبال حادثه منا و قربانیان آن اتخاذ کردند. دلجویی های موردی و وعده جبران مادی این داغ عظیم که جسته و گریخته اعلام می شد نیز بیش از آن که بیانگر حس مسئولیت پذیری آل سعود و احترام به حق شهروندی قربانیان باشد ناشی از نگاه پدر سالارانه آنان است. نگاهی که به دنبال کسب محبوبیت از دست رفته و ثبات مشروعیت متزلزل آنان است.

روی دیگر این سیاست، سرسختی و لجاجت با جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک چالش و رقیب منطقه ای است. آن چه در یک هفته اخیر رخ داد، سایه افکنی این لجاجت بر مدیریت یک فاجعه انسانی است که قربانیانش زائران بی گناه و مهمانان خانه خدا بودند.

مقاومت و اصرار عربستان برای خارج نشدن اجساد از این کشور و از سوی دیگر درخواست و اصرار خانواده های جان باختگان و همچنین مقامات کشور برای برگشت آن ها به ایران، وضعیت را به گونه ای پیچیده کرد که معاون کنسولی وزارت خارجه عنوان کرد این کار کمی به تشریفات و تعامل بیشتر با سعودی ها نیاز دارد.

در مقابل این رفتار که هم خارج از اخلاق اسلامی و انسانی است و هم با هیچ هنجار بین المللی و قانونی همخوانی ندارد، جمهوری اسلامی ایران با رویکردی متین و منطقی قصد تعامل و همکاری برای کاهش آلام خانواده های قربانیان را داشت اما دست برداری و تعاون ایران با بی اعتنائی و گستاخی مواجه شد. دستگاه دیپلماسی کشور هم که همزمان درگیر مجمع عمومی سازمان ملل متحد بود بارها مراتب اعتراض رسمی خود را به این رفتار سعودی ها اعلام کرد که نتیجه ای در بر نداشت.

دستگاه دیپلماتیک؛ نیازمند قاطعیت بیشتر

در این میان در مواجهه با این رفتار غیردوستانه دوزخ عمده قابل مشاهده و بررسی است. ضعف اول به ساختار سیاسی و دیپلماتیک کشور باز می گردد. دولت اگرچه آمادگی سخت افزاری برای حضور مستقیم در میدان را داشت اما نتوانست از تمام راهکارهای دیپلماتیک و تبلیغاتی برای نشان دادن عمق این فاجعه و اقدامات مخرب سعودی ها بهره برداری کند. تقریباً از روز دوم یا سوم حادثه مشخص شد که دولتمردان سعودی به مجاری و تعاملات رسمی دیپلماتیک وقعی نمی نهند و همچنان بر سیاست لجوجانه و غیر منطقی خود پافشاری می کنند.

تلخی این حادثه آن زمان افزایش یافت که سعودیها خیره سرانه از مسئولیت پذیری در این خصوص سرباز زدند

در مقابل، دیپلماسی رسانه ای کشور و کارگزاران سیاست خارجی تغییری در عملکرد خود نداشته و به جز اقدامات روتین و همیشگی، ابداع و اقدام جدیدی در این عرصه نداشتند. انتظار این بود که از ظرفیت دیپلماسی منطقه ای و توان رسانه های رسمی کشور و همچنین نهادهایی همچون کشورهای عدم تعهد و سازمان همکاری های اسلامی برای رساندن فریاد اعتراض و مطالبات استفاده بیشتر و بهتری صورت می گرفت. هیچ اقدام موثری برای همراه ساختن دولتمردان و افکار عمومی کشورهای قربانی داده در این حادثه انجام نگرفت و در عرصه رسانه های نوین نیز بیشتر شهروندان و کاربران بودند که دست به اعتراض و مطالبه گری و روشنگری زدند. شاید استدلال مسئولین این باشد که حضور حجاج در عربستان و همچنین مشخص نبودن وضعیت مفقودین و قربانیان حادثه اقتضا می کند که با احتیاط بیشتری با طرف سعودی مواجه شد، اما نکته اینجاست که برخورد با این حادثه در قالب های دیپلماتیک و روتین هم نتیجه عملی در پی نداشت.

تنها سخنان قاطعانه روز گذشته رهبری در دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره) نوشهر بود که این روند را وارد فاز جدید کرد. جایی که رهبر انقلاب با اشاره به حضور دهها هزار نفر از حجاج ایرانی در مکه و مدینه، هشدار دادند: «اندک بی احترامی به حجاج ایرانی و همچنین عمل نکردن دولت عربستان به وظایف خود در قبال بدنهای مطهر، موجب عکس العمل سخت و خشن ایران خواهد شد». این پیام قاطعانه در حالی عنوان شد که با وجود اراده و زحمات دستگاه های مختلف کشور تا امروز هیچ واکنش مثبتی از جانب طرف سعودی صورت نگرفت و تنها امروز بود که وزیر بهداشت عربستان پیام تسلیت دیر هنگام پادشاه این کشور را به واسطه وزیر بهداشت جمهوری اسلامی ایران به رهبرانقلاب، رئیس جمهور و مردم ایران رسانده و قول مساعدت برای انتقال اجساد ایرانی را داد.

نهادهایی رسالتندی که منفعلماندند !

علاوه بر دستگاه دیپلماسی کشور، نهادهای غیر دولتی مرتبط با موضوع هم نقش آفرینی مناسبی در این حوزه نداشتند. سازمان های عریض و طویلی که تمام یا بخشی از کارکردشان به دیپلماسی فرهنگی در حوزه جهان اسلام باز می گردد، تنها به صدور پیام های تسلیت و همدردی آن هم به مخاطبانی محدود بسنده کردند. نهادهایی همچون سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، آستان قدس رضوی، سازمان تقریب مذاهب اسلامی، جامعه المصطفی العالمیه و ... که رسالت روشنگری در موضوعات به روز جهان اسلام از طریق تماس با نخبگان و نهادهای جغرافیای کشورهای مسلمان را دارند عملکرد پویا و موثری نداشتند. در حالی که نظام

جمهوری اسلامی ایران در چنین بزنگاه هایی نیازمند فعالیت این نهادهای فکری و اجرایی است حرکتی شبکه ای که بتواند دولتمردان کشورهای اسلامی را تکان داده و آنان را وادار به واکنش عملی و موثر بکند، حلقه مفقوده عملکرد این نهادهای پرتعداد اما کم اثر بود. حال باید دید برای زنده نگه داشتن یاد قربانیان این حادثه و پیگیری حقوق آنان چه طرحی از جانب این سازمان ها و دولت اجرا خواهد شد.

جلیل خیرهی

ک شاهد عینی فاجعه منا در گفت‌وگو با تسنیم :

فاجعه منا دقیقاً در زمان عزیمت حجاج ایرانی به رمی جمرات رخ داد

شناسه خبر: ۸۷۷۸۲۱ سرویس: اجتماعی

۱۱ مهر ۱۳۹۴ - ۱۲:۴۸

یکی از شاهدان فاجعه منا گفت: فاجعه منا دقیقاً همان ساعتی اتفاق افتاد که حجاج ایرانی باید به سمت رمی جمرات می‌رفتند .

مجتبی مزینانی در گفت‌وگو با خبرنگار اجتماعی [خبرگزاری تسنیم](#) درباره فاجعه منا اظهار داشت: تعمدی بودن فاجعه منا باید توسط مسئولان مربوطه و در دادگاه‌های بین‌المللی بررسی شود زیرا این فاجعه به طور دقیق زمانی رخ داد که زائران ایرانی در آن ساعات باید برای رمی جمرات در این محل حضور پیدا می‌کردند.

وی با تأکید بر عدم امداد رسانی امدادگران و پلیس سعودی در فاجعه منا تصریح کرد: تعداد نیروهای پلیس در جمرات به کمتر از ۲۰۰ نفر می‌رسید و پلیس سعودی تمام مسیرهای منتهی به رمی جمرات را مسدود کرده بود و فقط یک مسیر باز بود که آن خیابان هم مخصوص زائران آفریقایی بود.

مزینانی افزود: از فردای فاجعه منا تعداد نیروهای نظامی سعودی به حدی افزایش یافته بود که منطقه جمرات به منطقه‌ای نظامی تبدیل شده بود.

این شاهد عینی فاجعه منا که تازه از سفر حج به کشور بازگشته است، عنوان کرد: یکی از هم‌کاروانی‌های ما که نجات پیدا کرده بود می‌گفت به دلیل ازدحام و فشار جمعیتی که وجود داشت لباس‌های احرام از تنش جدا شده بود و مجبور شده بود برای بازگشتن به چادرها از حوله‌های به جا مانده بر روی زمین استفاده کند.

وی با توصیف حال و هوای بعد از این فاجعه در چادرها خاطر نشان کرد: هدف زائرانی که به منا می‌رود خواندن دعا، مناجات و اُنس گرفتن هرچه بیشتر با خدای سبحان است اما در منا فقط توانستیم یک بار دعای کمیل را بخوانیم و حال و هوای چادرهایی که در یک فاجعه عزیزان خود را از دست داده بودند بسیار غم‌انگیز و اندوهناک بود و از هر چادری صدای شیون و ناله به گوش می‌رسید.

روایت زائر انگلیسی از رفتار غیراسلامی سعودی‌ها

تصور می‌کردم که یکی از ثروتمندترین کشورهای جهان اسلام، می‌تواند حج را به خوبی سازماندهی کند. حالا که به انگلستان بازگشته‌ام، خدا را شکر می‌کنم که زنده مانده‌ام و هنوز از آنچه دیده‌ام، شوکه هستم.

کد خبر: ۵۳۶۳۶۲

تاریخ انتشار: ۱۲ مهر ۱۳۹۴ - ۵۶:۲۰۱۵۰۷ October ۲۰۱۵ - ۰۴

زائر انگلیسی با انتشار یادداشتی در روزنامه گاردین، از تجربه خود در مراسم حج امسال گفته و نوشته است که در سفر به عربستان، نشانی از اسلام را در رفتار میزبانان خود ندیده است.

به گزارش گروه بین‌الملل خبرگزاری فارس، روزنامه گاردین روز یکشنبه در گزارشی به قلم یکی از کسانی که در مراسم حج امسال حضور داشته، نوشته است که مدیریت حج نیازمند تغییری جدی است.

«سبرینا رزاق حسین» نویسنده این گزارش در ابتدا با توصیف شرایط سخت زوار در عربستان، نوشته است: «من که پدر و مادرم را در این سفر زیارتی همراهی می‌کردم، پیش از رسیدن به عربستان سعودی، از روی ناآگاهی تصور می‌کردم که یکی از ثروتمندترین کشورهای جهان اسلام، می‌تواند حج را به خوبی سازماندهی کند. حالا که به انگلستان بازگشته‌ام، خدا را شکر می‌کنم که زنده مانده‌ام و هنوز از آنچه دیده‌ام، شوکه هستم. کاملاً درک می‌کنم چرا صدها نفر بر اثر ازدحام جان خود را از دست دادند و فکر هم نمی‌کنم که بتوان "مشیت الهی" را بهانه کرد».

وی با بیان اینکه اوضاع در مدینه خوب بوده، اما اوضاع در مکه او را شوکه کرده، نوشته است: «حتی ورود و خروج به مساجد و دیگر اماکن هم دشوار بود. ما که همراه کسانی بودیم که از صندلی چرخدار استفاده می‌کردند، باید به آن‌ها کمک می‌کردیم که مدام از صندلی بلند شوند، چراکه پیاده‌رو تا زانو ارتفاع داشت، بدون آنکه محلی برای ورود چرخ یا چیزی شبیه به آن، برایش تعبیه شده باشد. با توجه به تعداد بالای کسانی که آنجا دچار ناتوانی یا شرایط دشوار هستند، این وضع شوکه‌کننده بود.

دمای بالای هوا، آزمون برای همه ما بود و باعث می‌شد بسیاری خسته و دچار عطش شوند. با این حال، تنها در تعداد اندکی از آن مسیرهای شلوغ، منبع آب وجود داشت. به عنوان نمونه، برخی از مسیرهای معمول زواران که از آنجا رمی جمرات انجام می‌شود، به کلی فاقد آب‌رسانی بود و فقط در برخی جاها نیروهای جوان پلیس

ایستاده بودند و به صورت رندوم به صورت زوار آب می‌پاشیدند.

رفتار و مهارت ارتباط نیروهای پلیس و افرادی که داخل و بیرون مسجد به کار گرفته شده بودند هم اسفناک بود. در حالی که زواری از صدها کشور به آن جا می‌آیند، شاید تصور شود که امکان ارتباط به دستکم یک زبان جز عربی وجود دارد. اینکه نبود هیچ، حتی رفتار پرخاشگرانه آن‌ها که بر سر زواری که به آرام‌ترین لحن هم صحبت می‌کردند فریاد می‌کشیدند، هم غیر ضروری بود و هم موجب آزردن افراد می‌شد. تا به حال هیچ کس با من یا والدینم اینطور صحبت نکرده بود.

به نظر می‌رسید تنها چیزی که به این پلیس‌های بسیار کم سن و سال اجازه داده بودند، این بود که در پاسخ به هر چیزی به عربی فریاد بکشند «نه» و هر وقت دلشان خواست، بدون هر گونه هشدار یا ارائه جایگزینی، مسیرها را مسدود کنند. روشن است که چنین کاری در هر مکان مذهبی‌ای، می‌تواند به بروز ازدحام و زیر دست و پا ماندن افراد منجر شود.

یک روز ما در مسجدی بودیم که آن‌ها راه خروج را مسدود کرده و اعلام کردند که تا پایان نماز بعدی، یعنی یک ساعت و نیم دیگر، نمی‌توانیم آنجا را ترک کنیم. فشار جسمی صدها نفری که آنجا بودند، کم کم پشت سر ما بالا رفت و باعث استرس و نفس تنگی شد. من ابتدا مودبانه و بعد با التماس، از نگهبان‌ها خواستم به ما اجازه خروج بدهند، چرا که داروهای دیابت مادرم در هتل نزدیک مسجد بود. سطح قند خون او در حال کاهش بود، اما این تغییری در شرایط ایجاد نکرد. نهایتاً ما زائری را پیدا کردیم که حرف ما را ترجمه کرد، اما باز هم از رفتن ما جلوگیری کردند. آنوقت، من تقریباً با گریه از آن‌ها پرسیدم "اگر او غش کند و ایجاد بمیرد چه؟"، و پاسخ او این بود که شانه‌هایش را بالا انداخت و گفت "اگر بمیرد، خوب مرده است دیگر!"

«عایشه خان» از مدیران تجاری مستقر در منچستر که در همان تور به مکه آمده بود، چند روز بعد به من تعریف کرد که مقامات چطور موانع را برای عبور همسرش که می‌خواست به او که حالش بد شده بود کمک کند، برنداشته‌اند. او از حال رفته بود و حتی در آن حالت هم مسئولان دور هم حلقه زده بودند و به جای آنکه آمبولانس خبر کنند، با هم گپ می‌زدند و می‌خندیدند. او تعریف می‌کرد که چطور از این طرف خیابان به طرف دیگر می‌دوید تا کمک بگیرد.»

نویسنده گزارش همچنین شرح داده است که حتی پرسنل خودروهای امدادی هم آموزش‌های لازم را ندیده بودند و بیشتر شبیه به راننده‌هایی بودند که لباس پزشکان را به تن داشتند، بدون آنکه بدانند باید چه کاری انجام

دهند یا اینکه تجهیزات لازم را داشته باشند.

رزاق حسین با بیان اینکه او مانند دیگر زوار موارد متعددی از این دست را تجربه کرده، نوشته است: «اینکه اصرار می‌شود که مرگ صدها نفر از مردم مشیت الهی بوده و نمی‌شده از آن جلوگیری کرد، چیزی نیست که من قبول کنم. من اعتقاد دارم که اسلام بر اساس عقلانیت است: تا وقتی که تمام کارهای لازم برای جلوگیری از وقوع اتفاقات بد را انجام نداده‌ایم، نمی‌توانیم بگوئیم که یک اتفاق مشیت الهی بوده است.»

وی با بیان وضعیت حج در سال‌های گذشته اصلاحاتی داشته، اما اکنون نیازمند تغییرات اساسی است، نوشته است: «بخش اعظم مدیریت ضعیف حج، ناشی از نحوه کارکرد عربستان سعودی است. روشن است که مقاماتی که در اماکن مقدس حضور دارند، اجازه اتخاذ تصمیمات مستقل را ندارند و با اعضای خاندان سلطنتی و مهمانان آن‌ها به عنوان شخصیت‌های ویژه برخورد می‌شود و به همین جهت هیچ انگیزه‌ای برای فشار به مقامات جهت ایجاد ساختاری امن و کارآمد وجود ندارد.»

من در مکه مسلمان زیاد دیدم، اما اسلام زیادی ندیدم. من از میزبانانمان مهربانی ندیدم، من ندیدم که نگران آسایش ما باشند. من به تمام مسلمانان، زائران و دیگران توصیه می‌کنم که این مسئله را به عنوان بخشی از حج نپذیرند، بلکه به انتقاد از آن پردازند. به نمایندگان پارلمان، به شورای مسلمانان بریتانیا نامه بنویسید و منطقه خود را به ابراز خشم وادارید و بر سر و صدایی که در حال شکل‌گیری در عرصه بین‌الملل است، بیافزایید.

زیارت، قرار است موجب بهبود و تغییر زندگی شود، نه اینکه آن را به خطر بیاندازد. وقت آن است که این را خواستار شویم.»

روایتی تلخ از حج: جرات نداشتیم از هتل بیرون بزیم

تاریخ انتشار: یکشنبه ۱۲ مهر ۱۳۹۴ ساعت ۰۹:۰۷

۲۰ شهریور ۹۴، ۲ مهر ۹۴، حوادث این دو روز مصیبت بزرگی بر مسلمانان بود؛ مرگ ۴۷۵ ایرانی در کمال بی کفایتی سعودی‌ها، خاطرات تلخی برای ۶۴ هزار حاجی ایرانی مناسک حج ۱۴۳۶ به جا گذاشته است.

مدام گریه می‌کند، می‌گوید «تنهایم بگذارید، می‌خواهم چند روز تنها باشم.» این شرح حال این روزهای زنی است که تازه از سفر حج برگشته. ارزشمندترین سفر مسلمانان، همه کار می‌کنند تا مستطیع شوند و به حرم امن الهی برسند. اما حال این روزهای حجاج تازه برگشته از مکه، به حال هیچ سالی نمی‌خورد. شاید سال ۶۶. کشتار ایرانیان حاضر در مراسم برائت از مشرکین.

حج ۱۴۳۶، داستان دیگری دارد. برای همه آنهایی که سالها چشم به قرعه کشی سازمان حج و زیارت دوخته بودند تا نوبتشان بشوند و برسند به خانه خدا، به طواف کعبه و نمازهای مسجدالحرام، لباس احرام و سعی صفا و مروه، به رمی جمرات...

اما عصر جمعه ۲۰ شهریور ۹۴، آرامش از حج ابراهیمی گرفته شد؛ «تا قبل از سقوط جرتقیل همه چیز عادی بود. اما بعد از آن طوفان و سقوط، مصیبت‌ها پی‌در پی آمدند».

این روایت کوتاه خانم سوسن کاوه است؛ یکی از حجاج ایرانی که سه روز پیش به ایران بازگشت و حالا مدام گریه می‌کند، مثل همه حجاجی که این روزها به آغوش خانواده هایشان برگشته‌اند.

می‌گوید: «من به دلیل کسالت در روز سقوط جرتقیل در بیمارستان هلال احمر بستری بودم. به همین دلیل شاهد حال و روز مجروحانی بودم که به بیمارستان می‌آوردند. همه‌همه بود و خون و فریاد. برای من که سال‌های جنگ را دیده بودم، این تصاویر درست تکرار همان روزها بود. تعدادی از مجروحان، صدمه جسمی ندیده بودند اما چنان شوکی به آنها وارد شده بود که قابل مهار نبودند. فقط فریاد می‌زدند و گریه می‌کردند و می‌خواستند به ایران برگردند. زن جوانی که بعد از این حادثه دچار شوک شده بود، آنقدر از خود بیخود بود که حتی اجازه نمی‌داد آرامبخش به او تزریق کنند. حاضر نبود از بیمارستان بیرون بیاید، می‌خواست یک گوشه پناه بگیرد تا همسرش از ایران بیاید و او را با خود برگرداند که عملاً چنین چیزی ممکن نبود».

روایت تلخ است؛ تصویری از بیمارستان هلال احمر: «خانمی از همسفران تعریف می کرد که در مسجدالحرام نشسته بودم و مشغول زیارت بودم که یک دفعه سقوط جسمی را روی شانه ام حس کردم. می گفت فکر کردم کسی به سمت سنگ پرتاب کرده. وقتی برگشتم، دیدم تکه های بدن آدم هاست که دور و اطرافم پخش شده و یک دست کنده شده هم روی شانه من افتاده بود».

جمعه، ۲۰ شهریور ۹۴؛ تندبادی وزیدن گرفت، بسیار سبک تر از تندبادها و طوفان هایی که در دو سال گذشته در تهران دیده ایم، اما یکی از تاورکین های اطراف مسجدالحرام، سقوط کرد، روی زائران و بعد، مصیبت وارد شد. ۱۰۷ نفر جان دادند، از جمله ۱۱ ایرانی .

حتما از تلویزیون دیده اید، حاجی را که در فرودگاه گریه می کنند. تصویری غریب برای همه ما ایرانی ها. حاجی ها را همیشه دیده ایم که خندان و شاداب به آغوش خانواده ها بر می گردند و از خاطرات خوب حج برای همه اقوام و آشناها تعریف می کنند. اما حالا باید گریه ها را دید و از آنها پرسید، «چه شد؟» و گفت «خدا رو شکر که صحیح و سالم برگشتید».

اما در منا چه شد؟ در ۱۰ روز گذشته بسیار شنیده و خوانده اید. اما می دانید فاجعه منا و سقوط جرقیل، چه بلایی سر حجاج زنده مانده، آورده است؟

«بعدتر، وقتی حادثه منا اتفاق افتاد، جو آنقدر ملتهب و سنگین شد که تحملش برای ما که عزیز از دست نداده بودیم هم دشوار بود. توی آسانسور، غذاخوری یا فضاهای عمومی که تردد می کردیم، مدام چهره های گریان و نگرانی را می دیدیم که می خواستند دعا کنیم عزیزانشان پیدا شوند. زنانی را می دیدیم که می گفتند ما با همسرمان به حج آمدیم. حالا چطور بدون او برگردیم؟ بعضی ها می گفتند شرطه های عربستان به جای کمک به معرووحان و کسانی که زیر دست و پا افتاده بودند، روی پشته آدم ها راه می رفتند و به درخواست زنده های نیمه جانی که آب می خواستند، با لگد پاسخ می گفتند».

مویه های زنان برگشته از حج را خوانده اید؟ همان هایی که عزیزی را در منا جا گذاشتند و برگشتند. آنها که دلشان نبود برگردند: «روزهای آخر که وقت برگشت بود، خیلی ها حاضر نبودند همسر و فرزندشان را روی تخت بیمارستان رها کنند و به ایران برگردند. وضع روحی آنهايي که عزیزانشان جزو مفقودین یا کشته شده ها بود، از این هم بدتر بود. خیلی هایشان اصرار داشتند که در عربستان بمانند و با عزیزشان -زنده یا مرده- برگردند».

اما آنهایی که زنده ماندند و عزیزی در بیمارستان و مفقودها نداشتند هم حس ناامنی مفرط، دست و دلشان را به زیارت می لرزاند: «بعد از حادثه منا دیگر جرات نداشتیم پیمان را از هتل بیرون بگذاریم. نمی دانستیم زنده می مانیم یا نه. مدام به مرگ فکر می کردیم. حتی برای چند قدم دور شدن از هتل هم با همه هم اتاقی ها خداحافظی می کردیم، حلالیت می طلبیدیم و گاهی شماره و نشانی اقوامان را رد و بدل می کردیم که اگر زنده نماندیم، به آنها خبر دهند. سایه مرگ آنقدر سنگین بود که نمی گذاشت لذت زیارت را بفهمیم. سنگین به مکه رفتیم و سنگین تر برگشتیم.»

در فضای ناامنی، بازار شایعه داغ تر می شود: «همین تحمل اوضاع را برای ما سخت تر می کرد. هر روز که از خواب بیدار می شدیم تا برای انجام اعمالمان از هتل بیرون برویم، یک شایعه جدید می شنیدیم که تشخیص صحت و سقم آن برایمان راحت نبود. مثلاً روز بعد از سقوط جرثقیل، شنیدیم که باز هم جرثقیلی سقوط کرده و میزبان عربستانی نگذاشته ماجرا رسانه ای شود. عکس هایی از ایران برای ما فرستاده می شد و درستی ماجرا را از ما سوال می کردند اما خیلی از این عکس ها یا مربوط به وقایعی در دیگر نقاط دنیا بودند یا در سال های گذشته اتفاق افتاده و حالا دوباره از پرونده خاطرات بیرون کشیده شده بودند تا به اسم فجایع مکه دست به دست شوند. اتفاقی که می افتاد این بود که ترس و اضطراب زائران بیشتر می شد و هر روز ماندنشان در مکه، با وحشت مرگ می گذشت.»

حوادث حج ۱۴۳۶ فقط جان ۴۷۵ ایرانی (۱۱ نفر در حادثه سقوط جرثقیل و ۴۶۴ نفر در فاجعه منا) را نگرفت، روان ۶۴ هزار نفر دیگر را هم بهم ریخته است؛ آنهایی که این روزها نه می خندند و نه تمایلی به واگویه آنچه بر آنها گذشت دارند. آنها را درک کنید، دریابید؛ غم بزرگی با خود دارند.

منبع: خبرآنلاین

مشاهدات یک شاهد عینی از فاجعه منا

«سرویس: سیاسی - مجلس

کد خبر ۹۴۰۷۱۳۰۸۰۵۲ :

دوشنبه ۱۳ مهر ۱۳۹۴ - ۰۵:۴۷

نماینده مردم تهران در مجلس که در مناسک حج امسال حضور داشت و از نزدیک شاهد فاجعه منا بود، پس از بازگشت از این سفر به روایت فاجعه منا، وضعیت حجاج ایرانی و وظایف دولت سعودی در مقابل ایران پرداخت.

حسین طلا در گفت‌وگو با خبرنگار پارلمانی خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) گفت: آنچه دیده شد این بود که کسانی که برای انجام مناسک حج و عمل به واجب دینی رفته بودند در کمال ناباوری مقابل چشم همه نفس‌هایشان بریده شد و جان خود را از دست دادند.

وی ادامه داد: به دلیل بی‌تدبیری مجموعه مقامات آل سعود و برگزارکنندگان مناسک حج، ازدحام فوق‌العاده شدیدی رخ داد و بیش از نیم ساعت تا ۴۰ دقیقه این ازدحام ادامه داشت و فشار زیادی روی مردم در کوچه ۲۰۴ ایجاد شد. کسانی که آنجا بودند می‌گفتند با فشاری که ایجاد شده بود ما حتی نمی‌توانستیم نفس بکشیم و فقط می‌خواستیم خود را از آن مهلکه دور کنیم.

این عضو کمیسیون اجتماعی مجلس خاطر نشان کرد: سوال این است که این فشار چطور توسط دوربین‌ها و هلی‌کوپترهایی که دائما روی سر حجاج در منا بود رویت نشد؟ در حالی که در عربستان کافی است یک اعلامیه به یک عرب داده شود، دقایقی بعد نیروهای امنیتی فرد را بازداشت می‌کنند. حالا چطور می‌شود که آن حجم جمعیت را نادیده بگیرند؟

طلا همچنین اظهار کرد: علی‌ایحال بستن برخی مسیرها به وسیله نیروهای نظامی باعث شد هر لحظه این جمعیت اضافه شود و نهایتاً زائران دومینوار روی هم ریخته و عملاً در فضایی چندصد متری، زوار در چهار ردیف به روی هم افتادند، اما کمکی به آنها نشد. آنچه باید گفت این است که دولت سعودی و مسئولان برگزاری مراسم دیدند ازدحام ایجاد شد و جلوی آن را نگرفتند. این درحالی است که در مسجد الحرام و مسجدالنبی در زمان نماز تمام درها را می‌بندند برای اینکه تراکم جمعیت ایجاد نشود و یا در روضه رضوان در مدینه جمعیت با

پارتیشن و پرده‌ها مدیریت می‌شوند. پس مسئولین عربستانی با مدیریت جمعیت و ازدحام این چینی بیگانه نیستند.

این نماینده مجلس در ادامه تاکید کرد: بنابراین مشکوک است که چرا در چنین جایی اهمال کردند و زمانی که این اتفاق افتاد تا ساعت‌ها کمکی که لازم بود صورت نگرفت و افراد به دلیل فشار به مرور جان خود را از دست دادند و آمبولانس‌ها خالی برگشتند و تریلی‌هایی برای انتقال افراد به محل واقعه آمدند در حالی که پیش‌بینی می‌شود تعدادی هنوز زنده بودند و علائم حیاتی چک نشد و این اتفاقات نشان می‌دهد آن‌ها هیچ ارزشی برای جان آدم‌ها قائل نبودند.

وی افزود: در این شرایط در درجه اول باید بررسی شود که چرا این ازدحام به وجود آمد و چرا جلوی آن گرفته نشد. در عین حال چرا پس از واقعه، نیروهای کمکی و امدادی به خوبی کار خود را انجام ندادند و می‌دیدیم که نیروهای امدادی به صحنه آمده و سردرگم کاری نمی‌کردند و حلقه‌هایی بستند و اجازه ندادند زوار دیگر برای کمک به محل حادثه بروند و نهایتاً بدون این که بدانند این افراد زنده هستند یا مرده، همه را سوار کامیون کردند و بردند.

این عضو کمیسیون اجتماعی مجلس همچنین با اشاره به روند درمانی حجاج ایرانی گفت: در مرحله درمان مصدومان نیز می‌دیدیم که اگر می‌فهمیدند کسی ایرانی است آن‌ها را یا درمان نمی‌کردند و یا درمان را به تاخیر می‌انداختند.

طلا ادامه داد: در این شرایط به لطف خدا مقام معظم رهبری به موقع و مقتدرانه نسبت به این رفتار بد عکس‌العمل نشان دادند و به نوعی زوار ایرانی را در عربستان نجات دادند و ستادهای ایرانی نیز علی‌رغم ارتباط‌های خوبی که برقرار کردند نمی‌توانستند با آن ارتباط مشکلات را حل و رفع کنند و زمانی که آقای دکتر هاشمی وزیر بهداشت به عربستان آمدند به نظر نمی‌رسید مورد استقبال مقامات سعودی قرار گرفتند اما پس از صحبت‌های مقام معظم رهبری وزیر بهداشت این کشور با آقای هاشمی تماس گرفت و درخواست برگزاری جلسه‌ای را کرد و عملاً همه آن‌چه ایران در رابطه با مصدومان و کشته شدگان خود تقاضا داشت به اجرا درآمد.

نماینده مردم تهران در مجلس خاطر نشان کرد: در حال حاضر حداقل مطالبه ما این است که با توجه به اینکه افراد زیادی از کشور ما جان خود را در عربستان از دست دادند و برخی از اتباع کشورمان نیز در آن کشور مصدوم شدند مقامات سعودی ابتدا پاسخگو باشند چرا که وقتی به حجاج ما ویزا می‌دهند یعنی مسئولیت امنیت

زوار و اتباع همه کشورها را قبول کرده‌اند. اما چطور چند هزار نفر جلوی چشم کسانی که خود را خادم الحرمین می‌دانند در این منطقه امن الهی، جان دادند؟

وی همچنین با تاکید بر اینکه حج برای ما مسافرتی توریستی نیست که بگوییم آن را تعطیل می‌کنیم، تصریح کرد: حج برای ما مثل نماز واجب است و مقامات سعودی باید بتوانند امنیت کاملی را برای سال‌های آینده تامین کنند. اگر مشکلات ساختاری و امدادی وجود داشته، باید رفع و این اطمینان به کشورهای مسلمان داده شود چرا که همه امکانات از پول زوار تامین می‌شود. بنابراین باید این اطمینان ایجاد شود که مسلمانان در سال‌های آینده می‌توانند با امنیت کامل به این سفر بروند.

این عضو کمیسیون اجتماعی مجلس در ادامه اظهار کرد: در عین حال خسارت‌های وارد شده باید جبران و عاملین این جنایت به همه معرفی و مجازات شوند و در صورتی که همه دوربین‌ها این شرایط را رصد کردند، چطور دیدند و کاری نکردند و هیچ امدادی نرساندند و هیچ کدام از این موارد برای ما قابل قبول نیست. و این حداقل انتظار ماست.

طلا در پایان تاکید کرد: همه ملت‌های مسلمان در عین اینکه این آمادگی را دارند که در اداره مراسم حج سهیم باشند این انتظار را نیز دارند که از تجربیات و کمک‌های آن‌ها در اداره حرمین شریفین بهره گرفته شود تا این مراسم به بهترین شکل اجرا شود چرا که آنچه مسلم است کعبه و مسجد الحرام فقط متعلق به عربستان نیست، آنجا متعلق به همه مسلمانان است و همگی باید در اداره آن سهیم باشند.

<http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۱۳۰۸۰۵۲/%D۹%۸۵%DA%BA%D۹%۸۷%DA%AF%D۹%۸۷%DA%AA-%DB%۸C%DA%A۹-%D۹%۸۶%DA%BA%D۹%۸۶%DB%۸C-%D۹%۸۷%DA%AF%D۹%۸۱%DA%AC%D۹%۸۷%DA%BA%D۹%۸۶%DA%AF>

روایت یک زائر انگلیسی از حج تمتع امسال

رونمایی گاردین از تشت رسوایی آل سعود

«سرویس: فرهنگی و هنری - گردشگری و حج

کد خبر ۹۴۰۷۱۳۰۸۰۱۶:

دوشنبه ۱۳ مهر ۱۳۹۴ - ۰۰:۲۶

«کاملاً مشخص بود به این پلیس‌های جوان دستور داده‌اند که این طور کلمه «نه» را به زبان عربی فریاد بکشند و مسیرهای ورودی را مسدود کنند و وقتی طبق دستورشان عمل می‌شد، آن‌ها هیچ مسیر جایگزینی معرفی نمی‌کردند. به وضوح می‌شد دستورالعملی را برای بروز یک تصادف یا یک فاجعه در یک مکان مقدس مشاهده کرد.»

به گزارش خیرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، این‌ها جملاتی از «سابرینا رزاق حسین»، مسلمان انگلیسی است که حج تمتع امسال و فاجعه منا را از نزدیک مشاهده کرده. او در یادداشتی که برای روزنامه «گاردین» نوشته، از این سفر به عنوان یکی از آشفته‌ترین و پراسترس‌ترین تجربیات عمرش یاد کرده و بارها بر بی‌کفایتی مقامات سعودی در اداره این مراسم مذهبی تأکید کرده است.

در این یادداشت آمده است: «من در مکه کمتر رأفت اسلامی را دیدم و بیشتر شاهد غفلت عربستان بودم. با جمع شدن دو میلیون نفر در شهری کوچک برای انجام مناسک حج، انتظار کمی ناآرامی می‌رفت. اول فکر کردم روبرو شدن با چنین شرایطی یک فرصت است تا صبوری را که فضیلتی با ارزش در دین اسلام است در مقدس‌ترین شهر یاد بگیرم. بنابراین ما با امید راهی این سفر شدیم. اما دمای بالای ۴۰ درجه مکه، نیروهای سختگیر پلیس، هجوم جمعیت، عدم سازماندهی و فشار زیاد شرایطی بی‌رحمانه را فراهم آورد.»

فاجعه در منا

روزها می‌گذشتند و من شاهد تناقض فاحش میان آرامش روحی و تحقیقی که از سوی نگهبانان اماکن مقدسه و مسجدالحرام احساس می‌کردم بودم. با پدر و مادرم راهی این سفر شدم. اطلاعات کم من موجب شد باور کنم که چون عربستان یکی از ثروتمندترین کشورهای مسلمان جهان است، پس در سازماندهی امکانات برای انجام مناسک حج هم قابلیت دارد. حالا که به انگلستان برگشته‌ام، خوشحالم که زنده‌ام؛ اما هنوز از آنچه

مشاهده کرده‌ام، احساس وحشت می‌کنم. کاملاً می‌فهمم که چرا صدها نفر به کام مرگ فرو رفتند و باور نمی‌کنم که جمله «این خواست خدا بوده» به عنوان بهانه مورد استفاده قرار گیرد».

در ادامه یادداشت گاردین آمده است: «ما شروعی خوشایند با حالتی عرفانی در خیابان‌های شلوغ، اما دلپذیر شهر مدینه تجربه کردیم. گروه زائران انگلیسی به شکل باورنکردنی سازماندهی شدند. دیابت مادرم وضعیت ثابتی داشت و خوشبختانه آسم پدرم تحت تأثیر گرمای هوا قرار نگرفت. به عنوان یک زائر، یک دختر و یک پزشک عمومی خوشحال و هیجان‌زده بودم که به مکه می‌روم، اما آنچه در واقعیت اتفاق افتاد، یک شوک بود. حتی رفت و آمد به مسجدالحرام و دیگر اماکن مقدسه هم ما را آشفته می‌کرد. برای همراهی کردن ویلچری‌ها مجبور بودیم بارها به آن‌ها کمک کنیم تا از پیاده‌روهایی که بدون هیچ سطح شیب‌داری تا زانو ارتفاع داشتند عبور کنند. با در نظر گرفتن تعداد افرادی که ناتوانی دائمی داشتند یا شرایط سخت جسمی را تحمل می‌کردند، این مسئله واقعا شوکه‌کننده بود.»

گرما یکی از بزرگترین آزمایش‌هایی بود که باعث خستگی شدید و گرم‌زدگی بسیاری از زائران شد. با این حال در مسیرهای اندکی آب آشامیدنی تعبیه شده بود. برای مثال مسیر متداول زائران که به رمی جمره اصلی ختم می‌شد، فاقد از هرگونه منبع آب بود. تنها تعدادی از نیروهای جوان پلیس بودند که گه‌گاه به صورت زائران آب می‌پاشیدند».

«سابرینا رزاق حسین» در ادامه یادداشت خود نوشت: رفتار و مهارت‌های ارتباطی نگهبانان و نیروهای پلیس داخل و اطراف مسجد اسفناک بود. با توجه به تعداد زائرانی که از ده‌ها کشور جهان به مکه می‌آیند، انتظار می‌رفت حداقل آن‌ها یک زبان غیرعربی بدانند، اما این‌طور نبود. نه تنها زبان دیگری بلد نبودند، بلکه رفتارشان پرخاشگرانه بود و حتی بر سر آرام‌ترین زائران هم فریاد می‌زدند. اصلاً نیازی به این کار نبود و فریاد کشیدن باعث می‌شد طرف مقابل مورد تحقیر واقع شود. پیش از این هرگز کسی با من یا والدینم این‌طور حرف نزده بود.»

فاجعه در منا

کاملاً مشخص بود به این پلیس‌های جوان دستور داده‌اند که این‌طور کلمه «نه» را به زبان عربی فریاد بکشند و مسیرهای ورودی را مسدود کنند و وقتی طبق دستورشان عمل می‌شد، آن‌ها هیچ مسیر جایگزینی معرفی نمی‌کردند. به وضوح می‌شد دستورالعملی را برای بروز یک تصادف یا یک فاجعه در یک مکان مقدس مشاهده کرد.»

گاردین به نقل از این مسلمان انگلیسی نوشت: ما در مسجد بودیم که آن‌ها راه را بر ما بستند و گفتند که تا زمان اتمام نماز که یک ساعت و نیم بعد بود، نمی‌توانیم آنجا را ترک کنیم. فشار فیزیکی صدها تن که پشت سر ما جمع شده بودند، فوق‌العاده زیاد بود و باعث افزایش آشفته‌گی و شلوغی می‌شد. من ابتدا مودبانه از آن‌ها درخواست کردم و سپس به نگهبان‌ها التماس کردم که اجازه دهند ما خارج شویم، چون داروهای دیابت مادرم در هتل مان نزدیک مسجد بود. قند خون او افتاده بود، اما انگار فرقی هم نمی‌کرد. وقتی بالاخره یک زائر را پیدا کردیم که حرف‌هایمان را برایشان ترجمه کند، باز هم از خروج ما جلوگیری شد. سرانجام من به گریه افتادم و پرسیدم: «اگر او همین جا بیفتد و بمیرد چه؟» پاسخ من شانه بالا انداختنی بود که معنایش «بمیره که بمیره» بود.

«آی‌شا خان»، تاجر اهل منچستر که در تور ما بود، چند روز بعد از استیصال خود درباره یکی از تجربیاتش گفت. زمانی که مأموران اجازه نمی‌دادند علی‌رغم حال بدش، موانع برداشته شود و همسرش به سوی او بیاید. او روی زمین می‌افتد. اما نگهبانان به جای این که به همسرش کمک کنند تا با آمبولانس تماس بگیرد، دور هم جمع می‌شوند و می‌خندند. او برایم تعریف می‌کرد که همسرش با پریشان‌حالی تمام از یک سو به سوی دیگر می‌دوید و تقاضای کمک می‌کرده است.»

در ادامه یادداشت تلخ این نویسنده مسلمان می‌خوانیم: «در واقع دسترسی به آمبولانس هم یک مسئله دیگر بود. من آمبولانس‌هایی را دیدم که در ترافیک گیر کرده بودند و هیچ اجازه‌ای برای حرکت یا سبقت نداشتند. تعدادی از زائران و دکترها دور یک خانمی جمع شده بودند که روی زمین افتاده بود و به نظر می‌رسید دچار سکته قلبی شده است. واقعا خشمگین‌کننده بود وقتی که به اصطلاح پیراپزشک‌ها رسیده‌اند، اما حتی نمی‌گذاشتند به آن‌ها بگوییم چه اتفاقی افتاده. من تقریباً داشتم از عقب سوار آمبولانس می‌شدم. نگران حال زن بیچاره بودم، چون هیچ تجهیزات پزشکی آنجا دیده نمی‌شد. آن‌ها ما را دور کردند و تعدادی از اعضای خانواده او گریان در خیابان رها شدند، بدون اینکه بدانند حتی آمبولانس به کجا رفته است.

من هم مثل بسیاری از زائران می‌توانم تجربیات استرس‌زای دیگری شبیه به این را روایت کنم. اما اصرار برخی که مدعی‌اند مرگ صدها نفر نشانی از اراده خداوند و اتفاقی ناگزیر است را اصلاً قبول نمی‌کنم. من بر این باورم که اسلام بر پایه عقل بنا شده است: تو می‌توانی با استفاده از ابزاری که در دست داری هر کاری انجام دهی تا از بروز یک موقعیت بد جلوگیری کنی. تو نمی‌توانی اراده خداوند را بهانه قرار دهی.

برخی از مردم که پیش از این سفر حج را انجام داده بودند، می‌گفتند که چقدر شرایط به گندی بهبود می‌یابد. مقامات سعودی از صدور ویزا برای زائرانی که طی پنج سال گذشته راهی این سفر شدند امتناع می‌کنند تا از شلوغی جلوگیری کنند. ساخت‌وساز سنگینی در مسجد الحرام در حال انجام است. (این کار هم غیرمستقیم

موجب مرگ صدها نفر در ماه گذشته شد، زمانی که یکی از جرتقیل‌ها سقوط کرد) اما تغییرات اساسی مورد نیاز است.

فاجعه در منا

به گزارش گاردین، «رزاق حسین» در ادامه این مطلب نوشته است: بخش عظیمی از مدیریت ضعیف مراسم حج ناشی از کارکرد واقعی دولت عربستان سعودی است. مسوولان اماکن متبرکه به وضوح اجازه تصمیم‌گیری مستقلانه را ندارند، در حالی که با اعضای خانواده سلطنتی و میهمانان‌شان مثل میهمانان VIP رفتار می‌شود. بنابراین هیچ انگیزه‌ای وجود ندارد تا مقامات و ادار شوند یک سیستم عملی و ایمن را به کار گیرند.

من در مکه مسلمانان را دیدم، اما اسلام واقعی را مشاهده نکردم. من مهربانی میزبان را ندیدم و همچنین مهم بودن رفاه حال زائران از نگاه آنها. من از تمام مسلمانان و زائران می‌خواهم که این مسائل را تنها به عنوان بخشی از یک چالش یا تجربه حج خود نپذیرند، بلکه صدایشان را بلند کنند. به اعضای پارلمان کشور خود نامه بنویسید، به شورای مسلمانان بریتانیا بنویسید و از گروه‌های اجتماعی خود استفاده کنند تا خشم خود را ابراز کنند و به فریادی که در ابعاد بین‌المللی در حال بلند شدن است، پیوندند.

زیارت قرار است به روشنگری و تغییر زندگی انسان‌ها کمک کند، نه اینکه زندگی‌ها را به خطر بیاندازد و به آن‌ها پایان دهد...

<http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۱۳۰۸۰۱۶/%D۸%B۱%D۹%۸۸%D۹%۸۶%D۹%۸۵%D۸%A۷%DB%۸C%DB%۸C-%DA%AF%D۸%A۷%D۸%B۱%D۸%AF%DB%۸C%D۹%۸۶-%D۸%A۷%D۸%B۲-%D۸%AA%D۸%B۴%D۸%AA-%D۸%B۱%D۸%B۳%D۹%۸۸%D۸%A۷%DB%۸C%DB%۸C-%D۸%A۲%D۹%۸۴-%D۸%B۳%D۸%B۹%D۹%۸۸%D۸%AF>

در مراسم بزرگداشت قربانیان فاجعه منا در گچساران عنوان شد

روایتی از وحشیگری نیروهای آل سعود با روحانی اهل سنت ایرانی در فاجعه منا/پادشاه شراب‌خوار آل سعود خود را خادم‌الحریمین می‌نامد

امام جمعه گچساران گفت: در جلسه‌ای که حجت‌الاسلام قاضی‌عسکر صحبت کرد به نقل از یک روحانی سنی ایرانی عنوان کرد که عربستانی‌ها به تصور مردن این روحانی سنی وی را در گونی کرده بودند و وقتی با تکان خوردن وی مواجه می‌شوند با گفتن اینکه او ایرانی است و بگذارید بمیرد رهایش می‌کنند.

به گزارش [خبرگزاری فارس](#) از گچساران، حجت‌الاسلام سید امین‌الله حجازی بعد از ظهر امروز در مراسم ترحیم قربانیان فاجعه منا که به همت بسیج دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی گچساران برگزار شد، اظهار کرد: حادثه منا حادثه‌ای تلخ و ناگوار بود که ایران اسلامی را به عزا و ماتمی بزرگ فرو برد.

وی افزود: نمی‌توان به سادگی از این حادثه بزرگ و جانسوز عبور کرد زیرا جان افزون بر ۴ هزار نفر در این حادثه آن هم در خانه خدا از دست رفته است.

امام جمعه گچساران تصریح کرد: بدون شک و تردید حادثه منا نشانگر بی‌کفایتی و بی‌تدبیری همچنین بی‌تفاوتی نسبت به جان و حقوق مسلمانان توسط آل سعود است.

حجازی با طرح این سؤال که آیا اهل سعود مسلمان هستند یا نه، گفت: وقتی آنها برای پیامبر (ص) حرمت قائل نبوده، آیات قرآن را تحریف می‌کنند و در مسائل از قرآن اشکال می‌گیرند، قطعاً مسلمان نیستند.

وی ادامه داد: آیا کسی که اعتقاد دارد نعوذ بالله پیامبر (ص) بی‌حرمت است، مسلمان است؟

حجازی بیان کرد: با این مسائل دست دشمن از دنیای مسلمانان درآمده است.

امام جمعه گچساران اظهار داشت: آنها به راحتی با بستن راه بر حجاج آنها را قربانی کردند و بعد افراد مختلفی را در این قضیه مقصر اعلام کردند.

حجازی در بخش دیگری از سخنان خود با بیان اینکه بعضی‌ها دچار شک و تردید هستند که این اتفاق عمدی یا غیر عمدی بوده است، گفت: وقتی جمعیتی چند میلیونی را از خیابان بیست متری که جلوی آن مسدود بوده و گرمای هوا نیز به ۶۰ درجه رسیده عبور دهند، هر انسان عاقلی را به تفکر تعدمی بودن این حادثه می‌اندازد.

وی افزود: آیا بستن راه بر مسلمانان جهان به خاطر عبور ولیعهد عربستان و بی حرمت کردن میلیون ها نفر برای حضور ولیعهد عربستان سهوی است؟

امام جمعه گچساران با بیان اینکه بسیاری از قربانیان از تشنگی به شهادت رسیدند، افزود: اگر آب پاشی بر حجاج صورت می گرفت آمار کشته شدگان بسیار کمتر می شد، چراکه بسیاری از آنها بر اثر خفگی و تشنگی از دست رفتند.

امام جمعه گچساران، نبود امداد گر و بستن راه بر امدادگران ایرانی را تعمدی خواند و گفت: آیا این اقدام غیرعمدی است چه عقل سلیمی این موضوع را قبول می کند؟

حجازی افزود: اینکه حجاج در این فاجعه تلخ در حال جان دادن هستند و سربازان عربستانی با بی تفاوتی، لبخند و شوخی کردن با همدیگر در حال سیگار کشیدن هستند، عمدی نیست؟

وی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: در جلسه ای که حجت الاسلام قاضی عسکر صحبت کرد به نقل از یک روحانی سنی ایرانی عنوان کرد که عربستانی ها به تصور مردن این روحانی سنی وی را در گونی کرده بودند و وقتی با تکان خوردن وی مواجه می شوند با گفتن اینکه او ایرانی است و بگذارید بمیرد رهایش می کنند.

حجازی ادامه داد: این روحانی سنی ایرانی که راوی این موضوع بود اظهار کرد که با زحمت خود را از درون گونی بیرون آورده و نجات دادم.

امام جمعه گچساران با بیان اینکه در مدتی که ما آنجا بودیم مثل اسیر و برده با ما برخورد می کردند، تصریح کرد: برخی از خاطرات ما در مکه بسیار تلخ هستند و امروز مکه به دست عده ای ذلیل که جیره خوار دیگران هستند اداره می شود.

حجازی ادامه داد: آنها هیچ استقلالی ندارند و این افراد اگر قصد سلطه و چیرگی بر ایران اسلامی را داشته باشند، بسیار مضحک بوده، چراکه ما تحت سلطه آمریکا و هیچ قدرتی قرار نگرفتیم؛ آنها که عددی نیستند.

وی بیان کرد: این فاجعه خونین باید مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد و مردم مسلمان ایران اسلامی و جهان باید تلاش کنند تا مکه و مدینه از دست کفار رهایی پیدا کند.

حجازی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به جمع آوری اجساد حجاج قربانی شده، افزود: بعد از این اتفاق تأسف برانگیز عربستانی‌ها جنازه حجاج را با لودر جمع آوری می کردند این کار نه در تنها در حق یک مسلمان گناه و فاجعه است بلکه در حق هر انسانی ظلم است.

امام جمعه گچساران در پایان با بیان اینکه هشدار مقام معظم رهبری به عربستانی‌ها آنها را وادار به پذیرش خواسته‌های ایران کرد، توضیح داد: عربستانی‌ها انجام‌دهنده اوامر و نقشه‌های دشمنان هستند، در حالی که پادشاه آنها در ملأعام شراب می خورد؛ اینها خود را خادم‌الحرمین نامیده‌اند.

روایتی دردناک از رفتار وحشیانه شرطه‌های سعودی با حجاج

در فاجعه منا مأموران سعودی با لگد، حجاج زنده را از مرده تشخیص می دادند و در بیمارستان نیز با آزار مجروحان ایرانی، عقده گشایی می کردند.

به گزارش جبهه جهانی مستضعفین به نقل از مشرق، حجت الاسلام والمسلمین سید کاظم مدرسی یزدی، از شاهدان عینی فاجعه منا در ایام حج امسال، درباره ابعاد این فاجعه دردناک و مصیبت بار، گفت: گرچه فاجعه منا ابتدای آن عمدی نبود، اما استمرار آن یک حادثه و فاجعه کاملاً عمدی بود. ایرانی ها در جمرات از سه مسیر تردد می کردند که یک مسیر آن سایه بود و در آن ازدحام جمعیت بیشتر بود و منتهی می شد به طبقات فوقانی که ایرانیان از آن کمتر استفاده می کردند، یک مسیر هم مسیر عریض است در حد ۱۵ متر که به طرف جمرات است که به آن سوق العرب می گویند و یک خیابان هم با عرض کمتر نیز وجود دارد.

تولیت مدرسه علمیه «مصلی» یزد در ادامه افزود: متأسفانه در حج امسال مسیر عریض سوق العرب ازدحام زیادی بود که یکی از علل این ازدحام جمعیت عدم جمع آوری زباله های زیادی که در این مسیر وجود داشت که همین از عرض این مسیر کاسته بود. در نزدیک رمی جمرات بودیم که راه بر حجاج بسته شد و جمعیت فشرده و در این شرایط آفتاب سوزان و هوای گرم مزید بر علت شد و توان را از حجاج گرفت و ۳ ساعت معطلی و ازدحام جمعیت باعث بدحالی حجاج شد.

نایب رئیس شورای حوزه علمیه استان یزد تأکید کرد: با تشدید شرایط اسفناک در این مسیر و غلبه عطش و تشنگی، نهایتاً جمع زیادی از حجاج جان خود را از دست دادند.

وی یادآور شد: امسال خلوت ترین سال در حج بود، چرا که معمولاً هر ساله سه میلیون نفر در حج شرکت می کنند، اما امسال کمتر از ۲ میلیون نفر به حج آمده بودند. حجت الاسلام والمسلمین سید کاظم مدرسی یزدی.

حجت الاسلام والمسلمین مدرسی یزدی تصریح کرد: ایرانیان از همان زمان ورود به عربستان با وجود مأموران سعودی احساس امنیت نداشتند و با بازرسی سخت و خلاف قاعده روبه رو بودند و در مدینه نیز نیروهای نظامی عربستان برای زائران موانع متعددی را ایجاد کرده بودند. در منا و عرفات نیروهای نظامی جوان و کم تجربه را بکار گرفته بودند که در مدینه این طور نبود. مأموران سعودی تنها بطری های آب را باز کرده و آب را به صورت مردم می پاشیدند و اگر کسی در این میان از آن ها تقاضای نوشیدن آب داشت، جواب آن ها تنها یک

کلمه بود «ممنوع.»»

نایب رئیس شورای حوزه علمیه یزد در ادامه با تاکید بر این که خشونت جزء ذات سعودی ها است، گفت: سعودی ها چنان جو پلیسی را در ایام حج ایجاد کرده بودند که ملت ها با یکدیگر توان تماس و مراوده ای نداشته باشند.

تولیت مدرسه علمیه «مصلی» یزد به رفتارهای غیرانسانی مأموران سعودی با حجاج اشاره کرد و یادآور شد: در فاجعه منا مأموران سعودی با لگد، حجاج زنده را از مرده تشخیص می دادند و در بیمارستان نیز با آزار معجروان ایرانی عقده گشایی می کردند.

وی با بیان اینکه ابعاد گوناگون این حادثه باید مورد بررسی قرار گیرد، ابراز داشت: این فاجعه ابتدا باید از لحاظ حقوقی مورد بررسی قرار گیرد و ابعاد سیاسی این موضوع به خوبی تشریح شود، از لحاظ فضای هنری نیز باید این فاجعه مورد توجه قرار گیرد، زیرا خود حج و این فاجعه را نباید صرفاً عبادی دانست.

حجت الاسلام و المسلمین مدرسی یزدی ادامه داد: یکی از بزرگترین خسارت هایی که عربستان با این جریان به اسلام زد، القاء خشونت طلبی مسلمانان و عدم امکان برنامه ریزی مسلمانان برای مدیریت جمعیت دو میلیونی است.

وی با اشاره به سخنان اخیر مقام معظم رهبری در تهدید عربستان، تاکید کرد: اقتدار باید از جانب جمهوری اسلامی ایران کاملاً مشهود باشد و رهبر معظم انقلاب در راستای پیش عمیق خود اقتدار نظام را به رخ جهانیان کشاندند و همین موضوع تأثیر محسوسی بر مواضع طرف سعودی داشت.

استاد حوزه علمیه یزد در ادامه با بیان این که جان مسلمانان و ایرانیان باید حفظ شود، تصریح کرد: عزت ایرانی نباید در هیچ جای جهان مورد خدشه قرار گیرد و دولت باید اقتدار و صلابت ایران را به رخ کشورهای دیگر بکشد، تا امنیت روانی، جانی و اخلاقی مردم در خارج از کشور تامین شود.

نایب رئیس شورای حوزه علمیه استان یزد در پایان تاکید کرد: با وجود مودی گری های متعدد سعودی ها، انتظار مردم برای برخورد قاطع دولت در این خصوص انتظار به حقی است .

گزارش یک روزنامه الجزایری از خانواده های حاجیان گمشده در منی؛

نگرانی های پایان نیافتنی ، تلفن های همراهی که مدام به صدا در می آیند، وضعیت های بغرنج و ناآرام روحی و آرزوهایی که هر روز هزار بار مرده و زنده می شوند. روزنامه الجزایری "الخبر" وضعیت دهها خانواده الجزایری که تماسشان با حاجی های خود در عربستان پس از حادثه منقطع شده است را [...] کند.

نگرانی های پایان نیافتنی ، تلفن های همراهی که مدام به صدا در می آیند، وضعیت های بغرنج و ناآرام روحی و آرزوهایی که هر روز هزار بار مرده و زنده می شوند. روزنامه الجزایری "الخبر" وضعیت دهها خانواده الجزایری که تماسشان با حاجی های خود در عربستان پس از حادثه منقطع شده است را این گونه توصیف می کند.

به گزارش سرویس بین الملل رهیاب، نگرانی های پایان نیافتنی ، تلفن های همراهی که مدام به صدا در می آیند، وضعیت های بغرنج و ناآرام روحی و آرزوهایی که هر روز هزار بار مرده و زنده می شوند. روزنامه الجزایری "الخبر" وضعیت دهها خانواده الجزایری که تماسشان با حاجی های خود در عربستان پس از حادثه منقطع شده است را این گونه توصیف می کند.

"از روز صبح روز عید تا امروز یکبار هم با آرامش نخواهید دید و ما در انتظار هر گونه خبری از پدرم "علی دراعو" هستیم، هیچ راهی نمانده که برای خبر گرفتن از وی امتحان نکرده باشیم اما باز هم به نتیجه ای نرسیدیم." این سخنان الیاس درعو پسر یکی از مفقودین الجزایر در عربستان است که از وضعیت هر روز خانواده اش پس از شنیدن خبر حادثه منی می گوید. تلاشهای خانواده دراعو در خیر گرفتن از پدر و مادر خانواده روز دوم عید نتیجه بخش بود اما مادرشان خبر داد که همسرش در این حادثه گم شده و تاکنون خبری از وی ندارد.

با امید زنده هستیم

هشام می گوید: "هنوز امیدواریم که پدرمان زنده باشد، مادرم تمام بیمارستانها و محل های نگهداری اجساد را جستجو کرده اما بدون نتیجه بوده است." الیاس و برادرانش روز های خود را در رفت و آمد بین دفتر حج و عمره شهر خود و دفتر ملی گردشگری و مسافرت که والدینشان از طریق آنها به عربستان رفته بودند می گذرانند: "واقعا شگفت زده هستیم چرا که آنها حتی می گفتند که از مفقود شدن وی هیچ اطلاعی ندارند."

الیاس درست همانند دهها خانواده الجزایری نشانه های امیدی در فیسبوک، تویتر، وایبر و رسانه های اجتماعی یافته است. برخی از فعالان اجتماعی با راه اندازی صفحاتی در این شبکه ها در پیدا کردن گمشده های حادثه

منا همکاری می کنند که یکی از این صفحه ها با نام "مفقودین جزائریین حج ۲۰۱۵" (گمشدگان الجزایری حج ۲۰۱۵) می باشد که بیش از دوازده هزار مخاطب دارد.

الیاس می گوید: "عکس پدرم را در فیسبوک و دیگر شبکه ها منتشر کردم و دائما با داوطلبان الجزایری که در عربستان هستند تماس دارم شاید نشانی از پدرم بیابند. بسیاری از خانواده ها گمشده خود را اینگونه پیدا کردند. باور کنید که این تنها روش مفید است، این داوطلبان شماره های خود را در معرض عموم گذاشته اند و به تماسهای ما پاسخ می دهند در حالی که دستگاههای رسمی و دولتی الجزایر تمام امیدهای ما را نامید کرده و در را به رویمان بستند".

این فعالیتها در شبکه های اجتماعی انتشار گسترده ای پیدا کرده اند و با انتشار تصاویر مجروحان در بیمارستانها و متوفیان و اسم بیمارستانها به خانواده ها کمک می کنند تا حاجیان خود را شناسایی کنند. با الیاس در حالیکه با مادرش تماس می گرفت خداحافظی کردیم؛ او هر نیم ساعت با مادرش تماس می گیرد تا شاید خبر خوشی از مادرش بشنود و همانگونه با هم که از کشور خارج شدند هر دو با هم بازگردند.

تناقض در اخبار ما را عذاب می دهد

وضعیت در خانواده "موسی سویهل" در شهر "المدیه" چندان متفاوت نیست. پدر خانواده علیرغم ناتوانی سوار بر روی ویلچر برای ادای مناسک حج به عربستان رفت اما پس از واقعه منا هیچ اثری از وی یافت نشد. خانواده وی از هیچ راهی برای یافتن وی ناامید نشده اند اما هنوز خبر خوشی وجود ندارد و اخبار ضد و نقیض نگرانی آنها را بیشتر کرده است. داماد موسی می گوید که تمام اطلاعات ما از وی این است که پس از واقعه منا هیچ اثری از وی نیست، پنج فرزند وی در وضعیت روحی بدی قرار دارند چرا که همراهان وی در سفر حج روز گذشته بازگشتند و پدرشان نه در بین زنده ها و نه فوت شده ها نیست. عکس موسی نیز در شبکه های اجتماعی منتشر شده و همگی منتظرند تا خبر امیدوار کننده ای لبخند را بار دیگر بر لبان خانواده وی بنشانند.

هنوز منتظریم

خانواده "الویسی محمد حسین" در شهر "معسکر" نیز همین رنج و غم را تجربه می کنند. ناامیدی از دفتر حج و عمره وزارت امور خارجه الجزایر و نبود اطلاعات مفید درباره پدر خانواده آنها را مجبور کرد تا عکس وی را در فیسبوک منتشر کنند و شماره تلفنی نیز زیر آن درج کنند تا شاید کسی اطلاعی از وی داشته باشد. برادر او می گوید: "وضعیت خانواده او غیر قابل توصیف است، زندگیشان از اولین روز عید تا حالا به شدت بهم ریخته،

آنها نه مطمئنند که وی فوت کرده که برایش عزاداری کنند و نه می دانند که زنده مانده. ما منتظر هر گونه خبری هستیم که ما را از بلا تکلیفی در آورد و دعا می کنیم که این خبر زنده بودن وی باشد."

عزاداری امیدوارانه

اما خانواده "دقداقی" پس از آنکه خبر فوت پسرش نورالدین در این حادثه از طرف یکی از حجاج به آنها داده شد در خانه اش مجلس عزاداری برگزار کرده است. پسرعموی نورالدین می گوید که خانواده اش تا آخرین لحظات منتظر خبر امید وار کننده ای از وی بودند و قبل از آنکه خبر فوت وی از طرف یکی از حجاج به آنها داده شود تمام راهها را برای هر گونه نشانه ای از وی امتحان کردند اما از طرف منابع رسمی به هیچ نتیجه ای نرسیدند. وی می گوید: "خبر فوت وی را به میزان ۹۵ درصد باور کردیم و عزاداری برگزار کردیم اما هنوز امیدواریم که آینده خبر نوید بخشی از زنده بودن وی به ما بدهد."

فیسبوک جایگزین وزارت امور خارجه و دفتر حج!

سایت فیسبوک به تنها مرجع بسیار از خانواده هایی تبدیل شده که تماس با حجاج خود را بعد از واقعه منی از دست داده اند؛ بطوریکه بسیاری از آنها موفق شدند تا پس از منتشر کردن تصویرشان با عزیزان خود در عربستان تماس برقرار کنند. این صفحه ها در کنار اخبار شادی بخشی که برای برخی از خانواده ها به ارمغان آورده خبرهای ناراحت کننده ای نیز برای برخی خانواده ها مبنی بر فوت حجاج شان در منی به همراه داشته است.

حداائق به عنوان یکی از شاهدان فاجعه منا:

مدیریت حج لباس گشادی بر قامت سعودی‌هاست

«سرویس: معارف و حقوق - دین و اندیشه»

کد خبر ۹۴۰۷۱۳۰۸۵۳۰:

دوشنبه ۱۳ مهر ۱۳۹۴ - ۱۴:۱۳

مدیرعامل بنیاد مهدی موعود(عج) فارس عامل اصلی فاجعه منا را ناتوانی آل سعود در مدیریت مراسم حج عنوان و اضافه کرد: بی کفایتی و بی‌درایتی و نااهلی آل سعود، ارتباطی با مناسک حج ندارد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، منطقه فارس، حجت‌الاسلام علی‌رضا حدائق که خود یکی از زائران حج امسال بود در مراسم بزرگداشت قربانیان فاجعه منا، گفت: همانطور که اندیشمندان اسلام گفته‌اند باید برای این مسئله کمیته‌ای تشکیل شود و این بحران را رصد کند و اداره امور حج باید به صورت اشتراکی توسط جهان اسلام صورت گیرد چراکه مدیریت حج لباس گشادی بر قامت سعودی‌هاست.

وی گفت: حج نماد اسلام است، لذا باید مراقب باشیم تا سخن‌های ناشایست دشمنان در این زمینه که از روی عناد بیان می‌شود، اصل مناسک حج را زیر سوال نبرد.

حدائق با تأکید بر این که «علت بروز این واقعه خودخواهی، منیت، غرور و تکبر خاندان آل سعود بود که من با چشمان خود دیدم» گفت: ولیعهد دوم با اینکه محرم نبود اول صبح با گروهی از محافظان و یک هیئت عالی رتبه سلطنتی برای رمی جمره آمد در حالی که همه حجاج از سرزمین منا به سمت جمرات می‌رفتند.

مدیرعامل بنیاد مهدی موعود(عج) فارس ادامه داد: به حجاج اطلاع‌رسانی نشده بود که نباید بیایند در حالی که دو خیابان از خیابان‌های اصلی را مسدود کردند و منتهی کردند به این خیابانی که اتفاق افتاد و جمعیت در این خیابان متمرکز و متراکم شد و تمام راه‌ها را بستند و هزاران نفر در این خیابان گیر افتاده بودند.

وی اضافه کرد: صحنه بسیار سخت و تلخی بود و افراد حتی نمی‌توانستند دست خود را بالا بیاورند اما در اوج ازدحام جمعیت هیچ اقدامی از سوی دولت عربستان صورت نگرفت و غرض‌ورزی اینجا بود و این‌ها ادعا می‌کردند صدها دوربین مدار بسته در منا نصب کرده‌ایم اما این دوربین‌ها کجاست؟

حدائق با یادآوری این که «حجاج مهاجر الی‌الله و این حاجیان محرم ساعت‌ها در این خیابان و در دمای بالای ۵۰ درجه و تشنگی گرفتار شدند و در نتیجه یکی یکی از هوش رفتند» گفت: راه‌ها را باز نکردند تا اینها خارج

شوند و حتی به هیئتی از ایرانیان که لباس احرام پوشیدند و برای کمک آمدند نیز راه ندادند در نتیجه اجساد بر روی هم تلنبار شدند.

وی در بخشی از سخنان خود گفت: اگرچه برای ما بازماندگان، این مسئله واقعه تلخی است، اما آن روی سکه برای عزیزانی که به محضر خدا رفتند، بسیار خوب است زیرا طبق احادیث و روایات اسلامی اگر کسی در یکی از دو حرم مکه یا مدینه از دنیا برود، بعد از رفتن نه به او تعرض می‌شود و نه مورد حساب قرار می‌گیرد. این افراد در حال انجام مناسک حج به لقای الهی واصل شدند لذا دارای احترام زیادی هستند.

حدائق با اشاره به برخی از آیات قرآن، عنوان کرد: خداوند در قرآن کریم دو چیز را برای موفقیت انسان‌ها جهت زندگی ایده‌آل نام می‌برد یکی ایمان و دیگری عمل صالح که باید این دو در کنار یکدیگر باشد.

مدیرعامل بنیاد مهدی موعود(عج) فارس با تأکید بر این که «در خانه خدا عزت به سواد و نژاد نیست» گفت: یکی از شیطنتهایی که در فضای مجازی و ماهواره باب آن گذاشته شده است این است که قومیت‌ها و عرب و عجم را در مقابل هم گذاشتند که این درست نیست.

وی با قرائت این آیه قرآن کریم که هر کسی باتقواتر است نزد خدا محبوبتر است، گفت: بعد از وقوع فاجعه منا، اکنون دشمن شیطنتهای فراوانی را ایجاد می‌کند تا بتواند از احساسات خانواده‌های داغدار برای رسیدن به اهداف خود و همچنین قومیت‌گرایی استفاده کند در حالی که اسلام قومیت واحدی است و یک قوم، ملت و ملیت است و ما کار غلط، عنادگونه و مغرضانه آل سعود و دشمنان حقیقت و فضیلت را به حساب قبیله عرب نمی‌گذاریم زیرا حساب عامه مردم از دولت جداست.

حدائق تأکید کرد: اشتباه یک قوم و برخی از مردم که در مدیریت، تدبیر و اداره حج ضعیف و عاجزند، جداست و در این راستا باید مسئله حج توسط هیئت عالی رتبه کشورهای اسلامی مدیریت شود.

وی با بیان این که «هیچ‌گاه داغ‌دیدگان رضایت نخواهند داد که اصل حج و ارزش حضور در اماکن مقدسه تحت الشعاع قرار گیرد» گفت: اگر مقبر مطهر حضرت رسول(ص) و خانه خدا در عربستان نبود، چه کسی بدانجا می‌رفت؟

حدائق همچنین، به یکی از شبهاتی که اخیراً در شبکه‌های اجتماعی بیان می‌شود مبنی بر اینکه حج برای چه برگزار می‌شود و چرا باید پول‌های خود را به عرب‌ها داد و حج کمک به فقر است، گفت: پخش تمام این شبهات، توطئه‌های یهود، صهیونیست و شیطان صفتانی که می‌خواهند از این فاجعه سوء استفاده کنند.

این مدرس حوزه و دانشگاه عنوان کرد: مسلماً دشمن هیچگاه بیکار نمی‌نشیند و از همین وضعیت هم می‌خواهد سوء استفاده کند که حاجی شما فقیر محله شما و دختر دم بخت است در حالی که حج مسیری است که انسان‌ها را به کمال می‌رساند و سبب می‌شود که انسان‌ها به وظایف خود بهتر عمل کنند و در حقیقت کسانی که حج می‌گذارند، با خدا معامله می‌کنند.

وی با بیان این که «تنها متدینانی هستند که حج گزارده و همیشه در امور خیر پیشگام هستند» گفت: چه زمانی و در کجا مشاهده شده است که یک انسان لاییک و بی‌دین به کمیته امداد و یا فقرا کمک کند؟ در حالی که همیشه خیران از متدینان هستند.

حدائق، سفر حج را فقرزدا دانست و گفت: اگر می‌خواهیم فقر را ریشه کن کنیم باید مردم را راغب به حج کنیم زیرا حج انسان را متحول می‌کند و اخلاقیات را به انسان یادآوری می‌کند چرا که محرم در احرام حتی از برخی از حلال‌ها هم چشم می‌پوشد چه برسد به حرام و در این راستا امام صادق (ع) نیز می‌فرماید خوش رفتاری، نوع دوستی و مهرورزی از برکات حج است.

ناگفته‌های فاجعه منا از زبان مسعود سیاح گرجی؛

فقدان ۵ نفر از ۲۰ نفر توانی برای ماندن نگذاشت / پاسخ به برخی شایعات + فیلم

گروه فعالیت‌های قرآنی: یکی از بازماندگان حادثه منا که تا چندین بار تا یک قدمی مرگ نیز رفته است به بیان برخی ناگفته‌های این فاجعه بزرگ پرداخته است.

به گزارش خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، با گذشت بیش از ۱۰ روز از فاجعه منا، هنوز هم ناگفته‌های زیادی در مورد این حادثه وجود دارد که ساعت‌ها زمان برای بازگو کردن آن هم کم است، مسعود سیاح گرجی، یکی از اعضای کاروان قرآنی اعزامی به حج است که در این فاجعه چندین بار تا یک قدمی مرگ رفته، اما هر بار نیرویی درونی، وی را به تلاش برای زنده ماندن تشویق کرده است، هنوز هم در حال و هوای فاجعه منا است، این را نه تنها پیراهن مشکی‌اش بلکه بهتی که در لحن کلامش وجود دارد می‌گوید، از هر تلاشی برای نشان دادن عمق این فاجعه فروگذار نمی‌کند.

برخی جاها کلمات این عمق را نشان می‌دهد و گاهی هم که کلمات یارای گفتن و همراه شدن را ندارند، قطره اشکی و بغضی در گلو که خیال شکسته شدن و تبدیل به هق هق را ندارد به کمکش می‌آید، برخی جاها هم سکوت راهی می‌شود برای تمرکز بر عمق فاجعه و کاویدن زوایای پنهان ماجرا، سکوتی که چندین بار در طول این گفت‌وگوی دو ساعته بر فضا حاکم می‌شود. شرایط بسیار سختی را تحمل کرده است، با محسن حاجی حسنی کارگر و حسن دانش در مکه هم اتاق بوده است و یکی از سخت‌ترین لحظاتی که در این مدت گذارنده است جمع کردن وسایل این دو قاری به عروج رفته بوده است.

گفت‌وگوی زیر، حاصل صحبت‌های دو ساعته مسعود سیاح گرجی با خبرنگار ایکنا است که در آن سعی شده است تا زوایای دیگری از این فاجعه را باز کند.

در این مدت حرف‌های بسیار زیادی در مورد فاجعه منا زده شده است، می‌خواهیم در این گفت‌وگو بیشتر تکیه شود بر ناگفته‌های حادثه منا، در آن روز چه اتفاقی افتاد؟ آیا اصلاً می‌شد که این اتفاق به وقوع نپیوندد؟ من دوست دارم در این گفت‌وگو صحبت‌های خودم را به سه بخش قبل از فاجعه، روز فاجعه و بعد از آن بپردازم. قبل از فاجعه و قبل از رفتن به عرفات، روز ۱۲ شهریور ماه با حسن دانش از تهران به سمت جده عازم شدیم و از آنجا نیز به مکه رفتیم.

یعنی کل اعضای کاروان با هم به عربستان اعزام نشدید؟

نه؛ جدا از هم اعزام شدیم، برخی به مدینه رفتند و برخی هم به مکه، گروهی که به مکه رفتند و من نیز جزء آن گروه بودم، محسن حاجی حسنی کارگر، ایزدپناهی، محمدرضا تقانی و تبسم چهره نیز روز ۱۴ شهریور اعزام

شدند. مدیریت برنامه‌های مکه توسط «اطه‌ری فرد» به من سپرده شده بود.

خود آقای اطه‌ری فرد مدینه قبل بودند؟

بله ایشان به همراه گروه تواشیح و هشت یا ۹ نفر دیگر از قاریان مدینه بودند.

من، حسن دانش و محسن حاجی حسنی کارگر هم اتاق بودیم، جو بسیار خوبی بود، برنامه‌ها را با قوت و با نشاط بسیار خوبی انجام می‌دادیم. با هم بسیار انس گرفته بودیم و همه چیز بر وفق مراد پیش می‌رفت. ما سه نفر اکثر اوقات در این سفر با هم بودیم.

اولین بار بود که در یک سفر با هم همسفر می‌شدید؟

قبلاً در سال ۱۳۸۶ با حسن دانش به مکه آمده بودم و با هم بودیم، اما با حاجی حسنی برای اولین بار بود که به مسافرت می‌رفتم، البته از قبل نیز با ایشان آشنایی داشتم و می‌دانستم که شخصیت بسیار والایی دارد، اما واقعیت این است که اصلاً فکر نمی‌کردم تا به این حد انسان والایی باشد. بسیار مؤدب و بااخلاق بود. اینکه می‌گویند دوستی‌ها را باید در سفر شناخت، درست است من محسن را در این سفر شناختم.

قبل از اعزام حس و حال خاصی نسبت به این سفر و اینکه احتمال دارد سفر متفاوتی را تجربه کنید، نداشتید؟ احتمال می‌دادیم که اتفاقاتی بیفتد، بچه‌ها همه در ذهنشان بود که ایران و عربستان با هم از دیدگاه سیاسی دچار مشکل هستند. عربستان در حال حاضر پرچمدار آتش افروزی در منطقه است، حملاتی که به یمن دارد و آشوب‌هایی که در سوریه و عراق ایجاد شده است یکی از ارکان اصلی آن عربستان است، همه احتمال می‌دادند که ممکن است، اتفاقاتی بیفتد.

برخوردهایی که تا قبل از فاجعه منا با ما شده بود مربوط به جلوگیری از اجرای برنامه در مسجدالحرام بود، در مسجدالحرام و روبروی ناودان طلا که تلاوت می‌کردیم برخوردهایی داشتند، از چهار شب که برنامه اجرا کردیم سه شب را اجازه برگزاری ندادند و برنامه را بعد از نیم ساعت از آغاز آن جمع می‌کردند. سال‌های قبل اجازه تلاوت‌های یک ساعته هم می‌دادند، اما امسال در صورت ادامه دادن جلسه، رسماً تهدید به بازداشت می‌کردند.

واکنش‌های شما در برابر این تهدیدها چه بود؟ برنامه را تعطیل می‌کردید یا مقاومت کرده و ادامه می‌دادید؟ مجبور بودیم که برنامه را تعطیل کنیم، واقعاً چاره‌ای جز این نداشتیم، در بین ما، ۱۳ نفر سفر اولی بودند و اگر یک وقت بحث بازداشت پیش می‌آمد، اعمال اعضای کاروان ناقص می‌ماند و مشکل شرعی ایجاد می‌کرد، نماینده مقام معظم رهبری در امور حج و سرپرست حجاج نیز به ما گفته بود که در برابر تهدیدها درگیری نداشته باشید.

تا قبل از حادثه منافع فعالیتها به چه صورت بود، تأثیرگذارترین فعالیت و تصویر مربوط به این دوره چه فعالیتی بود؟

این دوره بیشتر با اجرای تلاوت در کاروانها گذشت، یکی از بهترین تصاویر در این دوره فیلم کوتاهی است که در آن محسن حاجی حسنی کارگر آیه معروف «إِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا...» را تلاوت کرد. این فیلم کوتاه بسیار ماندگار شد. این تلاوت را من با گوشی تصویربرداری کردم. در این فیلم قرار بود تا محسن حاجی حسنی کارگر با مخاطبان خود صحبتی در حد ۱۵ ثانیه داشته باشد و آن را بر روی اینستاگرام خودش قرار دهد.

من قبلاً این کار را انجام داده بودم و بازخورد خوبی از سوی مخاطبان دریافت کرده بودم، قرار بود محسن نیز این کار را انجام دهد. به محض ضبط، حالت خنده به محسن دست می‌داد، به هر حال خنده مانع از حرف زدن شد. من هم پیشنهاد دادم که حداقل قرآن بخواند.

و همان آیه معروف را خواند؟

بله؛ بهترین آیه و مناسب‌ترین آیه‌ای که تلاوت شد. دو سه بار نیز این آیه را تلاوت کرد و هر بار ایرادی را به تلاوت خود می‌گرفت سه بار این ضبط تکرار شد تا اینکه فیلم ۱۵ ثانیه‌ای معروف ضبط و بعد از حادثه در سطح وسیعی در شبکه‌های مجازی پخش شد.

تلاوتی که انجام داد بسیار ماندگار شد و در حال حاضر به یکی از نمادهای شهادت این شهید بزرگوار تبدیل شده است و دست به دست در شبکه‌های مجازی در حال انتشار است.

تا قبل از حادثه، واقعاً خاطرات بسیار زیبایی رقم خورد اما این فاجعه همه آنها را از بین برد، آخرین شبی که طواف وداع به مسجدالحرام رفتم به هر طرف مسجدالحرام که نگاه می‌کردم بی‌اختیار اشک جاری می‌شد. با همه اماکن و گوشه گوشه مسجدالحرام عکس و فیلم یادگاری داشتیم که برای من نگاه کردن به این عکسها بسیار دردآور است.

تا قبل از حادثه در طول روز چند برنامه توسط قاریان اجرا می‌شد؟

چهار برنامه در مسجدالحرام داشتیم که سه برنامه از آن با برخورد مأموران مواجه شد. عمده برنامه‌های دیگر در کاروانهای حجاج ایرانی اجرا می‌شد. امسال اجازه کمتری برای اجرای برنامه در کاروان کشورهای دیگر داشتیم، سخت‌گیری‌هایی در این زمینه توسط دولت سعودی اتخاذ شده بود که کار را مشکل کرده بود، اما به همه اینها در کاروان شیعیان عربستان، لبنان، بحرین و ... اجرای برنامه داشتیم. تا قبل از عرفات حدود ۴۰۰ عنوان برنامه توسط کاروان قرآنی از مدینه تا قبل از عرفات اجرا شد که اعم از تلاوت، تواشیح و ترتیل خوانی بود.

غیر از آن فیلمی که گفتید خاطره یا اتفاق خاص دیگری تا قبل از حادثه منا به وجود آمد؟ البته برخی شوخی‌ها خودمانی بود و شاید گفته نشود بهتر باشد، فضا تا قبل از اتفاق منا بسیار شاد و با نشاط بود. یکی از خاطرات خوش این دوره، اینترنت بازی اعضای گروه بود. اینترنت اتاق‌های هتل، چندان قوی نبود و برخی اعضای گروه همیشه در راهرو هتل بودند و کمتر در اتاق دیده می‌شدند که لقب عاشقان «وای فای» را به آنها داده بودم. گاهی این ماندن راهرو به حدی طولانی می‌شد که بساط چای هم در راهرو به راه می‌افتاد. البته در هتل نیز زیاد قرآن می‌خواندند و این قرآن خواندن تا نیمه‌های شب ادامه داشت که البته من به شوخی گاهی به آنها اعتراض می‌کردم.

تا قبل از فاجعه منا، حادثه سقوط جرثقیل نیز رخ داد، ظاهراً در حادثه جرثقیل نیز چند نفر از قرآنی‌ها حضور داشتند؟

بله؛ سه نفر از بچه‌ها به فاصله ۱۰ ثانیه با عمق حادثه فاجعه فاصله داشتند، اگر کمتر از ۱۰ ثانیه قبل از آن، از مطاف خارج می‌شدند، در این حادثه آسیب می‌دیدند، ما هنوز از سقوط جرثقیل اطلاع نداشتیم که یکی از بچه‌ها تماس گرفت و گفت ما سالم هستیم که من پرسیدم مگر چیزی شده؟ آنها نیز شرح سقوط جرثقیل را تعریف کردند. در این حادثه نیز مردم بسیار ترسیده بودند و خوشبختانه در آن حادثه مشکلی برای کاروان ما به وجود نیامد.

حادثه سقوط جرثقیل باعث نشد که پیش‌بینی اتفاقات دیگر را نیز بکنید و در واقع تلنگری به شما وارد کرده باشد؟

حوادث واقعاً از دست بشر خارج است، در این سفر کاملاً تجربه کردم که خداوند اگر بخواهد کسی را نگه دارد نگه می‌دارد و اگر مقدر باشد بماند، خواهد ماند، سعودی‌ها در بحث جرثقیل زیاد مقصر نبودند، البته جرثقیل یک اهرم داشته بوده که حالت تکیه گاه را برای جرثقیل داشته که برای جابجایی جرثقیل آن را باز کرده بودند که این طوفان به وقوع پیوست. عربستان، این حادثه را گردن گرفت و عذرخواهی هم کرد، اما در حادثه منا قضیه کاملاً متفاوت بود.

در مورد روز حادثه بفرمائید که شرایط به چه نحوی بود و آن روز چطور سپری شد؟ ما به عرفات رفتیم، شب عرفات مستندی که عوامل صدا و سیما از اجرای برنامه کاروان قرآنی تهیه کرده بودند پخش شد که بسیار مورد استقبال قرار گرفت و فضا بسیار خوب بود، همه آماده انجام اعمال و مناسک بودیم، مراسم برائت از مشرکین را انجام دادیم و از آنجا به سمت مشعر حرکت کردیم، در مشعر که حدود ساعت ۹ شب بود، بیتوته کردیم و بعد از آن کل اعضای کاروان با هم حرکت کرده و به سمت منا رفتیم، صبحانه را که خوردیم به حرکت خودمان ادامه دادیم. کاروان قرآنی روز اول، طبق سنوات گذشته که بعد از خوردن صبحانه

همیشه به سمت جمرات حرکت می کردیم، حرکت کرد، این حرکت در وقاع بر اساس تجربیات سال های قبل بود. البته از اعضای ستاد حج شنیدیم که عربستان به صورت شفاهی اعلام کرده است که کاروان ها ساعت ۹ به بعد حرکت کنند.

یعنی محدودیت زمانی حرکت کاروان های ایرانی به سمت جمرات، توسط عربستان تعیین شده بود؟ در روز اول از بعضی از اعضای ستاد حج شنیدیم که ساعت ۹ به بعد را برای حرکت اعلام کرده بودند، که البته الزام آور نبود، یعنی مشخص نشده بود، اما در روز دوم و سوم عربستان این حالت الزام را مشخص کرد و بعثه هم اعلام کرد. روز اول حرکت کردیم دیدیم همه در حال حرکت هستند و ما نیز حرکت کردیم. اگر این الزام در روز اول هم ابلاغ می شد شاید کسی نمی رفت اما از طرفی هم شفاهاً اعلام کرده بودند تا الزامی در کار نباشد. در واقع می خواهم این را بگویم که اگر عربستان این الزام را می خواست، به صورت کتبی به بعثه ها اطلاع می داد که چه ساعتی حرکت کنند.

یکی از شایعاتی که مطرح بود این بود که گفته می شد دولت عربستان اعلام کرده است که خیابان محل اتفاق بسته شده است؟ این صحت داشت؟

این حرف کاملاً بی اساس است، اگر عربستان اعلام کرده است راه بسته است؛ چرا ابتدای راه باز بود، اگر هم راهی بسته باشد باید از ابتدا بسته شود نه اینکه انتهای آن را ببندند و بعد هم اجازه ورود افراد به آن مسیر بسته شده را بدهند.

همین بحث باز بودن ابتدای خیابان و بسته بودن انتهای آن خودش می تواند به عنوان یک تله برای ورود زائران به حساب بیاید؟

البته صحبت های مقام معظم رهبری را که فرمودند ما نمی خواهیم از قبل قضاوت کنیم و این کشور را متهم کنیم، من نیز تابع نظر مقام معظم رهبری هستم و نباید از قبل قضاوت کرد.

ادامه رخ دادن فاجعه منا را می گفتید؟

بله ما حرکت کردیم و اتفاقاً سربازهای سعودی در ابتدای راه نیز بودند و برخوردی با ما نداشتند، یعنی از ورود به خیابان بسته شده ممانعت نمی کردند.

کل اعضا با هم بودید؟

بله؛ حدود ۱۸ نفر با هم بودیم، البته ابتدای مسیر با هم بودیم اما کم کم از هم جدا شدیم، یعنی فاصله ها در حدود دو یا سه متر بود و در شعاع دید همدیگر بودیم. یک جا که یک آتش نشانی مستقر شده بود، من و محسن حاجی حسنی کارگر و حمید شاکر نژاد با هم بودیم و تقریباً در رأس کاروان و جلوتر از بقیه بودیم، بعد از مدتی تراکم به حدی زیاد شد که حتی نمی توانستیم دست های خودمان را بالا بیاوریم.

از اینجا به بعد بود که فاجعه در حال شکل گرفتن بود و افراد ضعیف تر مانند پیرمردها و پیرزن‌ها و افراد کوتاه قد به دلیل تراکم و ازدحام بیش از حد به زمین می افتادند و با سقوط هر نفر چندین نفر از اطرافیان نیز بر روی همان فرد می افتادند.

شروع اتفاق چند دقیقه بعد از ورود به خیابان ۲۰۴ بود؟

شاید حدود ۲۰ دقیقه تا نیم ساعت بعد بود که فاجعه شروع شد.

عرض خیابان چقدر بود؟

حدود ۱۰ متر که البته در دو طرف آن چادرهای مربوط به بعثه کشورهای مختلف برپا شده بود منتها نرده‌های مرتفعی از خیابان جدا شده بودند و درب این نرده‌ها بسته شده بود و برای ورود زائران باز نبود.

در همین حین بود که عده‌ای از مردم شروع کردند به بالا رفتن از نرده‌ها و رفتن به بالای چادرها، رعب و وحشت در حال مستولی شدن بر جمعیت بود و در این حین بالگردهای سعودی نیز در حال پرواز بر روی جمعیت بودند.

صدای بالگردها وحشت را بیشتر نکرده بود؟

بله وحشت در حال افزایش بود. نیروهای عربستانی به وسیله بالگردها ازدحام را کامل می دیدند اما کاری انجام ندادند.

ساعت حدوداً چند بود؟

حدود ساعت هشت و نیم و یا شاید یک ربع به ساعت ۹ مانده بود.

شما سه نفر یعنی حاجی حسنی و شاکر نژاد و شما همچنان با هم بودید، در شعاع دید هم قرار داشتید؟
بله؛ یک جایی یک پیرزن را دیدیم که به زمین افتاده بود، شاکر نژاد به من گفت بلندش کنیم و او را به گوشه‌ای ببریم، من و محسن راه را باز کردیم و حمید آن پیرزن را بلند کرد و به سمت گوشه‌ای برد، در همین حین، ولوله در حال اوج گیری بود.

همه منتظر بودیم که مأمورهای سعودی به کمک بیایند و راه را باز کنند تا از تراکم جمعیت کاسته شود. بعد از جابجا کردن پیرزن وضعیت ما به مراتب بدتر شد، محسن به شدت مبهوت شده بود و باور این همه شلوغی را نداشت. به دلیل شلوغی زیاد از هم جدا شدیم و برای محسن که در حال دور شدن بود دست تکان دادم و بلند گفتم محسن بیا، اما موج جمعیت ما را از هم جدا کرد.

شما و شاکر نژاد تا آخر با هم بودید؟

نه؛ دو دقیقه بعد از جدا شدن محسن از ما، موج جمعیت من و حمید را از هم جدا کرد. در آن لحظات حمید به من گفت فکر نمی کنم از این مهلکه جان سالم به در ببریم، خیلی مواظب باش. بعد از این من و حمید هم از هم

جدا شدیم و سوار بر موج جمعیت شده بودیم.

حالا من از همه اعضای کاروان جلوتر بودم و در کشاکش امواج جمعیت به هر سمتی که نگاه می کردم بوی مرگ می آمد، یک لحظه تصمیم گرفتم به سمت نرده ها بروم، با یک حرکت و پس از جا گذاشتن دمپایی و بیرون آوردن حوله بالاتنه احرام، خودم را به نرده ها رساندم، تمام تلاش من این بود که زیر دست و پا له نشوم، یک لحظه غفلت برابر بود با له شدن زیر پای مردم، بعد از اینکه به نرده ها رسیدم دیدم وضعیت به مراتب بدتر است و سیاه پوست های آفریقایی با هیکل های درشت از نرده ها آویزان شده اند، نتوانستم هیچ اقدامی انجام دهم، در حال سرچرخاندن به اطرف برای تغییر مکان بودم که یک آن پشت سر من و درست چسبیده به من، هفت هشت نفر بر روی زمین افتادند و بلافاصله جمعیت زیادی بر روی هم آوار شدند.

از طرف کنار که سمت نرده ها بود فشار زیادی به من وارد می شد و پشت سرم هم جمعیت روی هم تلنبار شده بود و چیزی نمانده بود که من نیز بر روی جمعیت بیفتم که با صدای بلند یک یا حسین و چند ذکر دیگر هم که البته نمی دانم دقیقاً چه ذکر بود سر دادم و بعد هم پیرمرد تنومندی دست من را گرفت و از آن مهلکه پرت کرد بیرون و آن طرف جمعیت بر روی زمین فرود آمدم.

تا حدودی از مهلکه خارج شده بودم، تا قبل از خروج، چندین بار شهادتین و انا لله و انا الیه راجعون سر داده بودم و واقعاً هیچ امیدی به زده ماندن نداشتم. در آن بحبوحه هر کسی به زبانی خدا را از ته دل صدا می زد، هر شخصی به زبان خود استمداد کمک از خدا می کرد.

در آن فاجعه جان مردم به حراج گذاشته شده بود. ما در چنین وضعیتی بودیم و مأموران در حال نظاره بودند و با بلندگوهای دستی به جمعیت می گفتند که برگردید. یکی از حجاج می گفت راه برگشت به علت حضور یکی از مقامات سعودی بسته شده است و همین باعث وقوع این حادثه شد، این مطلب را یکی از حجاج پاکستانی گفت.

این واقعه چند ساعت به طول انجامید و نجات یافتن شما به چه شکلی بود؟

برای ما که یک دنیا گذشت، راهی برای برگشت نبود، مسیر کمی را از لابلای جمعیت طی کردم، هر جا جمعیتی افتاده بود سعی می کردم فاصله بگیرم. یک جا همه تصمیم گرفتند بنشینند.

به صورت خودجوش حجاج تصمیم به نشستن گرفتند؟

بله؛ مأموران هنوز وارد ماجرا نشده بودند، این نشستن خیلی کمک کرد و باعث شد مقداری از حجم تلاطم و ایجاد موج و نیز له شدن مردم زیر دست و پا جلوگیری کند.

کناره ها که تراکم بیشتر بود تعداد تلفات نیز بیشتر بود. مردم برای فرار و رفتن به چادرها به لبه های نرده ها رفته

بودند که عده‌ای موفق به رفتن به آن سوی نرده و بالای چادرها شده بودند. این تراکم تنها بخشی از ماجرا بود و ماجرای اصلی و تلفات اصلی بعد از کاهش تراکم و قالب شدن تشنگی شروع شد.

در واقع می‌خواهید بگویید که حجم بالای تلفات به خاطر تشنگی بعد از تراکم حجاج بود؟ به اعتقاد من تراکم یک بخشی از تلفات را به خود اختصاص داد و گرما و تشنگی حجاج نیز بخشی از تلفات را به خود اختصاص داده بود. بعد از این فاجعه و به علت ماندن در زیر آفتاب، بدن من به حدی داغ شده بود که دست می‌زدم به خودم دستم می‌سوخت. خواب عجیبی در آن لحظات بر من غلبه کرده بود. به یکی از حجاج گفتم من ۱۰ دقیقه می‌خوابم بعد بیدارم کن، همان شخص گفت چشم‌هایت را که ببندی تمام کرده‌ای، واقعاً هم راست می‌گفت سطح هوشیاری پایین آمده بود و تحمل این وضعیت بسیار سخت بود.

بعد از مدتی و حدود یک ساعت پایانی این فاجعه، مردم شروع کردند به پخش کردن آب‌های داخل بطری‌ها و این تا حدودی باعث شد مقاومت‌ها در برابر مرگ افزایش یابد.

در آن لحظات به چه چیزهایی فکر می‌کردید؟ به فکر اعضای دیگر کاروان بودید؟ فکری نبود، همه چیز به صورت غیر ارادی و غیر قابل کنترل صورت می‌گرفت، همه چیز در خدمت این بود که راهی برای فرار از معرکه پیدا شود. البته فکر اینکه سایر اعضا چه بر سرشان آمده است نیز وجود داشت اما مقطعی بود. در آن لحظات نجات جان خودم مهم‌ترین کاری بود که می‌توانستم انجام دهم.

آن لحظات هنوز به عمق فاجعه پی برده بودید، یا نه و اصلاً چه زمانی به عمق این فاجعه پی بردید؟ با اینکه خیل کشته شده‌ها را دیده بودم اما چون فکر می‌کردم خودم زنده‌ام پس بقیه نیز زنده‌اند، من دو سه بار واقعاً کم آوردم و برای مرگ آماده شده بودم و هر بار که تمام انرژی خودم برای مقاومت از دست می‌دادم، مجدد نیرویی غیر ارادی در وجودم مانع از این کار می‌شد.

بعد از یک ساعت و نیم از شروع فاجعه، مأمورهای سعودی از ابتدای خیابان شروع به جمع آوری اجساد کردند فاصله زیادی از ما داشتند، حدود ساعت ۱۲ و یک به ما رسیدند. تلفات بیشتر از گرما و تشنگی بود، حدود ساعت یک بود که به ما رسیدند و من بلند شدم و رفتم. واقعاً قیامتی برپا شده بود، برخی گریه می‌کردند، برخی بر سر و صورت خود می‌زدند، هر کسی مشغول خودش بود.

فیلمی از این فاجعه پخش شده که یک در باز می‌شد و جمعیت به شدت وارد می‌شدند و به طرز وحشتناکی مردم زیر دست و پا له می‌شدند، این فیلم هم مربوط به این فاجعه بود؟

من این فیلم را دیده‌ام اما اطلاعی در مورد اینکه مربوط به حج امسال بوده است ندارم. البته سعودی‌ها در طول تاریخ معروف به بستن راه هستند.

طول جمعیتی که گرفتار این فاجعه شدند به چه میزان بود؟

حداقل بیش از دو کیلومتر جمعیت در متن این فاجعه بودند.

بعد از رسیدن مأموران و بلند شدن شما از روی زمین چکار کردید؟

به محض اینکه بلند شدم و کناره‌ها را نگاه کردم، همان اول گفتم حداقل پنج هزار نفر کشته شده است که بسیاری قبول نداشتند اما ارقام بالاتری هم گفته می‌شود. عمق فاجعه بسیار وحشتناک بود. به نظر من عربستان در این واقعه یک بی‌عرضگی تاریخی از خود نشان داد.

این بی‌عرضگی عمدی بود یا نه واقعاً توان رسیدگی را نداشتند؟

مقام معظم رهبری فرمودند ما نمی‌خواهیم از پیش قضاوت کنیم و ما نیز باید از ایشان تبعیت کنیم، اما مردمی که در آن فاجعه گرفتار شدند اعتقاد داشتند که عمدی در کار بوده است. چون واقعاً اگر قصد بر بستن راه بود چرا از ابتدا راه را نبستند و ورودی خیابان را باز گذاشته بودند. واقعاً باید به این سؤالات پاسخ دهند. الان یکی از چالش‌ها این است که بسیاری از افراد بی‌هوش را قاطی اجساد کشته شده به سردخانه‌ها منتقل کرده اند.

شما نحوه خارج شدن خودتان را از مهلکه نگفتید؟

یک تکه سیب نصفه لابه‌لای آب و کشته شده‌ها افتاده بود که برداشتم و آن را خوردم و تا حدودی انرژی از دست رفته خودم را پیدا کردم، البته نیم ساعت آخر آب و نوشابه و چیزهایی شبیه این از بالای نرده‌ها پرتاب می‌شد که تا حدودی نیروی خودمان را باز یافتیم. یک بطری آب که می‌رسید پنج تا شش نفر را نجات می‌داد. بعد از اینکه مقداری راه باز شد برای کمک به افرادی که در کنارم بودند و حالشان بد بود تمام توان خودم را جمع کردم، یکی دو نفر از حجاج که یکی از آنها مصری بود به شدت حالشان بد شده بود، برای آن حاجی مصری مقداری آب پیدا کردم کمی که وضعیتش روبه راه شد به راه افتادم، افرادی که توانایی داشتند و خود من می‌خواستیم به مجروحین کمک کنیم تا زمان رسیدن مأموران سعودی افراد زنده بمانند اما مأموران انگار قصد آمدن نداشتند. بعد از آن وسط راه یکی از پزشکان بنگلادشی یک حوله بالاتنه به من داد و چند سنگ از یکی از حجاج گرفتم و به جمرات رفتم و سنگ را زدم.

کی وارد بعثه شدید، اولین اعضای کاروان قرآنی را چه زمانی دیدید؟

بعد از زدن سنگ به بعثه برگشتم، شرایط روحی وحشتناکی داشتم و از اعضای دیگر کاروان هیچ خبری نداشتم، قیافه‌ام کاملاً شبیه مرده‌ها شده بود. بعد از اینکه بعثه آمدم، اولین نفری را که دیدم حمید شاکر نژاد بود که سالم بود. کم‌کم و با گذشت چند ساعت متوجه شدیم که تعدادی از اعضای کاروان برنگشته‌اند و از اینجا بود که نگرانی‌ها شروع شد.

بعد از این فاجعه بعثه از نظر روحی به هم ریخت، ساعت‌ها همچنان می‌گذشت و ما همچنان چندین مفقودی داشتیم که بسیار آزاردهنده بود، دو روز بعد از حادثه، جسد محسن پیدا شد و بعد هم امین باوی پیدا شد و

جستجوی کشنده برای پیدا کردن سایر مفقودی‌ها ادامه داشت.

شهادت امین باوی نیز خیلی درد داشت، وی تازه پدر خود را از دست داده و عزادار بود. زمانی که مطمئن شدیم مفقودی‌ها در بین مصدومان و اجساد نیستند با اجازه مسئولان شهادت این اعضا را در شبکه‌های مجازی اعلام کردیم.

شایعات نیز بیداد می‌کرد و این شایعات بسیار ما را اذیت می‌کرد، شایعه شده بود که گاز سیانور منتشر شده بود، گرمای هوا از صد گاز سیانور کشنده‌تر بود.

سوالی که مطرح است این است که چرا شما تلفن همراه با خود نبرده بودید؟

کسی فکر تلفن همراه بود، یک زائر دو حوله احرام دارد با سنگ‌هایی در دست، شلوغی آنجا اجازه بردن تلفن همراه را نمی‌دهد، همه گوشی‌ها را داخل ساک‌های خود گذاشتند و به سمت جمرات حرکت کردند. الان تلفن همراه حسن دانش و حسنی کارگر داخل ساک‌هایشان است.

دلیل اینکه تعداد ایرانی‌ها و یکی دو کشور دیگر بیشتر از سایر کشورها بود چه بود؟

از حدود ۱۸ کشور کشته شده حضور داشت، هر کشوری از خیابان خاصی عبور می‌کرد که ایرانی‌ها دو خیابان برای عبور داشتند که یکی از آنها همین خیابان ۲۰۴ بود.

کشورهای دیگر نیز مانند ایران پیگیر ماجرا بودند؟

اوایل به هیچ وجه حتی برخی سران کشورها روز عید قربان و مدیریت خوب حج را به شاه عربستان تبریک گفته بودند. موضع‌گیری‌ها بسیار ضعیف و بی‌مسئولیت بود. البته به تازگی کشورهای همچون نیجریه شروع به اعتراضات کردند.

من نمی‌خواهم بگویم که کار دولت سعودی بی‌کفایتی بوده است چون این کلمه واقعاً کم است برای این فاجعه، کار این دولت در اوج ناجوانمردی بود، چرا که راه را بستند و بعد هیچ کاری برای رهایی حجاج از این گرفتاری انجام ندادند.

شرایط اعضای کاروان غیر از مفقودی‌ها به چه صورت بود؟

بسیار به هم ریخته و آشفته، علی‌بابایی پایش شکافته شده بود، حتی بخیه نیز نکرده بودند و تنها به بستن آن اکتفا کرده بودند، وی دیگر نتوانست سنگ بزند و نایب گرفت. همه اعضا بعد از این ماجرا، بسیار خموده شدند و همه تا یک قدمی مرگ رفتند.

درد زمانی بیشتر است که ما نحوه کشته شدن این افراد را دیدیم و از نزدیک جان دادن عزیزانمان را لمس کردیم، من و سایر اعضا تحمل ماندن نداشتیم.

من دو هم اتاقی خودم را از دست داده بودم، با وقوع این حادثه یک لحظه تحمل ماندن در آن سرزمین را که

سرزمین نور بود نداشتم و عامل این کار مدیریت عربستان سعودی بود، تا زمانی که این خاندان بر عربستان حکومت کنند اشتیاقی برای رفتن به حج در من وجود نخواهد داشت.

سؤالی که ذهن بسیاری را درگیر کرده است این است که حجاج کارت شناسایی دارند یا خیر و اگر دارند چرا همراه همه نبود، چون اگر این کارت‌ها بود شناسایی اجساد راحت‌تر صورت می‌گرفت؟

کارت‌ها همراه ما نبود، کارتی معمولی در داخل یک پلاستیک که پرس شده بود و نخی که بتوان آن را به گردن بیاویزیم نداشتم، دوستان بعثه نیز عادتاً به انداختن کارت شناسایی در گردن نداشتند، دیگر زائران ایرانی این کار را می‌کردند، ما چون کار تبلیغی می‌کردیم و می‌خواستیم زیاد شناخته شده نباشیم آن را غالباً در جیب‌هایمان می‌گذاشتیم. اما موقعی که برای جمرات رفتیم عملاً کارت‌ها را در کیف‌مان گذاشتیم.

این یک نقیصه است، بعثه باید پلاکی را مانند پلاک‌های جنگ طراحی کند و اعضای بعثه بدهند تا نشانه‌ای برای شناسایی افراد در مواقع این چنینی شود. بعثه حتماً باید راهکاری را برای این مشکل پیدا کند.

خود شما نمونه‌ای از بی‌احترامی نیروهای سعودی را مشاهده کردید؟

خود من ندیدم، اما بسیاری از حجاج این نوع بی‌احترامی را دیده بودند. من به عنوان یک حاجی از این حادثه جان سالم به در برده بودم، کسی نبود که یک بطری آب به من بدهد. اینها همه بی‌احترامی است. رفتارها بسیار طلبکارانه بود. اواخر روز، مأموران سعودی علناً روی جنازه‌ها رفت و آمد می‌کردند.

من یکی از حجاج ایرانی به نام «رحمت‌الله به‌مرام» را دیدم که زنده بود، اما دچار تشنج شده بود، بعد از چند روز دیدم که این شخص جزء مفقودین اعلام شده است، یقیناً این فرد را به عنوان کشته شده حادثه به سردخانه منتقل کرده‌اند، اگر اینها جنایت علیه بشریت نیست پس باید نام آن را چه چیزی گذاشت؟ اینها قطعاً تقاص خون این افراد بی‌گناه را پس خواهند داد. به نظر من سعودی‌ها در این زمینه بسیار خطا و اشتباه و ناجوانمردی از خود نشان دادند.

صحبت‌های مقام معظم رهبری باعث شکسته شدن جو علیه زائران ایرانی شد؟

تا قبل از بیانات ایشان گذرنامه زائران ایرانی را به سمت ما پرت می‌کردند، اما مقام معظم رهبری نشان دادند که تمام دیپلماسی تعامل با سیاست نیست و یک جاهایی باید اقتدار خود را نشان داد. «إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا» جایی که می‌گوید ای پیامبر باید هشداردهنده باشی، همین برخورد محکم مقام معظم رهبری باعث شد تا برخوردها ۱۸۰ درجه تغییر کند.

این تغییر در حدی بود که موقع برگشتن به ایران، مامور فرودگاه احوال من را جویا شد، گفتم خوب که نیستم چه جوری خوب باشم در حالی که دوستانم شهید شده‌اند، جنازه آنها دست شماست، گفت قضا و قدر الهی

است، گفتم خدا می‌داند چکار کردید و خودتان هم می‌دانید، اگر این حرف را قبل از صحبت‌های مقام معظم رهبری می‌زدم، قطعاً بازداشت می‌شدم، واقعاً من و همه مردم از این بیانات تشکر می‌کنیم.

رسانه‌های عربستان صحبت‌های مقام معظم رهبری را پوشش دادند؟

نه! اما آنها بلافاصله تسلیت گفتند و با اینکه نمی‌خواستند اجساد را تحویل دهند اما بعد از سخنان مقام معظم رهبری همه چیز برگشت و دوست و دشمن دیدند که زمانی که مقام معظم رهبری حرف بزند به آن عمل می‌کنند.

در آن لحظات و در بحبوحه جستجوی برای پیدا کردن مفقودین، چه چیزی بیشتر اذیت کننده بود؟

یکی از مهم‌ترین مسائلی که توان برخورد با آن را نداشتیم، سراغی بود که خانواده‌ها از مفقودی‌های خود می‌گرفتند، ما واقعاً پاسخی نداشتیم، بعد از این فاجعه اطهری‌فرد، مدیر کاروان قرآنی‌ها زحمات بسیار زیادی را متحمل شد، وی روزی بیشتر از ۱۰ ساعت به تلفن‌هایی که از ایران می‌شد پاسخ می‌داد، بعد از آن هم جستجوی مفقودی‌ها توان زیادی را از وی گرفته بود، حتی یک روز از هفت صبح تا ۱۰ شب در سردخانه بود، تمام لباس‌هایش بوی تعفن گرفته بود اما به هیچ وجه حاضر به رها کردن نبود و نهایت تلاش خود را برای پیدا کردن مفقودی‌ها انجام داد، اما متأسفانه مأموران سعودی و دولت این کشور کمترین میزان همکاری را با حجاج ایرانی داشت.

عده‌ای می‌گویند که اطهری‌فرد باید بیشتر مراقبت می‌کرده است، ایشان مسئول اعمال و مناسک نبوده است بلکه مسئول اجرای برنامه بوده است و اینجا جای یک روحانی که راهنمایی می‌داد خالی است. ما ۱۸ نفر بودیم که افراد با تجربه در بین ما نیز بود همه بچه‌های قدیمی کمک می‌کردیم تا مشکلی برای گروه پیش نیاید.

در رابطه با شخص آقای اطهری‌فرد، اظهارنظرهای غیرمنصفانه زیادی صورت گرفته است که توصیه من این است این افراد استغفار کنند، حملات شدیدی به ایشان شده است که بی‌انصافانه بوده است.

علاوه بر این شایعات نیز بسیار اذیت‌کننده بود، شایعات طی این مدت اعضای کاروان را بسیار اذیت کرد، ما در مکه بودیم و اخبار کذب را از ایران می‌شنیدیم.

در آن موقعیت کاری از دست شما بر می‌آمد که انجام نداده باشید، یا الان حسرت آن را بخورید که چرا آن کار را انجام نداده‌اید؟

من در آنجا تنها ناتوانی را به عینه دیدم و مشاهده کردم اگر خدا بخواهد گرفتن جان انسان‌ها هیچ کاری ندارد. البته من خودم در بطن ماجرا بودم و توان هیچ کمکی به کسی را نداشتم و نجات جان خودم مهم‌ترین کاری بود که می‌توانستم انجام دهم.

دلیل اینکه تا پایان مراسم حج در مکه نماندید و به کشور بازگشتید چه بود؟

از طرف رئیس شورای عالی قرآن این اجازه داده شد که هر کسی از اعضاء بخواهد به کشور بازگردد، وضعیت کشور عربستان به گونه‌ای نبود که ما در آنجا بمانیم، جو مناسب نبود، ما به عنوان افرادی که تا چند قدمی مرگ رفتیم و در پایان پنج نفر از کل ۲۰ نفر عضو کاروان جان خودشان را از دست داده بود، شرایط ماندن را نداشتیم، یک لحظه این سرزمین برای من قابل تحمل نبود. البته چند نفر در مدینه ماندند. آقای اطهری فرد تا پایان کار شناسایی خواهد ماند. البته برخی اعضا که مدینه قبل بودند برگشتند اما برخی دیگر نیز همچنان ماندند، مهم این بود که ما مجوز برای برگشت داشتیم.

ما البته دوست داشتیم تا آخرین روز سفر باشیم، اما نشد و تا زمانی که بودیم وظیفه خودمان را به نحو احسن انجام دادیم، یکی از بهترین سفرها از نظر تلاوت برای اعضا بود. توان ما در همین حد بود و خداوند هیچگاه بیشتر از توان انسان برعهده او نمی‌گذارد.

با توجه به اینکه با حسن دانش و حاجی حسنی هم اتاقی بودید در اوقات فراغت حرف‌هایی در مورد آینده خودشان نزدند که مثلاً قصد انجام چه کارهایی را دارند؟

از این حرف‌ها بسیار زیاد بود، محسن حاجی حسنی کارگر که هنوز ازدواج نکرده بود و بیشتر در این مورد حرف می‌زد و اینکه یکی دو بار به خواستگاری رفته است، اما شرایط سختی را گذاشته‌اند، دوست داشت که بعد از ازدواج به تهران بیاید و ساکن تهران شود البته می‌گفت مادرش مخالف این قضیه است اما امیدوار بود تا مادرش را راضی کند.

حسن دانش نیز همیشه به فکر پدرش که بیماری سرطان دارد، بود، بسیار دعا و گریه می‌کرد و من همیشه از حسن می‌خواستم که موقع تماس گرفتن با پدرش با نشاط باشد. حسن دانش هم از برنامه‌هایش برای گروه تواسیح کوثر می‌گفت، از زمینی که قرار بود بخرد و خانه‌ای که قرار بود بسازد. حسن دانش، محور فعالیت‌های قرآنی یزد بود و بسیار مؤثر بود و توان پرورش شاگردهای بسیار زیادی را داشت که متأسفانه از دست رفتند. من در این سفر فهمیدم که در این دنیا یک لحظه بعد مشخص نیست و باید حرکت ما به گونه‌ای باشد که خدا از ما راضی باشد، نباید فکر کنیم که چون جوان هستیم، احتمال اینکه چندین سال دیگر زنده باشیم، زیاد است. مرگ به انسان بسیار نزدیک است و من این را به چشم خودم دیدم.

یکی از سخت‌ترین لحظاتی که بعد از کشته شدن عزیزان قرآنی برعهده من گذاشته شده بود جمع کردن وسایل این دو قاری بود، با توجه به اینکه هم اتاقی بودیم، چند روز این وسایل روی زمین افتاده بود و روز آخر من به سختی توانستم تحمل کنم.

غیر از امین باوی، محسن و حسن دانش با دیگر اعضای گروه و کشته شده‌های این فاجعه در ارتباط بودید؟
با فؤاد مشعلی شبی که به سمت عرفات در حرکت بودیم هم صحبت شدم سؤال کردم که چرا ازدواج

نمی‌کند؟ جواب داد که چون بیکار است منتظر است، بعد از پیدا کردن کار ازدواج کند، آن روز دعا کردم تا صاحب همه چیز شود و چه خوب صاحب همه چیز شد؛ هم او و هم بقیه کشته شده‌های این فاجعه به همه چیز رسیدند.

فیلمی از محسن حاج حسنی کارگر منتشر شده بود که ادعا می‌شد یکی از حجاج مصری آن را ضبط کرده و بعد از مطلع شدن از کشته شدن محسن آن فیلم را به بعثه تحویل داده است؟

این هم یکی از شایعات بود، فیلم توسط یکی از اعضای کاروان به نام آقای تقانی گرفته شده بود و واقعاً ما متوجه منشاء این شایعات نشدیم. بعد از مشعر که به سمت منا حرکت کردیم این فیلم توسط آقای تقانی ضبط شد. من این فیلم را دیده‌ام و اصلاً داستانی که برای آن ساخته شده است صحت ندارد.

عکسی که از پیکر محسن حاجی حسنی کارگر منتشر شد برای خانواده آنها بسیار ناراحت کننده بود، به نظر شما علت انتشار این عکس چه بود؟

این عکس را خانواده حاجی حسنی و بعثه در دست داشتند و اعضای کاروان نیز غیر از آقای اطهری فرد، فرد دیگری دسترسی به این عکس نداشت. البته من نمی‌خواهم بگویم انتشار این عکس کار چه کسی بوده است، اما این گروه‌ها این عکس را در اختیار داشتند. ای کاش در این جریان‌ها می‌توانستیم جلوی هیجان‌ها خودمان را بگیریم. من قصد متهم کردن هیچ مجموعه‌ای را ندارم اگر هم کاری صورت گرفته است کار شخص بوده است نه گروه و در واقع شخصی که این کار را انجام داده است، اتهامش متوجه گروه متبوعش نیست. در این مدت خاطره جالبی هم رخ داد برای شما؟

یکی از خاطراتی که همیشه باعث خنده اعضا می‌شد، خندیدن اعضا در حین انجام برنامه بود. چهار نفر از اعضا به همراه اطهری فرد برای اجرای اسماء الحسنی رفته بودند که در حین اجرای برنامه شروع به خندیدن می‌کنند و محسن حاجی حسنی تعریف می‌کرد که به محض خندیدن گروه را ترک کرده و از صحنه خارج شده است. در پایان اگر صحبت خاصی دارید بفرمائید؟

من در پایان به همه داغدیدگان این حادثه تسلیت می‌گویم، داغ این افراد از قلب جامعه قرآنی هیچ وقت زودده نخواهد شد، از مسئولان قرآنی نیز خواهش می‌کنم که کمک‌های خود را از خانواده‌های این عزیزان دریغ نکنند. باید تدبیری برای پاسداشت این افراد در نظر گرفته شود و خانواده‌های این افراد فراموش نشوند. در حادثه منا امام زمان (عج) چون تشریف داشتند قطعاً ایشان شاهد ماجرا بوده‌اند و عزادار اصلی این قضیه خود حضرت هستند و قطعاً انتقام خون کشته شده‌های این فاجعه را خواهند گرفت، امیدواریم فرج امام زمان (عج) نزدیک شود تا انتقام خون این عزیزان گرفته شود.

تیمور کاکایی

اطه‌ری فرد لحظاتی پیش اعلام کرد:

جزئیاتی دلخراش از تشخیص هویت جان‌باختگان منا / ۳ عضو کاروان قرآنی همچنان مفقودند

گروه فعالیت‌های قرآنی: سرپرست کاروان قرآنی اعزامی به حج تمتع از وضعیت دلخراش قربانیان حادثه منا در داخل کانتینرها گفت.

صالح اطه‌ری فرد، سرپرست کاروان قرآنی اعزامی به حج تمتع، لحظاتی پیش در گفت‌وگو با خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا) درباره آخرین جست‌وجوها برای مشخص شدن وضعیت اعضای مفقود کاروان قرآنی اظهار کرد: از صبح امروز به همراه مسئولان بعثه و مدیران کاروان‌ها برای شناسایی قربانیان ایرانی حادثه منا به سمت سردخانه‌های نگهداری اجساد که در واقع کانتینرهای هستند، آمده‌ایم.

وی افزود: در کنار سردخانه‌ها ال‌سی‌دی بزرگی قرار داده‌اند که تصاویر هزار و ۱۰۷ جسد از صبح در این ال‌سی‌دی پخش شده است تا مدیران کاروان‌ها اجساد را چک کنند و آنهایی که فکر می‌کنند ایرانی هستند و شباهتی به ایرانیان دارند، به همراه کدی که روی آنها زده شده است، به مسئولان سعودی اعلام کنند تا بتوانند این اجساد را داخل سردخانه‌ها ببینند و در صورت اطمینان از ایرانی بودن و یا تشخیص هویت، ترخیص کنند. اطه‌ری فرد در ادامه گفت: بنده هزار و ۱۰۷ عکس از اجساد را از صبح دیده‌ام، اما هیچیک از سه مفقودی کاروان قرآنی در بین این عکس‌ها نبودند.

وی ضمن وخیم توصیف کردن وضعیت نگهداری اجساد ادامه داد: امشب نیز دو کانتینر دیگر که اجساد در داخل آنها روی هم تلنبار شده است، تخلیه می‌شوند و پس از عکسبرداری از اجساد، تصاویر را می‌بینیم تا در صورت وجود اجساد ایرانی، شناسایی انجام شود.

سرپرست کاروان قرآنی اعزامی به حج تمتع عنوان کرد: متأسفانه وضعیت اجساد در کانتینرها خیلی وحشتناک است تا جایی که نزدیک به ۱۰۰ جسد را داخل چادرهای بزرگ ریخته و سپس داخل کانتینرها گذاشته‌اند و کف کانتینرها پر از خون است و در اطراف سردخانه‌ها بوی خون راه افتاده است.

وی ادامه داد: خونابه‌ها از داخل کامیون‌ها جاری است، همه اجساد تغییر چهره داده‌اند و از قیافه افتاده‌اند. متأسفانه صورت‌ها له شده و سیاه شده است و بیشتر چهره‌ها قابل تشخیص نیست؛ بعضی از اجساد نیز مشخص است که ضربه مغزی شده‌اند و از بینی و گوش آنها خون آمده است.

وی اضافه کرد: یک سری از اجساد، کارت‌های شناسایی بر گردن خود دارند که تشخیص آنها راحت‌تر است اما کسانی که کارت شناسایی بر گردن نداشتند تشخیص آنها بسیار سخت بود و باید حدس می‌زدیم که کدام اجساد ایرانی هستند. سرمای سردخانه‌ها کم است که این اجساد بو گرفته‌اند و اطراف کانتینرها بوی تعفن

می دهند.

اطهری فرد در ادامه گفت: هم‌اکنون کار شناسایی هزار و ۱۰۷ جسدی که از آنها عکس گرفته شده است به پایان رسید و عکس‌های اجساد دو کانتینر دیگر را امشب می‌بینیم.

روایت یک دانشمند نیجریه ای شاهد فاجعه منا؛ مصری ها مقصر بودند و عربستانی ها باید

خسارت بدهند !

جامعه > حوادث - اسحاق آکیتولا یک دانشمند دینی، فعال حقوق بشر و مدیر حقوق بشر مسلمانان نیجریه که شاهد فاجعه منا بود در مصاحبه ای به خبرنگار روزنامه پانچ نیجریه گفت که مقامات عربستانی باید خسارت این حادثه را به نیجریه ای ها بدهند

به گزارش خبرگزاری خبرآنلاین؛ یک پروفیسور نیجریه ای در مصاحبه با روزنامه پانچ نیجریه از حادثه منا گفته. او از بازمانده های این حادثه است.

به عنوان یک شاهد عینی از حادثه منا شما می گوئید چه اشتباهی رخ داد؟

اتفاقی که افتاد این بود؛ معمولا یک روندی برای مردم در روز سنگ اندازی به شیطان وجود دارد. بدین ترتیب که پس از سنگ اندازی به شیطان شما با انحراف بر می گردید این یعنی شما از مسیر قبلی بر نمیگردید و در این روند جای کافی برای زائران ایجاد می شود تا اعمالشان را انجام دهند و چنین حادثه ای رخ ندهد. اما در این پنجشنبه سرنوشت ساز ما وقتی به آنجا رسیدیم آنجا را بسیار شلوغ دیدیم و این غیرعادی بود.

ما این مراسم را سال قبل نیز انجام داده ایم و راه خالی بود. در ۱۰ سال اخیر هیچ اتفاقی از این قبیل نیافتاده بود. قبل از این ۱۰ سال هر سال چنین اتفاقی می افتاد اما مسئولان عربستانی توانستند اتفاقاتی از این قبیل را کنترل کنند. در آن روز ما کسانی را دیدیم که سنگشان را انداخته بودند و خلاف جهت حرکت می کردند آنها به سمت ما می آمدند و تعدادشان بسیار زیاد بود راه گنجایش ما و آنهايي که داشتند به سمت ما می آمدند را نداشت برای همین این اتفاق افتاد. من فهمیدم آنهايي که داشتند مسیر را برعکس می رفتند مصری بودند.

از کجا فهمیدید که اینها مصری بودند؟

من ۵ سال در مصر درس خوانده ام و لهجه آن ها را می دانم آنها نیز داشتند با لهجه مصری غربی حرف می زدند. ما که می دانستیم راه گنجایش ندارد از آنها التماس کردیم تا به مسیر درست برگردند اما آنها این قبول نکردند به این علت که محل اقامتشان نزدیک مکان سنگ اندازی بود آنها فراموش کردند که با قرار دادن خودشان در چنین شرایطی خودشان جان خودشان را در خطر انداخته اند. حتی اینکه ما تصمیم می گرفتیم مثل مصری ها برگردیم غیر ممکن بود زیرا حجاج از پشت ما را هل می دادند. راه نازکتر شد و تنفس برای ما سخت تر شد به همین دلیل پلیس عربستان روی ما آب سرد می ریختند ما قبل از آن ۱۰ کیلومتر راه رفته بودیم و باید

می ایستادیم هرچقدر سعی کردیم به کناربرویم نتوانستیم چون از پشت ما را به سمت جلو هل می دادند و چند دقیقه بعد این اتفاق افتاد. من می دانستم که یک فاجعه غم انگیز در راه است.

آیا دلایل دیگری نیز عوامل این حادثه بودند؟

همیشه راه های دیگری نیز وجود داشت اما در آن روز بخصوص بقیه راه ها توسط پلیس عربستان بدون هیچ دلیل مشخصی بسته شده بودند. چرا آن راه ها بسته بودند؟ من نمی توانم توضیح بدهم. برای بسته شدن همین راه ها ما راهی برای فرار نداشتیم. فقط یک راه وجود داشت و آن هایی که خلاف جهت حرکت می کردند آن را اشغال کرده بودند. یک دلیل دیگر نیز وجود داشت پلیس عربستان در قبال حرکت بعضی ها در خلاف جهت غفلت کرد. آن پلیس ها بسیار از خود راضی بودند. وقتی اغتشاش شد نیرو های امنیتی سر جایشان نبودند. اگر سرباز ها و پلیس ها جلوی کسانی که خلاف جهت حرکت می کردند را می گرفت هیچوقت چنین اتفاقی نمی افتاد.

اما مقامات عربستانی گفتند که آفریقای ها عامل این حادثه هستند این موضوع چقدر درست است؟

مقامات عربستانی با گفتن چنین حرفی که کسانی که ریشه آفریقایی دارند عامل این حادثه بودند دروغ گفتند من باید اضافه کنم که منظور آن ها از آفریقایی ها سیاه پوستان یعنی کامرونی ها نیجریه ای ها و چادی ها است آنها مصری ها مراکشی ها لیبیایی ها و بقیه را آفریقایی نمی دانند بلکه آن ها را عرب می دانند. حتی مکان استقرار ما نیز با مکان استقرار مردمانی که ریشه عرب دارند متفاوت بود.

آمار کشته شده ها نیجریه چقدر است؟

ما باید به کمیسیون ملی حج نیجریه اعتماد کنیم این کمیسیون اعلام کرده که ۵۶ نفر کشته شده اند.

آیا سازمان حج در نیجریه به عربستان فشار می آورند تا خسارت این حادثه را بگیرند؟

در حالی که من تاکید می کنم که از طرف کمیسیون ملی حج نیجریه نمی توانم صحبت کنم اما این کمیسیون سر سخنانه مقابل مقامات عربستانی ایستاده است سازمان حقوق بشر مسلمانان که من هم در آن کار می کنم هفته پیش در بیانیه ای اعلام کرد که دولت عربستان باید خسارت همه کشته شده های حادثه منا را بدهد. خدمات رایگان پزشکی باید به همه زخمی ها داده شود. ما برای اینکار دلایل زیادی داریم آدم های محبوبی میان کشته شده ها وجود دارد از خبرنگار تا پروفیسور ها. چیزی که ما از عربستانی ها انتظار داریم این است که به علت سستی در آماده سازی خود را قبول کنند و از نیجریه و کل دنیا معذرت خواهی کنند.

یک سازمان حج نیجریه ای عربستان خواسته که معذرت خواهی کنند آیا چنین اتفاقی افتاده است؟

نه تا الان مقامات عربستانی چنین کاری انجام نداده اند.

آیا اجساد نیجریه ای به کشور بازگردانده خواهد شد؟

در سنت مسلمان ها اجساد در جایی مقدس خاک خواهند شد. مسلمان ها چیز خاصی را در رابطه با یک جسد مرده نمی بینند روح انسان ها بسته به شکل زندگیشان به سمت خدا می رود. هر کس که در شهر مقدسی بمیرد در همانجا خاک شود. در هر صورت مسلمانان ایمان دارند که اجساد باید تا ۴۸ ساعت خاک شوند.

روایتی تلخ از آنچه بر حجاج ایرانی در حج امسال گذشت / جرات نداشتیم از هتل بیرون بزنییم

جامعه > حوادث - ۲۰ شهریور ۹۴، ۲ مهر ۹۴، حوادث این دو روز مصیبت بزرگی بر مسلمانان بود؛ مرگ ۴۷۵ ایرانی در کمال بی کفایتی سعودی‌ها، خاطرات تلخی برای ۶۴ هزار حاجی ایرانی مناسک حج ۱۴۳۶ به جا گذاشته است.

امید کریمی :مدام گریه می کند، می گوید «تنهایم بگذارید، می خواهم چند روز تنها باشم.» این شرح حال این روزهای زنی است که تازه از سفر حج برگشته. ارزشمندترین سفر مسلمانان، همه کار می کنند تا مستطیع شوند و به حرم امن الهی برسند. اما حال این روزهای حجاج تازه برگشته از مکه، به حال هیچ سالی نمی خورد. شاید سال ۶۶. کشتار ایرانیان حاضر در مراسم برائت از مشرکین .

حج ۱۴۳۶، داستان دیگری دارد. برای همه آنهایی که سالها چشم به قرعه کشی سازمان حج و زیارت دوخته بودند تا نوبتشان بشوند و برسند به خانه خدا، به طواف کعبه و نمازهای مسجدالحرام، لباس احرام و سعی صفا و مروه، به رمی جمرات...

اما عصر جمعه ۲۰ شهریور ۹۴، آرامش از حج ابراهیمی گرفته شد؛ «تا قبل از سقوط جرثقیل همه چیز عادی بود. اما بعد از آن طوفان و سقوط، مصیبت ها پی در پی آمدند».

این روایت کوتاه خانم سوسن کاوه است؛ یکی از حجاج ایرانی که سه روز پیش به ایران بازگشت و حالا مدام گریه می کند، مثل همه حجاجی که این روزها به آغوش خانواده هایشان برگشته اند .

می گوید: «من به دلیل کسالت در روز سقوط جرثقیل در بیمارستان هلال احمر بستری بودم. به همین دلیل شاهد حال و روز مجروحانی بودم که به بیمارستان می آوردند. همه بود و خون و فریاد. برای من که سال های جنگ را دیده بودم، این تصاویر درست تکرار همان روزها بود. تعدادی از مجروحان، صدمه جسمی ندیده بودند اما چنان شوکی به آنها وارد شده بود که قابل مهار نبودند. فقط فریاد می زدند و گریه می کردند و می خواستند به ایران برگردند. زن جوانی که بعد از این حادثه دچار شوک شده بود، آنقدر از خود بیخود بود که حتی اجازه نمی داد آرامبخش به او تزریق کنند. حاضر نبود از بیمارستان بیرون بیاید، می خواست یک گوشه پناه بگیرد تا همسرش از ایران بیاید و او را با خود برگرداند که عملاً چنین چیزی ممکن نبود».

روایت تلخ است؛ تصویری از بیمارستان هلال احمر: «خانمی از همسفران تعریف می کرد که در مسجدالحرام نشسته بودم و مشغول زیارت بودم که یک دفعه سقوط جسمی را روی شانم حس کردم. می گفت فکر کردم

کسی به سمت سنگ پرتاب کرده. وقتی برگشتم، دیدم تکه های بدن آدم هاست که دور و اطرافم پخش شده و یک دست کنده شده هم روی شانه من افتاده بود».

جمعه، ۲۰ شهریور ۹۴؛ تندبادی وزیدن گرفت، بسیار سبک تر از تندبادها و طوفان هایی که در دو سال گذشته در تهران دیده ایم، اما یکی از تاور کرین های اطراف مسجدالحرام، سقوط کرد، روی زائران و بعد، مصیبت وارد شد. ۱۰۷ نفر جان دادند، از جمله ۱۱ ایرانی .

حتما از تلویزیون دیده اید، حجاجی را که در فرودگاه گریه می کنند. تصویری غریب برای همه ما ایرانی ها. حاجی ها را همیشه دیده ایم که خندان و شاداب به آغوش خانواده ها بر می گردند و از خاطرات خوب حج برای همه اقوام و آشناها تعریف می کنند. اما حالا باید گریه ها را دید و از آنها پرسید، «چه شد؟» و گفت «خدا رو شکر که صحیح و سالم برگشتید».

اما در منا چه شد؟ در ۱۰ روز گذشته بسیار شنیده و خوانده اید. اما می دانید فاجعه منا و سقوط جرتقیل، چه بلایی سر حجاج زنده مانده، آورده است؟

«بعدتر، وقتی حادثه منا اتفاق افتاد، جو آنقدر ملتهب و سنگین شد که تحملش برای ما که عزیز از دست نداده بودیم هم دشوار بود. توی آسانسور، غذاخوری یا فضاهای عمومی که تردد می کردیم، مدام چهره های گریان و نگرانی را می دیدیم که می خواستند دعا کنیم عزیزانشان پیدا شوند. زانی را می دیدیم که می گفتند ما با همسرمان به حج آمدیم. حالا چطور بدون او برگردیم؟ بعضی ها می گفتند شرطه های عربستان به جای کمک به مجروحان و کسانی که زیر دست و پا افتاده بودند، روی پشته آدم ها راه می رفتند و به درخواست زنده های نیمه جانی که آب می خواستند، با لگد پاسخ می گفتند».

مویه های زنان برگشته از حج را خوانده اید؟ همان هایی که عزیزی را در منا جا گذاشتند و برگشتند. آنها که دلشان نبود برگردند: روزهای آخر که وقت برگشت بود، خیلی ها حاضر نبودند همسر و فرزندشان را روی تخت بیمارستان رها کنند و به ایران برگردند. وضع روحی آنهایی که عزیزانشان جزو مفقودین یا کشته شده ها بود، از این هم بدتر بود. خیلی هایشان اصرار داشتند که در عربستان بمانند و با عزیزشان -زنده یا مرده- برگردند».

اما آنهایی که زنده ماندند و عزیزی در بیمارستان و مفقودها نداشتند هم حس ناامنی مفروط، دست و دلشان را به زیارت می لرزاند: «بعد از حادثه منا دیگر جرات نداشتیم پیمان را از هتل بیرون بگذاریم. نمی دانستیم زنده می مانیم یا نه. مدام به مرگ فکر می کردیم. حتی برای چند قدم دور شدن از هتل هم با همه هم اتاقی ها

خداحافظی می کردیم، حلالیت می طلبیدیم و گاهی شماره و نشانی اقوامان را رد و بدل می کردیم که اگر زنده نماندیم، به آنها خبر دهند. سایه مرگ آنقدر سنگین بود که نمی گذاشت لذت زیارت را بفهمیم. سنگین به مکه رفتیم و سنگین تر برگشتیم».

در فضای ناامنی، بازار شایعه داغ تر می شود: «همین تحمل اوضاع را برای ما سخت تر می کرد. هر روز که از خواب بیدار می شدیم تا برای انجام اعمالمان از هتل بیرون برویم، یک شایعه جدید می شنیدیم که تشخیص صحت و سقم آن برایمان راحت نبود. مثلاً روز بعد از سقوط جرثقیل، شنیدیم که باز هم جرثقیلی سقوط کرده و میزبان عربستانی نگذاشته ماجرا رسانه ای شود. عکس هایی از ایران برای ما فرستاده می شد و درستی ماجرا را از ما سوال می کردند اما خیلی از این عکس ها یا مربوط به وقایعی در دیگر نقاط دنیا بودند یا در سال های گذشته اتفاق افتاده و حالا دوباره از پرونده خاطرات بیرون کشیده شده بودند تا به اسم فجایع مکه دست به دست شوند. اتفاقی که می افتاد این بود که ترس و اضطراب زائران بیشتر می شد و هر روز ماندنشان در مکه، با وحشت مرگ می گذشت».

حوادث حج ۱۴۳۶ فقط جان ۴۷۵ ایرانی (۱۱ نفر در حادثه سقوط جرثقیل و ۴۶۴ نفر در فاجعه منا) را نگرفت، روان ۶۴ هزار نفر دیگر را هم بهم ریخته است؛ آنهایی که این روزها نه می خندند و نه تمایلی به واگویه آنچه بر آنها گذشت دارند. آنها را درک کنید، دریابید؛ غم بزرگی با خود دارند.

مصیبتی را که حجاج امسال کشیدند، چطور می شود درمان کرد؟/ دستورالعمل وزارت بهداشت برای حمایت روانی

جامعه > سلامت - حجاج امسال با حاجی های هر سال تفاوت دارند؛ داغدار و داغدیده اند و فضاهایی را تجربه کرده اند که تاثیرات روانی اش در صورت درمان نشدن می تواند سالها در آن ها بماند.

زهرامهاجری -حجاج دارند برمی گردند. خانواده ها یک ماه منتظر بوده اند تا دوباره روی حاجی هایشان را ببینند و آن ها را در آغوش بکشند؛ انتظار دارند سفیدپوش هایی ببینند که پاک و نورانی برگشته اند و قرار است کلی حرف و خاطره شیرین از لحظه های ناب معنوی داشته باشند. اما این اتفاق نمی افتد. حاجی ها مثل لشکر شکست خورده، سیاه پوشند و عزادار. شیرینی عبادت و بندگی به کامشان تلخ شده. خاطره های خوب بی

واسطه حرف زدن با خدا، وقوف در مشعر و عرفات، راندن شیطان و دور خانه خدا گشتن جایش را به خاطره تلخ و هولناک از دست دادن هموطنان داده. چه آن ها که عزیز از دست داده اند و با همراه رفته اند و تنها برگشته اند، و چه آن ها که فقط شاهد پرپر شدن حاجی ها بودند حال و روز خوبی ندارند. خانواده هایشان که از اینجا، از این راه دور اخبار ناراحت کننده می شنیدند هم حالشان بهتر از مسافران نیست .

این وضعیت روحی و روانی، اگر مورد توجه نباشد و درمان نشود، در آینده می تواند مشکلاتی زیادی درست کند.

حسِ وحشتناک تهدید شدن حیات

اگر به دیدن حاجی هایی که امسال از حج برگشته اند رفته باشید، متوجه تفاوتشان با حاجی های سال های گذشته می شوید. چه آن ها که از نزدیک حوادث را دیده اند و چه آن ها که فقط وصفش را شنیده اند، از این ماجرا شوکه اند .

«ای کاش پلی چیزی شکسته بود. ای کاش جرثقیل افتاده بود. ای کاش لااقل در یک لحظه از دنیا رفته بودند نه این که اینطور روی هم بیفتند و از فشار و تشنگی و گرما بمیرند.»

حاج آقا صادق اکبری این ها را با بغض می گوید. چند ساعت بعد از حادثه منا به محلی که بدن های بی جان و نیمه جان حاجی ها روی هم افتاده بود رفته و از نزدیک فاجعه را دیده. می گوید: «به ارتفاع یک متر روی هم آدم ریخته بود. آن قدر زیاد بودند که نمی دانستی کدامشان را نجات دهی و از کجا شروع کنی. به کسی هم اجازه نمی دادند برای کمک جلو برود. خودشان هم که به آن شکل وحشتناک کار می کردند.»

طوری از حجم اجساد و وضعیتشان حرف می زند که انگار همین الان اتفاق افتاده. مثل یک فیلم جلوی چشمش است و مرتب مرور می شود. هر کس به دیدنش می آید همین ها را برایش از اول تعریف می کند و بغض می کند و بعد از مدتی در سکوت فرو می رود و خیره گوشه ای را نگاه می کند. تکرار کردن و گفتنش به جای این که باری که در دلش سنگینی می کند را کم کند، داغ را تازه تر می کند.

سایر همراهانش هم همین حالت ها را دارند. یا دلشان نمی خواهد راجع به این مسئله حرف بزنند یا اشک می ریزند و ریز به ریز هر چه دیده و شنیده اند را با بی تابی تعریف می کنند .

سوسن کاوه یکی دیگر از همین حاجی هاست که با کوله باری از [خاطرات تلخ](#) برگشته. می گوید: جو آنقدر ملتهب و سنگین شد که تحملش برای ما که عزیز از دست نداده بودیم هم دشوار بود. توی آسانسور، غذاخوری یا فضاهای عمومی که تردد می کردیم، مدام چهره های گریان و نگرانی را می دیدیم که می

خواستند دعا کنیم عزیزانشان پیدا شوند. زانی را می دیدیم که می گفتند ما با همسرمان به حج آمدیم. حالا چطور بدون او برگردیم؟ بعضی ها می گفتند شرطه های عربستان به جای کمک به مجروحان و کسانی که زیر دست و پا افتاده بودند، روی پشته آدم ها راه می رفتند و به درخواست زنده های نیمه جانی که آب می خواستند، با لگد پاسخ می گفتند.

دکتر محمد اورکی درباره وضعیت روحی حجاج امسال به خبرآنلاین می گوید: معمولاً وقتی یک استرس شدید به فرد وارد می شود به طوری که از تحمل و ظرفیت فرد بالاتر باشد، که معمولاً در حوادثی مثل سیل و زلزله که منجر به کشته شدن تعداد زیادی می شود این استرس شدید را می بینیم، فرد اولین و بزرگترین احساسی که دارد، احساس تهدید شدن حیات است. و زیاد و کم بودن این حس کاملاً بستگی به این دارد که تا چه حد منابع حمایتی اطراف فرد باشد.

او ادامه می دهد: هر چقدر منابع حمایتی پیرامون فرد کمتر باشد، استرسی که موجب احساس تهدید حیات می شود برای مدت زمان طولانی تری در فرد می ماند و تخریب بیشتری دارد. در زائرین امسال به دلیل این که خارج از کشور بودند و این منابع حمایتی به دلیل غربت و دوری از وطن و ناآشنایی به محیط در دسترس نبوده اند، اختلالات بیشتری را ایجاد کرده است.

دکتر اورکی می گوید: بعد از تجربه این استرس، فرد دچار اختلالی می شود که به آن اختلال استرس پس از ضربه روانی می گوئیم. حادثه ای که در منا رخ داد و آن کشتار دسته جمعی، سانحه ای بود که همین ضربه روانی شدید را ایجاد می کند و پس از آن اختلال استرس پس از ضربه روانی به فرد وارد می شود.

هر لحظه منتظر بودیم بمیریم!

نزهت صالحی هم از آن حاجی هایست که نتوانسته صحنه های بد را از ذهنش دور کند. برای هم کاروانی هایشان اتفاقی نیفتاده ولی آنجا با خانم هایی دوست شده که آن ها شوهرانشان را از دست دادند. از آن چند ساعتی که استرس بازگشت همسران دوستانش را داشته می گوید و این که چه به روزشان آمده تا بالاخره بهشان اعلام کرده اند که مردهای کاروان کناری همگی از بین رفته اند.

می گوید: «آن اول که خبر به گوشمان رسید گفتند کلاً صد نفر فوت شده اند که ده دوازده تا ایرانی هم در بینشان هستند. همان موقع هم همه تلاش می کردند از همراهانشان خبر بگیرند. از ایران هم مرتباً به ما زنگ می زدند. انگار آن ها زودتر خبردار شده بودند. تا ساعت ها هیچ خبری نداشتیم و فقط به حرف ها و شایعه هایی که درست و غلط از این طرف و آن طرف می رسید گوش می دادیم. آن هایی که اینترنت داشتند هم خبرها را

می خواندند و ما مضطرب تر می شدیم. همه دلشان می خواست راه بیفتند بروند و از نزدیک ببینند چه خبر شده»...

همه ی این ها را با گریه می گوید. در کل حرف هایش هیچ خاطره ای جز خاطره سیاه روز وقوف در منا ندارد. از ضجه و ناله های کسانی که همراهشان را از دست داده بودند یا گم کرده بودند می گوید و می گوید که هر لحظه منتظر وقوع اتفاقی بودند تا جانشان را از دست بدهند .

دختر خانم صالحی می گوید: از دیروز که مادرم برگشته، با هر زنگ تلفن از جا می پرد و منتظر یک اتفاق بد است. هر وقت می خواهیم با او صحبت کنیم سراسیمه از ما می خواهد اگر اتفاقی افتاده راستش را بگوییم! شب ها خواب ندارد یا به محض این که می خوابد با اضطراب شدید از خواب می پرد.

دکتر محمد اورکی، روانشناس، درباره اختلالاتی که بعد از اینگونه حوادث پیش می آید به خبرآنلاین می گوید: معمولاً دو نوع اختلال می بینیم. یک نوع آن که حادثه است معمولاً از چند ساعت تا چند روز بعد از حادثه اتفاق می افتد و نشانه های اختلال از همان ساعات اولیه خودش را نشان می دهد و دومین نوع اختلال ماهها بعد با تاخیر خودش را نشان می دهد. در این حالت ممکن است فرد از همان اول علائم را نشان ندهد و بعد از یک ماه تازه نشانه ها را در فرد ببینیم.

بهت، کابوس و کرختی، از علائم اختلال استرس پس از سانحه

«پی تی اس دی» یا همان اختلال استرس پس از سانحه علائم مختلفی دارد. دکتر محمد اورکی روانشناس در باره این نشانه ها می گوید: اولین نشانه اختلال پس از این گونه ضربه های روانی، بهت زدگی و حیرت است. نشانه دیگر مرور ذهنی حادثه است که بسیار زیاد اتفاق می افتد. این مرور ذهنی و بازسازی یا می تواند در بیداری باشد یا در خواب و به شکل کابوس تکرار شونده.

این روانشناس ادامه می دهد: علاوه بر این مسئله، یک سری نشانه ها مثل اضطراب، تعریف، تپش قلب و نظیر این ها برای فرد رخ می دهد که فرد را پریشون کرده و از حالت عادی خارج می کند .

واکنش های ناگهانی مثل از جا پریدن و علائمی مانند محدود شدن عواطف و تلاش اذیت کننده برای یادآوری آن رویداد و همچنین احساس جدایی از موقعیت که موجب کرختی عاطفی می شود هم از آن دست اتفاقاتی است که برای مبتلایان به پی تی اس دی می افتد.

به گفته این روانشناس، در این افراد کاهش قابل ملاحظه علاقه و مشارکت در فعالیت های پیرامونی مشاهده می شود و همواره احساس کوتاه شدن عمر و نزدیک شدن به مرگ دارند. حمله های خشم و تحریک پذیری بالا نیز در مواردی دیده می شود.

مشاوره های گروهی برای درمان اختلال PTSD

اتفاقاتی که در حج امسال افتاد، فشار روانی زیادی را بر حاجیان تحمیل کرد. فشاری که اگر درمان نشود مشکلات زیادی را ایجاد می کند. دکتر اورکی بر درمان و مداخله برای مبتلایان به اختلال استرس پس از سانحه تاکید می کند و می گوید اگر یکی از علامت های گفته شده در فرد مشاهده شد، می بایست برای درمان اقدام کرد.

او می گوید: یکی از مداخله هایی که برای مبتلایان به اختلال پی تی اس دی انجام می شود، بحث مدیریت فشار روانی آن حادثه بحرانی است. معمولاً در این مواقع تیم هایی از مواجهه شدگان با سانحه تشکیل می دهند و برای این تیم ها مشاوره های گروهی می گذارند.

این روانشناس می گوید: در این نوع مشاوره های گروهی، متخصصان روانشناسی از طریق مرور حادثه، راههای کنار آمدن را آموزش می دهند و آن ها را حمایت روانی می کنند.

او ادامه می دهد: علاوه بر آن روانشناس ها سعی می کنند اعضای خانواده و اطرافیان افراد سانحه دیده را آموزش دهند که بیشتر این آموزش ها مبتنی بر حمایت از سانحه دیده هاست که چطور با آن ها حرف بزنند، اجازه ندهند تنها باشند، کمتر به آن ها موقعیت فکر کردن بدهند و از اینجور ملاحظه ها.

دکتر اورکی ادامه می دهد: یک سری درمان های اختصاصی هم هست که روانشناس ها در صورت تشخیص باید آن ها را در پیش بگیرند مثل درمان های مواجهه ای و شناخت درمانی که باید متخصص در محیط درمانی و طی چندین جلسه بسته به آسیب و نشانه هایی که دارد انجام می دهد. بسته به شدت نشانه ها از ۸ تا ۱۲ جلسه درمان نیاز است تا شدت این علائم کم شود و به حالت معمول برگردند.

حمایت روانی اداره سلامت روان وزارت بهداشت از حاجیان امسال

دکتر حاجبی مشاور وزیر بهداشت در امور سلامت روان از تدوین دستورالعملی برای حمایت روانی از سانحه دیدگان حج امسال خبر می دهد.

او در این باره به خبرآنلاین می گوید: ما معتقدیم برای کسانی که در حج امسال با حوادث روبرو بودند باید مداخلات و حمایت های روانی انجام شود و در وزارت بهداشت نیز پیگیری این موضوع بودیم.

مشاور وزیر بهداشت ادامه می دهد: با کارشناسان دوره دیده هماهنگی هایی انجام شده و دستورالعملی را نوشتیم و به دانشگاه های علوم پزشکی ابلاغ کردیم تا این حمایت های روانی از این کانال انجام شود.

دکتر حاجبی می گوید: افرادی که دچار اختلال شده باشند با ساز و کار معینی شناسایی و دعوت می شوند و چنانچه تمال داشتند، مداخله و مشاوره را به طور رایگان دریافت می کنند.

حاجیان امسال به مرور به کشور برمی گردند و خیلی هایشان از نظر روحی در شرایط خوبی نیستند. در این شرایط، برخورد درست و اصولی با این افراد به منظور جلوگیری از اختلالات روانی و گسترده و طولانی تر شدن آن از اهمیت بسیاری بالاست که می بایست مورد توجه مسئولین و البته خانواده های این زائرین باشد.

روایت دبیردوم شورای عالی حوزه از فاجعه منا؛

بیانات صریح رهبری سد کارشکنی سعودی ها را شکست / سخنرانی رئیس جمهور زمینه

ساز فشار رسانه ای علیه سعودی ها شد

حوزه/ دبیردوم شورای عالی حوزه های علمیه با تاکید بر اینکه مدیریت بحران سعودی ها زیر صفر بوده است، گفت: متأسفانه سعودی ها مدعی مدیریت حج هم هستند و انتظار دارند دیگران از آنها سپاسگزاری کنند!

آیت الله غروی در گفت و گو با خبرنگار خبرگزاری «حوزه» به تشریح بی تدبیری سعودی ها در رخ دادن فاجعه منا پرداخت و اظهار داشت: هیچ تردیدی وجود ندارد که سعودی ها در اصل حادثه شدن این فاجعه، بی تدبیری کردند.

وی با بیان اینکه برای ورود و خروج از جمرات راه های مختلفی وجود دارد، گفت: از خیابان های اصلی و فرعی از بالا و پایین راه های مختلفی است؛ طبیعتاً هنگامی که یک مسیر ترافیک انسانی پیدا می کند و جمعیت بیش از ظرفیت می شود، مدیران و ماموران سعودی می توانند با کمک دوربین های مداربسته، سیستم های مخابراتی و نیروهای انتظامی و غیرانتظامی، جمعیت را به راه های دیگر هدایت کنند درحالی که چنین کاری نکردند.

این عضو بعثه آیت الله العظمی صافی افزود: اگر لازم بود برخی از شخصیت های سعودی در این جمعیت حضور یابند، باید به آنها تذکر می دادند که ساعاتی را برای ورود و خروج انتخاب کنند که با توجه به لزوم محافظت آنها مشکلاتی برای دیگر حاجیان بوجود نیاید در حالی که این کار نیز انجام نشد.

آیت الله غروی با بیان اینکه جای تردیدی نیست که آل سعود در ارتباط با اصل حادثه دچار تقصیر است، ابراز داشت: متأسفانه به جای چاره اندیشی برای جمعیت زیادی که در یک راه پرتراکم متوقف شده بودند، راه برگشت را نیز در همین مسیر بازگشایی کردند به گونه ای که دو سیل جمعیت با یکدیگر از روبه رو و پهلو مواجه شدند.

وی در ادامه به ابعاد مختلف پس از حادثه منا پرداخت و اظهار داشت: این سوال مطرح است که چرا بعد از سه ساعت به سراغ مصدومین و مجروحین رفتند؟

دبیردوم شورای عالی حوزه های علمیه افزود: آیا این ها از طریق دوربین ها ابعاد فاجعه را نمی دیدند و هلیکوپترهای در حال پرواز وضعیت اسف بار حجاج را منتقل نمی کردند؟

آیت الله غروی با اشاره به دمای ۴۴ درجه صبح منا، گفت: آیا نمی توانستند از طریق هلیکوپترها، آب پاشی کنند و جمعیت را نجات دهند؟

وی افزود: آنها می توانستند با سبک کردن برخی راه ها، نیروهای امدادی را بسیج کنند تا سریعتر به آسیب دیدگان رسیدگی شود که چنین کاری نیز نکردند.

این عضو هیئت رئیسه جامعه مدرسین با طرح این پرسش که چرا در آن ازدحام شدید به افراد ویلچری اجازه ورود دادند، گفت: هنگامی که به جمعیت فشار وارد می شد، جمعیت بر روی افراد ویلچری میافتاد و حجاج دچار صدمات بیشتری شدند.

آیت الله غروی با اشاره به اینکه برخی حجاج دیگر کشورها، اثاث های زیادی روی سر داشتند، ابراز داشت: هر سال جلوی این کار از آغاز گرفته می شد در حالی که امسال این کار را نکردند.

وی همچنین بیان داشت: در آن گرما و فشار و جمعیت، گاهی حجاج به شکل چهارطبقه روی هم قرار گرفته بودند.

این عضو بعثه حضرت آیت الله صافی گلپایگانی با طرح این پرسش که چرا باید رسیدگی به حادثه دیدگان بعد از چندساعت آغاز شود، گفت: اگر سعودی ها، اهل مدیریت بودند می توانستند طی یک ساعت مبادی ورودی را کنترل و زمینه امدادسانی را فراهم کنند.

*عملکرد ضعیف نیروهای امدادی سعودی

آیت الله غروی با اشاره به عملکرد ضعیف نیروهای امدادی سعودی در این حادثه، اظهار داشت: نیروهای امدادی بعد از گذشت سه ساعت از حادثه وارد شدند و زمانی هم که آمدند متأسفانه بسیار ضعیف عمل کردند.

وی تصریح کرد: نیروهای امدادی می توانستند حجاج مصدوم را به خیمه های در حاشیه مسیر و اجساد حجاج را با احترام به کانتینرها انتقال دهند در حالی که چنین کاری نکردند.

این عضو هیئت رئیسه جامعه مدرسین با اشاره به وضعیت حجاج مجروح، گفت: بعضی حجاج شهادتین خود را نیز گفته بودند و نمی توانستند حرکتی کنند چرا که دست و پای آنها زیر جمعیت مانده بود.

*رفتار زشت ماموران سعودی با حجاج مصدوم

آیت الله غروی با اشاره به رفتار زشت نیروهای سعودی نسبت به حجاج مجروح و جانباخته، گفت: متأسفانه این ماموران با پوتین هایشان به حجاج لگد می زدند تا ببینند آنها زنده هستند یا خیر؛ دست و پای حجاج مجروح را می گرفتند و به بیمارستان های منا، مکه، جده و طائف منتقل می کردند و اینکه در طی مسیر چه رفتارهای دیگری با آنها شده است، مشخص نیست.

وی یادآور شد: سعودی ها، اگر اهل مدیریت بودند می توانستند طی یک ساعت به داد مجروحین برسند و تلفات را به یک دهم وضع فعلی برسانند.

*لزوم افشاگری میزان قصور سعودی ها از سوی هیئت های حقیقت یاب

این عضو بعثه حضرت آیت الله صافی گلپایگانی با تاکید مجدد بر قصور سعودی ها، اظهار داشت: هیئت های حقیقت یاب باید میزان کمی و کیفی قصور سعودی ها را در این حادثه افشا کنند.

آیت الله غروی در ادامه افزود: در گذشته این گونه بود که وقتی گوسفندان را در منا قربانی می کردند، بعد از مدتی تریلرهایی به جهت انتقال آنها می آمدند، متأسفانه چنین برخوردی با اندکی تفاوت با حجاج صورت گرفت.

*مدیریت بحران سعودی ها زیر صفر بود

وی با تاکید بر اینکه مدیریت بحران سعودی ها زیر صفر بوده است، گفت: متأسفانه سعودی ها مدعی مدیریت حج هم هستند و انتظار دارند دیگران از آنها سپاسگزاری کنند.

این عضو هیئت رئیسه جامعه مدرسین با اشاره به اینکه سران سعودی به دنبال جمع کردن این فاجعه بدون هیچ گونه سروصدای رسانه ای بودند، ابراز داشت: آن ها می خواستند همچون گذشته با کشورهای متبوع حاجیان جانباخته و مفقود به شکلی کنار بیایند چرا که آنها همچون جمهوری اسلامی پیگیر لحظه به لحظه حجاج نیستند.

*تلاش رسانه ای و دیپلماتیک ایران

آیت الله غروی با اشاره به فشارهای رسانه ای و دیپلماتیک ایران، گفت: جمهوری اسلامی از ابتدای فاجعه بیشترین تلاش ها را برای شناسایی مفقودین و جانباختگان براساس شماره کاروان ها انجام داد.

*سخنرانی رئیس جمهور زمینه ساز فشار رسانه ای علیه سعودی ها شد

وی با بیان اینکه سخنرانی رئیس جمهوری در سازمان ملل به تشریح ابعاد بیشتری از فاجعه منا و بی کفایتی سران سعودی پرداخت، اظهار داشت: سخنرانی رئیس جمهور زمینه ساز فشار رسانه ای و بین المللی علیه سعودی ها شد و با تلاش های جمهوری اسلامی، ندای مظلومیت حجاج کشورهای دیگر نیز بلند شده است.

این عضو بعثه حضرت آیت الله صافی گلپایگانی با اشاره به اینکه سعودی ها فکر نمی کردند جمهوری اسلامی از نظر رسانه ای پیگیر لحظه به لحظه ابعاد فاجعه شود، گفت: فشار رسانه ای ایران امر لازمی بود چرا که بسیاری از حجاج، مظلومانه جان دادند.

*در ابتدای فاجعه چاره ای جز برخورد ملایم نبود

آیت الله غروی با اشاره به ادعاهای برخی از گروه های سیاسی مبنی بر قصور دولت در پیگیری فاجعه منا، ابراز داشت: در ابتدای کار چاره ای نبود که برخورد ملایم و سیاسی صورت گیرد چرا که به نحوی حجاج ما در عربستان گرفتار بودند.

*برخی گروه های داخلی، سیاسی کاری می کنند

وی با انتقاد از سیاسی کاری برخی افراد و گروه ها، گفت: دولت و مسئولان از همان ابتدا تمام تلاش خود را به کار گرفتند و متهم کردن دولت، سیاسی کاری است.

*بیانات صریح رهبری سد کارشکنی سعودی ها را شکست

وی با اشاره به بیانات رهبر معظم انقلاب، گفت: هنگامی که سعودی ها زیر بار پذیرش مسئولیت فاجعه منا نمی رفتند و نمی خواستند حجاج را تحویل بدهند و کارشکنی می کردند، بیانات صریح و مقتدرانه مقام معظم رهبری موجب تغییر رویه آنها شد.

دبیردوم شورای عالی حوزه های علمیه در پایان با اشاره به اینکه سعودی ها می خواستند گورهای دسته جمعی درست کنند، گفت: حتی برخی مفتیان ادعا کرده بودند از نظر فقهی ما کسانی که در منا فوت کنند، باید در مکه دفن شوند.

خبرگزاری شبستان - خراسان جنوبی؛ حاجی‌ها را همیشه دیده ایم که خندان و شاداب به آغوش خانواده‌ها بر می‌گردند و از خاطرات خوب حج برای همه اقوام و آشناها تعریف می‌کنند. اما حالا باید گریه‌ها را دید و از آنها پرسید، «چه شد؟» و گفت «خدا رو شکر که صحیح و سالم برگشتید.»

برای حج ارزشمندترین سفر مسلمانان، همه کار می‌کنند تا مستطیع شوند و به حرم امن الهی بروند. اما حال این روزهای حجج تازه برگشته از مکه، به حال هیچ سالی نمی‌خورد جزء حج خونین سال ۶۶ و کشتار ایرانیان حاضر در مراسم براءت از مشرکین مکه...

حج امسال داستان دیگری دارد، برای همه آنهایی که سالها چشم به قرعه کشی سازمان حج و زیارت دوخته بودند تا نوبتشان بشوند و برسند به خانه خدا، به طواف کعبه و نمازهای مسجدالحرام، لباس احرام و سعی صفا و مروه، به رمی جمرات...

نه خبری از پرچم زیارت قبول است و نه شادی.. خانه شلوغ و چادر عزا علم شده است... فضا سنگین است و غم بار.. برای عرض تسلیت و سرسلامتی به خانواده این جان باخته خراسان جنوبی در حادثه منا به دیدار خانواده‌اش رفتیم. فضا سنگین است و غم بار...

خانم خدیجه خزاعی یکی از حجج خراسان جنوبی که دو روز پیش به ایران بازگشت و حالا مدام گریه می‌کند، مثل همه حججی که این روزها به آغوش خانواده هایشان برگشته‌اند.

همسر مرحوم حاج محمد مهدی رضاپور از جان باختگان حادثه منا در گفتگو با خبرنگار شبستان در بیرجند گفت: شبی که منا آمدیم زنان را شبانه رمی جمرات بردند و قرار بود آقایان صبح بروند.

حاجیه خزاعی بیان کرد: مرحوم رضاپور به همراه حدود ۱۵ نفر دیگر از کاروان به خاطر وضعیت جسمانی جزء معذورین بودند که صبح از محل چادرهای منا قرار شد با یکی از عوامل کاروان به نام آقای ناصری به رمی

جمرات بروند و تا جای که خاطر م هست آقای همایونی، چویدار، دلاکه، حاجی پور، جهان بین، آرگینی و دلیر نیز جزء همین معدورین بودند.

وی می گوید: صبح بعد از خوردن صبحانه رفتم چادر آقایان تا حال همسر را که روز قبل در عرفات گرمزده شده بود جویا شوم که دیدم عازم رمی جمرات است به ایشان گفتم شما حالتان خوب نیست نایب بگیرید که جواب داد شما حالت از من بدتر بود رفتی من هم می خواهم بروم.

این حاجیه خانم ادامه داد: بنابراین به ایشان گفتم پس به اندازه کافی با خودتان آب ببرید که روی صورتتان هم بریزید و خداحافظی کردیم. ساعت ۱۱ ظهر شد اما از ایشان خبری نبود رفتم جلوی چادرشان و به یکی از مسئولان کاروان گفتم چرا برنگشتند که جواب دادند هنوز دیر نمی شود مسافت طولانی و پرازدحام جمعیت است.

خزاعی با اشاره به اینکه بعد از شنیدن خبر فاجعه منا شب شده بود اما هنوز همسر برنگشته بود و کاری از دست ما جز صبر و انتظار بر نمی آمد، گفت: فرزندانم از ایران زنگ زدند و گفتند مامان شبکه خبر اسم بابا رو جزء مصدومان زیرنویس کرده و بعد از آن آقای ابوالفضل یعقوبی مدیر کاروان ما که از قائن بود به ما خوش خبری داد که همسر زخمی شدند.

وی که بغض راه گلویش را بسته می گوید بعد از روز حادثه هر وقت از حال همسر سوال می کردم مدیر کاروان و مسئولان حج و زیارت جواب میداند که هیچ اطلاعی نداریم چون دولت عربستان اجازه نمی دهند به بیمارستانها سر بزیم.

او با بیان اینکه بیشتر اخبار حادثه منا را از ایران دنبال می کردیم، عنوان می کند: روز بعد نوفرستی مدیرکل حج و زیارت خراسان جنوبی به چادرهای ما آمدند و سوالاتی پرسیدند و من و دختر خاله همسر که تنها با ما به مکه آمده بود گفتیم ما دو زن هستیم مرد ما رفته چرا کاری نمی کنید که ایشان جواب دادند ما پیگیری هستیم اما دولت عربستان همکاری نمی کند. از بعثه هم برای بازدید آمدند چون کاروان ما از استان کشته و مفقود و زخمی بیشتر داشت و آنان هم گفتند پیگیر مسئله هستیم.

حاجیه خزاعی ادامه داد: ما همچنان نگران و از همسرم بی اطلاع بودیم. روز شنبه چهارم مهر ماه مصادف با ۱۲ ذی الحجّه مناسک حج در سرزمین منا به اتمام رسید و راهی مکه مکرمه شده و وارد هتل های خود شدیم.

همسر جان باخته فاجعه خونین منا می افزاید: بخاطر وضعیت جسمانی و ضربه ای که به کمرم وارد شده بود مجبور بودم بیشتر در اتاق هتل باشم و بعد حادثه منا برای اینکه کمتر در جریان صحبت ها و سخنان دیگران قرار بگیرم حتی غذایم را به اتاق می آوردند.

او که از برخورد ماموران عربستان به دلیل بی احترامی های بسیاری که داشتند بشدت ناراحت است، می گوید: بقیه اعمال حج شامل طواف زیارت، نماز طواف زیارت، سعی میان صفا و مروه، طواف نساء و نماز طواف نساء را بخاطر اینکه وضعیت جسمانی و روحی مناسبی نداشتم می خواستند مرا با ویلچر ببرند اما ماموران اجازه ندادند تا جایی که با سرو صدا ویلچر را پرت کردند بنابراین مجبور شدم پیاده و به سختی اعمال خود را به لطف خدا به پایان برسانم.

حاجیه خزاعی با بیان اینکه در چند روز آینده نیز همچنان از همسرم و وضعیت او بی خبر بودم، ادامه می دهد: یک روز به ما گفتند خود را آماده کنید که می خواهید همراه همسر مجروح خود بروید ایران. صبح ساک ها و وسایل ما را بردند ما فکر کردیم می خواهند ساک را جدا بفرستند اما شب که ما را بردند هتلی دیگر که با کاروان تهران به ایران بیایم دیدم قرار است آن همه ساک و وسایل را خودمان دو زن تنها به دوش بکشیم.

او می افزاید: مدیر کاروان آقای یعقوبی و معاون او آقای خیرخواه تا آخرین لحظه که سوار اتوبوس برای آمدن به فرودگاه شدیم صبر کردند اما بعد از آن تاکنون حتی تماسی با ما نگرفتند که حال و اوضاع دو زن تنها و خسته با روحیه داغون که یک هفته منتظر زائر خود بودند و با آن همه ساک و وسایل فرستادند را جویا شوند.

این همسر جان باخته فاجعه خونین منا با اشاره به اینکه در برگشت از مکه بسیار اذیت شدیم چون در طول مدت عمرمان با آن وضعیت آنقدر بارکشی نکردیم و این خیلی روی حال ما اثر کرد، عنوان می کند: در فرودگاه

تهران هم آن طور که خیال می کردیم هیچ کسی از سازمان حج و زیارت منتظر ما نبود تا وسایلمان را تحویل بگیرد و برایمان بلیط تهیه کند به ناچار خانواده ام از بیرجند بلیط برای مشهد برایمان گرفتند.

حاجیه خزاعی می گوید: تا آن روز از پاسخگو نبودن دیگران فقط شک کرده بودم که همسرم جان باخته اما وقتی وارد فرودگاه مشهد شدیم و گریه خانواده و خویشاوندان را دیدم مطمئن شدم که همسرم به سوی حق و به دیار باقی رفته است.

او که بغضی سنگین سینه اش را می فشارد دیگر فقط در حال زنده کردن خاطرات همسرش قبل از سفر حج است، ادامه می دهد: روزی که رفتیم برای سفرمان عکس بگیریم آقای رضاپور گفت " آقا یک عکس خوب بگیر شاید احتیاج بشه بزرگش کنند".... گریه امانش نمی دهد چه زود گذشت!! حالا فرزندانش و بقیه کسانی هم که شاهد گفت و گو ما هستند با اشک هایشان همسفر خاطرات و دلتنگی اش می شوند.

این حاجیه با اشاره به اینکه دفعه اولم بود که مکه می رفتم، بیان کرد: خیلی دوست داشتم برویم مدینه اما چون دلم پی همسرم و پیکر مطهرش بود سفر حج ام بعد از ۱۰ سال انتظار نیمه کاره باقی مانده و با دلی شکسته و مدینه ندیده و بدون همسرم بازگشتم و آرزو به دل بردم.

" شده دم به دم این نگرانی ام، که مدینه ندیده بمیرم * به هوای آن همه آرزو، نشود که بهانه نگیرم "

وی با اشاره به اینکه مرحوم رضاپور در شش سالگی مادر خود را از دست دادند و یتیم شدند، گفت: وصیت کرده همانگونه که فرزند در آغوش مادرش آرام می گیرد او را در خاک مادرش تشییع و دفن کنند.

یک از آشنایان جان باخته حادثه منا عکسی را نشان می دهد که آخرین بار مرحوم رضاپور قبل از سفرش به مکه برایش پشت نویسی کرده؛

" مرا عزیز بدارید ، زود خواهم رفت چو آتش آمدم و همچو دود خواهم رفت. "

خواهر مرحوم رضاپور این جان باخته حادثه منا نیز با گریه از روز خداحافظی با برادرش سخن می گوید که با خنده به او گفته "من پرچم کاروان را دارم تلوزیون اگه فیلم بگیره اول منو نشون میده" و او هم به برادرش سفارش می کند مواظب باشید خودتان را گم نکنید که باز در جواب به او گفت "مکه مکان خوبییه اگه قراره گم بشم بهتره اونجا گم بشم".

فاطمه عذرا صفاریون از آشنایان مرحوم رضاپور که همراه آنان در کاروان حج بوده در گفتگو با خبرنگار [شبستان](#) در بیرجند از اوضاع و احوال روزهای سختی که سپرده کرده‌اند و از گفته‌های شاهدان عینی کاروان که بعد حادثه منا به کاروان بازگشته بودند برایمان تعریف می کند.

او می گوید: در روز حادثه منا بعد از اینکه در چادرها منتظر بازگشت مرحوم رضاپور بودیم دیدم آقای صالح‌زاده از هم کاروانیان که برای رمی جمرات رفته بود زخمی برگشت و گفت: ماموران آل سعود با چکمه روی صورت‌ها راه می رفتند و گونه من ترک خورد فریاد می زدیم که ما زنده‌ایم راه نروید اما می گفتند می رویم غذا بخوریم.

وی می افزاید: همچنین در مکه شنیدیم که آل سعود ادعا کردند برای رمی جمرات ولیعهد عربستان به مدیران کاروان‌ها اطلاع رسانی شده تا ساعت ۱۰ صبح کسی برای رمی جمرات نرود اما آقای یعقوبی مدیر کاروان گفت به ما اطلاع ندادند و در جریان نبودیم.

صفاریون با ابراز خشم و ناراحتی از کارشکنی و بی مسئولیتی دولت عربستان خصوصا برای حجاج ایرانی، بیان داشت: من چند بار عمره مفرده و حج واجب رفته ام ولی این دفعه خیلی به زائران ایرانی بی احترامی می کردند و در روز حادثه هم تیم پزشکی و امداد آنان خیلی دیر به محل حادثه رفتند و به مصدومان رسیدگی نکردند که بسیاری از حجاج بر اثر تشنگی و کمبود اکسیژن جان باختند.

وی با بیان اینکه حجاج بعد از حوادث سقوط جرقیل و فاجعه منا با حس ناامنی مفرط مدام به مرگ فکر می کردند که آیا زنده می مانند یا نه، تاکید می کند: جو آنقدر ملتهب و سنگین بود که تحملش برای ما که از عزیزانمان بی خبر بودیم سخت شده بود. توی آسانسور، غذاخوری یا فضاهای عمومی که تردد می کردیم، مدام چهره‌های گریان و نگران را می دیدیم. گفتگو: زهرا مهرور

روایت شاهدان عینی از فاجعه منا

"وقتی از رمی جمرات خارج شدیم با شنیدن صدای آمبولانس‌ها فهمیدیم اتفاقی افتاده اما وقتی از فاجعه باخبر شدیم که به ایران بازگشتیم"

به گزارش مشرق، پنجشنبه دوم مهر ماه بود که بی تدبیری و سوءمدیریت مقامات سعودی در مدیریت زائران شرکت کننده در مراسم رمی جمرات در منا باعث بروز فاجعه ای دردناک شد؛ فاجعه ای که در نهایت منجر به کشته شدن بیش از ۴ هزار و ۷۰۰ نفر از حجاج خانه خدا آن هم تنها در چند ساعت شد.

علی اکبر محمدی، از زائران ایرانی که در فاجعه منا حضور داشت، مشاهدات خود را از این حادثه اینگونه بیان می کند: بعد از اینکه شب را در مشعل الحرام به سر بردیم بعد از اذان صبح برای انجام عمل رمی جمرات عازم منا شدیم تا از این طریق وارد محل رمی جمرات شویم از همان شروع حرکت به دلیل همزمانی حرکت کاروان‌ها مسیر تردد شلوغ بود و بعد از ۳ کیلومتر پیاده روی کاروان کشورهای دیگر که قاعدتا زائران آفریقا بودند با ما در یک مسیر قرار گرفتند.

شلوغی از همان ابتدا هم احساس می شد و زمانی که فضای چادرهای منا رسیدیم البته پیش از آن فضا عادی بود و کاروان‌ها با نظم حرکت می کردند و حتی ماموران سعودی به کاروان‌هایی که مسیر استقرارشان در مسیر حرکت به سمت رمی جمرات در آن مسیر با پمپ‌هایی به صورت کوله پشتی آب می پاشیدند به صورت زائران ولی بعد از یک مدت به مسیری رسیدیم که نیروهای سعودی ما را به یک مسیر دیگر هدایت کردند البته احساس می کردیم نیروهای سعودی برای برقراری نظم بیشتر ما را به خیابان مدنظرشان هدایت می کنند و زمانی که به خیابان مدنظر نیروهای سعودی رسیدیم دیگر ازدحام جمعیت و کندی حرکت را به می شد به راحتی احساس کرد.

ذکر امام زمان (عج) و لیبیک با حسین (ع) باعث نجاتم شد

البته زمانی که به این مکان رسیدیم ساعت ۷ و نیم یا ۸ صبح بود ولی به خاطر گرمای زیاد تحمل آن فضا بسیار سخت بود؛ البته در اطراف همان خیابان نیز مکان‌هایی برای نوشیدن آب تعبیه شده بود و حتی دقایقی را برای خوردن آب توقف کردم و وقتی به میان جمعیت برگشتم آقای سلطانی که مرد مسنی هم بود؛ حوله احرامم را کشید و به من فهماند که گم شده‌ام، البته بعدا متوجه شدم که وی در این حادثه جزو جانباختگان بوده است.

البته بعد از مدتی دیگر آقایان سلطانی را ندیدم و تنها می دیدم که زائران از نرده های کنار خیابان در حال بالا رفتن هستند؛ ولی باز هم نمی دانستم که جلوی ما چه اتفاقی افتاده که باعث شده زائران اینگونه از نرده های کنار خیابان بالا بروند. نهایتاً ازدحام جمعیت به حدی شد که من از دوستانم یعنی آقای گلستانی و داودی جدا شدم و هر کدام از ما به یک سمت خیابان رانده شدیم؛ البته همان موقع دیدیم که ماموران سعودی اجازه می دهند زائران از یکی از خروجی ها به سمت چادرهای منا حرکت کنند؛ اجازه را از این حیث گفتم چون ماموران سعودی از بیرون رفتن زائران از بقیه خروجی ها ممانعت می کردند.

همان زمان یک زائر هندی در پشت سرم به زمین خورد و بعد از آن نیز یک زائر خانم و بعد هم آقای داودی به زمین می افتاد و من هر چه تلاش کردم که آنها را نجات دهم نتوانستم و حتی یک موقع متوجه شدم که پاهایم نیز در میان افرادی که به زمین افتاده اند، گیر کرده و نمی توانم تکون بخورم. همان جا بود که ذکر یا امام الزمان (عج) و لیبک یا حسین (ع) را گفتم و همان موقع پاهایم آزاد شد، ولی تنها توانستم خودم را نجات داده و به زور از بالای نرده ها به انبار آب معدنی بروم. زمانی که به این انبار رسیدم آب های معدنی را باز می کردم و روی صورتم می ریختم تا نفسم بالا بیاید؛ ولی حالم به حدی بد بود که اشهد خودم را نیز گفتم؛ البته زائرانی که در چادرها بودند گاهی به کمک مان می آمدند و آبی روی صورتمان می ریختند.

متأسفانه از ورود زائران به داخل چادرها ممانعت می شد ولی دیگر زائران توجهی به آنها نمی کردند و زمانی که به یکی از چادرها رسیدم از ضعف ۲ ساعتی خوابیدم و بعد از آن احساس کردم که می توانم اعمال را انجام دهم.

حرکت زائران به سمت مخالف و رو در رو شدن زائران با یکدیگر باعث بروز فاجعه منا شد

در آن مقطع تنها ۲ متر جلوتر را می توانستم ببینم؛ با این حال در آنجا نیز نیروهای سعودی را ندیدم. البته در طول مسیر ماموران سعودی بودند و حتی با اولین گروهی که به جهت مخالف حرکت می کردند نیز برخورد کردند، ولی نیروها نتوانستند آن ها را هدایت کنند. یعنی یک عده از مقابل می آیند که در نهایت باعث گره خوردن جمعیت شد. البته اینکه گفته می شود نیروهای سعودی خودشان در انتهای مسیر برخی از زائران را برگردانده است را نمی دانم، ولی قطعاً برگشت جمعیت باعث گره خوردن جمعیت با یکدیگر و در نهایت بروز آن فاجعه شد.

وضعیت غیرعادی در مسیر حرکت کاروان های ایرانی، آفریقایی، هندی و پاکستانی مشهود بود

مرتضی باقری یکی دیگر از زائرانی است که در فاجعه منا حضور داشت؛ وی دیده های خود از این فاجعه را اینگونه برای «خبرگزاری مهر» بیان می کند: «علیرغم اینکه امسال تعداد حاجیان کمتر از سنوات گذشته است؛ ولی طبق تجربه بیش از ۳۰ سفر حضور در حج احساس کردم شرایط غیر عادی است و ازدحام کاملاً غیر طبیعی است. در مسیر جمرات در چند نقطه بخاطر ازدحام متوقف شدیم.»

وی با غیرعادی خواندن این ازدحام، با توجه به تجربه چندین ساله خود در هدایت کاروان حجاج نوشت: «در خیابانی که عمدتاً ایرانی ها، افریقایی ها، هندی ها و پاکستانی ها به سمت جمرات حرکت می کنند کاملاً وضعیت غیر عادی محسوس بوده و بهم خوردن حال حجاج از ازدحام، ترافیک، نبود آب آشامیدنی و بسته بودن راه های خروجی خیابان بسمت جمرات شرایط ایجاد اتفاق وحشتناک کشتار حجاج را رقم زد. علیرغم آنکه عربستان از نیروی هوایی و هلیکوپتر برای خدمات رسانی به حج بهره میبرد هیچگونه نظارتی بر این بخش که مهمترین و شلوغ ترین بخش مناسک حج است صورت نگرفت.» وی همچنین یکی از دلایل این فاجعه را عدم پختگی نیروهای سعودی خواند؛ تا جایی که برخی از مجروحین به دلیل همین اهمال کاری و عدم رسیدگی، بین اجساد دیگر حجاج، جان سپردند!»

امسال برخلاف همیشه شرطه های عربستان اجازه حضور معلولان در کنار مردم عادی را در مسیر حرکت به سمت رمی جمرات دادند

سید مهدی حسینی مطلق با اشاره به آنچه برای حجاج در منا اتفاق افتاد در گفتگو با شبکه خبر گفت: شب قبل از فاجعه حجاج در چادرهای خود در حال نماز و راز و نیاز بودند و این حال عبادی تا صبح ادامه داشت تا اینکه حجاج احرام بستند و عجله زیادی داشتند تا هرچه سریعتر مناسک رمی جمرات را به جای آورند و قربانی خود را انجام دهند تا هرچه سریعتر از لباس احرام خارج شوند.

این شاهد فاجعه منا در ادامه گفت: قبل حرکت حجاج به سمت جمرات مدیران کاروانها بارها اعلام کردند که امروز هوا بسیار گرم است و علاوه بر سنگ با خود آب هم ببرید، برای رسیدن حجاج به جمرات چهارراه وجود داشت و ما سعی کردیم تا از راهی که مسقف و مجهز به پنکه و آبیاش بود برویم که شرطه ها به ما اجازه ندادند و ما مجبور شدیم از راه سوق العرب که سرباز و فاقد امکانات رفاهی بود به جمرات حرکت کنیم.

حسینی با اشاره به طول مسیر تا جمرات گفت: کل مسیر حدوداً ۳ کیلومتر است که این فاجعه در یک کیلومتر اول به وقوع پیوست، از طرف دیگر ازدحام جمعیت امسال بیشتر از سالهای گذشته بود و برخلاف سالهای قبل که شرطه ها اجازه حضور معلولین همراه با افراد سالم را نمی دادند امسال هر دو گروه در کنار هم حضور داشتند و طبیعی بود که اگر یکی از معلولین ویلچر سوار دچار حادثه می شد می توانست مشکلات بزرگی را

برای سایرین ایجاد کند که به جرات می توان ادعا کرد که یکی از عوامل فاجعه منا حضور همین ویلچر سواران بودند که مشکلات زیادی را برای سایرین ایجاد کرده بودند.

توسل به حضرت علی اصغر باعث نجاتم از فاجعه منا شد

این شاهد فاجعه منا در ادامه گفت: حدود ساعت ۹ صبح جمعیت متراکم تر شد و حتی به عقب متمایل شدند و کم کم همه حس کردیم که دیگر شرایط حاکم عادی نیست ازدحام، هوای گرم بیش از ۵۰ درجه در کنار بی آبی اوضاع را به سمتی برد که ما فقط تلاش می کردیم تا بتوانیم نفس بکشیم، این شرایط برای ۳ ساعت ادامه داشت و اوضاع لحظه به لحظه وخیم تر می شد.

حسینی در ادامه گفت: یک نکته کلیدی در آن شرایط سخت و نفس گیر امید به زنده ماندن بود زیرا در آن شرایط سخت اگر کسی امید خود را از دست می داد قطعاً جان خود را از دست می داد، من نیز در آن لحظات سخت نذر کردم و به حضرت علی اصغر متوسل شدم و که حدوداً بعد از ۵ دقیقه نجات یافتم، اما دور تا دور ما به ارتفاع یک و نیم تا ۲ متر پیکر حجاجی بود که زیر دست و پا جان داده بودند و این تلفات عظیم تنها در مدت ۲۰ دقیقه اتفاق افتاد.

فاجعه منا به حدی وسیع و دردناک بود که باعث شد حتی رسانه های بیگانه و البته همسو با رژیم آل سعود نیز به این خبر پردازند؛ البته از ظن رژیم آل سعود! به گونه ای که خبرگزاری های مهم دنیا تنها به ارائه آمار ۷۱۷ نفری از کشته شدگان این فاجعه و همچنین عادی بودن وقوع این اتفاق پرداختند؛ آماری که در نهایت از سوی خود رژیم سعودی به نوعی تکذیب شد.

البته سانسور اخبار فاجعه منا تنها به اینجا ختم نمی شود؛ چرا که تنها چند ساعت پس از وقوع این اتفاق، اخبار مربوط به کشور ایران در عربستان سانسور شد؛ به گونه ای که ابراهیم لبافی یکی از زائران ایرانی که تنها چند ساعت قبل از وقوع این حادثه اعمال خود را انجام داده بود؛ عنوان می کند بعد از بازگشتن از منا و رفتن به هتل متوجه شدیم که تلویزیون عربستان اخبار ایران را پخش نمی کند و این روند تا ۵ روز بعد از فاجعه نیز ادامه داشت.

تا زمانی که به ایران نیامدیم از عمق فاجعه منا اطلاعی نداشتیم

وی ادامه می دهد: البته زمانی که از محل رمی جمرات خارج شدیم صدای آمبولانس ها شنیدیم و متوجه شدیم که قطعاً اتفاقی افتاده است، ولی عمق فاجعه منا را درست زمانی که به کشور برگشتیم، درک کردیم؛ چرا که اصلاً آنجا مقامات سعودی اجازه نمی دادند که اخبار منتشر شود.

لبافی می گوید: البته زمانی که به هتل مان رسیدیم گوشی برخی از هم کاروانی مان زنگ می خورد و دیگران از حال و روز آنها می پرسیدند و تازه آنجا بود که متوجه شدیم اتفاقی در منطقه منا افتاده است؛ ولی اصلاً تصور نمی کردیم که عمق فاجعه تا این حد باشد.

این زائر خانه خدا معتقد است: سعودی ها بارها رفتارهای زشتی را در طول مراسم حج نشان داده اند و این رفتار تازگی ندارد؛ چرا که وقتی می خواهی در مکان های مقدس مانند قبرستان بقیع و ... به دعا و مناجات پردازی به طرق مختلف جلوی این کار را می گیرند.

وی می افزاید: بعد از گذشت ۴ یا ۵ روز تلویزیون عربستان پخش اخبار مرتبط با ایران را از سر گرفت و اخبار این حادثه را نیز نشان داد، ولی تا زمانی که در عربستان بودیم متوجه عمق این فاجعه بزرگ نشدیم.

این اظهارات نشان دهنده سانسور اخبار فاجعه منا هم در داخل کشور عربستان و هم در رسانه های همسو با رژیم سعودی است، سانسور این فاجعه عظیم در حالی از سوی مقامات سعودی اعمال می شد که طبیعتاً اطلاع رسانی یکی از اصلی ترین وظایفی است که باید در چنین وقایعی به آن عمل شود.

با تمامی این تفاسیر باید عنوان کرد که نه تنها نیروهای سعودی راه را بر روی حجاج بستند بلکه از کنترل این فاجعه نیز ناتوان بودند و از سوی دیگر با سانسور اخبار مربوط به فاجعه منا می خواستند به نوعی از زیر بار این مسئولیت شانه خالی کنند.

منبع: نسیم

افشاگری افسر سعودی از فاجعه منا

افسر سعودی گفت: اگر ایران از درخواست‌ها و حقوق خود کوتاه می‌آمد، بسیاری از مسائل سیاسی و منطقه‌ای عربستان در این حادثه حل و فصل می‌شد، که چنین اتفاقی نیفتاد.

به گزارش مشرق، بی‌توجهی رژیم آل سعود در امر مدیریت حج فاجعه دردناک منا را در پی داشت و البته پس از آن ایجاد فضای مبهم در راستای سانسور جنایت وهابی‌ها، در دستور کار متصدیان سعودی در فضای اطلاع‌رسانی و رسانه‌ای قرار گرفت.

آنچه در این راستا مسجل شد، گسترده بودن فاجعه و حجم وسیعی از کشته‌شدگان بود که سعودی‌ها برای کاهش فشارهای بین‌المللی سعی در مغفول نگه‌داشتن آن بودند، اما هر چه به جلو می‌رویم ابعاد این جنایت از کانال‌های مختلف خبری و منابع موضوع خبرهایی هولناک‌تر به گوش می‌رسد.

دبیر کل یکی از سازمان‌های مردم‌نهاد مصری فعال در حوزه حقوق بشر، طی گفتگویی با دیده بان ابعاد جدید حادثه منا را تشریح کرد.

وی اذعان نمود: طی تماسی که با یکی از فعال حقوق بشری در جدّه داشته‌ام وی عنوان نمود که یکی از افسران سعودی شاغل در مکه خبری دردناک را مطرح نموده است که به تعداد واقعی کشته‌شدگان اشاره داشته است.

این فعال حقوق بشری تأکید کرد: افسر سعودی اظهار داشت که به کارگاه‌های تابوت‌سازی و متصدیان گورستان‌ها در عربستان دستور داده بودند تا هشت هزار تابوت و قبر برای کشته‌های حادثه منا ساخته شود ولی به جهت اینکه حادثه منا با آبروی عربستان در فضای بین‌المللی گره خورده است قرار بر این شد با گرفتن اجازه از کشورهای اسلامی، کشته‌شدگان بدون نام و نشان در مکه و اطراف آن دفن گردند.

وی گفت: افسر سعودی اضافه کرد که اگر ایران از درخواست‌ها و حقوق خود کوتاه می‌آمد، بسیاری از مسائل سیاسی و منطقه‌ای عربستان در این حادثه حل و فصل می‌شد، که چنین اتفاقی نیفتاد.

باید منتظر بمانید تا مراجع رسمی نیز ضمن تصدیق این خبر، چه اقدامات جدی را در احقاق حقوق کشته‌شدگان حادثه منا صورت می‌دهند.

منبع: دیدبان

یک شاهد عینی حادثه منا:

وقوع حادثه منا با وجود سیستم های امنیتی پیشرفته عربستان جای ابهام دارد

اصفهان- ایرنا- یکی از شاهدان عینی فاجعه منا گفت: وقوع این حادثه با وجود سیستم های امنیتی پیشرفته عربستان جای سوال و ابهام زیاد دارد.

به گزارش ایرنا، مصطفی کلانی روز چهارشنبه در آیین گرامیداشت جانباختگان فاجعه منا در دانشگاه اصفهان با اشاره به جزئیات سفر حج امسال افزود: با توجه به عمق فاجعه و مواردی که ما مشاهده کردیم تعداد جانباختگان حادثه منا حدود هفت تا هشت هزار نفر تخمین زده می شود.

وی گفت: هنوز هیچ آمار رسمی از سوی دولت عربستان در این زمینه اعلام نشده است در حالیکه ما دیدیم که جنازه های زیادی را با جرثقیل جمع آوری کردند.

وی با بیان اینکه بسیاری از حجاج گرفتار شده در تراکم جمعیت بدلیل گرمای زیاد، تشنگی و خستگی، جان خود را از دست دادند، تصریح کرد: جای سوال وجود دارد که چرا در این چنین وضعیتی حتی یک بطری آب را از مهمانان خدا دریغ کردند.

کلانی که یکی از کارکنان دانشگاه اصفهان است، افزود: اگر به حجاج گرفتار شده در شلوغی جمعیت، آب می رسید بسیاری از آنها فوت نمی کردند.

وی با اشاره به چگونگی وقوع حادثه منا گفت: چهار مسیر اصلی برای رفتن به رمی جمرات وجود داشت که سه مسیر توسط نیروهای پلیس و امنیتی سعودی بسته شد و حجاج ناچار به عبور از یک مسیر شدند.

این شاهد حادثه منا ادامه داد: حجاج به سختی این مسیر را طی کردند اما در مسیر بازگشت متوجه شدیم که بدلیل مسدود شدن یکی از راه های رفت برای عبور مقامات عربستان، راه بازگشت را برای رفت حجاج باز کرده اند که همین امر باعث ایجاد ناهماهنگی و تردد سنگین در مسیر شد.

کلانی این سوال را مطرح کرد که چطور سیستم امنیتی پیشرفته سعودی متوجه این موضوع نشد و بلافاصله برای جایگزینی مسیرهای مناسب و باز کردن راه ها اقدام نکرد.

به گفته وی بسیاری از حجاج ساعت ها در گرمای طاقت فرسا در این مسیر گرفتار شدند و به همین دلیل تعداد قربانیان زیاد است.

وی همچنین درباره حادثه سقوط یک دستگاه جرثقیل در محوطه مسجدالحرام گفت: این حادثه نیز با توجه به پیشرفته بودن تجهیزات و ممنوع بودن کار ساخت و ساز در طول مناسک حج، بسیار مشکوک بود.

وی با بیان اینکه این جرثقیل رو به مقام ابراهیم قرار داشت افزود: بسیاری از حجاج ایرانی نماز خود را در این مکان اقامه می کنند.

کلانی با تاکید بر اینکه ما در سفر حج امسال شاهد کارشکنی های زیاد از سوی عربستان بودیم، گفت: برگزاری دعای کمیل و براءت از مشرکین جزو قرارداد سازمان حج و زیارت ایران با وزارت حج عربستان است اما امسال عربستان در چند مرحله مخالفت خود را برای برگزاری آنها اعلام کرد. وی ادامه داد: با مذاکره ها و پیگیری های صورت گرفته سرانجام این آیین ها برگزار شد اما در وضعیتی خاص و همراه با اضطراب بود.

آیین گرامیداشت مرحوم حاجی رحمت الله عمو هادی و سایر جانبختگان فاجعه منا روز چهارشنبه در دانشگاه اصفهان برگزار شد.

در اثر سقوط جرثقیل در مسجد الحرام تعداد ۱۱ نفر از هموطنانمان جان باختند.

در حادثه خونین و مرگبار دیگر در سرزمین منا با سوء مدیریت و سهل انگاری مسوولان رژیم آل سعود نیز شمار زیادی از حاجیان و مسلمانان در اثر ازدحام جمعیت جان باختند.

اندوه ماندگار منا به روایت شاهدان عینی

حج امسال پر از حادثه بود. روزی که جرثقیل‌ها سقوط کرد و فیلم‌های متاثرکننده‌اش از متلاشی شدن مغز یک حاجی و دست و پاهای قطع شده حجاج منتشر شد، سلسله غم آغاز شد. اما غم بزرگ روز عیدقربان سر رسید و سایه انداخت بر هزاران حاجی احرام‌پوش.

آنهایی که از این فاجعه جان سالم به در برده اند حالا شده اند راوی غم، غم از دست دادن یک عزیز، دلهره گم کردن همراهان، بی‌خوابی‌ها، از خود بیخود شدن‌ها و دلشوره‌های وقت و بی‌وقت. شاهدان عینی فاجعه منا گرچه زنده مانده و از گرداب مرگی فجیع خلاص شده اند، اما صحنه‌های آن روز از ذهنشان پاک نخواهد شد؛ نجات یافته‌های حج ۹۴ اندوهی ماندگار در سینه دارند.

مسعود سیاح گرجی، قاری قرآن:

نیروی غیرارادی زنده نگه ام داشت

روز عید قربان برای کاروان قاریان قرآن از صبحانه خوری صبح زود و حرکت به سمت جمرات آغاز شد. این رسم معمول کاروان قاریان بود، اما امسال شنیده بودیم که عربستان به صورت شفاهی اعلام کرده کاروان‌ها ساعت ۹ به بعد حرکت کنند البته نه الزاما، بلکه به عنوان یک پیشنهاد. (این الزام در روزهای دوم و سوم به طور رسمی ابلاغ شد و معتقدم اگر این الزام در روز اول هم ابلاغ می‌شد شاید کسی نمی‌رفت) به این ترتیب ما قبل از ساعت ۹ به سمت جمرات حرکت کردیم و اتفاقا سربازهای سعودی نیز در ابتدای راه بودند و برخوردی با ما نداشتند، یعنی از ورود به خیابان بسته شده، جلوگیری نمی‌کردند. گروه ما حدود ۱۸ نفر بود که ابتدای مسیر با هم بودیم و کم‌کم از هم فاصله گرفتیم، ولی همچنان در شعاع دید همدیگر بودیم. من، محسن حاجی حسنی کارگر و حمید شاکرنژاد با هم بودیم و تقریبا جلوتر از بقیه حرکت می‌کردیم که بعد از مدتی تراکم به حدی زیاد شد که حتی نمی‌توانستیم دست‌هایمان را بالا بیاوریم. از اینجا به بعد فاجعه در حال شکل گرفتن بود و افراد ضعیف تر مثل پیرمردها و پیرزن‌ها و افراد کوتاه قد به دلیل تراکم و ازدحام بیش از حد به زمین می‌افتادند و با سقوط هر نفر، چند نفر از اطرافیان نیز رویش می‌افتادند. خیابانی که حجاج در آن گیر افتاده بودند حدود ۱۰ متر عرض داشت، اما در دو طرف آن چادرهای مربوط به بعثه کشورهای مختلف برپا شده بود و نرده‌های حایل چادرها نیز راه حجاج را بسته بود.

در همین حین بود که عده‌ای از مردم از نرده‌ها و چادرها بالا رفتند و رعب و وحشت در حال مستولی شدن بر جمعیت بود در حالی که بالگردهای سعودی نیز در حال پرواز روی جمعیت بود؛ این بر وحشت جمعیت اضافه

کرد. در این گیر و دار پیرزنی را دیدیم که به زمین افتاده، یکی از دوستان قاری به من گفت بلندش کنیم و او را به گوشه ای ببریم که خودش این کار را کرد. اما بعد از جابه جا کردن پیرزن وضعیت ما به مراتب بدتر شد و ما گروه قاری از هم جدا شدیم و محسن حاجی حسنی کارگر (از متوفیان کاروان قاریان) با موج جمعیت دور شد. در آن لحظات به هر سمتی که نگاه می کردم بوی مرگ می آمد، چند بار بار شهادتین و انا لله و انا الیه راجعون را هم زمزمه کردم. اما یک لحظه تصمیم گرفتم به سمت نرده ها بروم، با یک حرکت و پس از جا گذاشتن دمپایی و بیرون آوردن حوله بالاتنه احرام، خودم را به نرده ها رساندم، همه تلاشم بر این بود که زیر دست و پا له نشوم چون یک لحظه غفلت برابر بود با له شدن زیر پای مردم. اما کنار نرده ها وضعیت به مراتب بدتر بود و سیاهپوست های آفریقایی با هیکل های درشت از نرده ها آویزان شده بودند. فشار کشنده بود، حال خودم را نمی دانستم، فقط یادم مانده با صدای بلند یک یاحسین و چند ذکر دیگر سردادم و مردی تنومند دست من را گرفت و مرا چند متر آن طرف تر از جمعیت روی زمین انداخت. در آن فاجعه جان مردم به حراج گذاشته شده بود. ما در چنین وضعیتی بودیم و مأموران در حال نظاره بودند و با بلندگوهای دستی به جمعیت می گفتند برگردید. با این حال برای چند دقیقه حجاج تصمیم گرفتند بنشینند و این تصمیم خودجوش دسته جمعی باعث شد از تلاطم و ایجاد موج و له شدن مردم زیر دست و پا جلوگیری کند. البته هجوم جمعیت یک طرف و تشنگی سویی دیگر. بعد از این فاجعه و به علت ماندن در زیر آفتاب، بدنم به حدی داغ شده بود که دستم را می سوزاند. خواب عجیبی در آن لحظات بر من غلبه کرده بود. به یکی از حجاج گفتم من ۱۰ دقیقه می خوابم بعد بیدارم کن، همان شخص گفت چشم هایت را که ببندی تمام کرده ای، واقعا هم راست می گفت. سطح هوشیاری ام پایین آمده بود و تحمل این وضعیت بسیار سخت بود.

با این که خیل کشته ها را می دیدم، اما فکر می کردم چون خودم زنده ام بقیه نیز زنده اند. من دو سه بار واقعا کم آوردم و برای مرگ آماده شدم، اما هر بار نیرویی غیرارادی مانع مرگم می شد.

سیدرزاق امیری، جانباز قطع نخاع:

نذر کردم گرسنه ها را سیر کنم

من جانباز قطع نخاع هستم، بازمانده عملیات رمضان سال ۶۱. برای همین به برادرم نیابت دادم که به جای من به رمی جمرات برود. ساعت ۸ صبح عید قربان صبحانه خوردیم و حاجیان برای سنگ اندازی به شیطان عازم شدند. من در چادرمان نشسته بودم که معاون رئیس کاروان آمد و گفت برای حجاج مشکلی پیش آمده، دعا کنید. او سر بسته گفت ولی همین اشاره کوتاه برای نگرانی ما کافی بود. چند دقیقه بعد شنیدیم که عده ای از حجاج زیر دست و پا له شده اند.

آنهايي که توان حرکت داشتند برای سرکشی اوضاع به محل حادثه رفتند، اما من از سینه فلج هستم و نتوانستم؛ نگرانی برادرم داشت از پا درم می آورد. در همین اثنا مردی با چهره نگران، گرمزده، با چشم هایی معلق، بدنی خراشیده و با لباس احرامی گل آلود و ریش ریش مثل مرده ای که از قبر برخاسته، به چادر ما آمد. او می گفت خیابان ها با اجساد و زخمی ها فرش شده، تخمین هم زد که نزدیک ۱۰ هزار نفر کف خیابان ها افتاده اند. اینها را که شنیدم بیشتر نگران برادرم شدم، اما باز هم امید داشتم برگردد؛ چشمم را از در چادر بر نمی داشتم. در کاروانمان یک حاجی بختیاری داشتیم که جزو حجاج نجات یافته بود، با حالی زار به چادر برگشت و وقتی حالش جا آمد روی بدنش لکه ها و آلودگی هایی را نشان داد و گفت اینها گوشت و پوست و چربی بدن مرده هاست، می گفت خودش دیده که نزدیک به ۵۰ نوزاد شیرخوار آفریقایی که مادرانشان آنها را به پشتشان بسته بودند، زیر دست و پا له شده اند.

او که اینها را گفت به خاطر برادرم آرام و قرار نداشتم و باور کرده بودم که او هم جزو کشته هاست. ولی نزدیک ظهر برادرم با ظاهری پریشان و چهره ای ورم کرده و قرمز از گرما به چادر برگشت، اول فکر کردم خیالاتی شدم، اما او واقعا زنده بود. گویا برادرم در ازدحام جمعیت توانسته بود خودش را به آهن یکی از چادرها برساند و از آن بالا برود، بعد هم از یکی از کلمن ها تکه یخی برداشته و روی سرش گذاشته و بعد از آن هم بیهوش شده بود. برادرم می گفت دیده که دو زن سیاهپوست زیردست و پا له شده اند و فریادهایشان به جایی نرسیده.

با این حال حجاج ایرانی کمک زیادی به مجروحان و حجاج گرفتار کردند. همان حاجی بختیاری که ورزشکار و قوی هیکل بود آدم های زیادی را از زیر دست و پا نجات داد، یکی هم می گفت با یک بطری آب توانسته ۱۰ نفر را احیا کند، یک جوان اهل خرم آباد هم بود که تقریباً ۵۰ نفر را نجات داد به این صورت که زنان و زده ها پا روی زانویش گذاشتند و از چادرها بالا رفتند. با این حال حجاج ایرانی اندوه عمیقی داشتند، حتی آنهايي که کشته نداده بودند، حتی هنگام صرف غذا هم اشک و ناله بود. من نذر کردم اگر برادرم سالم و زنده از رمی جمرات برگردد به ۱۴۰ فقیر غذا بدهم که خوشبختانه او روز بعد از عید رمی جمرات کرد و سالم برگشت و غذاها نیز میان فقرا تقسیم شد.

محمدعلی ناصری، عضو گروه تواسیح باقر العلوم:

اشهدم را گفتم، انگار قیامت بود

روز عید قربان، نماز صبح را خواندیم و وسایلمان را جمع کردیم و به سمت منارفتیم. ساعت ۷ و ۳۰ دقیقه صبح به چادر حجاج ایرانی رسیدیم، صبحانه را خوردیم و همراه چند قاری و اعضای گروه تواشیح (گروه همان ۱۰ نفر بود) به سمت جمرات حرکت کردیم. تراکم جمعیت از همان ابتدای راه ملموس بود، با این حال حرکت روان و عادی بود. رفته رفته اما حرکت سخت شد و کنکاش که کردیم متوجه شدیم سعودی ها در حال هدایت جمعیت به سمت خیابانی باریک و تنگ هستند. وارد این خیابان که شدیم ازدحام شدید شد، با این حال هر چند ثانیه یکبار می توانستیم یک قدم برداریم. ولی بتدریج ازدحام به حدی رسید که مجبور به توقف کامل شدیم که این فشار زیادی به ما وارد می کرد. گروه ده نفره ما وسط جمعیت بود به طوری که حجاجی که در صفوف اولیه بودند قصد بازگشت به عقب و حجاج تازه وارد به خیابان نیز با فشار قصد پیشروی داشتند و ما که وسط مانده بودیم در حال پرس شدن بودیم.

در این حین عده ای برای خلاصی از فشار جمعیت خود را به نرده های کنار خیابان که محافظ چادر حجاج بود رساندند و این وضع را بدتر کرد چون عده ای افتادند و باعث زمین خوردن دیگران شدند. من در آن لحظات بی اختیار بودم و به سمت نرده ها هل داده می شدم، فقط به لطف خدا توانستم دستم را به میله ها بگیرم و نگذارم سرم زیر جمعیت برود، در آن لحظه تا کمرم جنازه بالا آمده بود. من در آن لحظات تا جایی که هوشیاری ام اجازه داد، دیدم که دوستان قاری ما دستشان را به هم داده اند و به محض این که یکی از آنها زمین می خورد او را بالا می کشند، اما دوستان گروه تواشیح را دیگر ندیدم. خودم هم در شرایطی بودم که مرگ را می دیدم و زیر لب اشهدم را می گفتم و استغفار می کردم، با این حال برای چند لحظه فضایی باز شد و فشار از رویم کم شد و توانستم از نرده ها بالا بروم و خودم را به چادر حجاج ترکیه برسانم. در آن لحظات هول آور به یاد آیات قرآن افتادم که روز قیامت را تصویر می کند، روزی که در آن مادر از بچه خود فرار می کند و کسی به کسی اهمیت نمی دهد. من در آن لحظات می دیدم که همه به فکر نجات جان خود هستند و همه برای فرار از مرگ تلاش می کنند. صحنه های مربوط به آن فاجعه از جلوی چشمم محو نمی شود، من می دیدم که پیرزن ها و پیرمردها زیر دست و پا له می شوند و در چند قدمی ام اشهدشان را می گویند و نفس آخر را می کشند. اما دردناک تر از این بی خبری ما از دوستان گروه تواشیح است، متأسفانه هنوز اجساد آنها شناسایی نشده و اگر هنوز سرپا مانده ایم برای این است که باور نکرده ایم دوستان نزدیک تر از برادر ما مرده باشند.

شرح ایستاده جان دادن حجاج از زبان شاهد عینی

بوشهرنیوز: یکی از شاهدان عینی حادثه منا با بیان اینکه خیلی‌ها در آن ترافیک انسانی ایستاده جان دادند، گفت: چگونه است که استخبارات سعودی با آن همه دوربین و مأمورانی که دارد نتوانست این حادثه را مدیریت کند. به گزارش "بوشهرنیوز" به نقل از فارس، پیش از ظهر دیروز مجلس یادبود جان باختگان حادثه منا، با حضور اساتید، کارمندان و سرپرست دانشگاه اصفهان در مسجد شجره این دانشگاه برگزار شد.

مصطفی کلانی؛ مدیر یکی از کاروان‌های حج امسال اصفهان و یکی از شاهدان عینی حادثه در خصوص اتفاقات منا گفت: حج امسال فضای فوق‌العاده امنیتی داشت، هر ساله یکی از مفاد ذکر شده در قرارداد سازمان حج و زیارت با وزارت حج سعودی برگزاری دعای کمیل و مراسم براءت از مشرکین در عرفات است، اما صبح اولین پنجشنبه از بعثه مقام معظم رهبری با مدیران کاروان‌ها تماس گرفته و یک جلسه اضطراری تشکیل شد.

وی افزود: در راه جلسه تعداد زیادی کماندو سعودی دیدم با تجهیزاتی که گویی برای یک عملیات بزرگ صحرائی آماده شده بودند، در جلسه توجیهی گفتند که سعودی‌ها اجازه دعای کمیل را ندادند.

وی ادامه داد: در ادامه این جلسه به ما گفته شد طبق برنامه قبلی حجاج را به محل دعای کمیل ببرید و تا جایی که درگیری پیش نیامده به مسیر خود ادامه دهید.

کلانی در ادامه گفت: نزدیک ساعت ۹ شب به ما اعلام شد که مجوز صادر شده اما زائران ایرانی را از یک مسیر تنگ به بین الحرمین بردند، مسیری که البته پر از کماندو آماده به حمله بود، بعداً که حادثه منا اتفاق افتاد با خود گفتیم در مدینه هم شرایط برای کشتار هزاران ایرانی فراهم بوده است.

این شاهد عینی حادثه منا در بخش دیگر از سخنانش اظهار داشت: در رابطه با حادثه سقوط جرثقیل باید بگویم که این جرثقیل‌ها بسیار پیشرفته و ایمن بودند اما چه دلیلی دارد که همزمان با یازده سپتامبر و در ایامی که طرح

ساخت و ساز حرم تعطیل است این جرثقیل به طرف مقام ابراهیم باشد و با یک طوفان نه چندان قوی سقوط کند. در حالی که می‌دانیم تکنولوژی هارپ نیز در اختیار دشمن است و با آن به راحتی می‌تواند طوفان و سیل به راه بیندازد.

وی در خصوص حادثه منا نیز گفت: صبح روز عید که قرار بود به رمی جمرات برویم با سه راه بسته مواجه شدیم. سعودی‌ها از چهار مسیر رفتی که برای رمی جمرات داشتند سه مسیر را بسته بودند و تنها یک مسیر را باز گذاشته بودند.

کلانی تصریح کرد: یکی از چهار مسیر برگشتی که وجود داشت را عمداً یا سهواً به سوی مسیر رفتی که همه حجاج از آن در حال عبور بودند، باز کرده و اینجا بود که حادثه عظیم اینجا رخ داد.

وی با اشاره به مشکل اصلی زائران در ازدحام جمعیت در منا اضافه کرد: خیلی از جان‌باختگان به علت عطش زیاد جان دادند و اگر آب فراهم بود خیلی‌ها نجات می‌یافتند.

کلانی در پایان گفت: خیلی‌ها در آن ترافیک انسانی ایستاده جان دادند، چگونه است که استخبارات سعودی با آن همه دوربین و مامورینی که دارد نتوانست این حادثه را مدیریت کند، مگر آنکه عمد و غرض‌ورزی در کار بوده باشد.

یکی از بازماندگان گروه تواشیح باقرالعلوم آبادان:

مردم در منا روی یکدیگر تلنبار شدند

«سرویس: استان ها - خوزستان

کد خبر ۹۴۰۷۱۱۰۶۹۴۱:

شنبه ۱۱ مهر ۱۳۹۴ - ۱۴:۵۸

یکی از اعضای بازمانده گروه تواشیح باقرالعلوم آبادان در حادثه منا گفت: سرازیر شدن حجاج در مسیر تنگ و البته بسته شدن یک سر آن خیابان که مشخص نیست به چه علت بوده است منجر به وقوع این فاجعه شد.

محمدعلی ناصری در گفت و گو با خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، منطقه خوزستان، پیرامون فاجعه منا اظهار کرد: ما پنج نفر عضو گروه تواشیح باقرالعلوم به همراه چندین نفر از قاریان جمهوری اسلامی ایران در مسیر وقوع فاجعه در حال حرکت بودیم که ناگهان همه حجاج به خیابان تنگی وارد شدند تا بتوانند به مسیر رمی جمرات برسند.

وی ادامه داد: سرازیر شدن در آن مسیر تنگ و البته بسته شدن یک سر آن خیابان که نمی دانم به چه علت بوده است منجر به وقوع این فاجعه شد. پس از آن مردم روی یکدیگر تلنبار شدند و این فاجعه باعث ایجاد مشکلات تنفسی و به زیر دست و پا افتادن بسیاری از حجاج شد.

ناصری با بیان اینکه همه ما به هنگام وقوع فاجعه شاهد خود را گفتیم و منتظر مرگ بودیم، ادامه داد: من به خواست خداوند توانستم نرده کنار خیابان را گرفته و خود را از جمعیت کنار بکشم. در آن زمان به دلیل ازدحام جمعیت از دوستان خود جدا شدم و دیگر نتوانستم آنها را ببینم.

وی در پاسخ به این پرسش که احتمال عمدی بودن این فاجعه وجود دارد و یا خیر؟ تصریح کرد: با قراردادن موضوعات کنار یکدیگر بخش هایی از آن جای سؤال است چرا که چندین مسیر برای ورود جمعیت به محل رمی جمرات وجود دارد اما آنها فقط حجاج را به یک مسیر هدایت کردند و یک سر آن را نیز بستند؛ این مسیر نیز بن بست شده بود.

به گزارش ایسنا، جمعه ۱۰ مهرماه دو نفر از گروه بازمانده تواشیح باقرالعلوم آبادان وارد فرودگاه بین المللی آیت الله جمی آبادان شدند. در این مراسم خانواده‌ها، دوستان، اعضای گروه‌های تواشیح استان خوزستان و شهرستان آبادان، جامعه قرآنی حضور داشتند و اعضای بازمانده با ذکر صلوات مورد استقبال قرار گرفتند.

سید معین موسوی و محمدعلی ناصری دو نفر از بازماندگان گروه پنج نفره تواسیح باقرالعلوم بودند و متأسفانه در فاجعه منا سه نفر از آنان جان باختند.

هشدار حجت الاسلام مرادی؛

مردم مراقب باشند در پیگیری ابعاد فاجعه منا با دشمنان هم صدا نشوند

گروه جامعه: مشاوره مرکز تخصصی علوم حدیث حوزه علمیه گفت: مردم باید هوشیاری خود را حفظ کنند، در محیط مجازی نسبت به برخی پیام‌ها و سوء تعبیرهای غیر مذهبیون و یا دشمنان دین و شریعت هوشیار باشند، با دشمنان این ملت هم صدا نشوند.

به گزارش [خبرگزاری بین‌المللی قرآن \(ایکنا\)](#)، «با نگاهی به اطلاعات منتشر شده و تحلیل و بررسی شواهد و قرائن از جمله گفته‌های شاهدین عینی و مجروحین صحنه منا، احتمال یک کشتار برنامه‌ریزی شده و یک جنایت طراحی شده دور از ذهن نیست. مسدود شدن مسیر و نگه داشتن هزاران زائر که با تراکم و ترافیک بسیار بالا در حال عبور از مسیر منتهی به جمرات عقبی بودند و استمرار این حرکت در دمای ۴۶ درجه‌ای منا همراه با فشار جمعیت و تشنگی و خستگی شدید زائران نتیجه‌ای جز مرگ به همراه ندارد.» این بخشی از صحبت‌های حجت‌الاسلام و المسلمین حسین مرادی دولت‌آبادی، مدرس حوزه و مشاوره مرکز تخصصی علوم حدیث حوزه علمیه پیرامون حادثه مناست.

متن گفت‌وگوی ایکنا با وی به شرح ذیل است:

عامل اصلی حادثه منا را چه می‌دانید؟

به ترتیب اولویت دو احتمال قوی جهت این حادثه متصور است. اول: جنایتی عامدانه و دوم: بی‌کفایتی و بی‌تدبیری دولت عربستان.

با نگاهی به اطلاعات درز کرده و تحلیل و بررسی شواهد و قرائن از جمله گفته‌های شاهدین عینی و مجروحین صحنه منا، احتمال یک کشتار برنامه‌ریزی شده و یک جنایت طراحی شده دور از ذهن نیست. مسدود کردن مسیر و نگه داشتن صدها هزار زائر که با تراکم و ترافیک بسیار بالا در حال عبور از مسیر منتهی به جمرات عقبی بودند و استمرار این حرکت در دمای ۴۶ درجه‌ای منا همراه با فشار جمعیت و تشنگی و خستگی شدید زائران نتیجه‌ای جز مرگ به همراه ندارد. طراحان کشتار مظلومانه منا خوب می‌دانستند نگه داشتن این تعداد زائر برای مدت ده دقیقه می‌تواند منجر به فوت آن‌ها شود، اما شواهدی نشان می‌دهد طراحان جنایت کشتار حجاج دست به سلسله اقداماتی زدند تا مطمئن بشوند نقشه شومشان عملی و جنایت اتفاق افتاده است که به برخی از این شواهد اشاره می‌شود. الف: طول دادن انسداد مسیر به مدت ۴۰ دقیقه به طوری که از دقیقه دهم به بعد حجاج

یکی سپس از دیگری از پای درآمده و بی حال یا بی هوش بر زمین می افتادند و در نهایت مظلومیت حتی اگر زبردست و پالاه نمی شدند بر اثر عطش فراوان و نبود اکسیژن کافی فوت می کردند.

ب: بی اهمیتی جان باختن حجاج جلوی چشم مأموران ناظر منا و عدم مداخله آنها تا ساعت ها پس از جنایت.

ج: نرساندن آب به هر شکل ممکن به جمعیت حاضر و در نتیجه از دست رفتن چندین هزار نفر فقط به دلیل تشنگی. عدم رسیدگی به حال مصدومین تا چندین ساعت پس از جنایت.

د: حمل اجساد و مجروحین بدون تفکیک نمودن آنها به وسیله کامیون و وانت بارها

ه: عدم اجازه رسیدگی به حال مجروحین توسط تیم های مجهز پزشکی و هلال احمر ایران مستقر در مکه و منا،

و: جمع آوری فیلم های دوربین های نصب شده در منا و توقیف موبایل حاجیان.

ز: آسیب حداکثری به ایرانیان مخصوصا طیف وسیعی از دیپلمات ها، روحانیون، قضات، فرماندهان سپاه پاسداران قاریان برجسته کشوری و بین المللی، خبرنگاران و دیگر گروه های فرهیخته از جمله شواهدی است که عمدی بودن این جنایت را به ذهن متبادر می کند.

احتمال دوم: به کفایتی و بی تدبیری دولت عربستان سعودی:

اگر از احتمال اول که جنایت عامدانه بود گذر کنیم و به درجه بسیار نازلی از آن اکتفا نمائیم به بی تدبیری و بی کفایتی مسولین سعودی می رسیم که این احتمال هم علاوه بر موارد پیش گفته قرائن و شواهدی از جمله مسدود نمودن مسیر برای عبور ولی عهد و وزرای جنگ سعودی و در نتیجه ازدحام شدید، بی توجهی به هشدارهای مسولین بعثه مقام رهبری و حج و زیارت جمهوری اسلامی، بستری نمودن مجروحین در محیط ها آلوده و کنار بیماران و ویروس خطرناک کرونا، عدم اجازه رؤیت اجساد، کندی اقدامات و طولانی شدن مراحل رسیدگی به مجروحان و جانباختگان، عدم صدور روایید جهت هیئت اعزامی کشور جمهوری اسلامی، فرافکنی سیاسی و اتهام زنی به حجاج، تقلیل نیروهای انتظامات و امنیتی به یک سوم و فرستان نیروهای با تجربه به جنگ یمن و سوریه و ... نشان از سوء تدبیر و بی کفایتی مسئولان عربستان در قبل، حین و پس از حادثه منا دارد.

مردم و مسئولین کشور ما چه وظایفی در قبال این فاجعه دارند؟

مردم خود را شریک غم خانواده ها می دانند و در تکریم و تسلی دل بازماندگان پیش قدم هستند. بسیاری از مردم در اجتماع و همچنین در محیط مجازی به طرق مختلف غم و اندوه خویش را نشان می دهند و از دست حکام عربستان عصبانی و نسبت به آنها تنفر شدید دارند اما وظایف مسئولان ذیربط در قبال این جنایت بسیار

حائز اهمیت است.

در مورد خود حادثه مسئولان می‌بایست با درخواست تشکیل کمیته حقیقت یاب از طریق مجامع بین‌المللی و همچنین اسلامی موضوع را مصرانه پیگیری نمایند. از نظر حقوقی مدعی العموم باید یک تیم قوی و کلا را پیگیر حادثه نماید و ضمن بررسی تمام جوانب حقوقی مردم را در جریان اقدامات خود قرار دهند. همچنین دولت موظف است آلام بازماندگان را به حداقل ممکن برساند. اقدام بعدی دولت تشکیل گردهمایی علماء، مسئولان و تاثیرگذاران جهان اسلام به ویژه کشورهای آسیب دیده جهت روشنگری و تغییر مدیریت حج است که این مهم نیز نه به صورت شعاری بلکه به صورت جدی باید پیگیری شود. از نظر سیاسی دولت عربستان با توهین به دولت جمهوری اسلامی حاضر به دادن روادید به نماینده ویژه دولت نشد، بنابراین دولتمردان می‌بایست بدون مسامحه و با اقتدار با این کشور برخورد نمایند و انتظار مردم و فرهیختگان عمل انقلابی غیر شعاری در برابر این حرکت است. البته باید هوشمندانه تصمیم گرفت و به سوی تقویت حج گام برداشت چرا که حج غیر از مقوله وجوب دینی آثار، برکات و فواید بسیاری برای کشور و جهان تشیع دارد و اتفاقاً یکی از اهداف دولت سعودی و ایادی استکبار و صهیونیسم به تعطیلی کشاندن و یا بی‌خاصیت نمودن این فریضه الهی است که این مسئله باید مورد اهتمام مسئولان کشور باشد.

از جمله وظایف دیگر مسئولین مخصوصاً در بعثه مقام معظم رهبری و سازمان حج و زیارت، اتخاذ تصمیمات کارآمد جهت آمادگی کامل با این قبیل جنایات است که با در نظر گرفتن تمام مسائل حج ۹۴ برای سال‌های آینده برنامه‌ریزی لازم انجام گیرد البته باید از این عزیزان به جهت تمام تلاش‌هایشان تقدیر و تشکر کرد. به عنوان نمونه اگر برنامه ریزی مطلوب این عزیزان در اختصاص زمان خاص رمی جمرات برای بانوان نبود، شمار جان باختگان این جنایت بسیار بیشتر می‌شد.

چه توصیه ای به مردم دارید؟

مردم باید هوشیاری خود را حفظ کنند، در محیط مجازی نسبت به برخی پیام‌ها و سوء تعبیرهای غیر مذهب‌یون و یا دشمنان دین و شریعت هوشیار باشند، با دشمنان این ملت هم صدا نشوند، همچنین به شایعات دامن نزنند و در جهت ارتقاء بینش و سواد رسانه‌ای خویش بکوشند. البته کسانی که زبان خارجی می‌دانند و امکان ارتباط با دیگر مسلمانان و آزاد مردان دنیا دارند چگونگی این جیانت و پیام‌های آنرا منعکس کنند تا به شکل‌گیری جریان ضد سعودی کمک کرده باشند.

حادثه منا یک سناریوی از پیش تعیین شده نبوده است

گروه سیاسی: یک عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: پذیرش این مسئله که حادثه منا یک سناریوی از پیش تعیین شده برای کشتار حجاج بوده باشد، دور از ذهن و غیر قابل پذیرش است.

به گزارش [خبرگزاری بین المللی قرآن \(ایکنا\)](#) از اصفهان، عوض حیدر پور، نماینده مردم شهرستان های شهرضا و دهاقان در مجلس شورای اسلامی، عصر روز گذشته (چهارشنبه، ۱۵ مهرماه) در جمع خبرنگاران در شهرضا، با رد امکان ربوده شدن حجاج مفقود در حادثه منا، اظهار کرد: پذیرش و اعلام این مسئله غیر قابل توجیه است و شرایط بسیار سختی را برای خانواده های مفقودین ایجاد می کند.

وی افزود: تاکنون هر اقدامی که توانسته ایم برای کمک به شناسایی و انتقال حجاج حادثه دیده شهرضا انجام داده ایم و از این به بعد نیز این خدمات تا پایان انتقال حجاج ادامه خواهد داشت.

این عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس در بخش دیگری از سخنان خود تأکید کرد: بنا بر اظهار نظر خانواده «غضنفر رکن آبادی» دیپلمات ایرانی، وی ربوده شده است، در حالی که این اظهار نظر پذیرفتنی نیست.

حیدرپور خاطرنشان کرد: پذیرش این مسئله که حادثه منا یک سناریوی از پیش تعیین شده برای کشتار حجاج بوده باشد، دور از ذهن و غیر قابل پذیرش است، اما دولت عربستان باید مسئولیت کم کاری خود را بپذیرد. وی افزود: حکومت آل سعود در منا سقوط خواهد کرد و دولت این کشور نیز با نگرانی از این بابت وضعیت و ساختار منا را طوری تغییر داده که امکان مقابله با شورش های احتمالی در آن وجود داشته باشد.

ناگفته‌های "قاضی عسکر" از فاجعه منا

قربانیان منا، مثل فرش روی هم افتاده بودند

«سرویس: فرهنگی و هنری - گردشگری و حج

کد خبر ۹۴۰۷۱۷۱۰۹۶۵:

جمعه ۱۷ مهر ۱۳۹۴ - ۱۲:۲۵

«جنازه‌ها در کامیون‌هایی که اجساد منا را به سردخانه "معیصم" در مکه منتقل می‌کردند، مثل فرش روی هم قرار داشت؛ طبیعی است وقتی جنازه‌ها اینطور روی هم قرار بگیرند، فردی سالم نمی‌ماند و از بین می‌رود.»

به گزارش ایسنا، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدعلی قاضی عسکر، سرپرست حجاج ایرانی و نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت در تشریح آنچه پس از فاجعه منا رخ داد و تاییدی بر سوءمدیریت عربستان در حج بود، به وضعیت زائران جان‌باخته در سردخانه‌ها و کامیون‌های حمل اجساد اشاره کرد و در ادامه گفت: عربستان در امدادرسانی و مدیریت بحران نتوانست خود را نشان دهد و وخامت آن فاجعه به حدی است که به این زودی از صفحه تاریخ حذف نمی‌شود.

وی افزود: بسیاری از نیروهای امدادی مستقر در منا، نظامی بودند. در فیلم‌هایی هم که ما جمع‌آوری کرده‌ایم، این مشهود است که آنها در زمان وقوع فاجعه هیچ کاری نمی‌کردند، چون نیروی امدادی نبودند و بحران عمیقی اتفاق افتاده بود.

سرپرست حجاج ایرانی با بیان این که بر اثر بی‌تدبیری و سوءمدیریت عربستان در حج امسال زائران زیادی جان باختند، درباره برخی اظهارات مبنی بر اینکه نیروهای سعودی اولویتی برای جدا کردن مجروحان از جان‌باختگان قائل نشدند و در این چنین شرایطی بسیاری از مجروحان که امکان نجات دادن آنها وجود داشت جان باختند، گفت: آنها شیوه و اصولی برای این کار نداشتند، اولویتی برای تفکیک مجروحان از جان‌باختگان نبود. حتی وقتی مجروحان را به بیمارستان‌ها منتقل کردند، آمادگی پذیرش این حجم مجروح را نداشتند.

وی اضافه کرد: نیروهای امدادی ما در همان لحظات نخست برخی مجروحان ایرانی را شناسایی کردند، اما آنها مانع ادامه کار شدند و این کار را دخالت نامیدند و حتی شاکی شدند، یا فرد مجروحی را در بیمارستان طائف

شناسایی کرده بودیم و به خانواده‌اش اطلاع دادیم؛ وقتی آنها به بیمارستان رفتند، گفتند که مجروح منتقل شده، در حالیکه خودشان اصلاً نمی‌دانستند به کجا منتقل شده است.

نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت همچنین درباره جمع‌آوری جان‌باختگان از کانون حادثه با لیفتراک نیز توضیح داد: قضیه آن لیفتراک‌ها این است که ماموران سعودی برای قرارداد اجساد در کامیون‌های سردخانه‌دار که داخل قفسه‌بندی شده، از لیفتراک استفاده می‌کردند تا اجساد را بلند کنند و داخل جعبه‌ها قرار دهند.

وی ادامه داد: اما دیدیم در بعضی از کامیون‌ها که اجساد را به سردخانه "معیصم" در مکه می‌آوردند، جسد‌ها مثل فرش روی هم قرار داده شده بود. طبیعی است وقتی جنازه روی هم قرار گیرد، دیگر سالم نمی‌ماند و از بین می‌رود.

او در ادامه‌ی ناتوانی عربستان در مدیریت بحران فاجعه منا اظهار کرد: جنازه‌ها در سردخانه شناسایی می‌شدند، اما وقتی مجدداً مراجعه می‌کردیم تا امور مربوط به آن جنازه را پیگیر شویم، آنها جسد را جابجا کرده بودند و نمی‌دانستند آن را به کجا منتقل کرده‌اند. دلیل همه این اتفاقات آن است که عربستان خودش را برای چنین بحرانی آماده نکرده بود و نتوانست آن را مدیریت کند و این فاجعه است.

قاضی عسکر سپس با بیان این که عربستان با توسعه منا مخالفت می‌کند و اجازه نمی‌دهد سیستم آن تغییر کند، در حالی که قرار است از این پس پذیرای جمعیت بیشتری از حجاج باشد، گفت: نزدیک ۱۸ میلیون زائر اربعین به عراق می‌روند، کشوری که هیچ یک از زیرساخت‌های عربستان را ندارد و غیر از حملات انتحاری که گاهی در مسیر حرکت زائران اتفاق می‌افتد، هیچ یک از آن فجایعی که در عربستان رخ داده، آنجا اتفاق نمی‌افتد. چون در عراق یکدیگر را همپوشانی می‌کنند و به زائر خدمات می‌دهند.

او با اعتقاد بر این که عربستان با مشورت قبلی می‌توانست مانع وقوع این فاجعه و بحران شود، بیان کرد: ما همیشه نقاط ضعف را به سعودی‌ها منتقل می‌کنیم، حتی مهندسی را که طرحی برای توسعه منا داشت به عربستان معرفی کردیم، اما "بن زید" با توسعه منا مخالفت کرد و آنها همچنان می‌خواهند منا را با خیمه‌ها اداره کنند.

سرپرست حجاج ایرانی که به تازگی از عربستان بازگشته، در گفت‌وگو با یکی از شبکه‌های سیما، به هلی‌کوپترهایی که در موسم حج مدام در حال گشت‌زنی و تهیه فیلم از زائران بودند اشاره کرد و گفت: عربستان برای اطلاع از دلیل فاجعه هیچ محدودیتی ندارد، چرا که هلی‌کوپترها مدام در حال گشت‌زدن و فیلم

گرفتن هستند و تمام خیابان‌های منا مجهز به دوربین است و اگر روزی آن کمیته حقیقت‌یاب بخواهد مساله را بررسی کند، بهترین سند فیلم همان دوربین‌های منا است.

نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت همچنین اظهار کرد: تشکیل کمیته حقیقت‌یاب را در دیداری که با یکی از مقامات عالی‌رتبه عربستان داشتم، مطرح کردم. ما مستندات فراوانی را جمع‌آوری کردیم. شهود زیادی داریم که مدارک آن را به عربی ترجمه خواهیم کرد و به عربستان ارائه می‌دهیم.

قاضی عسکر همچنین تاکید کرد: اولویت ما این است که عاملان آن فاجعه شناسایی شوند و به مجازات خود برسند و برای از دست‌رفتگان مثل حادثه اول (سقوط جرتقیل در مسجدالحرام) دیه مشخص و پرداخت شود.

<http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۱۷۱۰۹۶۵/%D۹%۸۲%.D۸%.B۱%.D۸%.A۸%.D۸%.A۷%.D۹%۸۶%.DB%۸C%>

[D۸%.A۷%.D۹%۸۶%-%D۹%۸۵%.D۹%۸۶%.D۸%.A۷%-%D۹%۸۵%.D۸%.AB%D۹%۸۴%](http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۱۷۱۰۹۶۵/%D۹%۸۵%.D۹%۸۶%.D۸%.A۷%-%D۹%۸۵%.D۸%.AB%D۹%۸۴%-%D۹%۸۱%.D۸%.B۱%.D۸%B۴%-%D۸%.B۱%.D۹%۸۸%.DB%۸C%-%D۹%۸۷%.D۹%۸۵%-%D۸%.A۷%.D۹%۸۱%.D۸%.AA%D۸%.A۷%.D۸%.AF%D۹%۸۷%-%D۸%.A۸%.D۹%۸۸%.D۸%.AF%D۹%۸۶%.D۸%.AF)

[%D۹%۸۱%.D۸%.B۱%.D۸%B۴%-%D۸%.B۱%.D۹%۸۸%.DB%۸C%-%D۹%۸۷%.D۹%۸۵%](http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۱۷۱۰۹۶۵/%D۹%۸۱%.D۸%.B۱%.D۸%B۴%-%D۸%.B۱%.D۹%۸۸%.DB%۸C%-%D۹%۸۷%.D۹%۸۵%-%D۸%.A۷%.D۹%۸۱%.D۸%.AA%D۸%.A۷%.D۸%.AF%D۹%۸۷%-%D۸%.A۸%.D۹%۸۸%.D۸%.AF%D۹%۸۶%.D۸%.AF)

[%D۸%.A۷%.D۹%۸۱%.D۸%.AA%D۸%.A۷%.D۸%.AF%D۹%۸۷%](http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۱۷۱۰۹۶۵/%D۹%۸۱%.D۸%.AA%D۸%.A۷%.D۸%.AF%D۹%۸۷%-%D۸%.A۸%.D۹%۸۸%.D۸%.AF%D۹%۸۶%.D۸%.AF)

[%D۸%.A۸%.D۹%۸۸%.D۸%.AF%D۹%۸۶%.D۸%.AF](http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۱۷۱۰۹۶۵/%D۹%۸۱%.D۸%.AA%D۸%.A۷%.D۸%.AF%D۹%۸۷%-%D۸%.A۸%.D۹%۸۸%.D۸%.AF%D۹%۸۶%.D۸%.AF)

در بازگشت از سفر حج مطرح شد

انتقادهای صریح "قاضی عسکر" از شایعه‌سازی‌های منا

«سرویس: فرهنگی و هنری - گردشگری و حج

کد خبر ۹۴۰۷۱۶۱۰۶۱۴:

پنجشنبه ۱۶ مهر ۱۳۹۴ - ۱۴:۳۶

نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت با اعلام اینکه تا این لحظه ۶۹ زائر ایرانی در فاجعه منا مفقودالجسد هستند، تاکید کرد: دستگیری و جا ماندن تعدادی از زائران ایرانی در بیمارستان‌های عربستان به هیچ وجه صحت ندارد و مردم نباید به این شایعات توجه کنند.

به گزارش خبرنگار حج و زیارت ایسنا، حجت‌الاسلام والمسلمین قاضی عسکر ظهر امروز (پنجشنبه ۱۶ مهرماه) پس از ورود به فرودگاه امام خمینی (ره) که با استقبال حجت‌الاسلام والمسلمین قمی، معاون بین‌الملل دفتر مقام معظم رهبری همراه بود، ضمن ابراز تسلیت به خانواده‌های بازماندگان فاجعه منا و با بیان اینکه آنها در بهترین حالت جان باختند و قطعاً بهشتی شدند گفت: تا این لحظه آنچه مایه تاسف و نگرانی ما است، مفقودالجسدان باقی مانده است. از لحظه نخست فاجعه ستاد بحرانی را در منا تشکیل دادیم و سعی کردیم با مردم صادقانه برخورد کنیم.

نشست خبری قاضی عسکر در فرودگاه امام خمینی (ره)

تکذیب دستگیر شدن زائران ایرانی و جان ماندن مجروحان در بیمارستان‌های سعودی

وی گفت: اخباری که در چند روز گذشته درباره دستگیری تعدادی از زائران ایرانی و همچنین جا ماندن تعدادی از مجروحان در بیمارستان‌های عربستان منتشر شده، به هیچ وجه صحت ندارد.

قاضی عسکر اضافه کرد: تمام بیمارستان‌های جده، مکه، منا و طائف سر زده شده و هر مجروحی که آنجا بوده شناسایی و به بیمارستان‌های هلال احمر منتقل شده است.

وی ادامه داد: تمام مراکزی که احتمال داده می‌شد اجساد زائران ایرانی در آنها نگهداری شود، شبانه‌روزی سر زده شده‌اند. احتمال داده می‌شود تعدادی از عزیزان ما در مرحله نخست شناسایی نشوند و نیاز به آزمایش‌های خاص باشد.

کارشناسان سعودی برای تشخیص هویت مفقودان به ایران می‌آیند

قاضی عسکر افزود: در مذاکراتی که شب گذشته با سعودی‌ها داشتیم، آنها پذیرفتند تعدادی کارشناس از عربستان به ایران بیایند تا شناسایی این اجساد در داخل کشور ما انجام شود.

وی گفت: هویت ایرانی این اجساد بر ما معلوم است، اما مشخصات آنها مشخص نیست.

سرپرست حجاج ایرانی در پاسخ به سوال خبرنگار ایسنا، مبنی بر اینکه با توجه به تاکید مقام معظم رهبری برای تشکیل کمیته حقیقت‌یاب در رابطه با فاجعه منا، آیا بعثه مقام معظم رهبری تحقیقاتی را در این زمینه آغاز کرده و نتیجه آن تا این مرحله چه بوده است؟ گفت: ما با شاهدان عینی حاضر در صحنه فاجعه مصاحبه و فیلم‌های تهیه شده را جمع‌آوری کردیم. اطلاعات ذی‌قیمتی به دست آمده، گزارش اولیه تهیه شده و به مقام معظم رهبری و دولت ارائه خواهد شد.

وی با درخواست از مردم برای بی‌توجهی به شایعات مربوط به فاجعه منا اظهار کرد: براساس اظهارات شاهدان عینی، مسیر حرکت در روز عید قربان روان بوده و اگر مسیر بسته نمی‌شد، چنین فاجعه‌ای رخ نمی‌داد. مساله آن روز عدم آمادگی نیروهای امنیتی، گرمای هوا، موانع مسیر تردد و از این دست است که موضوع کاملاً برای ما روشن شده است.

نشست خبری قاضی عسکر در فرودگاه امام خمینی (ره)

او اضافه کرد: براساس گزارش شاهدان عینی کروکی محل فاجعه تهیه شده و به راحتی می‌توانیم مشخص کنیم که آن روز چه مساله‌ای اتفاق افتاده است.

کاهش بازارگردی در حج امسال

سرپرست حجاج ایرانی همچنین با بیان این که توصیه‌های مقام معظم رهبری درباره محدود شدن بازارگردی‌ها هنگام حج جدی گرفته شد، افزود: امسال با مساله بازارگردی به شکلی که هر سال با آن روبه‌رو بودیم، مواجه نشدیم. زائران مکرر مطرح می‌کردند که این مطلب را به مقام معظم رهبری منتقل کنیم که بنابر توصیه ایشان، از بازارهای عربستان خرید نکریم.

وی گفت: اغراق‌گویی نیست، تعداد زیادی از زائران به این توصیه توجه کردند، به همین خاطر امسال حضور زائران ایرانی در نماز جماعت محسوس بود.

نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت همچنین درباره اعلام آمادگی سردار اشتری برای تامین امنیت حج سال آینده با مشارکت پلیس کشورهای اسلامی گفت: اطلاعی از این موضوع ندارم، اما مسائل حج آینده باید

کارشناسی شود. پیشنهادات مشخصی درباره حج سال آینده داریم، ولی باید جلسات کارشناسی بیشتری تشکیل شود تا آن پیشنهادات به مرحله اجرا درآید.

او تاکید کرد: اگر بخواهیم تحولی در مدیریت حج رخ دهد باید کارهای جدی تری صورت گیرد.

قاضی عسکر ادامه داد: بارها گفته‌ام منا گنجایش این همه جمعیت را ندارد. عربستان اگر بخواهد سال‌های آینده جمعیت بیشتری از حجاج را بپذیرد، باید طرح‌های نو به اجرا بگذارد و شیوه سنتی و قدیمی را تغییر دهد، چرا که آن شیوه‌ها در مدیریت حج دیگر پاسخگو نخواهد بود.

وی همچنین گفت: تا یکی دو ماه دیگر جلساتی را برگزار می‌کنیم تا پیش از فرارسیدن حج سال آینده پیشنهادات بررسی شود.

سرپرست حجاج ایرانی با اشاره به بحران بزرگی که در حج امسال ایجاد شد، افزود: ضایعه کم نبود و قطعا تاثیر آن تا سال‌های بعد برای ما باقی خواهند ماند، حقیقتا حج امسال را تحت تاثیر قرار داد. عزیزانی که در این فاجعه از دست رفتند، هر کدام افتخاری بودند. ما پنج قاری ممتاز و اعضای صدا و سیما، وزارت خارجه، ۱۰ روحانی و ۱۷ نفر از مدیران و عوامل خدماتی کاروان‌ها را از دست دادیم.

وی در ادامه سخنانش به بی‌مدیریتی عربستان در روز فاجعه اشاره کرد و افزود: از ۹ صبح که آن فاجعه رخ داد، تا یک نصفه شب اجساد هنوز در خیابان ۲۰۴ روی زمین بود. امداد رسانی دیر اتفاق افتاد و بیمارستان‌ها آمادگی لازم را نداشتند. شاید اگر به موقع اقدام می‌کردند، تلفات انسانی آنقدر زیاد نبود. آنها جلوی امدادگران ما را گرفتند، اما هیات پزشکی و مجموعه عوامل خدماتی توانستند جمع زیادی از مجروحان را به بیمارستان منتقل کنند.

نشست خبری قاضی عسکر در فرودگاه امام خمینی (ره)

قاضی عسکر بیان کرد: این حادثه را به گونه‌ای مدیریت کردیم که به مجموع حج آسیبی وارد نشد و عملیات با موفقیت و بدون مشکل انجام شد.

سرپرست حجاج ایرانی با بیان اینکه شناسایی اجساد همچنان ادامه دارد گفت: تاکنون بیش از ۳۰۰ جسد به ایران منتقل شده و در دو سه روز گذشته اجساد دیگری نیز کشف شده است. تا پیش از بازگشتم نیز اطلاع دادند نزدیک به ۶۹ نفر دیگر مفقود هستند.

آمار جان‌باختگان و مفقودین ایران دقیق است

او تاکید کرد: اطلاعات ما کاملاً دقیق است و اینکه بعضی‌ها گفته‌اند آمار جان‌باختگان و مفقودان ایرانی بیش از آنچه است که اعلام شده درست نیست.

او اظهار کرد: آمارهای ما از کاروان‌ها گرفته شده و کاملاً صحیح است. در همان روزهای نخست مفقودین مشخص بود و اگر این ۶۹ نفر تکلیف‌شان مشخص شود، این پرونده بسته می‌شود؛ اما پرونده‌های دیگری باز خواهد شد.

نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت ادامه داد: مسأله تشکیل کمیته حقیقت‌یاب خواسته جدی ما است که شب گذشته به سعودی‌ها نیز اعلام کردیم. این موضوع باید دقیقاً روشن شود که چرا پلیس عربستان زائران ایرانی را به خیابان ۲۰۴ هدایت کرد؟ در حالی که سال‌های گذشته دو خیابان برای تردد زائران ایرانی در نظر گرفته می‌شد. چرا جلوی جمعیت بسته شد و در شرایط اولیه کمک رسانی نشد؟ در حالی که آن همه دوربین و هلی‌کوپتر وجود دارد؛ اینها باید مشخص شود.

او بار دیگر تاکید کرد: با اشخاصی که سبب بروز این فاجعه بزرگ شدند، باید برخورد جدی شود تا کمی از آلام مردم ما تسکین یابد. البته این درد به هیچ وجه و به این راحتی تسکین نمی‌یابد.

سرپرست حجاج ایرانی همچنین درباره تلاش‌های فتنه‌گران و حامیان تکفیری‌ها برای مسموم کردن جهان نسبت به اسلام اظهار کرد: با وجود آن تلاش‌ها، هنوز افکار جهان اسلام متوجه رهبری و جمهوری اسلامی است. این را دقیق و براساس دیدارهایی که با بعثه سایر کشورها داشته‌ام می‌گویم. آنها جمهوری اسلامی را پناه فلسطین می‌دانند و رهبر با فضیلت و شجاع جمهوری اسلامی را حامی مقاومت در منطقه و تنها قدرتی که در مقابل آمریکا و دیگر مستکبران ایستادگی می‌کنند می‌دانند. آنها می‌دانند اگر دولتی بخواهد در برابر دولت‌های شیطانی کاری کند، آن جمهوری اسلامی است.

قاضی عسکر همچنین گفت: تنها کشوری که با این سرعت اجساد فاجعه‌نا را شناسایی و به کشور منتقل کرد، ایران بود. بعضی از بعثه‌های سایر کشورها نیز در تماسی که با ما داشتند طالب بودند چنین اتفاقی برای آنها رخ دهد، اما موفق نشدند.

بعضی آقایان به شایعه‌سازی درباره کرونا دست زدند

او در ادامه سخنانش با انتقاد از نگرانی‌هایی که درباره شیوع کرونا در بین زائران ایرانی صورت گرفته گفت: چند سالی است که بعضی از آقایان هنگام مراجعت زائران دست به شایعه‌سازی می‌زنند. امسال هم مسأله کرونا

را مطرح کردند، اما به طور قاطع می‌گوییم که حتی یک مورد ویروس کرونا در بین زائران ایرانی گزارش نشده و در بین آنها ناراحتی این چنینی وجود ندارد.

وی اضافه کرد: از همان زمانی که یک نوع تب در عربستان شیوع شد مردم را ترساندند که مردم به حج نروند. هر سال هم که زائران از حج باز می‌گردند، آنها را با چنین شایعاتی مورد آزار قرار می‌دهند که مثلاً هنگام بازگشت روبوسی نکنید و به استقبال نروید.

سرپرست حجاج ایرانی گفت: پزشکی ما این مساله را به شدت نفی می‌کند و من در جای خود گله خواهم کرد که چرا روی حج تا این اندازه فشار می‌آورند. سال‌ها میلیون‌ها نفر به سفر می‌برند، اما چرا فقط درباره حج و عمره این حرف‌ها را می‌زنند؟

وی بیان کرد: ایجاد این موج نگرانی به خاطر مساله‌ای موهوم و غیرواقعی انصاف نیست. استدعا می‌کنم دست از این کارها بردارند، و گرنه ناچار خواهیم شد مسائلی را مطرح کنیم که به مصلحت نیست.

نشست خبری قاضی عسکر در فرودگاه امام خمینی (ره)

قاضی عسکر سپس درباره بازگشت زودهنگام خود به کشور توضیح داد: بنا بود چند روز دیگر در عربستان بمانم، اما در توافق با رئیس سازمان حج قرار شد برگردم و کارهای داخل کشور را پیگیری کنم و ایشان در عربستان بمانند تا آن تعداد باقی مانده از زائران فاجعه منا تعیین تکلیف شوند.

انتهای پیام

<http://isna.ir/fa/news/۹۴۰۷۱۶۱۰۶۱۴/%D۹%AV%۸۶%DA%AA%D۹%۸۲%DA%AV%DA%AF-%D۹%۸۷%DA%AV%DB%۸C-%D۹%B۵%DA%B۱%DB%۸C%D۹%AD-%D۹%۸۲%DA%AV%DA%B۶%DB%۸C-%D۹%B۹%DA%B۳%DA%A۹%DA%B۱-%D۹%AV%DA%B۲-%D۹%B۴%DA%AV%DB%۸C%D۹%B۹%D۹%۸۷-%D۹%B۳%DA%AV%DA%B۲%DB%۸C-%D۹%۸۷%DA%AV%DB%۸C>

ناگفته های منا و موانع پیش روی امداد رسانی

بوشهرنیوز: رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر، ناگفته هایی از فاجعه منا و موانع پیش روی امداد رسانی به مجروحان و مصدومان این حادثه را تشریح کرد.

به گزارش "بوشهرنیوز" به نقل از مهر، دکتر سیدعلی مرعشی در برنامه پیشخوان خبر، اظهار داشت: در حال حاضر زائران ایرانی که در مکه و مدینه حضور دارند از سلامت جسمی کامل برخوردارند و خوشبختانه بیمار بستری در بیمارستان ها نداریم.

وی با بیان اینکه در حال حاضر شرایط زائران ایرانی حاضر در عربستان سعودی عادی است، تصریح کرد: زائران حج تمتع ۹۴ از دو حادثه سقوط جرثقیل در مسجدالحرام و همچنین فاجعه رخ داده در منا همچنان شوکه هستند.

مرعشی در خصوص زمان وقوع فاجعه منا و حضور تیم مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر، گفت: در زمان وقوع حادثه تمامی کادر پزشکی هلال احمر در بیمارستان هلال احمر واقع در منا حضور داشتند و تنها تعدادی از پزشکان به همراه زائران بیمار و تعدادی هم که بایستی مناسک حج را به جای می آوردند در کانون وقوع فاجعه منا حضور داشتند و از طریق تماس تلفنی همکاران از وقوع این حادثه مطلع شدیم.

وی ادامه داد: در فاصله کمتر از ۲ دقیقه، تیم امدادی به محل وقوع حادثه اعزام شد اما طی تماس تلفنی تیم اعزامی و اینکه تعداد زیادی از افراد زیر دست و پا مانده اند و میزان مجروحان بسیار زیاد است، بلافاصله ۷ تیم پزشکی و امدادی متشکل از ۴۲ نفر به همراه مقداری آب آشامیدنی به منا اعزام شدند.

به گفته رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر، تعداد افرادی که روی یکدیگر افتاده بودن امکان امداد رسانی به آن ها را دشوار کرده بود.

مرعشی با بیان اینکه در مدت زمان کوتاهی وجود نیروهای امنیتی سعودی باعث شد تا تمامی مسیرهای منتهی به محل وقوع فاجعه کنترل شود، افزود: این کنترل ها باعث شد تا امداد رسانی به مجروحان و جان باختگان کند شود و به نوعی نیروهای سعودی اجازه امداد رسانی به مجروحان را نمی دادند.

وی تصریح کرد: به شخصه در بیمارستان هلال احمر واقع در منا حضور مداوم داشتم و هماهنگی های لازم برای

اعزام نیروی پزشکی و امدادی را به محل وقوع حادثه انجام می دادم.

رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر با تاکید بر اینکه همکاری مسئولان بعثه مقام معظم رهبری، سازمان حج و زیارت با مرکز پزشکی حج و زیارت بسیار خوب بود؛ اما کندی کار در روند شناسایی زائران ایرانی مجروح و یا کشته شده به واسطه کارشکنی ها و ایجاد محدودیت ها از سوی نیروهای سعودی وجود داشت.

مرعشی به جلوگیری نیروهای سعودی برای امداد رسانی به مجروحان اشاره کرد و گفت: اگر جلوگیری سعودی ها در زمینه امداد رسانی به مصدومان نبود، شاید بسیاری از زائران در فاجعه منا کشته نمی شدند؛ چرا که در دمای بیش از ۴۰ درجه سانتی گراد مدت زمان بسیار طولانی زائران تشنه بودن و این تشنگی مفرط باعث بیهوشی آن ها شده بود.

وی بیان کرد: متأسفانه عدم امکان رسیدگی به مجروحان از سوی دولت سعودی ادامه داشت و آخرین اجساد در ساعت ۱:۰۰ بامداد روز پس از حادثه جمع آوری شد.

رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر با اشاره به اینکه نیروهای سعودی آموزش کامل و کافی را برای مواجهه با بحران و شرایط بحرانی را ندیده بودند و نیروهای حاضر در صحنه تنها کنترل امنیت را برعهده داشتند، گفت: حتی برای شناسایی جان باختگان ایرانی نیروهای ما در حال عکاسی بودند، اما نیروهای سعودی دوربین ها را هم ضبط کردند.

وی در ادامه به اعزام آمبولانس های هلال احمر برای انتقال مجروحان اشاره کرد و افزود: مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر پس از اعزام تیم های امدادی در همان دقایق اولیه وقوع حادثه، آمبولانس ها را هم برای انتقال مجروحان به محل اعزام کرد؛ اما متأسفانه راه برای عبور و مرور تحت کنترل بود، با این حال ۴۰۰ تا ۵۰۰ تن از مجروحان ایرانی و غیر ایرانی توسط نیروهای هلال احمر ایران به بیمارستان ها منتقل شدند.

مرعشی با تاکید بر اینکه ۱۱۰ نفر از مجروحان فاجعه منا در بیمارستان هلال احمر بستری شدند و مابقی مجروحان نیز به بیمارستان های سعودی و بیمارستان هلال احمر ایران در مکه منتقل شدند.

وی به ظرفیت ۴۰۰ تختخوابی چهار بیمارستان سعودی موجود در منا اشاره کرد و یادآور شد: بیمارستان های منا

گنجایش مجروحان را نداشت و تیم های پزشکی منا هم تیم بحران نیستند، بنابراین امکان ارائه خدمات مطلوب به بیماران در منا وجود نداشت و تنها می توانست پاسخگوی بیماری های سطحی زائران باشد.

به گفته رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر، در ۲ بیمارستان منا به دلیل تعداد زیاد مجروحان و عدم ظرفیت کافی بیمارستان برای پذیرش مجروحان، حتی افراد را کف زمین خوابانده بودند.

وی در پاسخ به این پرسش که گفته می شود زائران زنده و کشته شده با یکدیگر در سرخانه ها تجمع شدند، گفت: ماندن چند ساعته زیر نور مستقیم خورشید در دمای بیش از ۴۰ درجه و با تشنگی مفرط، بیهوشی افراد را رقم میزد و نیروهای سعودی که مشغول جمع آوری و انتقال اجساد بودند، هر فردی را که علائم حیاتی ظاهری نداشت را به همراه کشته شدگان به کانتینرها منتقل می کرد.

مرعشی با اشاره به کنترل تمامی مسیرهای منتهی به منا برای انجام رمی جمرات، گفت: تمامی مسیرها با دوربین کنترل می شود و زمانی که خیل عظیمی از حجاج برای انجام مناسک حج حرکت می کنند، بایستی تدابیر لازم برای کنترل تمامی مسیرها اندیشیده شود، اما متأسفانه سعودی ها در این زمینه هیچ اقدامی انجام ندادند و با مسدود و محصور کردن یک مسیر وقوع این فاجعه را رقم زدند.

وی با بیان اینکه امکانات سردخانه ای عربستان برای نگهداری از پیکر جانباختگان کافی نبود، اظهارداشت: سردخانه مرکزی مکه ظرفیت نگهداری ۹۰۰ جسد را دارد و مابقی اجساد در داخل کانتینرها نگهداری می شدند.

رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر در خصوص روند شناسایی اجساد، گفت: اجساد سه دسته بودند، دسته اول که کارشناسایی با بند سه رنگ پرچم جمهوری اسلامی ایران به گردنشان آویزان بود، دسته دوم که کارت شناسایی در حین وقوع فاجعه از بند جدا شده بود و تنها بند در گردن فرد بود که از زوی آن امکان شناسایی وجود داشت و دسته سوم انهایی بودند که نه بند و نه کارت شناسایی به همراه نداشتند و بایستی از روی چهره شناسایی می شدند.

مرعشی با بیان اینکه تا چند روز پس از وقوع حادثه نیز نیروهای سعودی اجازه شناسایی اجساد را به ما نمی دادند، تصریح کرد: اگر بلافاصله پس از انتقال اجساد به سردخانه ها، اجازه شناسایی به ما داده می شد، هم کار با سرعت بیشتری انجام می شد و هم روند شناسایی تسهیل می شد؛ چرا که پس از گذشت زمان اجساد تغییر

حالت می دهند و روند شناسایی با مشکلاتی مواجه می شود.

وی ادامه داد: کار شناسایی اجساد با دقت بسیار زیادی انجام شد.

به گفته مرعشی، براساس اعلام رئیس سازمان حج و زیارت ۶۹ زائر مفقود دیگر داریم که برای یافتن آنها جست و جوی مکرری در مکه، جده، عرفات و طائف انجام شده است، حتی بیمارستان های خصوصی و تمامی سردخانه های این چهار شهر به دقت جست و جو شده است و این جست و جوی مکرر سه روز ادامه داشت.

رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر با تاکید بر اینکه پیام قاطع مقام معظم رهبری در همکاری سعودی ها و همچنین حضور نمایندگان ایرانی (دکتر هاشمی وزیر بهداشت، دکتر ضیائی رئیس جمعیت هلال احمر و حسن قشقاوی معاون کنسولی وزارت امور خارجه) در روند تسریع در شناسایی و بازگشایی درب سردخانه ها بسیار تاثیر گذار بود، خاطرنشان کرد: در حالت عادی روند انتقال اجساد در عربستان سعودی ۵ تا ۶ روز زمان می برد اما پس از پیام قاطع و فرمایشات معظم له بلافاصله اقدامات لازم برای شناسایی و انتقال اجساد به ایران فراهم شد.

<http://www.bushehrnews.com/fa/news/۱۱۸۲۰۳/%D۹%۸۶%DA%AF%D۹%۸۱%DA%AA%D۹%۸۷-%D۹%۸۷%DA%AV%DB%۸C-%D۹%۸۵%D۹%۸۶%DA%AV-%D۹%۸۸-%D۹%۸۵%D۹%۸۸%DA%AV%D۹%۸۶%DA%B۹-%D۹%BE%DB%۸C%DA%B۴-%D۸%B۱%D۹%۸۸%DB%۸C-%D۸%AV%D۹%۸۵%DA%AF%DA%AV%DA%AF-%D۸%B۱%DA%B۳%DA%AV%D۹%۸۶%DA%AV%D۹%۸۶>

هافینگتن پست: فاجعه منا باز هم تکرار خواهد شد

تاریخ انتشار: شنبه ۱۸ مهر ۱۳۹۴ ساعت ۰۸:۳۴

گزارش های ضد و نقیضی از آمار کشته شدگان حادثه رمی جمرات منا در عربستان سعودی که در ۲۴ سپتامبر امسال به وقوع پیوست منتشر شده است.

به گزارش جهان به نقل از انتخاب، نجم الدین مشکاتی مشاور وزیر خارجه سابق آمریکا طی سال های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۰ در هافینگتن پست نوشت: فاجعه حج امسال جهانیان را عزادار و غمگین کرده و در این میان اندوه و خشم هموطنان و دولتمردان ایرانی کاملاً طبیعی، قابل درک و درخور احترام است. گزارش های ضد و نقیضی از آمار کشته شدگان حادثه رمی جمرات منا در عربستان سعودی که در ۲۴ سپتامبر امسال به وقوع پیوست منتشر شده است.

در ادامه این مقاله آمده است: قربانیان این حادثه از بیش از ۳۰ کشور جهان به عربستان سفر کرده بودند؛ بر طبق آخرین گزارش ها حین نگارش این متن آمار کشته شدگان (۱۳۲۲)، زخمیها (۳۹۰)، و مفقودین (۱۴۲۰) است. در این میان کشور ایران با ۴۶۵ کشته بالاترین میزان جانباختگان را متحمل شده است. این حادثه، اولین از نوع خود نبوده، و اگر به صورت علمی و سیستماتیک مورد بررسی و راه حل یابی قرار نگیرد، متأسفانه آخرین هم نخواهد بود.

در حوادثی مشابه در آیین رمی جمرات در دوره های گذشته، ۱۴۲۶ و ۳۴۵ نفر به ترتیب در سالهای ۱۹۹۰ و ۲۰۰۶ کشته شدند. میتوان نتیجه گرفت که این حادثه دیگر در گروه پدیده های نادر و غیر قابل تصور نیست و به این دلیل باید خود را آماده کنیم تا از تکرار این حوادث تلخ در سالهای آینده جلوگیری شود.

مقامات عربستان، در ابتدا این حادثه را به عواملی نظیر "دمای بالای هوا و خستگی زوار" نسبت دادند که البته بی تاثیر نبوده است. وزیر بهداشت عربستان خاطر نشان ساخت که برخورد زوار با یکدیگر به دلیل حرکت آنان بدون توجه به برنامه زمانی تعیین شده توسط مسئولین بوده و رئیس کمیته مرکزی حج هم مقصرین اصلی این اتفاق را زوار آفریقایی معرفی کرده است. این نوع سرزنش کردنها و اتهام زنی ها و تحریف حقایق هیچ کمکی نکرده و راهگشا نخواهد بود. این اظهارات در بهترین حالت، بی پایه و گمانه زنی محض بوده و در

بدترین حالت ساده سازی و تطهیر مسئولان یک چنین حادثه تأسف باری است که تنها منجر به سرزنش قربانیان به عنوان مقصر اصلی این حادثه خواهد شد.

به قول یکی از اساتید برجسته دانشگاه ییل (Yale) پرفسور چارلز پرو " (Charles Perrow): این رویکرد فقط به حفظ وضع موجود به علاوه یک مشت دستورالعمل آموزشی کسل کننده منجر خواهد شد."

وزیر امور خارجه عربستان اظهار داشته که "متولی حرمین شریفین (پادشاه سلمان) دستور بررسی جامع این حادثه را صادر کرده و این بررسیها باید کاملاً شفاف باشند". این گونه دستورات و تصمیمات، امیدوار کننده و لازم اند اما ماهیت مبهم، وظایف ناشناخته، و ترکیب نامشخص افراد و گروه های شرکت کننده در کمیته^۱ بررسی، باعث خواهد شد نحوه^۲ بررسی این حادثه، سوال برانگیز و به احتمال زیاد ناکافی باشد. بنا بر تجربیات جهانی، وزارتخانه ها و سازمان های دولتی بوروکراتیک و کمیته های پارلمانی، نهادهای موثری در بررسی حوادثی از این دست نیستند و عربستان نیز از این قاعده کلی مستثنی نیست. تشکیل یک گروه یا کمیسیون مستقل و متشکل از متخصصین و خبرگان، زیر نظر دولت عربستان اما با مشارکت صاحب نظران از کشورهای درگیر، تنها راه حلی است که عربستان می تواند ارائه دهد تا باعث شود آن هزاران جان گرانهای از دست رفته به بوته فراموشی سپرده نشود.

چگونگی سازمان دهی مقابله با حوادث مترقبه و غیر مترقبه: با استناد به فعالیتهای تحقیقی و تدریسی نگارنده در دانشگاه کالیفرنیا جنوبی طی ۲۵ ساله گذشته در خصوص "عملکرد و ایمنی سیستمهای پیچیده" و همچنین مشارکت در کمیته های بررسی حوادث بزرگ در آمریکا، مایلیم مشاهدات خود را، به امید کاربرد آن در پیشگیری از حوادث مشابه در عربستان در سالهای پیش رو، با خوانندگان در میان بگذارم.

حوادث بزرگ موجه توسط بشر، که اغلب از آن به عنوان "وقایع با احتمال کم ولی عواقب زیاد" یاد میشود، اکثراً به دلیل عوامل چندگانه ای رقم می خورند که در آنها سپرهای تدافعی ملحوظ در "سیستم" که موظف به حفاظت از آن هستند عملاً بی اثر و بی عمل می شوند. حوادث رمی جمرات همگی به دلیل خصایص و مؤلفه های درونی "سیستم" برگزاری مراسم حج رخ داده است. یکی از این مؤلفه ها حضور زواران از کشورهای مختلف با زبانها و حالات روحی و شناختی مختلف با نحوه احساس خطر و عکس العمل های متفاوت است.

تشکیلات برگزاری مراسم در عربستان، کارمندان و روشها و پروتکل های کاری آنان، همینطور خصوصیات فیزیکی اماکن و تجهیزات مورد استفاده نیز از خصوصیات و مؤلفه های درونی سیستم هستند. اتفاقات ناگوار

رمی جمرات ناشی از تعامل این مؤلفه‌ها بوده و نه ناشی از نفوذ اتفاقات بیرونی و غیر قابل پیش بینی نظیر زلزله در حادثه اتمی فوکشیمای ژاپن. (جالب است که بدانید، بر طبق تحقیقات اخیر، حتی با وجود آن سونامی هولناک، فاجعه اتمی فوکشیمای قابل پیشگیری عنوان شده است.) بسیاری از عوامل موثر در "سیستم" حج قابل پیش بینی هستند: تعداد زوار، ملیت آنان، نیتشان، نحوه عملکرد و رفتار آنان بر اساس عادات روحی و جسمی شان، تواناییها یا ناتوانیهای هایشان و مسیر و زمان حرکشان و...

تجربه نشان داده است که "قابلیت پیش بینی" کمک شایانی به افزایش سطح آمادگی در مواجهه با رخدادها میکند که این آمادگی خود باعث جلوگیری، یا دست کم کاهش عواقب خواهد شد. به عنوان مثال، استفاده از مکانیزم های تعامل متقابل برای پیشگیری، جهت دادن، تصحیح، و یا فعال سازی سپرهای تدافعی برای جلوگیری از پیامدهای ناخواسته از دیگر اقداماتی است که باید مورد توجه قرار گیرد.

امروزه کاملا بدیهی شده است که عملکرد و پتانسیل ماهوی شکست در سیستم های پیچیده متاثر از نحوه عملکرد متقابل و تعامل اجزای آن سیستم (انسان و تکنولوژی) با یکدیگر است. تحقیقات نشان داده است که در بسیاری از موارد "خطا"، (مثلا در این مورد، بنابر مصاحبه خبرنگار سعودی با سی ان ان، "زوار" در یک تغییر مسیر اشتباه زوار و سرپیچی از فرمان پلیس مستقر در محل) و مشکلات ناشی از آن هر دو ویژگی ها و معلول عوامل چندگانه است. در بسیاری از موارد، خطاهای انسانی به دلیل عکسالعملهای ناکافی به اتفاقات ناآشناست (به بیان ساده، یک انسان در مواجهه با یک عامل خطرناک ناشناخته احتمالا بیشتر اشتباه میکند تا در واکنش به یک عمل مخاطره آمیز اما آشنا و تکرار شده در قبل). اما، چیزی که چندان از آن صحبتی نمی شود این است که اکثر "خطاها" یا "غفلت ها" در واقع خود محصول و معلول سیستم هستند.

بر طبق بسیاری از تحقیقات، از جمله تحقیقات نویسنده این مقاله، باید در طول بررسی یک حادثه به خاطر بسپاریم که "خطاها" به عنوان "معلولات" محسوب بشوند و نه به عنوانه "علل و عوامل". یکی از برجسته ترین اساتید در این زمینه، پرفسور جیمز ریزن (James Reason) از دانشگاه منچستر میگوید: "کنشگران یک سیستم (در اینجا زوار) مقصر اصلی در بروز فاجعه نیستند بلکه وارث ضعفهای سیستم ناشی از طراحی ضعیف، نصب و راه اندازی نادرست، بهره برداری اشتباه، و تصمیم گیریهای نامناسب است. نقش کنش کنان سیستم در حقیقت اضافه کردن آخرین چاشنی به غذای مسمومی است که مدتهاست در حال پخت بوده است." با این توضیحات، علت العلل وقوع حادثه رمی جمرات را تنها به زوار محدود کردن قبل از آنکه تمامی عوامل درگیر مورد بررسی قرار بگیرد یا ناشی از ساده لوحی معصومانه و یا منبعث از جهالت (مرکب) مذبوحانه است.

تعداد بی سابقه کشته شدگان و مفقودین حادثه اخیر رمی جمرات و تنوع نژادی این افراد، این فاجعه را به یک تراژدی کاملاً بین‌المللی تبدیل کرده است. بنابراین، تحقیقات در این زمینه باید متناسب با دامنه و فاجعه بار بودن آن و تأثیرات جهانی آن باشد و باید با مشارکت کشورهای آسیب دیده و عازدار از این رخداد باشد. در سالهای اخیر دو حادثه قابل توجه و اسفناک اتفاق افتاده است که باعث تشکیل کمیته‌های بررسی مستقل و ملی شد این کمیته‌ها عبارتند از:

کمیسیون مستقل ملی نشت نفت در خلیج مکزیک، که توسط رئیس‌جمهور آمریکا در پاسخ به فجایع انسانی و محیط زیستی در خلیج مکزیک در آوریل ۲۰۱۰ تشکیل شد. در این حادثه در اثر انفجار سکوی حفاری نفت شرکت بی بی پی (BP) ۱۱ نفر کشته و ۱۶ نفر مجروح شدند و به مدت سه ماه جریان بی وقفه نفت خام (در حدود ۵ میلیون بشکه) به خلیج مکزیک ریخته شد- به ریاست مشترک یک سناتور برجسته امریکایی و رئیس سابق سازمان حفاظت محیط زیست آمریکا.

کمیته مستقل تحلیل علل انفجار، آتش سوزی، و نشت نفت سکوی نفتی شرکت بی بی پی در خلیج مکزیک به منظور شناسایی ابزارهای لازم برای جلوگیری از حوادث مشابه در آینده " تاسیس شده توسط آکادمی ملی مهندسی و شورای ملی تحقیق آمریکا، به ریاست وزیر نیروی دریایی آمریکا.

کمیته^۱ مستقل بررسی حادثه فوکشیما، که به تصویب و درخواست پارلمان ژاپن پس از وقوع زلزله و سونامی در سال ۲۰۱۱ تشکیل شد. رئیس این کمیته یکی از معتبرترین رجال سیاسی ژاپن، آقای دکتر کیوشی کوری کاوا، و متخصصین تحلیل سیاستهای عمومی انتخاب شد.

کمیته مستقل آکادمی ملی علوم و شورای تحقیق آمریکا جهت تحقیق و بررسی در مورد علل حادثه فوکشیما و تدوین دروس عبرت برای ایمنی نیروگاه‌های اتمی آمریکا که به ریاست مشترک دو تن از برجسته ترین شخصیت‌های علمی و فنی در آمریکا تشکیل شد.

باید خاطر نشان ساخت که، به دلیل آنکه قربانیان حوادث فوق الذکر همگی از یک کشور بودند، آمریکا و ژاپن، کمیته‌های بررسی منحصراً متشکل از متخصصین آن دو کشور بود. اما، همانطور که پیشتر گفته شد، در فاجعه منا در عربستان با قربانیان از بیش از ۳۰ کشور اوضاع به کلی متفاوت است و رویکرد ویژه ای را میطلبد.

دولت عربستان سعودی باید به سرعت یک کمیته تحقیقات مستقل بین‌المللی تشکیل دهد. این کمیته چند متخصصه باید به ریاست یکی از معتبرترین و شناخته‌شده‌ترین رجال سیاسی یا علمی عربستانی آغاز به کار کند. افراد عضو در این کمیته باید علاوه بر سعودیها افرادی از کشورهای آسیب دیده از این حادثه متناسب با تخصصهای فنی اشان باشند، این افراد می‌توانند وابسته به ارگانهای دولتی مسئول و یا دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی باشند که در زمینه تحقیق و تفحص در حوادث مشابه مشغول می‌باشند. این کمیته باید دارای اختیارات فراخوانی لازم برای بررسی باشد. باید یک تحقیق دقیق، همه‌جانبه، سیستماتیک با به کارگیری روش اکسی-مپ (AcciMap) انجام داده و در نهایت به انتشار یک گزارش علمی دلیل این تراژدی را ریشه‌یابی کنند. همچنین برای اطمینان حاصل کردن از اینکه از این فاجعه درسهای لازم گرفته شد، حادثه به درستی فهمیده شد، و نتایج آن با دیگران به اشتراک گذاشته و پیشنهادها لازم ارائه شد، باید مکانیزمها و گاه شمارهای قابل پیگیری برای ارگانهای مسئول در عربستان و سایر کشورها به وجود آید. این کمیته مستقل با مشارکت متخصصان بین‌المللی باید با سازمان‌های معتبر ذی‌صلاحیت و پیش‌کسوت در این زمینه مثل هیات ملی ایمنی حمل و نقل امریکا (The National Transportation Safety Board- NTSB) تماس برقرار نماید و از گنجینه تجارب علمی و فنی این نهادها متمتع شود.

نتیجه: فیلسوف و روانشناس برجسته آمریکایی ویلیام جیمز (William James: ۱۸۴۲-۱۹۱۰) (میگوید: "شرایط اضطراری و بحرانها به ما نشان میدهد که منابع حیاتی ما بسیار عظیم تر از آن چیزی است که ما فرض میکردیم". این روزهای غمناک و سوگناک، روزهای مواجهه با حقایق تلخ نیز می‌باشد. ما باید به عبرت آموزی از آنچه اتفاق افتاده، و توجه بیشتر به عوامل انسانی، قوه ابتکار بشر، روشهای علمی، و منابع تکنولوژیکی در دسترسمان برای جلوگیری از فجایع مشابه در رمی جمرات همت کنیم.

عربستان سعودی به یک بازنگری کلی و تغییر جدی در روش و نحوه ساماندهی و برگزاری مراسم حج نیاز دارد. این تغییربنیادی باید شامل تمامی مکانیسمهای اداری و مهندسی کنترل مراسم است. عربستان و بیش از سی کشور دیگر هزینه‌های بزرگ انسانی و احساسی در این خصوص پرداخت کرده‌اند و چهره این کشور در نزد عموم خدشه دار شده است. عربستان با همکاری دیگر کشورها از جمله ایران مکلف و موظف به بهبود ایمنی مراسم حج و مدیون هزاران قربانی بی‌گناه آن هستند و باید ثابت کنند که آنها جانشان را بیهوده از دست نداده‌اند و صدای خاموششان را می‌شنوند و ارج می‌نهند. ایران هم به عنوان قدرت برتر منطقه و با استناد به شواهد علمی و مدارک فنی و رویه مرسوم جهانی (که به برخی از آنها در این نوشته به اختصار اشاره شد) و با اتکا به دانش و توانمندی‌های متخصصین اش باید بزرگوارانه دست کمک، همکاری و همیاری به عربستان دراز کند و

با استفاده از حربه های دیپلماسی مهندسی این کشور را متقاعد کند که به تشکیل کمیته مستقل بین المللی تحقیق و بررسی این فاجعه همت گمارد. به امید اینکه در آینده زوار ایرانی، شاید بیش از هر کشور دیگری، از بهبودهای به دست آمده از این فرایند علمی و فنی بهرهمند گردند.

درباره نگارنده: نجم الدین مشکوتی از فارغ التحصیلان دانشگاه های صنعتی شریف و شهید بهشتی در سال ۱۳۵۴، استاد دپارتمان مهندسی عمران و محیط زیست، دپارتمان مهندسی صنایع و سیستمها و ایمنی هوانوردی و دانشکده روابط بین الملل در دانشگاه کالیفرنیا جنوبی (USC) است. اودریافت کننده فلووشپ علوم جفرسون بوده به مدت یکسال (۲۰۱۰ - ۲۰۰۹) مشاور ارشد علوم و مهندسی وزیر امور خارجه آمریکا در دفتر علم و فن آوری آن وزارت خانه در واشنگتن دی سی بوده است طی ۲۵ سال گذشته، مشکوتی به تدریس و تحقیق در خصوص کاهش ریسک، بهبود عملکرد و فرهنگ ایمنی سیستمهای پیچیده تکنولوژیکی اشتغال داشته. وی اخیرا تدوین یک درس در این رابطه (شامل تعیین سرفصل و تهیه محتوا) را به اتمام رسانده و هم اکنون مشغول به تدریس آن برای دانشجویان مقاطع عالی دانشگاه USC است. این درس تحت عنوان " ایمنی و قدرت تحمل سیستمهای پیچیده: فرهنگ ایمنی، طراحی سیستم و یکپارچه سازی " از سال گذشته ارائه میشود. او به دلیل تخصص ویژه ای که در تحلیل سیستمهای پیچیده تکنولوژیک دارد، توسط آکادمی ملی علوم، آکادمی ملی مهندسی و شورای ملی تحقیقات آمریکا به عنوان عضو و مشاور ارشد فنی دو کمیته ملی تشکیل شده در آمریکا در ارتباط با دو حادثه بزرگ سکوی نفتی در خلیج مکزیک و فوکوشیما که در سالهای اخیر رخ داده است برگزیده شد. این کمیته ها عبارتند از:

۰ کمیته ملی تحقیق و علوم: برای انجام مطالعات لازم الاجرا و به درخواست کنگره آمریکا، تحت عنوان: "دروس عبرت از حادثه نیروگاه اتمی فوکوشیما؛ برای بهبود ایمنی نیروگاه های هسته ای آمریکا (۲۰۱۴ - ۲۰۱۲)، که گزارش مفصلی هم با همین عنوان توسط اعضای کمیته در سال ۲۰۱۴ به چاپ رسید.

کمیته ملی تحقیق و مهندسی: برای تحلیل دلایل انفجار، آتش سوزی، و نشت نفت از سکوی نفتی شرکت بی پی در خلیج مکزیک جهت مشخص کردن ابزارهای لازم برای جلوگیری از وقوع وقایع مشابه (۲۰۱۱ - ۲۰۱۰) که منجر به چاپ گزارشی معتبر در سال ۲۰۱۲ شد.

روایت سید احمد خمینی از حادثه منا

سعودی‌ها تیم اداره‌کننده حج کشورمان را محدود کرده بود و خیلی هم این موضوع برایشان اهمیت نداشت، انگار نه انگار که فاجعه‌ای برای یک جامعه انسانی رخ داده است

کد خبر: ۵۳۷۹۸۸

تاریخ انتشار: ۱۸ مهر ۱۳۹۴ - ۲۹:۲۰:۱۵ October ۲۰۱۵ - ۱۰

عصر روز پنجشنبه با یک ساعت تاخیر هوایم‌ای حامل حج‌اج ایرانی در فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) به زمین نشست. زمان فرود به وقت تهران ۱۵:۳۰ دقیقه بود. در این هواپیما که از مدینه منوره پرواز کرده بود، دکتر سیدعلی مرعشی، رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال‌احمر نیز حضور داشت. تعدادی از مسئولان وزارت بهداشت و جمعیت هلال‌احمر به منظور استقبال از رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت در فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) حاضر شده بودند؛ خبرنگاران و عکاسان رسانه‌های شنیداری، دیداری و مکتوب نیز به منظور انتشار آخرین روایات از زبان فرمانده تیم درمانی حج در سالن انتظار بال غربی فرودگاه جمع شده بودند.

انتقال بیش از ۴۰۰ مجروح به بیمارستان‌ها

دکتر سیدعلی مرعشی، رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال‌احمر بلافاصله پس از ورود در جمع خبرنگاران حاضر شد و به بیان آخرین جزئیات خدمات ارایه شده در حج پرحادثه ۹۴ به زائران پرداخت.

به گزارش «شهروند»، مرعشی به فعالیت‌های امدادگران و کادر پزشکی و پرستاری جمعیت هلال‌احمر پس از حادثه منا اشاره کرد و گفت: «با وجود محدودیت‌هایی که بود، خودروهای آمبولانس هلال‌احمر موفق شدند بیش از ۴۰۰ مجروح را به بیمارستان‌ها منتقل کنند.» مرعشی با بیان این که آخرین مجروح نیز دیروز به ایران منتقل شد، تاکید کرد: «دیگر هیچ مجروح ایرانی در منا یا بیمارستان‌های کشور عربستان نیست.» او با اشاره به پراکندگی بیمارستان‌ها و تعداد زیاد مجروحان حادثه منا گفت: «همین موضوع باعث شد تعداد زیادی از مجروحان در شهرهای اطراف مانند طائف و جده بستری شوند.» دکتر مرعشی با بیان این که پس از حادثه در اسرع وقت مجروحان در بیمارستان‌های مختلف مکه شناسایی شدند، عنوان کرد: «جابه‌جایی بیماران مشکلی بود که کار را برای ما سخت کرد، اما امدادگران، پرستاران و کادر درمانی هلال‌احمر با توجه به شناختی که از بحران‌های مختلف داشتند، در این زمینه خوش درخشیده و به خوبی عمل کرده و کمک بزرگی برای ما

بودند.»

بازرسی‌های مکرر برای یافتن مجروحان و مفقودان

مرعشی بازرسی مکرر از بیمارستان‌ها برای یافتن مجروحان یا مفقودان این حادثه را از دیگر فعالیت‌های جمعیت هلال‌احمر در روزهای پس از حادثه دانست و افزود: «هرچند جابه‌جایی زائران از بیمارستان‌ها کار را برای تیم‌های درمانی سخت می‌کرد، اما با توجه به توانمندی امدادگران جمعیت هلال‌احمر، همه این فعالیت‌ها با موفقیت به اتمام رسید.» او تعداد زائران مفقودالاثر را براساس گزارش‌های سازمان حج و زیارت ۶۹ نفر عنوان کرد و گفت: «ما تمام بیمارستان‌ها را چندین بار بازرسی کرده‌ایم و آخرین خبرها از مدیر بهداشت مکه حاکی از آن است که در هیچ بیمارستانی مجروح مجهول‌الهویه وجود ندارد.» رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال‌احمر در پایان

گفت و گوی خود با خبرنگاران تاکید کرد: «هیچ موردی از کرونا در میان زائران ایرانی دیده نشده و جواب آزمایش همه آنها منفی بوده است.»

روایت حادثه منا از زبان نتیجه حضرت امام (ره)

در حاشیه ورود رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال‌احمر به کشور، با «سید احمد خمینی» فرزند «سید حسن آقا» یادگار حضرت امام روبه‌رو شدیم. سیداحمد که مورد استقبال مردم قرار گرفته بود، به شرح و روایت حادثه منا در گفت‌وگو با «شهروند» پرداخت: «۱۰ دقیقه قبل از وقوع حادثه در خیابانی بودم که فاجعه منا رخ داده بود، اما در زمان حادثه، آن مسیر را ترک کرده بودم.» فرزند یادگار حضرت امام (ره) با اشاره به مدیریت غلط آل سعود در اداره حج ادامه داد: «پس از عبور ما، سعودی‌ها یکی از خیابان را بستند و باعث شکل‌گیری چنین فاجعه‌ای شدند.»

فاجعه‌ای تلخ

«سیداحمد» در ادامه گفت: «ما شاهد آن فاجعه تلخ نبودیم، ولی بعد از این که رمی کردیم و به چادرها و خیمه‌ها بازگشتیم، خبرها را شنیدیم؛ میزان کشته‌شدگان توسط عربستان اندک عنوان می‌شد، ولی هر چه می‌گذشت، اعداد و ارقام بیشتر می‌شد.» سیداحمد به فرمایشات حضرت امام (ره) در خصوص آل سعود نیز اشاره کرد و گفت: «آل سعود تغییرناپذیرند.»

فاجعه ای برای یک جامعه انسانی

«سید احمد» صحنه دردناک حادثه منا را داغ دل بازماندگان دانست و گفت: «بسیاری از خانواده‌ها را مشاهده کردم که تا صبح در کوچه نشسته بودند تا فرزند، پدر یا همسرشان برگردد. ما با چند نفر از آنها همراه بودیم و می‌دیدیم که حتی تا رمی جمرات سوم هم امیدوار بودند که آشنایانشان باز گردند.» او به تلاش‌های هلال‌احمر ایران نیز اشاره کرد و گفت: «سعودی‌ها تیم اداره‌کننده حج کشورمان را محدود کرده بود و خیلی هم این موضوع برایشان اهمیت نداشت، انگار نه انگار که فاجعه‌ای برای یک جامعه انسانی رخ داده است.»

بی‌نظمی در اداره حج

حج‌الاسلام والمسلمین محمد صادق صالحی‌منش، استاندار اسبق قم هم یکی دیگر از چهره‌هایی بود که در میان حجاج مشاهده کردیم. او هم به «شهروند» گفت: «حادثه منا اصلاً مدیریت نشد؛ از وقتی که ما از چادرهای ایران به سمت خیابان اصلی ورودی‌های منا حرکت کردیم، بی‌نظمی در اداره حج مشاهده می‌شد.»

حج‌الاسلام والمسلمین محمدصادق صالحی‌منش ادامه داد: «متأسفانه نه پلیسی بود و نه هماهنگی لازمی صورت گرفته بود، در صورتی که ما سال‌های قبل با تعداد زیادی پلیس مواجه بودیم. در سال‌های قبل پلیس‌های عربستانی اجازه نمی‌دادند حجاج اشیای غیرضروری همراه داشته باشند و تنها اجازه داشتن کیسه سنگ و آب را می‌دادند؛ اما آن‌روز بی‌برنامگی عجیبی حاکم بود. تعداد پلیس‌ها به شدت کم بود و جایی هم که نیروهای پلیس حاضر بودند، ظرفیت مدیریت بحران را نداشتند.»

حج‌الاسلام والمسلمین محمدصادق صالحی‌منش در ادامه گفت و گوی خود با «شهروند» گفت: «لذا متأسفانه با توجه به بسته بودن در اصلی که اصلاً مشخص نشد به چه علتی بسته شده بود، جمعیت هجوم آورده و آن حادثه تلخ اتفاق افتاد.» صالحی‌منش با بیان این که امسال عربستان سهمیه حجاج را به شدت کاهش داده بود و حج تمتع به میزان یک حج عمره شده بود، گفت: «مهم‌ترین علت حادثه، کمبود نیرو و مدیریت ناصحیح سعودی‌ها بود.» او خدمات جمعیت هلال‌احمر را در مجموع خوب دانست و گفت: «باید در این بحران‌ها تحقیق و تفحص صورت بگیرد تا بتوانیم در سال‌های بعد با عملکرد موفق‌تری حاضر شویم.»

در میان استقبال‌کنندگان

اما آن سوی سالن انتظار آدم‌هایی بودند که با حلقه‌های گل به استقبال حجاج سفر کرده

آمده بودند. جمع‌شان که به عدد ۱۰ می‌رسید، شروع می‌کردند به شعار دادن: «مرگ بر آل سعود». «یوسف» یکی از افرادی بود که برای استقبال از برادرانش به فرودگاه آمده بود. او بیشتر از دیگران اشتیاق به شعار دادن داشت؛ در میان سیل جمعیت دست‌هایش را که مشت کرده بود گرفتیم و به سمت در خروجی رفتیم و هم صحبت شدیم. با آن‌که با جمع استقبال‌کنندگان فاصله گرفته بودیم، اما صدای شعارهای جمعیت هنوز به گوش می‌رسید. «یوسف» به «شهروند» گفت: «آل سعود باعث کشته شدن بسیاری از حجاج شده است. من از مسئولان جمهوری اسلامی ایران می‌خواهم که پیگیر خون ریخته شده حجاج باشند.»

رضایت‌مندی حجاج از عملکرد هلال‌احمر

«عزت‌الله طالبی»، ۶۱ ساله، یکی دیگر از حجاجی بود که با او درخصوص خدمات ارائه شده تیم درمانی هلال‌احمر هم صحبت شدیم؛ او با بیان این‌که من چندین بار به مرکز درمانی هلال‌احمر مراجعه کردم، گفت: «خدمات آنها خیلی خوب بود. انصافاً از هیچ تلاشی برای خدمت‌رسانی به زائران دریغ نمی‌کردند.» طالبی در ادامه با اشاره به حادثه منگفت: «تیم درمانی هلال‌احمر پس از وقوع حادثه خدمات خود را به زائران با تلاش بیشتر ادامه داد و حتی برای همدردی با بازماندگان نیز تلاش بسیاری داشت.» حاجیه خانم نورالهی ۷۶ ساله هم با اشاره به تلاش جمعیت هلال‌احمر در طول حج گفت: «پزشکان این جمعیت به‌طور مکرر در کاروان‌ها حاضر می‌شدند و نکات لازم را ارائه می‌دادند.» فاطمه علیشاهی هم سومین نفری بود که با او درخصوص خدمات درمانی جمعیت هلال‌احمر گفت‌وگو کردیم. او به «شهروند» گفت: «خدمات هلال‌احمر عالی بود. آنها بسیار رسیدگی می‌کردند؛ رسیدگی‌شان هم تنها شامل حال بیماران نبود و حتی افرادی که سالم بودند هم خدمات پیشگیرانه و آموزشی می‌دیدند.»

رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال‌احمر: نیروهای سعودی آموزش کافی برای مواجهه با بحران را ندیده بودند

رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال‌احمر با بیان این‌که نیروهای سعودی آموزش کافی برای مواجهه با شرایط بحرانی را ندیده بودند، تاکید کرد: «پیام قاطع رهبر معظم انقلاب در همکاری سعودی‌ها و همچنین حضور نمایندگان ایرانی (دکترهاشمی، وزیر بهداشت؛ دکتر ضیایی، رئیس جمعیت هلال‌احمر و حسن قشقاوی، معاون کنسولی وزارت امور خارجه) در تسریع روند شناسایی و تحویل اجساد بسیار تاثیرگذار بود.» دکتر سیدعلی مرعشی در برنامه تلویزیونی شبکه خبر درخصوص زمان وقوع فاجعه منا و حضور تیم مرکز

پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر، گفت: «در زمان وقوع حادثه تمامی کادر پزشکی هلال احمر در بیمارستان هلال احمر واقع در منا حضور داشتند و تنها تعدادی از پزشکان به همراه زائران بیمار و تعدادی هم که بایستی مناسک حج را به جای می آوردند در کانون وقوع فاجعه منا حضور داشتند و از طریق تماس تلفنی همکاران از وقوع این حادثه مطلع شدیم.» او ادامه داد: «در فاصله کمتر از ۲ دقیقه، تیم امدادی به محل وقوع حادثه اعزام شد؛ اما طی تماس تلفنی تیم اعزامی و این که تعداد زیادی از افراد زیر دست و پا مانده اند و میزان مجروحان بسیار زیاد است، بلافاصله ۷ تیم پزشکی و امدادی متشکل از ۴۲ نفر به همراه مقداری آب آشامیدنی به منا اعزام شدند.» دکتر مرعشی با بیان این که در مدت زمان کوتاهی وجود نیروهای امنیتی سعودی باعث شد تا تمامی مسیرهای منتهی به محل وقوع فاجعه کنترل شود، افزود: «این کنترل ها باعث شد تا امدادسانی به مجروحان و جان باختگان کند شود و به نوعی نیروهای سعودی اجازه امدادسانی به مجروحان را نمی دادند.» دکتر مرعشی به جلوگیری نیروهای سعودی برای امدادسانی به مجروحان اشاره کرد و گفت: «اگر جلوگیری سعودی ها در زمینه امدادسانی به مصدومان نبود، شاید بسیاری از زائران در فاجعه منا کشته نمی شدند؛ چرا که در دمای بیش از ۴۰ درجه سانتیگراد مدت زمان بسیار طولانی زائران تشنه بودن و این تشنگی مفرط باعث بیهوشی آنها شده بود.» او بیان کرد: «متأسفانه عدم امکان رسیدگی به مجروحان از سوی دولت سعودی ادامه داشت و آخرین اجساد در ساعت ۰۱:۰۰ بامداد روز پس از حادثه جمع آوری شد.» رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت جمعیت هلال احمر با اشاره به این که نیروهای سعودی آموزش کامل و کافی را برای مواجهه با بحران و شرایط بحرانی ندیده بودند و نیروهای حاضر در صحنه تنها کنترل امنیت را برعهده داشتند، گفت: «حتی برای شناسایی جان باختگان ایرانی نیروهای ما در حال عکاسی بودند، اما نیروهای سعودی دوربین ها را هم ضبط کردند.» مرعشی با تأکید بر این که ۱۱۰ نفر از مجروحان فاجعه منا در بیمارستان هلال احمر بستری شدند و مابقی مجروحان نیز به بیمارستان های سعودی و بیمارستان هلال احمر ایران در مکه منتقل شدند، به ظرفیت ۴۰۰ تختخوابی ۴ بیمارستان سعودی موجود در منا اشاره کرد و یادآور شد: «بیمارستان های منا گنجایش مجروحان را نداشت و تیم های پزشکی منا هم تیم بحران نیستند، بنابراین امکان ارائه خدمات مطلوب به بیماران در منا وجود نداشت و تنها می توانست پاسخگوی بیماری های سطحی زائران باشد.»

بررسی دلایل تعمدی بودن قتل عام فجیع در منا

حوادث تلخ حج امسال و تتابع آنها ذهنیت عمدی بودن این حوادث توسط خاندان وابسته سعودی را تا مرز اطمینان قوت می‌دهد که برای اثبات این حقیقت دلایل کافی وجود دارد.

به گزارش مشرق، حوادث تلخ حج امسال و تتابع آنها و قرائتی که در اطراف آن است ذهنیت عمدی بودن این حوادث توسط خاندان وابسته سعودی را تا مرز اطمینان قوت می‌دهد که برای اثبات این حقیقت دلایل کافی وجود دارد.

پیشینه جنایات آل سعود

جدا از روی کار آمدن حکومت سعودی که با قتل و غارت و رعب و وحشت و حمایت شدید انگلیس همراه بود این خاندان با پشتوانه تفکرهای بعد از قدرت رسیدن جنایات فراوانی را علیه مسلمین و بلاد اسلامی انجام داد که بعضی از سرفصل‌های آن به این ترتیب است:

۱- حملات مکرر به کربلا و نجف و کشتار بی‌رحمانه عموم مردم و تخریب و غارت اموال و به اسارت بردن نفوس و نوامیس مردم.

۲- حمله به اردن هاشمی و غارت شهرهای آن منطقه.

۳- حمله به مدینه‌النبی و هتک حرمت پیامبر و کشتار مردم و غارت جواهرات حرم پیامبر.

۴- غارت مکه و کشتار مردم و اعمال بی‌رحمانه‌ای چون کشتن کودکان در دامان مادران و حتی آتش زدن کتابخانه‌ها و از بین بردن ده‌ها هزار از نفیس‌ترین نسخ خطی به جا مانده از صحابه و تابعین و ویران کردن مشاهده و ابنیه تاریخی و زیارتگاه‌ها و بناهای قبور صحابه پیامبر و سوزاندن تعداد زیادی قرآن کریم در آتش سوزی کتابخانه‌های ملی

۵- قتل عام و غارت مردم طایف

۶- اخذ فتوای تخریب قبور ائمه بقیع با ارباب و تهدید از بعضی از علمای اهل سنت

۷- کشتار حجاج مصری

۸- کشتار حجاج یمنی

۹- کشتار حجاج ایرانی

۱۰- تعرض و قتل بعضی از گروه‌های حجاج سایر بلاد اسلامی مثل بحرین در سال‌های قبل و...

مثنوی هفتاد من کاغذ شود

در سال‌های حاکمیت آل سعود حوادث عجیبی پیش آمده که به ظاهر تصادفی و سهوی بوده لکن وقتی با حوادث هزار و سیصد سال قبل از آن مقایسه می‌شود معلوم می‌شود که تعداد افرادی از حجاج که در این چند دهه در ایام حج کشته شده‌اند چندین برابر مجموع ۱۳۰۰ سال قبل از آن است در حالی که امکاناتی که در این چند دهه برای خدمت‌رسانی و جلوگیری از حوادث وجود دارد چند برابر زمان‌های قبل است.

بعد از قتل حجاج ایرانی در سال ۶۶ در سال ۶۹ حدود ۴۰۰۰ نفر از حجاج در تونل منا خفه شدند. در سال ۵۴ هزاران نفر در منا در آتش سوختند و در سال ۷۳ صدها نفر به دلیل ازدحام از پل منا سقوط کرده و جان دادند و در طی سه دهه گذشته بیش از ده هزار نفر از حجاج بیت الله الحرام در حوادث به ظاهر تصادفی جان باختند! این چگونه با تصادف قابل توجیه است؟!

در رسانه‌ها نوشته می‌شود که عدم کفایت آل سعود در اداره حرمین شریفین لکن این سوال پیش می‌آید که چگونه در استقبال از امام خمینی بیش از ۱۱ میلیون و در تشییع آن بزرگوار ۱۳ میلیون از مردم در خیابان (نه بیابان) آسیب نمی‌بینند اما حدود دو میلیون حاجی آن هم در پهنای بیابان منا ناگهان این طور له می‌شوند و هزاران نفر جان می‌دهند!

دولتی که در به هم ریختن عراق و سوریه و یمن و چند کشور اسلامی دیگر و مسلط کردن تروریسم کور بر مناطقی از این کشورها و تخریب شهرهای بزرگ اسلامی و سرکوب انقلاب بحرین و یمن این قدر تواناست چگونه در اداره حج در کشور خودش ناتوان است؟!

اگر قرائن و شواهد ذیل را نیز بیفزاییم به اطمینان خواهیم رسید که این کشتارهای بی‌نظیر در تاریخ اسلام که به صورت ظاهراً تصادفی رخ می‌دهند برنامه‌ریزی پنهان دشمنان اسلام برای کشتار مسلمین و هدم مشاهد مشرفه و آثار اسلامی از سرزمین وحی است که آل سعود مجری گوش به فرمان آن است!

دلایل تعمدی بودن حادثه اخیر

۱- حجاج ایرانی حدود سه درصد کل زوار (رسمی و غیر رسمی) بیت الله الحرام را تشکیل می‌دهند و حجاج رسمی به اضافه حجاج غیر رسمی سعودی (که به صورت غیر قانونی در حج حاضر می‌شوند) حدود بیست و پنج

درصد از کل حجاج را تشکیل می دهند. طبعاً اگر حادثه طبیعی می بود باید نسبت کشته ها با تعداد حجاج هر کشور همخوانی داشته باشد لذا می بایست سه درصد از کشته ها (یعنی حدود ۷۵ نفر) ایرانی باشند اما تعداد کشته های ایرانی بیش از ۲۳۹ نفر است به اضافه مفقودان فراوانی که به احتمال زیاد این آمار را افزایش دهد! از طرف دیگر هم در حادثه سقوط بالابر و هم در حادثه منا کسی از تعداد کشته های عربستان سخن نمی گوید در حالی که اگر حادثه عادی و طبیعی بود باید تعداد کشته های عربستان در حادثه منا (به احتساب جمعیت حاضر آنها در حج) بیش از ۶۰۰ نفر باشد در حالی که بعید به نظر می رسد که از اتباع عربستان افراد معتابیهی در این حوادث آسیب دیده باشند (فاعتبروا یا اولی الابصار)!

راز این قضیه از زبان فرمانده نیروهای سعودی ناخواسته افشا شد و معلوم شد که این ها مسیر ملیت های مختلف اسلامی را از قبل معین کرده بودند و حتی کاروان های ایرانی را به اجبار در مسیرهای خاص وارد نموده از رفتن در مسیرهای دیگر منع می کرده اند تا معلوم باشد در هر مسیری کدام ملیت است و کدام مذهب اکثریت را تشکیل می دهند تا بتوانند به راحتی نقشه از قبل طراحی شده خود را اجرا و طوری از مخالفان سیاست های خود خصوصاً شیعیان اهل بیت (ع) انتقام بگیرند که آسیبی به اتباع و همراهان خودشان نرسد و البته دل حکام سعودی به خاطر نبودن یمنی ها در این حلقه انتقام گیری آرام نبود که با حمله در روز عید قربان و در ماه حرام به مردم بی دفاع یمن این هوس حکام سعودی نیز بر آورده شود! و به راستی خدا کینه درون دل های ایشان نسبت به اسلام را برای مسلمین آشکار ساخت که خود فرموده است.

«ام حسب الذین فی قلوبهم مرض این لن یخرج الله اضغانهم»؟! (محمد ص) / ۲۹، آیا مرض دلان (منافق) گمان کرده اند که خدا کینه های آنان (نسبت به دین و پیامبر) را آشکار نمی کنید؟!»

۲- چشمگیر بودن تعداد نخبگان در میان کشتگان و مفقودین از جمله چند قاری رتبه اول مسابقات جهانی از ایران و بعضی از دانشمندان ایرانی نیز دلیل دیگری بر این توطئه و طراحی پنهان برای کشتن حجاج است.

۳- مانع تراشی بر سر راه امداد و عدم اجازه برای انتقال به موقع مجروحان که مکرر از زبان تیم های پزشکی و دست اندرکاران شنیده می شود و پایین بودن خدمات و امداد برای نجات حادثه دیدگان که باعث شد بسیاری از مجروحان به دلیل این مانع تراشی ها جان باختند.

۴- سکوت معنادار یا مواضع لرزان دولت های همفکر دولت سعودی در برخورد با این فاجعه کم نظیر تاریخ

اسلام

۵- وقوع حوادث مرموز دیگر (علاوه بر سقوط بالابر و فاجعه منا) در حج امسال مثل آتش سوزی در محل اسکان مصریان در منا و آتش سوزی در بعضی هتل های ایرانیان و حوادث کوچک تر دیگر که حمل آنها بر تصادف به هیچ وجه معقول نمی نماید.

۶- تقلیل نیروهای انتظامی عربستان در حج امسال به کمتر از نصف و بی تفاوتی معنادار نیروهای حاضر در صحنه نسبت به حادثه!

۷- یکی از دانشمندان ایرانی حاضر در حج بعد از حادثه با خانواده اش تماس گرفته و سلامت خود را اطلاع می دهد اما روز بعد ایشان نیز جزء جان باختگان بود!

۸- ظفره رفتن حکام سعودی از قرار دادن فیلم های حادثه در اختیار رسانه ها از بیم افشا شدن واقعیت بی شک آل سعود این ولیده استعمار انگلیس که در طول حیات خود با سلاح های آنها (یهود و نصاری) مسلمین را قتل عام کرده و نه تنها کمترین خطری برای کفار و مشرکین نداشته بلکه همیشه مجری خواسته های ضد اسلامی آنها در منطقه بوده است حکومتی که در مقابل اهانت امثال سلمان رشدی ها به اسلام و پیامبر و آتش زدن قرآن و کاریکاتورهای موهن و تبلیغات بسیار وسیع رسانه ای غرب علیه قرآن و پیامبر و توهین های مداوم آنها گنگ است و زبان اعتراض ندارد اما برائت مسلمین از مشرکان و جنایت آنها را با کشتن ۶۰۰ زائر خانه خدا و ربودن نوامیس آنها پاسخ می دهد و اهل قبله که جانشان از محبت پیامبر و اسلام لبریز است را مشرک دانسته و به زشت ترین صورت های وحشیانه می کشد و با همدستی آمریکا و اسرائیل شهرهای مسلمین را خراب و نفوس آنها را قتل عام و اموالشان را به یغما و تروریست های وحشی را به اسم اسلام بر جان و مال و ناموس آنها مسلط می کند و حتی وقتی کنگره آمریکا برای حمله به سرزمین اسلامی سوریه تردید دارد او اصرار به این حمله نموده و هزینه این جنایت را متقبل می شود و به خاطر رد این جنگ توسط کنگره نماینده دولتش قهر می کند. و به خاطر اجرای نقشه های آمریکا و اسرائیل با تولید ناهماهنگی و عرضه نادرست نفت بهای آن را از بیش از ۱۰۰ دلار به کمتر از ۵۰ دلار می رساند و با این روش دریا دریا اموال امت اسلام را به جیب کفار محارب غرب می ریزد و علناً احکام قرآن و سنت پیامبر رحمت را که مبشر عفو و رحمت و سلامت و مهربانی و امنیت بود را زیر پا گذاشت منطقه وسیعی از کشورهای اسلامی را با استفاده از اموال مسلمین به فتنه و فساد و قتل و ناامنی مبتلا می کند کجای این حکومت با اسلام و جهت و آموزه های آن همخوانی دارد؟

هر کس در دشمنی آل سعود با اساس قرآن و پیامبر عظیم الشان اسلام و اهل بیت آن حضرت و همت شدید این حکومت در محو تدریجی آثار اسلام از جمله کعبه شک کند یا آل سعود را نشناخته یا ساده لوح است.

اگر آل سعود دشمن پیامبر و اسلام و قرآن نیست چرا وقتی آن همه توهین به پیامبر اسلام می‌شود هیچ اقدامی عملی و اعتراض کارسازی نمی‌کند اما وقتی فیلمی از سجایای عظیم اخلاقی پیامبر ساخته می‌شود که حتی غیر مسلمین را به شدت تحت تاثیر عظمت شخصیت آن حضرت قرار می‌دهد زوزه این خاندان مزدور غرب و صهیونیسم بلند شده و با تمام توان علیه آن تبلیغ و تخطئه می‌کنند؟!

آیا زمان آن نرسیده که امت اسلام اندکی در آیات سوره منافقون تدبیر کنند و بفهمند که آل سعود منافقند و فقط تظاهر به اسلام می‌کنند تا راحت‌تر بتوانند نقشه‌های دشمنان اسلام را اجرا کنند ولی در باطن هیچ اعتقادی به پیامبر و وحی و سنت او ندارند؟

اهداف عام و خاص آل سعود

هدف کلی آل سعود در سیاست‌های خود جز بدنام کردن و خشن جلوه دادن اسلام نیست لکن هدف خاص در حوادث اخیر سعی در محو آثار وحی و تحقیر و درنهایت تعطیل کعبه است. برای این مدعا شواهدی وجود دارد از جمله:

۱- شواهدی که بر تعمدی بودن فجایع خصوصا فاجعه اخیر مناره شده. این اقدامات برای ایجاد رعب و وحشت در دل عمومی مسلمین است تا بدین وسیله طالبین و زائرین خانه کعبه کم شوند و با ادامه این روند خطرناک در سال‌های بعد کعبه به نص قرآن مثابه و قوام امت اسلام است را تعطیل کنند.

۲- در فقه بعضی از مذاهب اسلامی ساختن ساختمانی بلندتر از کعبه مقدسه حرام شمرده شده است و شاید حکمت آن این باشد که برازندگی و ظهور کعبه و تجلی آن از بین می‌رود. لکن آل سعود در مجاورت کعبه برجی ساخته که ارتفاع آن ۶۰ برابر کعبه و حتی از کوه‌های آن بلندتر است!

در سال‌های قبل وقتی حجاج از مسجد جن عبور می‌کردند از دور جمال کعبه اشک حجاج را جاری و رنج سفر را از بدن آنها بیرون می‌کرد و دل‌ها برای ورود به حریم بیت‌الله آماده می‌شد اما وجود این برج‌ها امروزه کاری کرده که حتی در نزدیکی بیت‌الله نیز باید به زحمت بیت‌الله را از میان این آسمان خراش‌ها پیدا کرد. به اضافه این که در طرح آینده حدود ۱۰۰ آسمان خراش دیگر در اطراف خانه کعبه ساخته خواهد شد و آنگاه این توطئه پنهان بیشتر افشا می‌شود که توجه نمایم طراح این آسمان خراش ۶۰۰ متری یک مهندس صهیونیست بوده و بعضی از علائم شیطان پرستی در این طراحی به چشم می‌خورد!

۳- آثار اطراف حرمین شریفین به بهانه‌های مختلف از قبیل بدعت و شرکت و سنت و ... مثل انهدام بناهای قبول آل بیت (ع) و بعضی از مساجد و مشاهدی که قرن‌ها مسلمین آنها را تعظیم می‌کرده‌اند و تعطیل بعضی از

آنها مثل مسجد مباحله و مساجد شیعه و صدور شهرسازی در منطقه احد برای محو آثار اسلام و بستن قبور شهدای احد بر روی مردم، و نیز تخریب مشاهد صحابه گرامی پیامبر در مکه و آتش زدن کتابخانه‌های مکه و انهدام دهها هزار از نفیس‌ترین منابع خطی منحصر به فرد امت اسلامی همگی گواه روشن بر نیات شوم آل سعود در هدم آثار اسلام است.

عجیب اینکه در سال‌های قبل در مجاورت غار حرا امن بود و حجاج برای دیدار میعادگاه رسول خدا می‌رفتند اما اخیراً برای فراری دادن حجاج و متروک نمودن این بقعه مبارکه میمون‌های سارق را به بالای این کوه آورده‌اند که زائران را اذیت و چادرها و کیف‌های زنان را می‌ربایند و به همین دلیل مردم جرات بالا رفتن و رسیدن به کنار غار را نداشته و با این روش آرزوی آل سعود در متروک کردن یکی از مشاهد محقق شده است. قابل توجه اینکه کشور عربستان از جهت شرایط اقلیمی منطقه عادی و مناسب برای زیست میمون نیست و این میمون‌ها که در هیچ تاریخی در مجاورت حراء نبوده‌اند اخیراً پیدا شده‌اند و در جای دیگر مکه دیده نمی‌شوند! آل سعود ناقض احکام منصوص قرآن و سنت

طبق آیه ۲۵ سوره حج نسبت تمام اقوام مسلمین به کعبه بلکه سرزمین مکه مساوی است قرآن می‌فرماید: «سواء العاکف فیه والباد» یعنی فردی که در مکه مقیم است با آن که در غیر مکه است نسبت به زمین مکه مساویند بر این اساس هیچ کس مالک زمین‌های مکه نمی‌شود به همین سبب اصحاب رسول خدا (ص) برای خانه‌های خود در مکه در نمی‌گذاشتند تا اگر حاجی خواست در خانه آنها (که در آن حق دارد) وارد شود در خانه مانع او نگردد. اولین کسی که در تاریخ اسلام این سنت را شکست معاویه بود. متأسفانه آل سعود که تظاهر به سنت پیامبر و اسلام می‌کند این احکام صریح قرآن و سنت را علناً زیر پا گذاشته است.

بر اساس این نص صریح هیچ قومیتی نمی‌تواند خود را صاحب اختیار کعبه بشمارد بلکه باید کعبه براساس رای نمایندگان امت اسلامی (که علمای آنها هستند) اداره شوند. لکن دولت سعودی که همه این اصول اجماعی و صریح را زیر پا گذاشته بر خلاف نص صریح قرآن و سنت مسلم نبوی بدون هیچ توجیه شرعی هر دخل و تصرفی که بخواهد (از قبیل تخریب و بازسازی به هر صورت و با هر سبک مهندسی و از هر کشوری که خود بخواهد) در خانه کعبه انجام می‌دهد و بنای برج‌های چند صد متری در مجاورت حرم و انواع دخل و تصرف در منا و عرفات و مشعر و تعیین سهمیه برای کشورهای مختلف بدون ملاحظه جمعیت آنها و اسکان حجاج در مناطق مرغوب و نامرغوب با لحاظ روابط سیاسی و راه دادن و یا منع حجاج بعضی از کشورها مثل یمن در سال جاری و ایران در سال‌های ۶۷، ۶۸ و ۶۹ و اعمال بسیار دیگری که حتی در فقه وهابیت نیز مخالف قرآن و سنت

است و شگفت اینکه علمای مذاهب اسلامی در مقابل این مخالفت بزرگ با نص قرآن و سنت پیامبر سکوت کرده‌اند!

وظیفه علمای اسلامی

اگر علمای اسلام در همچون مواقعی از اصول و اساس اسلام دفاع نکنند جفایی بزرگ در حق اسلام و پیامبر عظیم‌الشان آن روا داشته و این خطایی است که هرگز مشمول عفو و غفران الهی نخواهد شد.

آیا جای آن نیست که علمای مذاهب مختلف اسلامی یک صدا علیه این اعمال زشت آل سعود حکم خدا را بازگویند و از کعبه مظلوم و اسلام در برابر نفاق مسلم که مشغول هدم اموال و نفوس و ارزش‌های و آثار اسلام است دفاع کنند؟ و اگر چنین نکنند فردای قیامت چگونه به روی رسول اعظم اسلام نگاه خواهند کرد و چه جوابی برای خدا خواهد داشت؟

و تنها راه چاره عملی فتوای اجماعی قاطبه علمای امت اسلام در باز پس گرفتن کعبه مقدس از دست آل سعود و سپردن مدیریت آن به نمایندگان امت اسلام (علمای صالح مذاهب مختلف) است تا این خانه مقدس را از هر چه افتراء و بدعت نفاق است تطهیر نموده امنیت را به این خانه بازگردانده شکوه همایش عظیم حج را به رخ جهانیان بکشند و به همه بفهمانند که آنچه آل سعود به اسم اسلام به نمایش گذاشته هیچ ربطی به اسلام ندارد بلکه اسلام، سراسر رأفت، رحمت و کرامت است.

«الا تفعلوه تکن فتنه فی الارض و فساد کبیر»

اگر چنین نکنید فتنه و فساد بزرگ زمین را فرا خواهد گرفت. (سوره انفال / آیه ۷۲)

روایت وزیر بهداشت از دیدارهایش با علما و مراجع تقلید در توصیه هایی که درباره فاجعه منا و حج شد

به گزارش خبرگزاری خبرآنلاین و به نقل از پایگاه اطلاع رسانی وزارت بهداشت؛ سید حسن هاشمی سرپرست هیات ایرانی اعزامی به عربستان که امروز یکشنبه برای دیدار با علما و مراجع تقلید به قم سفر کرد، پس از دیدار با تعدادی از مراجع در جمع خبرنگاران با اشاره به ارایه گزارش سفر خود به آیات عظام در مورد فاجعه منا گفت: فرمایشات و توصیه های این بزرگواران در خصوص مراسم حج و برگزاری بهتر آن برای مسئولان و حجاج راهگشا است.

وی افزود: در دیدار ما با مراجع، آنها ضمن ابراز همدردی با خانواده های جانباختگان، مقام این افراد را با مقام شهدا برابر دانستند زیرا هجرت آنها از بیت الله الحرام به سوی خدا و رسول گرامی اسلام است.

هاشمی با بیان این که خداوند وعده داده است که اجر شهدا با خداست، عنوان کرد: قطعاً شفاعت این شهیدان برای خانواده هایشان در سرای آخرت محفوظ و مورد قبول درگاه حق است.

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در ادامه با اشاره به تاکید آیت الله صافی گلپایگانی نسبت به احترام بیشتر به بانوان در مراکز درمانی و بیمارستانی گفت: در این دیدار بر برنامه های وزارت بهداشت در این زمینه تاکید کردم.

وی با بیان این که برخی از کشورهایی که اعتقادی به اسلام ندارند، بیمارستان های ویژه بانوان در آنها وجود دارد، افزود: ما نیز این آمادگی را داریم و اعلام کرده ایم که حمایت ها در این مورد به خصوص توسط بخش خصوصی ارایه شود تا به تدریج در مرکز هر استانی بیمارستان هایی داشته باشیم که تمام ارایه کنندگان خدمت، ویژه بانوان باشد.

هاشمی با اشاره به وجود پزشکان بانوان ماهر در میان پزشکان ایرانی، تاکید کرد: امید داریم بیمارستان های مختص بانوان به سرعت در همه استانها راه اندازی شود.

وزیر بهداشت با اشاره به اخذ مشاوره هایی توسط بخش خصوصی برای احداث بیمارستان یک هزار و ۵۰۰ تخت خوابی قم اذعان کرد: زمین این بیمارستان مشخص شده است و در انتظار نهایی شدن نقشه های ساختمانی هستیم. دکترهاشمی در پایان بر سرعت گرفتن احداث این بیمارستان تاکید کرد.

حادثه منا حاصل بی کفایتی دولتمردان عربستان

سید حسن هاشمی و هیئت همراه در سفر قم و دیدار با علما، پیش از ظهر امروز در دفتر حضرت آیت الله سعیدی تولیت آستان مقدس حضرت معصومه (س) حضور یافتند و با ایشان دیدار و گفتگو کردند.

وزیر بهداشت در دیدار با آیت الله سعیدی با اشاره به حادثه منا و با بیان این که پس از سال ۱۳۶۶ و کشتار حجاج چنین اتفاقی در حج سابقه نداشت ابعاد این فاجعه را عمیق تر خواند و گفت: بی توجهی و سهل انگاری عربستان منجر شد درخواست دولت جمهوری اسلامی ایران برای اعزام نمایندگان از دولت به این کشور با چهار روز تاخیر پذیرفته شود.

وی افزود: مقامات عربستانی برای دلجویی و شناسایی خاطیان قول مساعد داده اند. همچنین آنها در تلاشند تا چنین حوادثی تکرار نشود.

سرپرست هیات اعزامی ایران به عربستان تاکید کرد: مراجع عظام معتقدند که در مدیریت حج از نظر ساختاری باید تغییراتی ایجاد شود. این مدیریت مربوط به سال ها پیش است.

دکتر هاشمی حادثه منا را ناشی از بی دقتی و بی کفایتی عربستان دانست و گفت: فتاوی جدید علمای دینی می تواند شرایطی را برای تسهیل اعمال و مناسک حج برای مدیران کاروان ها و حجاج فراهم کند.

وی تاکید کرد: مراجع اکثران نسبت به این موارد موافق و از اقدامات صورت گرفته خرسند بودند.

دولت عربستان باید در برابر زائران مفقود ایرانی پاسخگو باشد

هاشمی و هیئت همراه در سفر به قم و دیدار با علما، پیش از ظهر امروز در دفتر حضرت آیت الله مکارم شیرازی حضور یافتند و با ایشان دیدار و گفتگو کردند.

وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی در دیدار با آیت الله مکارم شیرازی با اشاره به مخالفت های دولت عربستان جهت صدور روادید برای مقامات ایرانی در سفر به این کشور گفت: مخالفت ها به حدی بود که حتی اینجانب در بدو ورود به عنوان یک زائر در عربستان حضور پیدا کردم نه به عنوان وزیر و نماینده دولت جمهوری اسلامی.

هاشمی با اشاره به تعطیلات دو هفته ای عربستان در زمان مراسم حج گفت: حادثه منا زمانی رخ داده که ایام مصادف بود با تعطیلات در عربستان که مقامات سعودی یا در خارج از کشور حضور داشتند یا مشغول انجام اعمال بودند.

سرپرست هیات ایرانی اعزامی به عربستان با بیان این که تا چند روز آینده تعدادی دیگر از جانب‌باختگان ایرانی به کشور منتقل می‌شوند، تاکید کرد: دولت عربستان باید در برابر مفقودان ایرانی پاسخگو باشد.

وی با اشاره به بی‌تدبیری مقامات عربستان در مراسم حج امسال خاطرنشان کرد: بی‌کفایتی مقامات سعودی در اداره این مراسم مشهود بود و از این رو باید درس‌های بسیار از این حادثه برای سال‌های آینده گرفت.

وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی با ابراز خرسندی نسبت به فتاوی‌آیت‌الله مکارم شیرازی در مورد رمی جمرات عنوان کرد: امکان طواف در طبقات دوم و سوم سازه جدید مسجد الحرام به ایجاد نظم در مراسم حج کمک کرده است.

حادثه دلخراش منی که منجر به جان باختن هزاران انسان بی گناه و مهاجر الی الله در حرم امن الهی در حال احرام گردید قلوب همه مسلمانان را جریحه دار نموده است راه صحیح برخورد با آن انجام تحقیقات بی طرفانه و شناسایی عوامل به وجود آورنده آن و اجرای حکم الهی در مورد آنان است ولی رسانه های زیادی در دنیا سعی می کنند با تبلیغات گمراه کننده واقعیت های تلخ مربوط به آن را پنهان نموده و آن را به فراموشی بسپارند.

شرح واقعه

در روز عید قربان سال جاری (سال ۱۳۹۴) هنگامی که حاجیان پس از طلوع آفتاب وارد سرزمین منی شدند و طبق روال پس از گذاشتن کوله بار در خیمه های خود با حالت احرام برای رمی جمرات حرکت کردند کسی فکر نمی کرد که حادثه دردناکی در پیش است. اولین چیزی که برای کسانی که سالهای قبل نیز از ایران به حج مشرف شده بودند جلب توجه می کرد این بود که حاجیان منطقه ربوه منی که شامل حجاج ایران و آفریقای غیر عربی بود توسط ماموران سعودی تنها به یک مسیر سوق داده می شوند یعنی مسیر ۲۰۴ در حالی که در سالهای گذشته حجاج از مسیرهای موازی مانند سوق العرب و جوهره نیز می توانستند استفاده کنند. علاوه بر جمعیت منطقه ربوه حجاجی که در خود مسیر یاد شده خیمه داشتند مثل مصریها و الجزائریها نیز به این جمعیت اضافه می شدند لذا هرچه جلوتر می رفتیم جمعیت فشرده تر می شد و گرمای هوا از یک طرف و فشار جمعیت از سوی دیگر وضعیت سختی را به وجود آورده بود و جمعیت به سختی حرکت می کرد ولی با این همه هنوز مشکل حادی به وجود نیامده بود تا وقتی که به نزدیکی پل عبد الملک خالد رسیدیم حدود ساعت هشت و چهل و پنج دقیقه صبح جمعیت از حرکت ایستاد معلوم بود که جلوی حرکت حجاج گرفته شده است این در حالی بود که از عقب جمعیت مثل سیل در حال سرازیر شدن بودند و امکان برگشت وجود نداشت.

و این جا بود که مردم در اثر فشار دنبال راه مفری بودند ولی متأسفانه هیچ راهی برای گریز و نجات از مهلکه نبود و خیمه های اطراف، ورودی های خود را به روی حجاج بسته بودند. و لذا ضعیفتر ها به زمین می افتادند. ابتدا حجاج سعی می کردند به هم دیگر کمک کنند ولی با وخیم تر شدن اوضاع و شدت یافتن فشار جمعیت و تبدیل آن به موج دیگر کسی قدرت کمک به دیگران را نداشت اگر کسی توانایی داشت سعی می کرد خودش را سر پا نگه دارد و عده ای کمی هم توانستند خودشان را به سختی به بالای خیمه ها برسانند و یا از بالای میله های داخل خود را به داخل خیمه های اطراف بیندازند. نگارنده سطور نیز با عنایت الهی توانستم جزء

معدود افرادی باشم که خود را از بالای میله به داخل خیمه های الجزائر بیندازم. برخی هم که با زحمت خود را به درون راه روهای چادر های الجزائر رسانده بودن همان جا در اثر گرما زدگی جان دادند و ما که رمقی داشتیم سعی می کردیم با انداختن بطری آب به گرفتاران در ازدحام و همچنین دادن آب به افراد داخل راه روها به آنها کمک کنیم. کلا زمین خیابان ۲۰۴ پر از جنازه ها یا افراد بی هوش بود که روی هم افتاده بودند که در اثر کمبود اکسیژن و تشنگی و فشار فیزیکی از پا در می آمدند یا بی هوش می شدند. این وضعیت ناگوار حدود دو ساعت ادامه داشت در این مدت کمکی به حجاج نشد تا این که در اثر فشار جمعیت درب های ورودی خیمه های اطراف باز شد و مردم به راهروهای خیمه های اطراف پناه برده به این صورت برخی نجات یافتند و این در حالی بود که هزاران نفر به روی زمین افتاده بودند. یا جان داده بودند یا از هوش رفته بودند.

پس از چند ساعت آمبولانس های سعودی و کشورهای دیگر آمدند و برخی از حجاج را به بیمارستان ها منتقل نمودند. تعداد جانباختگان به قدر زیاد بود که تا پاسی از شب تعدادی از جنازه ها روی زمین مانده بود.

سوالاتی که باید پاسخ داده شود؟

در باره عملکرد ماموران سعودی در روز حادثه سوالات زیر مطرح است:

به جای تخصیص یک راه (راه شماره ۲۰۴) اگر مسیرهای موازی آن مانند راه سوق العرب و جوهره که جمعیت خیلی کمتری در آنها بودند باز می کردند آیا این حادثه به وقوع می پیوست؟ متأسفانه پلیس سعودی همه کاروانهای منطقه ربوه را به یک مسیر باریک راهنمایی می کردند و از رفتن کاروانها به مسیرهای موازی ممانعت می کردند. حال آن که در سال های قبلی چند راه موازی باهم مورد استفاده کاروان ها بودند.

اگر پلیس سعودی و ماموران الدفاع المدني که دارای برجهای مراقبت مشرف بر همه راههای منی است در حین وقوع ازدحام جلوی سر آ زیر شدن جمعیت از خیابان عریض مناطق ربوه و اطراف به سوی خیابان ۲۰۴ می گرفتند آیا ابعاد این فاجعه به این گستردگی می شد؟ در حالی که بیش از دو ساعت ازدحام شدید که موجب جان باختن می شد ادامه داشت و در این مدت اقدامی صورت نگرفت.

اگر در ابتدای وقوع حادثه که توسط هزاران نفر توسط شماره ها اعلام شده وضعیت پیش آمده به ماموران سعودی اطلاع داده شد به چادرهای اطراف که مربوط به کشورهای الجزائر و ... بود دستور داده می شد که ورودی های خود را به روی حجاج در محاصره قرار گرفته باز کنند یا حد اقل آب در اختیار حجاج در محاصره قرار گرفته قرار بدهند ابعاد فاجعه به این حد گسترده بود؟

و... سوال های بی پاسخ دیگر

اما چرا

سوال اساسی که در اینجا پاسخ می‌طلبد این است که چرا سعودی‌ها در این شرایط بحرانی خود را درگیر چنین قضیه‌ای بکنند؟

پاسخ این سوال را این‌گونه می‌توان داد:

درگیری‌های درون‌خانندان آل سعود باعث به وجود آمدن چنین فاجعه‌ای شد با این توضیح که افتادن مراکز قدرت به دست پسر ملک سلمان باعث عکس‌العمل رقبای وی در این‌خانندان شده و آنها پنداشتند که با به وجود آوردن چنین صحنه‌های می‌توانند مشروعیت وی زیر سوال ببرند؟

آنها بر اساس تضادهای عقیدتی و سیاسی که با حجاج ایرانی دارند همواره در صدد تضییق و اذیت به حجاج ایرانی بوده و هستند و این امر خصوصاً در سال‌های اخیر که اختلافات سیاسی بالا گرفته بود پررنگ شده بود و چون این مسیر در منی عمدتاً مربوط به حجاج ایرانی بود خواسته‌اند برای حجاج ایرانی تضییق ایجاد کنند ولی کنترل از دستشان خارج شده و حادثه‌ی این ابعاد به وجود آمد.

قضا و قدر و فاجعه منی

در چهارچوب تبلیغات فراوانی که برای کم‌رنگ کردن مسؤلیت مجریان حج در فاجعه روز عید قربان در وادی منی امسال (۱۳۹۴) انجام می‌گیرد برخی تلاش دارند این حادثه را تقدیر الهی بنامند و بگویند مفری از قضا و قدر الهی نیست.

بر اساس گزارش خبرگزاری عربستان (واس) شیخ عبد‌العزیز عبد‌الله آل‌شیخ مفتی اعظم عربستان فاجعه منی را قضا و قدر الهی دانسته و مدعی شده است که مقامات عربستان در این فاجعه مقصر نیستند. وی گفت: شما در حادثه‌ای که رخ داده مسوول نیستید چرا که تمام آنچه که در اختیار و توان داشتید ارائه کردید اما در مورد این حادثه کاری از عهده انسان بر نمی‌آید چرا که قضا و قدر بوده که انسان در آن نقش نداشته و به هر حال رخ می‌داد. پاسخ این شبهه به صورت مختصر به شرح زیر است:

پاسخ:

قضا و قدر الهی به معنای نظام مند بودن حوادث عالم است به عبارت دیگر «قدر» به معنای اندازه‌گیری است به این معنی که خداوند هر چیزی را با اندازه و استعداد و قابلیت خاص آفریده است. خداوند متعال می‌فرماید: انا کل شیء خلقناه بقدر. ما هر چیزی را به اندازه‌ای آفریده‌ایم. (سوره قمر آیه ۴۹)

و «قضا» به معنای تحقق یکی از آن استعدادها و قابلیت هاست که بر اساس سنن الهی به فعلیت می رسد. مثلاً یک قطعه چوب استعداد دارد که به شکل های مختلف در آید هر چه این استعدادها متعدد هم باشد ولی قطعاً محدود است مثلاً قابلیت های که در یک قطعه آهن هست در آن نیست به این استعداد و قابلیت ها «قدر» یعنی اندازه آن شیئی گفته می شود حال اگر یکی از آن استعدادها در اثر عوامل ارادی یا غیر ارادی محقق شد تبدیل به قضا می شود.

بنابر این اعتقاد به قضا و قدر اعتقاد به این است که در نظام هستی هر چیزی با محاسبه دقیق و معین به طور قانونمند و سازوار در چهارچوب نظام علت و معلول قرار داده شده است و این عقیده ربطی به عقیده نادرست جبر ندارد. تردیدی نیست که هیچ رخدادی در عالم جز به تقدیر الهی به معنای فوق رخ نمی دهد چه برگی که از درخت می افتد و چه کاری که از انسان سر می زند هر دو به تقدیر الهی است ولی جریان تقدیر در آن دو متفاوت است و آن وجود اختیار در افعال انسان است که آن هم جزء مشیت و تقدیر الهی است. یعنی خدا خواسته است که انسان مختار باشد و به اختیار خود کاری را انجام دهد.

بنابر این برای تحقق افعال ارادی (که ویژگی انسان است) تحقق اسباب آن از جمله اراده لازم است که اگر آگاهانه باشد فعل عمدی خواهد بود و اگر نا آگاهانه باشد شبه عمد یا خطاست. که هر کدام آثار حقوقی خود را دارد.

و قرآن کریم نیز بر اختیار و مسوولیت انسان در قبال افعال ارادیش تاکید دارد و می فرماید که:

«إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا»

ما به او راه را نشان داده ایم خواه سپاسگزار باشد یا ناسپاس. (سوره انسان: ۳)

قرآن کریم با نقل منطق مشرکان که گمراهی خویش را به مشیت الهی پیوند می زدند و می گفتند:

«لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ شَيْءٍ». «مشرکان (برای تبرئه خویش) می گویند: «اگر خدا می خواست، نه ما مشرک می شدیم و نه پدران ما و نه چیزی را تحریم می کردیم!»

این منطق را مردود شمرده و پاسخ می گوید که: «كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّى ذَاقُوا بَأْسَنَا». «کسانی که پیش از آنها بودند نیز، همین گونه دروغ می گفتند و سرانجام (طعم) کیفر ما را چشیدند. (سوره انعام آیه ۳۵)

عقیده جبر و نقش آن در عملکرد حاکمان

همیشه در جامعه بشری هر قدرت جابره‌ای هر اندازه زور داشته باشد بالأخره نیاز به یک پشتوانه فکری و فلسفی و عقیدتی دارد، که بتواند عملکرد خود را بر اساس آن توجیه کند یکی از اساسی‌ترین این فلسفه‌ها ترویج جبرگرایی و تحریف عقیده به قضا و قدر الهی بوده است. وقتی که دستگاه‌های جبار می‌خواهند عملکرد خودشان را توجیه کنند، جبرگرا می‌شوند یعنی همه چیز را مستند به خدا می‌کنند و می‌گویند: کار خدا بود که این جور شد، اگر مصلحت نبود که این جور نمی‌شد، خدا خودش نمی‌گذاشت که این جور بشود.

ابن زیاد بعد از شهادت ابا عبد الله وقتی که مردم را در مسجد بزرگ کوفه جمع کرد تا قضیه را به اطلاع آنها برساند، گفت:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَظْهَرَ الْحَقَّ وَ أَهْلَهُ وَ نَصَرَ امِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَ أَشْيَاعَهُ»

خدا را شکر می‌کنیم که حقیقت را پیروز کرد و یزید و پیروانش را نصرت داد.

باز ابن زیاد در مواجهه با حضرت زینب سلام الله علیها می‌گوید:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَحَكُمْ وَ قَتَلَكُمْ...». خدا را شکر، این خدا بود شما را رسوا کرد و شما را کشت...

این منطق از آن روزگار در منظومه عقائد مسلمانان گنجانده شد و در طول تاریخ حاکمان ظالم عملکرد خویش را بر مبنای آن توجیه کردند.

واهل بیت علیهم السلام همواره در مقابل این منطق ایستاده اند.

نمونه آن مقابله امام زین العابدین با ابن زیاد است:

ابن زیاد در مجلس کوفه به امام زین العابدین گفت «مَنْ أَنْتَ؟» تو کی هستی؟ فرمود: «أَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ» من علی بن حسین هستم. گفت: «أَلَيْسَ قَدْ قَتَلَ اللَّهُ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ؟» مگر علی بن حسین را خدا در کربلا نکشت؟ فرمود: من برادری داشتم، نام او هم علی بود مردم در کربلا او را کشتند. گفت: خیر، خدا کشت. فرمود: البته که قبض روح همه مردم به دست خداست، اما او را مردم کشتند. [۱]

و امام صادق علیه السلام فرمودند که: مردم در باره قدر بر سه مرامند، برخی بر این گمانند که خدای متعال مردم را بر گناهان مجبور می‌سازد این نسبت ظلم دادن به خداست و در حد کفر است و برخی بر این باورند که همه چیز به آنها واگذار شده است. اینان سلطه پروردگار را موهون شمردند و این نیز در حد کفر است و گروه سوم آنانند که می‌گویند خداوند آنچه در حد طاقت بشر است بر عهده او نهاده و تکلیف مالایطاق را از عهده

برداشته است اگر نیکی کند خدا را سپاس می گوید و اگر سرپیچی کند استغفار می کند و این گروه مسلمانان آگاه هستند. (التوحید، شیخ صدوق ص ۳۶۰)

بنا بر این حادثه دردناک منی امر خارج از اراده بشری نبوده و با تدبیر صحیح قابل پیشگیری بوده و در صورت عدم وقوع نیز داخل قضا و قدر الهی بود نه مخالف آن مگر بر اساس منطق جبرگرائی که بطلان آن بر اساس تعالیم دین روشن است.

فاجعه منی و چگونگی تحمل آن

یک بعد فاجعه عظیم منی چگونگی مواجه شدن با آن برای کسانی که مستقیماً نزدیکان خود را در آن از دست داده اند است. عمق مصیبت و غیر منتظره بودن آن، طوری است که تحمل آن را برای خیلی ها دشوار نموده است در این رابطه شایسته است به حکمت مصیبتها در زندگی انسان و راه های که بزرگان دین برای کیفیت مواجه شدن با مصائب بیان نموده اند نگاهی داشته باشیم.

نقش مصیبت ها در زندگی انسان

مصیبت ها در زندگی بشر یک امتحان الهی است که در زندگی بشر جاری است حتی زندگی انبیاء و اولیاء و مومنان و افعی در طول تاریخ آکنده از انواع مصائب و ابتلائات بوده است. و عمده حکمت و فلسفه آن بر اساس آیات قرآن و احادیث تربیت مومنان است که در روح آنها مقام صبر، استقامت و یقین و تسلیم و رضا به فعلیت برسد تا شایسته دریافت پاداش های قرارداده شده برای این مقام ها بشوند.

قرآن می فرماید:

و هر آینه شما را به چیزی از بیم و گرسنگی و کاهش مالها و جانها و میوه ها می آزماییم و شکیبایان را مژده ده. آنها که هر گاه مصیبتی به ایشان می رسد، می گویند: «ما از آن خدائیم و به سوی او بازمی گردیم! اینها، همانها هستند که الطاف و رحمت خدا شامل حالشان شده و آنها هستند هدایت یافتگان!» (سوره بقره آیه ۱۵۵-۱۵۷)

و در حدیثی از پیامبر گرامی چنین نقل شده است که فرمود:

هر گاه خدا بنده ای را دوست داشته باشد او را مبتلا می کند پس اگر صبر پیشه کند او را برمی گیزند و اگر خوشنود باشد او را برتری داده و ممتازش قرار می دهد. [۲]

و از امام جعفر صادق علیه نقل شده است که فرمود:

در بهشت مقامی است که بنده به آن نمی رسد مگر با درد و رنجی که در بدن او بر او عارض می شود. [۳]

راه های رسیدن به آرامش در حین مواجهه با مصائب

بر اساس آنچه روایات اهل بیت علیهم السلام می توان از راههای زیر را برای کاهش سختی بلا و تحمل پذیر بودن آن کمک گرفت:

یاد آوری مصائب پیامبر ص و اهل بیت علیهم السلام

شایسته است یک فرد مومن در مواجهه با مصائب به یاد مصائب اولیاء الهی و ائمه اطهار ع بیفتد و با یاد آن مصائب مصیبت های خود را قابل تحمل کند.

امام رضا علیه السلام به فرزند شیب فرمودند که:

ای فرزند شیب اگر می خواهی برای چیزی گریه کنی بر حسین بن علی گریه کن چون که او را مانند سر بریدن گوسفند سر بریدند و همراه او هیجده نفر از جوانان اهل بیتش شهید شدند که همانندی در روی زمین نداشتند [۴].

امام جعفر صادق فرمودند که هر که را مصیبتی رسد مصیبت از دست دادن پیامبر را یاد کند که از بزرگترین مصیبتهاست [۵].

لذا علی علیه السلام وقتی خبر شهادت مالک اشتر به او رسید خود را با یاد آوری مصیبت از دست دادن پیامبر ص تسلی می داد.

شاید یکی از جهت آرمش بخش بودن یاد آوری مصائب اهل بیت علیهم السلام این است که انسان در می یابد که دنیا جایی نیست انسان به آن دل ببندد در حالی که والاترین عزیزان انسان که همان پیامبر ص و اهل بیت ع هستند در این دنیا خوشی ندیدند.

یاد آوری پادشاهی که خداوند برای صابران قرار داده است

قرآن کریم می فرماید: آنان که گفتند: «پروردگار ما خداوند است سپس پایداری کردند، فرشتگان فرود می آیند که نهراسید و اندوهناک نباشید و شما را به بهشتی که وعده می دادند مژده باد» [۶].

امام جعفر صادق علیه السلام می فرماید:

«اگر مومن می دانست که در مصائب چه پاداشی هست آرزو می کرد که با مقراض ها بدن او را تکه تکه ی کردند» [۷].

آنچه که انسان دارد امانت های خدا نزد اوست

همه دارائی ها انسان، امانت های خدا در نزد اوست و خدا هر وقت خواست امانت خود را می گیرد. با چنین نگرشی به زندگی است که انسان با از دست دادن نزدیکان خود از نظر روحی آسیب نمی بیند.

در نامه پیامبر ص به معاذ سوگک فرزند برای او گران آمده بود چنین آمده است:

«جانها و اموال فرزندان ما از مواهب و عاریه های خداوند است که تا مدتی مشخص در اختیار ما گذاشته و در وقت مشخصی آنها را پس می گیرد» [۸].

امید است مومنان با تقویت دیدگاه توحیدی در خود و توجه بیشتر به عنایات خدا این حادثه تلخ و مصیبت بزرگ را وسیله ای برای رسیدن به همه پاداش های الهی که برای صابران قرار داده بسازند.

مرتضی ترابی - مدینه منوره

=====

[۲] قَالَ النَّبِيُّ ص إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا ابْتَلَاهُ فَإِنْ صَبَرَ اجْتَبَاهُ وَإِنْ رَضِيَ اصْطَفَاهُ الْمُسْتَدْرَكُ ج ۲ ص ۴۲۷ [۱] مجموعه آثار استاد شهید مطهری، ج ۱۷، ص: ۴۲۵. لازم به ذکر است این بخش از مقاله را با همفکری دوست فاضل جناب آقای خیاط از فضلا و اساتید مشهد نگاشته شده است. و به عبارتی این بخش مقاله اثر مشترک دو نفر است.

[۳] عَنْ فَضِيلِ بْنِ عُمَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ إِنَّ فِي الْجَنَّةِ مَنْزِلَةً لَا يَلُغُهَا عَبْدٌ إِلَّا بِالْإِبْتِلَاءِ فِي جَسَدِهِ الْكَافِي ج: ۲ ص: ۲۵۵

[۴] عَنْ الرَّيَّانِ بْنِ شَيْبٍ عَنِ الرَّضَاعِ فِي حَدِيثٍ أَنَّهُ قَالَ لَهُ يَا ابْنَ شَيْبٍ إِنْ كُنْتَ بَاكِيًا لَشَيْءٍ فَأَبْكْ لِلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ ع فَإِنَّهُ ذُبِحَ كَمَا يُذْبَحُ الْكَبْشُ وَقُتِلَ مَعَهُ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ رَجُلًا مَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ شَيْهُونَ.

[۵] عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ عَمْرٍو النَّخَعِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ مَنْ أُصِيبَ بِمُصِيبَةٍ فَلْيَذْكُرْ مُصَابَهُ بِالنَّبِيِّ ص فَإِنَّهُ مِنْ أَعْظَمِ الْمَصَائِبِ

[۶] فصلت ۳۰

[۷] لَوْ يَعْلَمُ الْمُؤْمِنُ مَا لَهُ فِي الْمَصَائِبِ مِنَ الْأَجْرِ لَتَمَنَّى أَنْ يُفْرَضَ بِالْمَقَارِضِ

٨] إِنَّ أَنْفُسَنَا وَأَمْوَالَنَا وَأَهَالِينَا مَوَاهِبُ اللَّهِ الْهَنِئِيَّةُ وَعَوَارِيهِ الْمُسْتَرِدَّةُ بِهَا إِلَى أَجَلٍ مَعْدُودٍ وَيَقْبِضُهَا لَوْقَتٍ مَعْلُومٍ.
بحار الأنوار ج : ٧٤ ص : ١٧٤

در گفت و گو با ایکننا مطرح شد:

مشاهدات عینی عضو بعثه آیت‌الله‌العظمی موسوی اردبیلی از فاجعه منا

گروه حوزه‌های علمیه: رحمانی خلیلی یکی از اعضای بعثه آیت‌الله‌العظمی موسوی اردبیلی است که در دهمین روز از مناسک حج در مسیر منتهی به جمرات قرار داشته و صحنه‌های دلخراش آن روز در پیش چشمش اتفاق افتاده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین علی اصغر رحمانی خلیلی از اعضای بعثه آیت‌الله موسوی اردبیلی است که در دهمین روز از مناسک حج در مسیر منتهی به مکان جمرات در خیابان ۲۰۴ و در بطن فاجعه غم بار صبح منا قرار داشته است، وی در گفت و گو با خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، از دلایل بروز این حادثه و صحنه‌های تلخی که از پیش چشمش گذشته است سخن گفته است که در ادامه می‌خوانید.

ایکنا: لطفا از صبح روز دهم مناسک حج بگویید.

روز دهم ذی‌الحجه زمانی که به منا رسیدیم، پس از صرف صبحانه قصد انجام رمی جمره را کردیم، با تعدادی از دوستان و همراهان در مسیر ۲۰۴ به سوی محل رمی جمرات حرکت کردیم و پس از طی مقداری از مسیر به یکباره با خیلی از جمعیت که در حال برگشت بودند مواجه شدیم و زمانی که جمعیتی که از مقابل می‌آمد و جمعیتی که در حال حرکت به سوی جمرات بود به هم رسیدند، زائرین هیچ اراده‌ای از خود برای انجام حرکت نداشتند و هیچ امکانی برای حرکت به جلو و یا عقب وجود نداشت.

درهای اطراف مسیر بسته شده بود و افرادی که لباس فرم خاصی به تن نداشتند به مراقبت از درها و خیابان‌های فرعی اطراف چادرها مشغول بودند، ضمن آن که این درها بوسیله مفتول‌هایی بسته شده بود که به هیچ وجه کسی قادر به باز کردن آن نباشد تا جمعیت در خیابان‌ها به صورت یکسان توزیع شود.

ایکنا: عکس‌العمل زائران پس از دیدن وضعیت پیش آمده چه بود؟

فضایی را مشاهده کردم که وضعیت بسیار سختی برای عبور و مرور داشت و در این فضا برخی زائران که از توان بیشتری برخوردار بودند، اقدام به بالا رفتن از نرده‌های اطراف خیابان کردند، کسانی از نرده‌ها بالا می‌رفتند و متأسفانه توان بالا رفتن از نرده‌ها را به طور کامل نداشتند و بر سر جمعیت سرگردان و فشرده سقوط می‌کردند و منجر به سرنگون شدن افرادی که در پایین نرده‌ها قرار داشتند می‌شدند و این افراد به زیر دست و پای جمعیت می‌افتادند.

صحنه ناگواری را به خاطر دارم که یکی از زائرین آفریقایی که توانسته بود به بالای نرده‌ها برسد، با استفاده از

تکه سنگی مشغول باز کردن مفتولی بود که در را بسته نگه می‌داشت، پس از این که موفق به باز کردن مفتول شد، فشار جمعیت به قدری بود که مانع باز شدن در می‌شد، در پایین این در نیز یک خانم آفریقایی و کودکش سعی در خروج از این در داشتند، که مادر موفق شد کودکش را به آن طرف در منتقل کند ولی خودش در زیر پای جمعیتی که هیچ اراده و اختیار در کنترل حرکاتشان نداشتند، از دنیا رفت در حالی که کودکش در آن سوی در بی‌قراری می‌کرد.

ایکنا: مامورین سعودی کمکی به حل این بحران نمی‌کردند؟

موج جمعیت ما را بی‌اختیار به این سو و آن سو می‌برد و متأسفانه مامورین جوان و نوجوانی که در اطراف خیابان‌ها حضور داشتند و گویا از مدارس آورده شده بودند و هیچ اطلاع کاملی در خصوص کنترل جمعیت و حتی نقشه جغرافیایی منطقه نداشتند تنها اقدامی که انجام دادند، بستن درها بود و مانع حرکت جمعیت به مسیرهای دیگر می‌شدند.

ایکنا: هیچ راه خروجی در نزدیکی شما وجود نداشت؟

در این شرایط به دالانی رسیدیم که ابتدا احساس کردیم راهی برای خروج در انتهای آن وجود دارد که متأسفانه انتهای این دالان نیز بسته بود و جمعیت در این دالان بر روی هم قرار گرفت؛ در فضایی بودم که مقابلم پر از جسد بود و پشت سرم نیز از جنازه حاجیان انباشته شده بود و امکان حرکت به سمت راست و چپ را نیز نداشتم.

۳ تا ۴ ساعت در منطقه ای قرار داشتم که بدون اغراق جمعیتی از حاجیان کشته شده به ارتفاع یک متر بر روی هم قرار گرفته بودند، ۸ تا ۱۰ جسد بر روی هم قرار گرفته بود؛ بعضی از شکم‌ها پاره شده بود، چشم‌ها از حدقه در آمده بود، صورت و بینی حجاج در گذشته شکسته بود.

ایکنا: پس از فاجعه، شرایط چگونه پیش رفت؟

در چند سالی که در مناسک حج حضور داشته‌ام فضای خشونت باری که عربستان در سفر حج تمتع امسال انجام داد در تاریخ بی‌سابقه است؛ مامورینی که ابتدایی‌ترین مدیریت رفتاری را نداشتند و رفتار خشن آن‌ها با زائران خانه خدا گواه این مداست. این توطئه حساب شده‌ای بود، چون شواهد و قرائن پس از حادثه نشان می‌دهد سعودی‌ها با برنامه این حرکت را شروع کردند و این جنایت قرن ۲۱ را مرتکب شدند.

ایکنا: برخورد با کسانی که توانسته بودند از نرده‌ها عبور کنند چگونه بود؟

رفتاری که در قبال برخی از حاجیان ایرانی که از این مهلکه راه‌گزیری یافته بودند متأسفانه جالب نبود؛ دوستانی که توانسته بودند از نرده‌های اطراف خیابان بالا بروند و به آن سوی خیابان برسند، این چنین تعریف می‌کردند که چادرهای مربوط به زائرین اطراف خیابان که مربوط به کشور الجزایر بود، در ابتدای امر به زائرین نیمه‌جان ایرانی کمک می‌کردند و به آنها آب می‌دادند و تا حدودی پرستاری می‌کردند.

ایکنا: ساعت خاصی برای حرکت کاروان‌های ایرانی تعیین شده بود؟

چنین اطلاعیه‌ای وجود نداشت و ما در بعثه آیت‌الله موسوی اردبیلی چیزی نشنیدیم. این امر در سال‌های گذشته نیز روال نبود و در برگزاری مناسک حج در سال‌های گذشته نیز تعدادی مسیر برای رفت و تعدادی مسیر برای برگشت از رمی جمره تعیین و تعریف می‌شد؛ در هیچ کدام از سنوات گذشته نیز این گونه نبود که برای زائرین کشورهای مختلف ساعت‌های خاصی برای حرکت به سمت مکان جمره تعریف شود و اگر مشکلی هم در مسیر پیش می‌آمد به سرعت مشکل حل می‌شد.

نیروهای حاضر برای هدایت جمعیت و برقراری نظم و امنیت نیز افرادی کم‌سن و سال و بی‌تجربه بودند و حتی زمانی که در خصوص جغرافیای منطقه از آنان سوال می‌کردم هیچ اطلاعی در این خصوص نداشتند، ولی از روز دوم پس از حادثه نیروهای تخصصی و با تجربه به منطقه آمدند. در سال‌های گذشته حتی از نیروهای ایرانی برای راهنمایی زائرین ایرانی استفاده می‌کردند که امسال در روز اول جمرات این اتفاق صورت نگرفت و از روز دوم و پس از این فاجعه برای راهنمایی زائرین ایرانی از آنها استفاده شد.

بعد يك عمر منتظر ماندن
اسم بابا در آمده امسال
شادی از چشمهاش معلوم است
همه ی خانه سر خوش و خوشحال

یازده سال منتظر مانده
زائر خانه ی خدا بشود
یازده سال گریه میکرده
راهی مروه و صفا بشود

وقت رفتن برای بدرقه اش
همه تا پای کاروان رفتیم
زیر قرآن کمی تبسم کرد
گفت نامهربان ، گران ، رفتیم

هر کسی حاجتی به او می گفت
بچه ام را دعا بکن حاجی
مادرم مدتیست بیمار است
جای ماهم صفا بکن حاجی

در مدینه بقیع یادم باش
هر کسی داشت خرده حاجاتی
خواهر کوچکم صدایش زد
يك لباس عروس و سوغاتی

رفت بابا سوار ماشین شد
بغض مادر که ناگهان ترکید
گفت باگریه و دعایی خواند
به سلامت برید و برگردید

تالفن زد پدر به او گفتم
ریسه های حیاط را بستم
کار دارد هنوز کوچه ولی
سخت دلتنگ و منتظر هستم

گفت مُحرم شدیم در شجره
حس و حالش شده است معراجی
گفت باید کچل شوم پسرم
بعد ازین ها به من بگو حاجی

خواهرت هر چه گفته بود آنجا
همه را یک به یک خریدم من
راستی، ساعتی که تو گفتی
هر چه گشتم ولی ندیدم من

گفت چون که مدینه اولی است
قبل عید غدیر می آید
کارها را عقب نیندازم
به خیالی که دیر می آید

تلفن قطع شد و ما هر روز
از رسانه پی خبر بودیم
گاه مشعر و گاه هم عرفات
چشم گردان، پی پدر بودیم

روز قربان حدود ساعت ده
خبری زود حرف مردم شد
کشته های زیاد در عرفات
عید در کام مادرم گم شد

زنگ خانه مدام هی میزد
خبر از مکه و منا دارید؟
پدر آیا سلامت و خوب است؟
صدقه هم کنار بگذارید

خواهر کوچکم نمیفهمید
مادرم منحنی و خم شده بود
انتظار و سکوتِ نافر جام
خانه یکسر تمام غم شده بود

اسمها را دوباره میخواندیم
دارد آمار می‌رود بالا
صد و ده، نه دویست، نه سیصد
ناگهان اسمی آشنا حالا

مادر از حال رفته غش کرده

چند زن دور او به دل‌داری
خواهرم کوچک است دق نکند
پس کجایی پدر بیا یاری

صوت قرآن صدای الرحمان
راه را طی نکرده برگشتیم
خواب هستم و یا که بیدارم
چقدر زود بی پدر گشتیم

گفته بودی که زود می آیی
قول دادی درست قبل غدیر
پای قولت چرا نماندی پس
حق بده پس اگر شدم دلگیر

داده بودم برات بنویسند
روی یک پرچم بلند سه رنگ
پدرم حج و سعی تو مقبول
و کنارش دوبیت شعر قشنگ

چقدر نقشه بود توی سرم
مثلاً نقل وقت آمدنت
گوسفندی برات سر ببریم
یک عرقچین به رنگ پیرهن

کارت هایی که نام تو خورده
دعوت دوستان به صرف ناهار

چه بگویم به دخترت بابا
نه ، نمانده بر اش صبر و قرار

چه کسی میدهد به او پاسخ
گونه ای که به او زیان نرسد
کاش ساکی که پر ز سوغاتی است
هرگز اینجا به دستمان نرسد

چِقَدَر زود دیر شد بابا
خستگی مانده است توی تنم
از سفر قبل آمدن باید
ریسه ها را یکی یکی بکنم

راستی گویا اجل نگذاشت
سر خود را کچل کنی بزنی
گفته بودی بگویمت حاجی
حاج بابای مهربان منی